

1
2
3

1908 *Neljäs vuosikerta* 1908

TILAUSILMOTUS.

Tietäjä, teosofinen aikakauskirja, ilmestyy Helsingissä kerran kuukaudessa 32-sivuisena ja maksaa koko vuodelta Suomessa 5 markkaa, Amerikassa 1 ½ dollaria, Venäjällä 2 ruplaa ja Ruotsissa 4 kruunua, postimaksut siihen luettuna. Puolen vuosikerran hinta on Suomessa Smk. 2: 50 ja Amerikassa 1 dollari. Irtonumeron hinta on 60 p:ää.

Tietäjä tilataan postin kautta, asiamiehiltä, kirjakaupoista tai suoraan meiltä.

Tietäjä tulee kaikessa jatkamaan ja täydentämään Omantunnon työtä. Vuosi 1908 on teosofisen aikakauslehtemme neljäs ja samalla Tietäjän ensimmäinen vuosi. Tietäjän ohjelma on sama kuin Omantunnon: olla teosofisen liikkeen äänenkannattajana suomen kielellä.

Samat henkilöt, jotka ovat kirjottaneet Omaantuntoon, tulevat edelleen avustamaan Tietäjääkin. Paitsi päätoimittajalta, kirjailija *Pekka Ervast*ilta, tulee siis olemaan kirjoituksia *Annie Besant*ilta, *C. W. Leadbeater*iltä, *Aatteelta*, *V. H. V:lta* j. n. e., joiden lisäksi lukijamme saavat tutustua aivan uusiinkin avustajiin, joista tahdomme mainita toht. *Nino Runeberg*'in (runoilija *Alceste*'n).

Jos selailemme Omantunnon vuosikertoja, huomaamme, että sangen erilaisia puolia teosofisista tutkimuksista on pohdittu sen palstoilla. Niinpä on kirjoitettu teosofian perusopeista ja Teosofisen Seuran tehtävistä, yleisestä veljeydestä, salatieteellisistä tutkimuksista, kaikenlaisista filosofisista kysymyksistä, raamatusta ja kristinuskosta, vegetarismista, sukupuolielämästä, yhteiskunnallisista ongelmoista, jälleensyntymisestä, valkoisesta ja mustasta magiasta, luonnollisesta terveydenhoidosta, pahuudesta ja rikollisuudesta, useista uskonnollisista opinkappaleista, muinaissuomalaisten uskonnosta, naisen tehtävistä, mediumistisista ja spiritistisistä kokemuksista, astrologiasta y. m., y. m. Arvokkaana uskontotieteellisenä lukemisena on mainittava „Otteita Zoroasterin opista“ vuonna 1906 ja viime vuonna kiinalainen „Taote-king“.

Samansuuntaisista ja uusista kysymyksistä tulee Tietäjään sisältämään kirjoituksia. Tahdomme erityisesti mainita, että uskontotieteellisenä lukemisena tänä vuonna painetaan Tietäjän palstoilla suomennos ihanasta buddhalaisesta tekstikirjasta *Dhammapada*. Osastossa „Tien varrelta“ tullaan edelleen seuraamaan koti- ja ulkomaan tapahtumia teosofisiin tutkimuksiin kuuluvilla aloilla, ja osastossa „Kysymyksiä ja vastauksia“ vastaa toimitus sille kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

Toivomme, että *Tietäjä, teosofinen aikakauskirja* saavuttaa yleisön suosion ja kannatuksen.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike,

Helsinki, Mikonkatu 11.

(Tietäjä 1908 Tammikuu N:o 1, ss. 1-2)

Miksi minusta tuli teosofi? Tämän nimisen artikkelisarjan alottaa *Aate* Tietäjän ensi numerossa.

Omatunto. Teosofisen aikakauslehtemme vanhoja vuosikertoja (1906 ja 1907) myytävänä à Smk. 5: —. V:lta 1905 on jällellä vain kesäk.-jouluk. numerot, hinta yhteensä 2:50.

(Tietäjä 1908 Tammikuu N:o 1, s. 2)

TIETÄJÄ.

– Nytpä vasta nimen keksitte. Tietäjä! Onko moista kuultu? sanoi tuonnoin muuan lukija ihmeissään.

– Miksi ei nimi miellytä? kysyi toimittaja.

– Kun on ihan pakanallinen nimi. Raamatussakin kutsutaan pakanoita „tietäjiksi itäiseltä maalta“ ja vanhat suomalaiset kutsuivat poppamiehiään „tietäjiksi“, he kun muka tiesivät enemmän kuin tavalliset ihmiset taudeista ja sen semmoisista. Ja onhan tietäjä tänäkin päivänä kansan suussa semmoisen ihmisen nimi, joka taikakeinoilla muka parantaa sairaita, ottaa selvän varastetuista ja kadotetuista tavaroista j. n. e. Totta on, että tekin teosofit monessa kohdin olette pakanallisella kannalla, mutta pyrittehän kumminkin valoon ja valistukseen, ja minä olen usein mielihyvällä lukenut Omantunnon artikkeleita.

– Pidottekö Omantunto-nimestä? Se ainakin oli kristitty nimi.

– Enpä erittäin. Tuntui niin mukavalta tilata „omaantuntoa“, ikäänkuin ei sitä itsellään olisi ollut, mutta lopulta tottui.

– Toivon, että totutte Tietäjäänkin. Mutta suvaitsetteko minun tehdä teille kysymyksen?

– Olkaa hyvä.

– Sanoitte, että tietäjä kansan suussa on yhdenarvoinen poppamiehen kanssa ja että molemmat sanat oikeastaan ovat pilkkanimiä. Mutta oletteko koskaan, kysyi toimittaja, – vakavasti puhuneet kansan kanssa heidän „tietäjistään ja poppamiehistään? Oletteko oikein sydänmaan kansan suusta kuulleet, mitä se ajattelee niistä?

– Kansassa uinuu paljon taikauskoa, varsinkin semmoisilla seuduilla, mihin ei sivistyksen valo vielä ole tunkenut, vastasi vältellen kysytty.

– Tuo on tavallinen helppohintainen sanomalehtifraasi. Niin puhuu mahtipontisesti rikkiviisas syrjästäkatsoja, joka ei katso tarpeelliseksi syventyä asian ytimeen. Teistä en semmoista usko. Uskon mieluummin, ettette lainkaan ole keskustelleet asiasta kansan ihmisten kanssa.

– Totta puhuakseni en olekaan.

– Mutta olettehan lukeneet esim. Omastatunnosta, että kansan keskuudessa on semmoisia henkilöitä, jotka niin sanoaksemme kuudennella aistilla varustettuina osaavat sanoa, mihin kadotettu tai varastettu kappale on joutunut tai miten kipu tai tauti on parannettava. Olettehan kuulleet tapauksista, jolloin tuommoinen halveksittu poppamies tai viisas mummo on parantanut potilaan, jonka lääkärit ovat hylänneet. Kansa todella uskoo taikureihinsa. Kansan usko perustuu ikivanhaan traditsiooniin, ja tämä perintötieto osottautuu meidänkin päivinämme todeksi. Mutta sivistyneille kansa ei aina uskalla paljastaa tietoaan, joka piilee „taikauskon“ takana.

– Sitäkö varten siis on valittu nimi Tietäjä, että elähytettäisiin jälleen eloon vanhaa taikauskoa (en nyt löydä parempaa nimitystä)?

– Ei ollenkaan. Mutta sanokaa „vanhaa tietoa“, silloin vastaan: kenties. Kyllähän muuten tiedätte, mikä Tietäjän tarkoitus on. Sen tehtävä on palvella teosofista liikettä suomen kielellä ja teosofisen liikkeen tehtävä on paljon suurempi ja laajempi kuin yksinomaan näyttää, että tauteja voidaan parantaa ilman lääkäreitä ja että

varastettuja tavaroita voidaan löytää ilman poliiseja. Kuuluu kyllä teosofiseen ohjelmaan todistaa, että kaikessa n. k. taikauskossa on tai on ainakin alkuaan ollut salainen tieto ja kokemus pohjana, mutta tähän on vain vähäinen puoli teosofian ohjelmasta. Eikä Tietäjän nimi ole valittu tätä seikkaa silmälläpitäen, vaan siitä syystä, että siinä nimessä piilee korkea ja ylevä ihanne, johon muinaisajan ihmiset uskoivat, vaikka se meidän kristillisenä aikakautena on unohtunut. Ja sen nimen nostaminen muinaiseen puhtauteensa, se on Tietäjän tarkoitus. Teosofinen liike yleensä puhdistaa vanhoja pyhiä käsitteitä myöhemmän ajan lisäyksistä ja saattaa jälleen entiselleen niiden alkuperäisen merkityksen.

– Mikä sitten on tietäjä-sananku alkuperäinen merkitys?

– Sanoitte äsken, että vanhat suomalaiset kutsuivat „poppamiehiään“ tietäjiksi, ja „poppamiehellä“ tietysti tarkoitte halveksittavaa puoskaria, noitaa, sanalla sanoen „humbugia“. Uskotteko todella, että kalevalaisina aikoina niin ylevää sanaa käytettiin yhtä alhaisessa merkityksessä kuin meidän – vanhojen suomalaisten kannalta – rappeutuneena aikana? Tuskinpa. Ajatelkaa, mitä „tietäjä“ sanatarkasti merkitsee: „semmoinen, joka tietää“. Ja koska tieto on valtaa, on tietäjä samalla taitaja, jolla on sisäistä voimaa ja mahtia. Tämän meidän kalevalaiset esi-isämme hyvin tajusivat, sillä heidän kielessään tietäjä oli pyhä nimi, joka omistettiin vain valituille sieluille. „Vaka vanha Väinämöinen, tietäjä iänikuinen“, lauletaan Kalevalassa. Ja kuka Väinämöinen oli? Ette suinkaan tahdo kutsua Kalevalan Väinämöistä puoskariksi? Väinämöistä, joka on kaiken Suomen kansan hengessä piilleen ja piilevän viisauden ja voiman perikuva? Väinämöistä, joka oli „laulaja iänikuinen“ ja jonka kannel sai koko elävän luonnon lumotuksi? Ette tietenkään, sillä Väinämöinen on suomalaisten sankari-ihanne. Ja muistakaa: hän oli „tietäjä“.

– No niin. Minä nyt olen pitänyt Kalevalaa enemmän pakanallisena satukirjana .

..

– Satukirjana? Siinäpä erehdytte. Kalevala kertoo meille esi-isämme elämäkatsomuksesta, se selvittää meille, minkälainen heidän jumalansa oli, miltä kannalta he luontoa katselivat ja mikä käsitys heillä oli ihmisestä. Jos Kalevala kirjana olisi ollut olemassa kalevalaisina aikoina, olisi sitä pidetty pyhänä kirjana samoin kuin kristityt esim. meidän päivinämme pitävät raamattua. Mutta siihen aikaan Sana oli elävänä ihmisten muistissa ja tulikirjaimilla kirjoitettu heidän sydämiinsä eikä musteella paperille kuten nyt.

– Ette siis tee mitään eroa pakanain ja kristittyjen välillä? Pidätte ehkä pakanoita parempina?

– Uskon, että „pakanat“ monessa suhteessa olivat vilpittömämpiä kuin „kristityt“. Mutta minkätähden *pitäisi* tehdä ero pakanain ja kristittyin välillä? Emmekö kaikki ole ihmisiä? Eikö sama aurinko kaikille ole paistanut? Eikö sama jumala kaikkia ole rakastanut? Ettekö huomaa, että *jos* jumala on ja jos hän rakastaa, niin hän ei koskaan ole voinut olla olematta eikä koskaan rakastamatta? Niin ainakin minä uskon, että jumala maailman alusta saakka on katsellut ihmisten menoa samalla lempeällä hymyllä. Kutsukaa minua pakanaksi, jos tahdotte. Mutta uskon, että ihminen voi päästä jumalan tuntoon – tämä on teosofian a ja o –, uskon, että ihminen henkisesti kehittyessään vähitellen kasvaa „tietäjäksi“. Hänen ei tarvitse tyytyä sokeaan uskoon. Ihmisen henki tutkii jumalan salaisuudetkin. Ja uskon, että on ollut ja on niitä ihmisiä, jotka todella ovat „tietäjiä“. Ihmiskunnan lapsuuden aikana tietäjät asuivat meidän keskellämme, opettaen meitä, johdattaen meitä, halliten meitä. Kaikilla kansoilla on

vanhat traditsioninsa, joissa kerrotaan kultaisesta ajasta, jolloin jumalallisia sankareita vaelsi maan päällä. Nämä traditsionit ovat yhteistä alkuperää, mutta kukin kansa kertoo omalla tavallaan ihmiskunnan onnellisesta aamu-ajasta. Ja uskon myös, että kullakin kansalla on ollut oma valoisa aikakautensa, jolloin senkin kohtaloita ohjaamassa on ollut sankareita ja tietäjiä.

– Miksi ei sitten noita tietäjiä enää ole olemassa?

– Miksi ei? Niitä on olemassa. Luuletteko, että „Väinämöinen, laulaja iänikuinen“ on kuollut? Hän on vetäytynyt syrjää ihmislusten näkyvistä. Sillä meidän ihmisten täytyy nyt oppia kulkemaan omin jaloin. Mutta kun meistä joku silloin tällöin rupeaa todella etsimään, etsimään pelkäämättä, horjumatta ja väsymättä *tietoa* elämän ja kuoleman salaisuuksista, silloin hän ponnistustensa palkaksi pääsee suurten tietäjien pariin ja saa oppia heidän jalkainsa juurella.

– Mutta mehän olemme kristityitä! Ette suinkaan tahdo, että vanhat pakanat . . . ?

– Ei tiedon maailmassa tehdä eroa pakanan ja kristityn välillä. Jeesus natsarealainen on yhtä paljon „tietäjä“ kuin Väinämöinen ja Väinämöinen yhtä paljon „kristitty“ kuin Jeesus. Suokaa anteeksi. Tämä on hieman rohkeasti sanottu, mutta jos te *näkisitte* niinkuin minun on suotu nähdä, silloin ymmärtäisitte. Toivon kuitenkin, että käsitätte, mikä korkea käsitys minulla on tietäjästä, ja toivon, ettette enää ihmettele, miksi sitä nimeä rakastan.

– En ihmettele. Olen tosin hämmästyneet, mutta koetan teitä ymmärtää.

– Mainitsitte äsken myös raamatun. Eikö todella ole kaunis tuo kertomus Jeesuksen syntymästä? Ajattelen nyt erittäin sitä merkillistä kohtaa, johon tavallisesti pannaan hyvin vähän painoa, sitä kohtaa, jossa kerrotaan idän viisaista. „Kun Jeesus oli syntynyt Judean Betlehemissä Herodes kuninkaan aikana, katso, tietäjiä tuli itämailta Jerusalemiin, ja he sanoivat: missä se syntynyt juutalaisten kuningas on? Sillä me näimme itämaalla hänen tähtensä ja olemme tulleet häntä kumartaen rukoilemaan.“ (Matt. II. 1, 2). Ja myöhemmin: „he menivät huoneeseen ja näkivät lapsen ynnä Marian, hänen äitinsä. Ja maahan langeten he kumarsivat häntä, avasivat aarteensa ja antoivat hänelle lahjoja: kultaa ja suitsuketta ja mirhaa.“ (Matt. II 11). Oletteko koskaan tulleet ajatelleeksi, mitä tämä kertomus sisältää? Historiallisena kertomuksena se on sangen merkillinen. Evankeliumi on tässä rakentanut sillan itä- ja länsimaan välille, ja vielä enemmän: se on näyttänyt, missä suhteessa ne kumpikin ovat jumalalliseen totuuteen. Sanokaamme nyt, että Jeesus oli länsimaalaisten henkinen kuningas, joka syntyi Betlehemissä. Kuinka evankeliumin mukaan länsimaa häntä kohteli? (Judea edustaa kertomuksessa länsimaata.) Siten, että hän, henkinen kuningas, sai syntyä köyhänä ja halveksittuna tallissa eläinten seurassa; siten, että maallinen kuningas, Herodes, mietti keinoja hänet tappaakseen. Mutta miten itämaa evankeliumin mukaan häntä kohteli? Siten, että se lähetti kolme viisasta miestä häntä tervehtimään ja kunnioittamaan ja hänelle lahjoja ja kalleuksia tuomaan. „Tietäjiä“ sanotaan suomalaisessa tekstissä ja se on oiva ja sattuva käänös. Latinalaisessa evankeliumissa sanotaan: „ecce Magi ab oriente venerunt Ierosolyman“, ja kreikkalaisessa samaten: „idou magoi apo anatoloon paregenonto eis Ierosolyma“. *Magus, magos* on juuri tietäjä siinä korkeassa merkityksessä, josta tässä olemme puhuneet. Se on johtunut persialaisesta *magh* sanasta, joka vastaa sanskritinkielistä *maha* ja merkitsee suuri („mahtava“). *Magus* on siis merkitykseltään sama kuin sanskritin mahaatma, suuri sielu, mestari. Evankeliumi puhuu täten itämaalaisista mestareista eli tietäjistä, jotka salaisten tutkimustensa nojalla

tiesivät, että länsimaille on syntyvä suuri opettaja ja vapahtaja – suuri mahaatmaa –, jota he tahtoivat tulla kunnioittamaan, ja evankeliumin kertomus ikäänkuin huokuu tämmöistä henkeä: oi te länsimaat, ette osaa kuningastanne vastaanottaa, sillä te vaellatte pimeydessä, mutta itämailla on aina tiedon tähti kirkkaana paistanut ja siellä on aina ollut suurisieluisia ihmisiä, jotka sen tähden kulkua ovat seuranneet.

– Minun täytyy tunnustaa, että te keksitte sangen kummallisia asioita evankeliumista.

– Luen sitä ajatuksella. Mutta koko tuo kertomus on minusta myös vertaus.

– Ja mitä se semmoisena tarkoittaisi?

– Kristus kuvaa totuutta, Herodes ihmisen itsekkyyttä tai itsekästä ihmistä; Kristuksen ympäristö yleensä inhimillisiä himoja, tiedottomuuta ja pimeyttä. Ja näin lukien evankeliumin kertomus on esitys psykologisesta tosiseikasta: eläimellinen ihminen ei totuutta näe, itsekäs ihminen totuutta pelkää ja pyrkii sitä vainoimaan, ainoastaan tietäjähimiset, jotka ovat luopuneet itsekkyydestään ja kulkevat tiedon tähden jäljissä, ainoastaan ne iloitsevat totuudesta, kunnioittavat sitä ja tahtovat sitä palvella. Eikö tämä ole totta?

– Hm. Onhan tuo kummallista. Silläkö tavalla voisi raamattua lukea?

– Silloin raamattu vasta käy sisältörikkaaksi. Kai te nyt vielä selvemmin ymmärrätte, minkä tähden tälle teosofiselle aikakauskirjalle on annettu nimi Tietäjä? Meidän Tietäjämme tahtoi olla kuin tietäjät itäiseltä maalta: totuuden se tahtoi nähdä, sitä kunnioittaa ja palvella, että se toisiakin voisi ohjata totuuden luo. Silmäilkää kansilehden kuvaa, joka on vanha egyptiläinen symboli. Siinä on Tietäjä polvillaan. Hän on polvillaan totuuden tähden edessä, mutta hänen katseensa on rauhallisesti ja voittorikkaasti ojennettu kohti kirkasta tähteä. Hänen sielullaan on siivet, ja siivet ovat kolmijakoiset, sillä hänen sielunsa on kolminaismaailman herra. Ei sido sitä fyysillinen maailma eikä tuonelan astralinen eikä taivasten mentalinen. Vapaa hänen sielunsa on. Vapaana se liikkuu aineellisuuden kolmessa maailmassa. Ei kuolema häntä pelota, sillä hän on kuoleman voittanut. Ei taivaallinen ilo häntä hurmaa, sillä senkin hän on harhaksi havainnut. Ainoastaan ikuista totuutta hänen sielunsa janoo, ainoastaan totuutta. Eikö tämä kuva ole syvä ja ihana? Tietäjän symboli!

– Onhan se kummallista. En tiedä oikein sinne enkä tänne. Teidän sananne ikäänkuin lumoovat minua.

– Ettehän ole pahoillanne?

– En, en suinkaan. Mutta minun täytyy saada vähän mieltä itsekseni.

– Sanokaa vain, mitä nyt Tietäjä-nimestä ajattelette?

– Sehän sisältää kokonaisen maailman mitä suuremmoisinta kauneutta teidän selityksestänne päättäen.

– Silloin ymmärrämme toisiamme. Tietäjä on sama kuin teosofi.

Pekka Ervast.

Kirjallisuutta. Toimitukselle on lähetetty ilmoitettavaksi:

Kädenlukija. Käsikirja ajatuksenlukijoille kirj. Ina Oxenford. Suom. M. K—a. Suomentajan kustannuksella. Hauska ja opettavainen kirja, johon kannattaa tutustua! Hinta ainoastaan 80 p:iä.

Ikuinen toivo, kirj. F. W. Farrar. Suom. Osuuskunta Wäinämöinen, Tampere. Hyvä kirja, joka kristilliseltä kannalta puhuu ikuista helvettiä vastaan ja todistaa, ettei raamattu sitä opeta.

Taikauskoa vastaan, kirj. H. N. Casson. Engl. suom. Elof Kristianson. Suom. Sos. Kust.-Yht. Kustannuksella, Fitchburg, Mass. Materialistin kirjottama kirja teosofiaa y. m. vastaan, josta puhumme enemmän ensi numerossa.

(Tietäjä 1908 Tammikuu N:o 1, s. 16)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

91 Kysymys. M. K. Max Müllerin kirjassa „Luonnollinen uskonto“ annetaan seuraava kuva Veda-uskonnosta: „Maailman synnyttäjänä hän (Agni) on samalla maailman korkein valtiasta, ihmisten kuningas. Hän ei ole ainoastaan suurempi kuin taivas, vaan myös hänen tietonsa on ääretön. Hän tuntee kaikki maailmat ja hänen lakejaan ei taideta rikkoa“. „Niinpä rukoillaan häntä seuraavin sanoin: jos olemme mitä syntiä tehneet sinua vastaan ihmisheikkouden ja ajattelemattomuuden tähden, niin puhdistu meitä, oi Agni!“ „Ne jotka noudattavat hänen käskyjään eivät ole onnellisia ainoastaan täällä, vaan uskotaan, että hän voi antaa myös heille kuolemattomuuden.“

Jos Veda-uskonto on sillä lailla kirjaimellisesti ymmärrettävä, niin silloin se ei ole mitään muuta kuin sokeata uskoa personalliseen maailman ulkopuolella olevaan jumalaan? Vai miten ylläolevat sanat ymmärretään? Ehkä Agni ymmärretään jonakin kaikkeuden korkeimpana olentona, jonkun planetan tai aurinkokunnan logoksena? Tahoi ehkä Agnilla ymmärretään luonnon ja ihmisen välistä suhdetta toisiinsa? Ehkä kansa käsitti kirjaimellisesti ja uskonnon opettajat filosofisesti?

Vastaus. Jos se mitä kutsutte „sokeaksi uskoksi“ on uskoa pahaan henkeen, helvettiin, ikuiseseen kadotukseen j. n. e., silloin se ehdottomasti on tuhoa tuottava ja kuolettava ihmisen sielun; mutta jos se on uskoa jumalan hyvyyteen, ihmishengen kuolemattomuuteen ja alituisen kehitykseen, eikö „sokealla uskolla“ silloin ole suuri kasvattava merkitys? Kansan enemmistö on tietysti aina sokean uskon kannalla, mutta jos uskon sisällys on tiedon kanssa yhtä pitävä, niin meillä ei ole syytä sitä tuomita. Ajattelevat ihmiset kohoavat sielussaan valistukseen ja tietoon, ja onnellisin se kansa, jossa on enimmäkseen valistuneita ajattelijoita.

Mitä nyt Agniin tulee, niin se todella oli yksi meidän aurinkokuntamme Logoksen nimityksistä, kuten Manun laissa sanotaan hänestä puhuttaessa: „Muutamat sanovat, että hän on Agni, toiset että hän on Manu tai Pradshaapati tai Indra tai Elämänhenki tai Ikuinen Brahman“ (XII:123). Agni merkitsee „tuli“ ja on oikeastaan tulen haltija eli se loistava jumala (deeva), jonka ilmennys eli ruumis tulen elementti on. Mutta samoin kuin esim. Vanhassa Testamentissa aurinkokuntamme jumalaa kutsutaan „kuluttavaiseksi tuleksi“, samoin ymmärrämme, että Vedassakin häntä välistä nimitetään Agniksi.

Kansan enemmistö käsitti tämän jumalansa ulkonaisesti ja palveli sitä, mutta valistuneet tiesivät – samoin kuin valistuneet meidän päivinämmet tietävät – että jumala asui ihmisessäkin, että ihmisessä oli pyhä Agni, pyhä tuli, joka kerran sytytettyä ei saanut sammua. „Hän tuntee kaikki maailmat“ (lookat, s. o. aurinkokunnan tasot), ja koska hän asuu ihmisessä, voi ihminen häneen yhtyessään myös oppia tuntemaan kaikki taivaan ja maan salaisuudet.

92 Kysymys. M. K. Vanhain sivistyskansain uskonnot kertovat paljon luonnon ulkopuolella olevista jumalista; kai niillä on tarkotettu niitä korkeampia olentoja, jotka ovat olleet yhtä alhaisella, kenties alhaisemmalla kuin me, jotka kehityksen avulla olemme päässeet nykyiselle asteellemme?

Vastaus. Epäilemättä tarkotetaan „jumalilla“ niitä olentoja, jotka ovat kaukana meistä edellä kehityksessä. He eivät suinkaan ole „luonnon ulkopuolella“, vaikka eivät

mahtuisikaan meidän personallisen tajuntamme tietopiiriin. Tietysti he ovat menneissä maailmankausissa läpikäyneet kehityksen kaikki asteet, samoin kuin he yhä edelleenkin alati kasvavat ja kehittyvät.

93 Kysymys. M. K. Kirjotuksessa „Onko veljeysaate toteutettavissa?“ (Omatunto n:o 4, 1907) sanotaan, että sosialismi tehtyään liiton materialismin kanssa pyrkii valtaan, ja että se on sosialismin lankeemus. Mutta eikö ole välttämätöntä, että ihmiskunnan enemmistö – sorretut ja oikein ajattelevat – pyrkivät valtiolliseen valtaan, sillä kuinka muuten on köyhälistö vapautettava kapitalismin sorrosta? Ja onko sosialismi todella tehnyt liiton materialismin kanssa, jos jotkut sen johtomiehistä ovat materialisteja? Eikö sosialismin ohjelman uskontopykälä edellytä uskonnon vapautta?

Vastaus. Yllämainittu kirjoitus oli kirjoitettu henkiseltä kannalta ja veljeysaatteesta. Siinä tahdottiin näyttää, että veljeysaate ei ole toteutettavissa, ennen kuin ihmiset – ihmisyksilöt – rupeavat sitä toteuttamaan. Ja veljeyteen pyrkijä ei pyri ulkonaiseen valtaan muiden yli, koska kaikki ihmiset ovat hänen veljiään. Koska sosialismi on lipulleen kirjottanut sanat „veljeys, vapaus, tasa-arvoisuus“, on se tunnustanut veljeyden ihanteekseen; pyrkiessään valtaan se kuitenkin on ihanteensa pettänyt.

Mutta tämä ei merkitse, ettei sosialistisellä liikkeellä olisi suuri tehtävä. Kuten Sternin kirjasta „Tulevaisuuden valtio“ puhuttaessa (Omatunto 1907, siv. 137) sanottiin, voi sosialismi helpostikin nousta lankeemuksestaan. Siihen on tarjolla kaksi keinoa: toinen on hylätä materialismi ja yhtyä ajan henkisiin liikkeihin – omistaa teosofian ihanteet, toinen on julistaa itsensä yksinomaan kansantalouden asiaksi ja jättää muut asiat – (uskonto esim.) rauhaan. Jos ei se kumpaakaan tee, vaan edelleen pyrkii valtiolliseen valtaan, silloin se vetää suuren edesvastuun yllensä, ja epätietoista on, kykeneekö se sitä täyttämään. Sillä muistakaamme, ettei kaikilla koskaan ole valtaa. Valta on aina uskottu muutamille. Ja valta aiheuttaa toisissa katkeruutta, kateutta, vihaa ja vastustusta. Ainoastaan totisesti viisaat ihmiset kykenevät valtaa käyttämään niin, että he luovat onnea ympärilleen.

94 Kysymys J. L. Mikä on omatunto?

Vastaus. Tavallisesti luullaan, että omatunto on jumalan ääni ihmisessä, että se on sama kaikilla ja että se sanoo, mitä on ehdottomasti oikein ja väärin. Asia ei ole aivan niin. Omatunto on meidän korkeamman minämme ääni. Korkeampi minä on se itsemme, joka kehittyy ruumistusten kuluessa, elämien vierieessä. Korkeampi minä on eri ihmisillä eri kehitystasolla. Se siis neuvoo eri lailla, mitä on oikein ja mitä on väärin. Mutta koska korkeampi minämme on epäitsekäs minämme, joka pyrkii jumalaa kohti, on sen neuvo kuitenkin aina hyvään päin, ylöspäin. Jokainen ihminen voi sentähden seurata valistuneen omantuntonsa ääntä (mutta hän ei saa sekottaa omien himojensa sisäisiä ääniä omantunnon hiljaiseen ääneen), sillä omatunto on kuin kompassi, joka aina näyttää pohjoisnapaa kohti, vaikkei taulu aina ole siihen päin käännetty.

95 Kysymys. J. L. Mikä ja minkälainen on teosofien jumala? Onko jumala luonut maailman, kaiken olevaisen, kaikki näkyväiset ja näkymättömät, vai onko maailma jumala? Onko teosofien jumalan rukoilemisesta mitään hyötyä?

Vastaus. Teosofien jumala? Teosofit varmaan määrittelevät jumala- ja varsinkin Logos-käsitettään eri tavalla riippuen kunkin älyllis-siveellisestä kannasta yleensä, mutta uskon kuitenkin, että useimmat heistä ovat yhtä mieltä seuraavasta kahdesta kohdasta: 1) Meidän inhimillinen järkemme on liian pieni määritelläkseen täysin tyydyttävästi jumalaa, s. o. sitä elämän ikisalaisuutta, josta kaikki on lähtenyt ja alkunsa saanut. 2)

Kuitenkin on aikain viisaus se, että ihminen voi päästä jumalan tuntoon. Se on koko elämän tarkoitus, siihen teosofiakin kehottaa. Mutta se ei ole mikään helppo hetken asia. Jumala asuu ihmisen sisässä, tai oikeammin: ihmisessä on kipinä jumalan ikuisesta tulesta; jumalan tunto on siis sama kuin varsinainen itsetunto. Mutta itsensä, henkensä (âtmâ = itse) tuntemiseen ei päästä yksin ymmärryksen avulla, vaan siihen tarvitaan sekä ymmärryksen että tunnon ja tahdon sopusointu. Se on itsekkyydestä luopuminen, jotta jumala-itse voitettaisiin. Ja se on pitkä, vaivaloinen, kapea Tie.

Se ihminen, joka pyrkii jumalan tuntoon, hän ei rukoile mitään aineellista; aineellinen rukous kasvattaa itsekkyyttä. Kuitenkin henkisen ihmisen koko elämä voi olla „rukousta“, jos hänen ajatuksensa aina ovat kiinni jumalassa, jos hän aina mielestään palvelee jalouden, hyvyyden, totuuden ja epäitsekkyyden ihannetta.

96 Kysymys. A. K. Onko sielun kehittyminen astralitasolla enää mahdollista? Jos niin on, niin eikö jälleensyntyminen olisi silloin tarpeetonta?

Vastaus. Astralitasolla samoinkuin taivaissa tapahtuu kyllä jonkunlainen personallinen kehitys (katsokaa tästä tarkemmin esim. kirjaa „Mitä on kuolema?“), mutta se kehitys ei vapauta meitä jälleensyntymisestä. Jälleensyntymisestä vapautuminen tapahtuu ainoastaan siten, että ihminen luopuu persoonallisesta minästään ja yhtyy korkeampaan, kuolemattomaan minäänsä ja että hän suorittaa kaiken sen hyvän ja pahan karman, mikä hänellä vielä on entisyydestä jäljellä. Tämä ei ole yhden tason asia, vaan koko alemman kolminaismaailman. Ja koska ihminen ainoastaan fyysillisesti eläessään on yhteydessä koko kolminaismaailman (fyysillisen, astralisen ja mentalisen) kanssa, on „pelastus“ myöskin tapahtuva hänen fyysillisesti eläessään.

97 Kysymys. A. K. Miten voisi paraiten voittaa suuttumisen?

Vastaus. Ajatelkaa säännöllisesti joka aamu anteeksiantavaisuuden, leppeyden, nöyryyden ja kärsivällisyyden ihannetta. Ajatelkaa vaikkapa vain viisi minuuttia, mutta pitäkää ajatuksenne sillä aikaa aisoissa ja ihanteessa kiinni. Ja ajatelkaa ehdottomasti joka aamu. Sanokaa itsellenne: „tänään lupaan olla suuttumatta“.

98 Kysymys. A. K. Mieheni ei sallisi minun tutkia teosofiaa; mitä tässä asemassa paraiten tekisin? Jättäisinkö nyt pyrkimykseni sikseen säilyttääkseni kotoisen rauhan hänen puoleltaan?

Vastaus. Kykenisittekö jättämään? Totuuden etsimishalumme on oleva niin suuri, että se voittaa muut halut. Ei ihminen saa sitoa ihmisen henkeä. Jos vakavasti tutkitte teosofiaa, sanotte miehellenne suoraan, ettette voi olla sitä tekemättä, ja näytätte jokapäiväisessä elämässänne, että sekä teille että hänelle on siitä hyötyä.

TIEN VARRELTA.

Presidentin matkat. Skandinaviasta Annie Besant matkusti suoraan Italiaan, jossa hän kävi seuraavissa kaupungeissa: Milano, Torino, Firenze, Roma ja Genova. Pieni italialainen kiertomatka oli kaikin puolin onnistunut ja muutamassa päivässä Annie Besant kuten tavallisesti ehti ja jaksoi tehdä suunnattoman paljon työtä. Julkisia luentoja pidettiin, yksityisiä kokouksia jäseniä varten, ja joka päivä Mrs. Besant otti vastaan vieraita, joita varta vasten tuli aina Ranskasta ja Espanjasta saakka. Ohimennen mainittakoon, että hän Genovassa vieraili herra ja rouva Wm. H. Kirbyn luona heidän huvilassaan Corniglianossa. Mr. Kirby on äskettäin kääntänyt Kalevalan englanninkielelle.

Marraskuun 6 p:nä Mrs. Besant yhdessä Mrs. Russakin ja Miss Rendan kanssa purjehtivat Italiaan ja saapuivat Ceyloniin saman kuukauden 23 p:nä. Täällä matkustavat viipyvät 29 p:ään. Mrs. Besant piti luentoja buddhalaisissa temppeleissä ja kouluissa sekä Colombossa että Gallessa ja Kandyssa. Ceylonin buddhalaiset ovat Teosofisen Seuran vanhoja ystäviä, sillä eversti Olcott oli heidän hyväntekijänsä ja heidän uskontonsa uudistaja. Monet sadat Olcottin aloitteesta perustetut koulut toimivat, kuten tunnettu, T. S:n valvonnan alaisina, ja Mrs. Besant on nyt T. S:n presidenttinä eversti-vainajan perillinen buddhalaisten suosiossa ja rakkaudessa, mikä kyllä selvästi kaikkialla tuli näkyviin.

Suurenmoinen ja juhlallinen vastaanotto oli valmistettu uudelle presidentille hänen saapuessaan Adyariin Teosofisen Seuran pääkortteriin joulukuun 1 p:nä. Joukko T. S:n huomattavimpia jäseniä ja ystäviä, etunenässä Seuran nykyinen varapresidentti, Sir. S. Subramania Iyer, oli vastassa Egmore-asemalla ja tervehti intialaiseen tapaan kukilla ja köynnöksillä rakasta matkustajaa ja hänen seuralaisiaan. Koko joukkue saattoi sitten matkustavaisia „kotiin“. Mrs. Besant, Mrs. Russak ja Miss Renda ajoivat varapresidentin seurassa etumaisessa motorivaunussa. Rautatieasemalta Seuran talolle ajettiin kymmenen aistikkaasti koristetun kunniaportin läpi, joissa kultaisissa kirjaimissa seuraavat tervehdykset loistivat: 1. Tervetuloa, Teosofisen Seuran Presidentti. 2. Sydämelliset tervehdykset Mrs. Annie Besantille. 3. Terve Totuuden Puolustaja. 4. Siunattu olkoon kaikkien uskontojen ystävä. 5. Kauan eläköön Presidenttimme terveenä ja tarmokkaana. 6. Menestyös Sanâtana Dharman julistaja. 7. Rauha olkoon Yleisen Veljeyden Saarnaajalle. 8. Terve tuloa kotiin, Eversti H. S. Olcottin ystävä. 9. Terve H. P. Blavatskyn opetuslapsi. 10. Siunattu olkoon Mestarein Lähettiläs.

Iltapäivällä oli suuri juhlallinen vastaanottokokous Adyarin kokoussalissa, jonka loputtua Annie Besant pyysi yleisön saapumaan seuraavana lauantaiamuna k:lo 7,30 eversti Olcott'n kuvapatsaan paljastusjuhlaan.

Luonnon kosto. Uudenaikainen tiede on tahtonut päästä luonnon herraksi väkivaltaisain koneellisin keinoin ottamatta lainkaan laskuihinsa ihmisen siveellistä vaistoa ja sisäistä totuuden näkemystä. Viviseksioni on kyllä raakamaista, mutta suuren hyötynsä takia muka välttämätöntä. Nyt oli, niinkuin tunnettu, viviseksionin ensimmäinen suuri saavutus Pasteurin seerumi vesikauhua vastaan. Tämän seerumin ihmeellinen vaikutus tuli pian uskonkappaleeksi lääkärien kesken ja Suomestakin viedään aina, milloin joku epäillään vesikauhun tartuttamaksi, tämä kiireimmän kaupalla Pietarin Pasteur-laitokseen hoidettavaksi.

Nyt tuntuu kuitenkin kuin 20-vuotisen kokemuksen jälkeen äkkiä tulisiinkin huomaamaan, että tämä mainio parannuskeino – myrkytettyjen eläinten nesteiden ruiskuttaminen ihmiseen – onkin ollut suuri erhetys, joka on tuottanut yhtä paljon vahinkoa ihmiskunnalle kuin hyötyä. „N. S. Medlemsbladet“ (1907 siv. 41) sisältää selonteon eräästä lentokirjasta „Buisson contra Pasteur“, jossa tehdään hyvin merkittäviä paljastuksia tästä asiasta. Siinä esitetään suuri joukko lääketieteellisten auktoritetien lausuntoja Pasteurin metoodin johdosta ja 2209 surullista tosiasiaa tämän parannustavan historiasta. Näistä käy ilmi seuraavaa:

1) Vesikauhu on tosin „tarttuvainen“ niinkuin niin monet muutkin taudit s. o. vesikauhuisen eläimen purema voi saada taudin puhkeamaan ilmi, *mutta* noin 95 % „tartutetuista“ pysyy terveenä ja ainoastaan keskimäärin viisi sadasta sairastuu.

2) Kun nyt Pasteurin menettelytapa käskee „rokottaman“ kaikkia tartutetuiksi epäiltyjä „mahdollisuuksien varalta“, istuttaa se sairausaineita moneen viattomaan eikä kuitenkaan kykene pelastamaan sen useampia todellisesti sairastuneita.

3) Pelko ei missään taudissa merkitse niin paljon kuin vesikauhussa. „On tunnettu tosiasia, että paitsi *todellista* vesikauhua on olemassa *hermollinen, luuloteltu* vesikauhu, joka ilmenee aivan samoilla oireilla ja myöskin voi suorastaan tuottaa kuoleman.“ Mutta nyt ei ole ymmärretty panna mielentilan hoitoon kaikkein suurinta huomiota vaan päinvastoin liiallisella pelotuksella lisätty taudin levenemistä.

Kuulkaamme lopuksi mitä sanoo tohtori Peter, Pariisin lääketieteellisen tiedekunnan patologian professori eräässä kirjeessä: „Minä olen täydellisesti yhtä mieltä teidän kanssanne siitä, että Pasteurin niin kutsuttu turvakeino koirakauhua vastaan perustuu erehdykseen ja samalla on sangen vaarallinen. Tältä menettelyltä puuttuu kokonaan tieteellinen perusta ja se taistelee turhaan tosiasioita vastaan, jotka sen tuomitsevat. Kuolevaisuus vesikauhuun on lisääntynyt, sittekun Pasteur aloitti työnsä, eikä ainoastaan kuolemantapausten luku ole kasvanut vaan viimeisten kokemusten johdosta on esiintynyt hervottoman vesikauhun tapauksia. *Pasteur hankkii ihmisille vesikauhua.*“

Samassa lentokirjassa osotetaan, että paras ja tepsivä keino tätä tautia vastaan on yksinkertaisesti – hikoilu höyrykylvyssä.

Järkyttävä tapaturmakuolema kohtasi Sopi ja Veikko Palomaan 1 vuoden 9 kuukauden ja 12 päivän ikäistä Aine-nimistä tyttölasta Peräseinäjoella jouluk. 29 p. 1907. Kun lapsen äiti edellisenä päivänä k:lo ½ 4 i. p. siivosi tupaa ja muut lapset olivat sisällä, tahtoi pienokainen päästä takan ääreen lämmittelemään, kiiveten tuolille istumaan. Pienen sisarensa kanssa telmiessään menetti lapsi tasapainonsa ja kaatui lattiaan. Kaatuessaan tarttui hän takan reunalla olevaan pataan, jossa oli kuumaa vettä. Pata putosi lattiaan. Sen kuuma sisältö huuhteli pienokaisen. Nuolennopeudella riensi äiti apuun, sieppasi lapsen eteiseen ja riehtasi vaatteet yltä. Sydäntä särkevä näky kohtasi äitiparkaa. Osa nahkaa irtautui ruumiista paidan mukana. Parhaasta tarjona olevasta hoidosta huolimatta kuoli pienokainen kovia tuskia kärsittyään seuraavana päivänä k:lo 12.

Sanoin ei voi kuvaila sitä surua, jota perheessä tämän tapaturmakuoleman johdosta vallitsi. Mutta kun vanhemmat uskovat luonnon horjumattomaan oikeuteen, näkevät he tässä kuolemassa karman lain täytäntöön menemisen. Perheestä ei ennen ole ainoatakaan lasta kuollut eikä lapsille edes sanottavaa tapaturmaa tullut. Lukemattomat kerrat on kuumaa vettä sisältävä pata ennenkin ollut pienellä takalla ja Aine-tyttönen on

häärännyt takan ääressä. Mutta tänä silmänräpäyksenä oli tullut hetki, jona lain rangastus kohtasi pienokaista. Tämä oli tietysti edellisten elämänsä aikana tehnyt „paha“, josta nyt sai fyysillisen kuoleman palkakseen.

Onnettomuuspäivän aamupuolella tunsivat vanhemmat kummallista painostusta, kun pienokaista läheni se astraalinen pyörremysky, joka tuhosi hänen ruumiinsa.

(V. P.)

(Tietäjä 1908 Tammikuu N:o 1, ss. 30-32)

DHAMMAPADA.

BUDDHANOPIN TIE.

Buddhalaisista pyhistä kirjoista ansaitsee erityistä huomiota *Dhammapada*, joka on yhtä lyhyt kuin ponteva ja kaunis esitys siitä siveydestä ja henkisyydestä, jota buddhalaisen opetuslapsen jokapäiväisessä elämässään tulee tavoitella. Nimi Dhammapada on vaikea kääntää; oppineetkaan eivät ole siitä yksimielisiä. Max Müller, joka englanninkielistä käännöstä suomennoksessamme noudatamme, kääntää sen sanoilla „hyveen tie“, siis samalla tavalla kuin viime vuonna suomensimme kiinalaisen Tao-te-king'in, ja epäilemättä Dhammapada voidaan siten kääntää, sillä palisana „dhamma“ (sanskrit. dharma) merkitsee m. m. „hyve“ ja „pada“ on „askel“ tai „tie“. Toiset tiedemiehet ovat kääntäneet „uskonnon askeleet“ ja „uskonnon tie“, vieläpä „peruslaki“ tai „uskonnon perusta“ y. m. Totta on, että „dharma“ on monimerkityksinen sana, jota on mahdoton sattuvasti kääntää, mutta koska Buddha itse käytti sitä sanaa oppinsa yleisnimenä, olemme katsoneet sopivaksi suomentaa kirjan nimen sanoilla „Buddhanopin tie“.

Buddhan elämäkerrasta ja muista buddhanuskoa koskevista asioista luetaan Olcottin kirjassa *Buddhalainen katkismus*, joka on ilmestynyt suomeksi Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen kustannuksella ja johon lukijaa viittaamme.

P. E.

(Tietäjä 1908 Helmikuu N:o 2, ss. 40-41)

TUONELAN TUVILLA.

I.

Muuan runoilija.

Saavuvin kerran astralisilla retkeilylläni yksinäiseen metsäseutuun, jossa puiden lomasta näkyi kaunis ja sirotekoinen talo. Se oli rakennettu melkein kuin göötiläinen temppele suippopäisine kattoineen, korkeine ikkunoineen ja taivasta tavoittelevine tornineen. Suuntasin uteliaana askeleni sinne, nähdäkseni kuka niin runollisessa majassa asuskeli vai seisoiko talo tyhjänä.

Tyhjä se ei ollut, sen pian huomasin. Muutamassa ikkunassa näkyi vilaukselta pää ja kohta sen jälkeen ilmestyi suippokaariselle ovelle harmaaseen yönuttuun puettu pieni, keski-ikäinen mies, sangen huolestunut ilme kasvoilla.

Ennenkuin ehdin tervehtiäkään, hän sanoi:

– Ah tuletteko taloani katsomaan? Suokaa anteeksi, minä olen hyvin pahoillani, mutta en voi ottaa teitä vastaan. Nähkää, asuntoani ei ole vielä aivan kunnossa . . . ihmeellistä kyllä, hän lisäsi ikäänkuin itsekseen.

– En suinkaan tahdo teitä millään tavalla häiritä, vastasin kohteliaasti, vaikka miehen hieman naurettava ulkomuoto ja käytös lisäsi uteliaisuuttani, – tulin todella muuten vain katsomaan, kuka olisi tämän kauniin temppelein omistaja, mutta ell'en voi olla teille miksikään hyödyksi tai iloksi, niin . . .

Aioin juuri lisätä jotakin poismentani, kun samalla kuulin oppaani (joka tällä kertaa pysyi näkymättömänä) kuiskaavan sydämeeni: „mene sisään ja ota oppia.“ Muutin siis ajatukseni ja lopetin puheeni näillä sanoilla:

– Niin toivon, että te kuitenkin suostutte näyttämään minulle asuntonne minun tähteni. Teidän talonne on siksi omituinen ja komea ja te olette itse siksi etevännäköinen mies, että minulla varmaan olisi paljonkin oppimista teiltä.

Nyt miehen ulkonäkö muuttui. Hän ojentihe suoraksi ja huolestunut ilme katosi hänen kasvoiltaan. Ylpeän arvokkaana hän lausui:

– Te tunnette minut? . . . Niin, miksikä ette minua tuntisi . . . tuntevathan kaikki.

Olen runoilija, Adalbert R., kuten tiedätte, ja palvelen kauneutta. Kauneus on jumalattareni.

Hän teki mahtipontisen liikkeen kädellään ja samassa hänen katsettaan kohtasi yönötun kulunut hiha. „Tuokin!“ hän mutisi itsekseen ja ajatuksen nopeudella heitti päältään vieraita vastaanottamaan sopimattoman nuttunsa sekä seisoi nyt edessäni puettuna mallikelpoiseen mustaan bonjouriin.

– Te olette lukeut runojani? Te ihaillette niitä? hän jatkoi puhettaan. – Niin. Entä tämä asuntoani? Se on taiteen temppele. Se on työhuoneeni ja samalla inspiratsioonini ja nerollisen tuotantokykyni herättäjä. Niin, tehän sanoitte jo, että piditte sitä kauniina. Olen rakentanut sen aivan itseäni ja taidettani varten. Mutta käykäähän sisään.

Hän avasi oven ja kulki edellä. Astuimme avaraan ja valoisaan eteiseen, jossa oli kivinen mosaikilattia. Seiniä koristivat suuret maalaukset, jotka kuvasivat keskiaikaisia

metsästysretkiä. Siinä oli ritareita ja ihania naisia, palvelijoita jouset olalla ja poikia haukkoineen.

Isäntäni tarkasti kasvojeni ilmettä ja lukiessaan siitä kiitosta itselleen, hän tyytyväisenä hymähti:

– Eikö teidänkin mielestänne keskiaika ole paljon runollisempi kuin meidän? hän kysyi. – Minä olen aina rakastanut sitä aikaa ihmiskunnan historiassa ja useimmat ballaadini kuvailevatkin keskiaikaisia tapoja ja tapahtumia.

Minun ei tarvinnut vastata myöntävästi hänen kysymykseensä keskiajan suuremmasta runollisuudesta, sillä lyhytkasvuinen ja vilkasluontoinen isäntäni puheli itse yhtämittaa.

– Olettehan lukenut ballaadini Erik Glippingin viimeistä metsästysretkestä, joka päättyi hänen murhaansa Finnerupin ladossa? Olette tietenkin. Keskiaikainen tunnelma siinä runossa on erittäin onnistunut. Hyvä ystäväni, kuuluisa ruotsalainen runoilija H. on monta kertaa sanonut minulle, että se on runoistani paras. No niin, käydään nyt vastaanottohuoneeseni.

Isäntäni astui taas edellä kynnyksen yli ja minä hänen kintereillään. Olin jo itsekseni ihmetellyt, mistä hänen äskeinen huolestunut ilmeensä oli johtunut, kun en ollut huomannut mitään puolitekoista tai puutteellista eteisessä, mutta nyt ymmärsin kohta syyn.

Huone, johon astuimme, oli tilava, korkea ja valoisa. Siinä oli pöydät ja sohvut ja mukavat nojatuolit ja seinillä komeat taulut ja peilit. Mutta en joutanut niitä tarkastamaan, sillä huomioni kiintyi heti muutamaan kummalliseen seikkaan. Lattia oli nimittäin tehty maalaamattomista ja höyläämättömistä, likaisen näköisistä laudoista, jotka huojuivat kulkiessa, sillä niitä ei oltu kiinnitetty pölkkyihin, vaan ne loikoivat sinänsä kuoppaisella ja paljaalla maalla. Lautojen lomitse näkyi mustankostea maaperä ja keskellä lattiaa oli aivan paljas paikka.

En osannut olla huudahtamatta hämmästyksestä. Ja hämmästykseni yltyi kahdenkertaiseksi, kun loin katseeni runoilija-isäntääni ja näin hänen taas aivan muuttuneen. Hän oli jälleen pieni huolestunut mies yönutussa.

– Ah sanoinhan, ettei tämä asuntoni vielä ole valmis, hän huudahti loukkaantuneella äänellä. – Merkillistä, kun ovat tällä tavalla rakentaneet. Ja minäkin olen jo niin paljon puuhaa ja vaivaa nähnyt . . .

Samassa hän syöksyi vastapäätä olevaan kolmanteen huoneeseen, ja ennenkuin olin hämmästyksestäni toipunut, hän ilmestyi ovelle laahaten perässään lautaa, jolla nähtävästi aikoi paikata vierashuoneen lattiaa.

– Kun ovatkin tällä tavalla rakentaneet, hän mutisi itsekseen – Ovat jättäneet minun tehtäväkseni korjata ja laittaa lattiat. Onko tämä minunlaiseni miehen työtä? . . . Mutta mitä teen? Mielelläni muuttaisin muuanne, mutta ei ole rahaa . . . Oikein hävettää.

Hän koetti sovittelua lautaa avonaiselle paikalle keskellä permanttoa ja kääntyi minun puoleeni avuttoman lapsen rukoileva ilme kasvoillaan.

– Katsokaa nyt, hän sanoi, – eikö tämä ole kova kohtalo runoilijalle? Enhän ehdi muuta tehdä kuin korjailla näitä lattiaita. Kirjotuksen ja runoilamisen täytyy ihan jäädä sikseen.

– Enkö voi teitä auttaa? kysäisin ja riensin hänen luokseen. – Kun nyt asetamme tämän laudan näin poikittain, niin pääsee kulkemaan putoamatta kuoppaan. Ja

mielessäni tämä näin on kylliksi hyvä. Mitä te tästä enää välitätte? Ettehän tässä huoneessa työskentele. Jättäkää tämä lattia omaan onneensa . . .

Puhuin näin kuin lapselle, sillä otaksuin, että miestä vaivasi semmoinen astralinen hulluus, jota „elävät“ kutsuvat päänäpiintymäksi (*idée fixe*). Mutta runoilijan silmät repeytyivät selko selälleen kauhusta ja hän huudahti:

– Ei, ei! En minä voi mitään jättää. En minä voi mitään kirjoittaa, ennenkuin saan taloni reilaan. Työhuoneessani . . . työhuoneessani on asiat vielä hullummin. Tulkaahan ja katsokaa . . .

Seurasin häntä kolmannen huoneen ovelle ja katsoin sisään. Tämä oli työhuone. Seinät olivat täynnä kirjoja ja ikkunan luona oli isohko kirjoituspöytä monenlaisine tarpeineen ja paperineen. Huone olisi ollut kaikin puolin miellyttävä, ell'ei siltä olisi kokonaan puutunut – permanto. Siellä täällä oli tosin laudanpätkä, mutta muuten lattiana oli kosteannäköinen suosammal, jonka vihreät mättäät tuntuivat kätkevän ties minkälaisia ilkeitä matelijoita. Minua ihan puistatti. Ja samalla sääli miesraukkaa.

– Katsokaa nyt. Onko tämä ihmisen koti? hän sanoi surkuttelevalla äänellä ja kulki soiseen huoneesensa. – Jalat ihan kastuvat.

Ja todella likainen vesi loiski hänen jalkainsa alta, kun hän asteli vihreillä mättäillä.

– Tämmöisessä minun täytyy olla ja eellä. Ja miksi? hän valitteli. – Miksi? Miksi eivät ole rakentaneet taloani valmiiksi. Kun edes vois in muuttaa tästä pois. Tyytyisin kuinka pieneen tahansa . . . ja yksinkertaiseen . . . kunhan se olisi puhdas ja lämmin ja kunnollinen . . . Mutta raha, raha . . .

Katselin miestä tarkemmin ja rupesin ikäänkuin ymmärtämään.

– Eikö teidän ole ikävä yksin? kysyin.

Hän hämmästy i ja sanoi:

– Yksin! Enhän minä jouda tässä mitään ajattelemaan. Ja parempi onkin, ett'ei kukaan tule tänne, ennenkuin asunto on kunnossa. Yksin, sanotte? . . . Yksin? . . .

– Niin, eikö teillä ole omaisia? Vaimo ja lapset?

Hän katsoi minuun pelästyneenä.

– Vaimo ja lapset, hän hätäisesti virkkoi, – ei Agnes eikä pojat saa tulla tänne, niinkauan kuin kaikki vielä on puolitekoista. Ei, ei, kuinka minä tämmöisessä . . . Mutta te ymmärrätte itse, että minulla on kova kiire, sillä voivathan he tulla koska tahansa, ja silloin . . .

– Missä he sitten ovat?

– Missä? Kotona tietysti.

– Mikä paikka tämä sitten on?

– Tämä? Tämä on minun runoilijakotini. Tämä on minua varten. Kyllä hekin saavat tänne tulla, mutta vielä eivät. En tahtonut kertoa heille tästä, ennenkuin . . .

– Tiedättekö, että olette kuollut? kysyin äkkiä vakavalla äänenpainolla.

– Kuollut! hän kirkaisi. – Minä kuollut! Mitä hulluuksia te puhutte?

– Niin, nähkää, tarkoitan, että olette sitä, mitä ihmiset kutsuvat „kuolleeksi“. Itse asiassa ei tietysti ole mitään kuolemaa. Te olette vain siirtynyt yhdestä maailmasta toiseen. Ette ole enää maan päällä „elävien“ joukossa. Olette nyt tuonelassa, vainajien valtakunnassa.

Hänen kasvonsa kalpenivat, hän tuijotti minuun kauhistuneena ja horjui pari askelta taaksepäin, kädet ojossa ikäänkuin näkymätöntä vaaraa torjuen. Ja hänen huulensa toistivat koneellisesti: „tuonelassa, vainajien valtakunnassa.“

Sitten hänen katseensa vaipui maahan ja hän virkkoi tuskin kuuluvasti:

– Olen sitä itsekin välistä pelolla aavistanut . . . Mutta kuinka se on mahdollista? . . . Voiko ihminen elää, vaikka hän on kuollut?

Yht'äkkiä hän katsahti ylös ja vihan puna nousi hänen kasvoilleen. Puiden nyrkkiään ja polkien jalallaan maahan, niin että vesi loiski ylt'ympäri, hän tuimasti huusi:

– Ei. Se ei ole mahdollista. Minä en ole kuollut. Te valehtelette. Kuka te olette? Menkää pois. En tahdo teitä nähdä. Kuollut! Ha ha haa! Onko kuolleella elävä ruumis? Onko kuolleella silmät ja suu? Onko kuolleella vaatteet? Te olette valehtelija, maailman suurin valehtelija. Katsokaa tänne! Tämmöisiäkö mättäitä on tuonelassa? Tuonelassako vesi näin pärskyy? Onko tuonelassa kiviset rakennukset? Onko tuonelassa huonekalut? Te valehtelette . . . Te koetatte pettää minua. Mutta minä sanon teille: pois minun näkyvistäni!

Vihansa vimmassa hän syöksyi kimppuuni ja aikoi työntää minut huoneesta. Olin kahden vaiheilla mitä tehdä, sillä vaikka mies minua säählitti tuntui hänen materialistinen itsepintaisuutensa voittamattoman voimakkaalta; mutta silloin oppaani ääni kehotti minua „auttamaan“, ja muitta mutkitta rupesin vimattuun kaksintaisteluun runoilijan kanssa.

Hänen voimansa olivat suuret, sillä niihin keskittyi koko hänen intohimoinen vihansa kaikkea „henkisyttä“ vastaan. Kamppailumme kesti kauan ja hänen vihansa tuntui ruumiissani raatelevana tuskana. Lopulta minun kumminkin täytyi voittaa, koska saatoin asettaa henkisen tahtoni voiman hänen elämellistä himoaa vastaan. Hän kaatui alleni maahan ja vapisi käsissäni kuin haavan lehti. Suuret hikipisarot tippuivat hänen otsaltaan. Hän hengitti raskaasti ja vaivalla, mutta ei saanut sanaa suustaan.

Silloin nostin hänet syliini ja kannoin viereiseen huoneeseen. Laskin hänet hellävaroen sohvalle ja sovitin tyynyn hänen päänsä tueksi.

– Nyt levätkää rauhassa vähän aikaa. Olette kovin väsynyt ja tarvitsette nukkua hetkisen.

Laskin käteni hänen otsalleen ja annoin vähän viileätä magnetismia virrata hänen aivoihinsa. Hän vaipui heti virvottavaan uneen.

Tiesin, että hän ei nukkuisi kauan maallisessa ajassa laskettuna, ja istuin sentähden nojatuoliin odottamaan hänen heräämistään ja sillä välin miettimään, minkälaisista elämänlangoista hänenkin raukan kohtalo oli punottu.

En ollut mietteissäni vielä päässyt tyydyttäviin lopputuloksiin, kun nukkuja jo heräsi. Hän avasi silmänsä ja tähysteli ihmetellen ympäriinsä, kohosi istualleen ja lausui sanomattoman pettyneellä äänellä:

– Ah, untako se vain olikin.

Kaikki viha oli kadonnut hänen kasvoiltaan. Niissä kuvastui taas avuttoman lapsen rukoileva ilme. Havaitessaan minut hänen muistinsa näkyi palaavan ja hän sanoi hiljaan:

– Tekö vielä täällä? . . . Se oli siis unta . . . Sitten hän lisäsi vilkkaammin, hymyillen surunvoittoisesti:

– Te voititte minut äsken. Oletteko hyvin pahoillanne? Suokaa anteeksi kiivastumiseni, en tiedä mikä minuun tuli.

– Olkaa huoletti, vastasin ystävällisesti. – Suon teille mielelläni anteeksi. Mutta kertokaa minulle nyt unenne.

– Voinhan sen kertoa, kun taas olen täällä yksin, hän sanoi, ja heittäysi jälleen pitkäkseen sohvalle. – Ei se oikeastaan ollut unta. Se oli nuoruuden muisto. Olin

jälleen nuori ja morsiameni luona. Agnes oli nuori tyttö. Me kävelimme puistossa järven rannalla. Oli syyskesän ilta lumoavine kuutamoineen. Tyyni oli järven pinta ja äänettöminä seisoivat metsän puut. Koko luonto kuunteli, kun Agnes ja minä vannoimme toisillemme ikuisen uskollisuuden valat. Minun sydämeni oli taas täynnä nuoruuden rakkautta ja uskoa ja toivoa. „Korkealle ihanteiden kukkuloille meidän yhteinen kulkumme käy“, vannoin minä Agnekselle. „Meidän elämämme on oleva satua, se on oleva kukkain poimimista runouden ruusutarhassa ja hedelmäin nauttimista maineen maailmassa. Kun sinä tulet omakseni, Agnes, niin laulullani voitan koko ihmiskunnan ihailun!“ Niin minä vannoin ja lemmittyäni uskoi ja katsoi silmiini ihailen. Ja me olimme onnelliset. Oi niitä nuoruuden päiviä ja tätä uneni elävää muistoa. Mennyt, mennyt on se aika . . .

Äkkiä hän taas kavahti istualle. Hänen silmänsä katsoivat minuun arasti ja hän kysyi:

– Mutta missä minä nyt olen? Sanokaa, onko totta . . . sanokaa jumalan tähden, onko totta, että minä olen kuollut?

– Totta on. Te olette kuollut ja kuitenkin elävä. Te olette tuonelassa, kuten äsken jo sanoin.

– Tuonelassa? Eikö tämä sitten olekaan helvetti? Totta puhuakseni olen välistä pelännyt, että tämä olisi helvetti. Sillä ajatelkaa, mitä tuskia täällä kärsin. Eikö tämä ole helvetti? Sanokaa totuus: eikö tämä ole ikuinen helvetti? Enkö minä ole kadotettu iankaikkisesti?

– Luuletteko, että helvetissä nähdään semmoisia unia kuin teidän äskeinen unenne oli?

– Niin . . . uneni . . . Hän vaipui ajatuksiinsa ja lisäsi hetken perästä: – Tämä siis ei ole helvetti . . . Te kutsutte tätä tuonelaksi. Nähdäänkö siis tuonelassa autuaallisia unia?

– Teidän unenne oli taivainen näky, se oli ennustus tulevaisuudesta.

– Ennustus!? Luuletteko minun pääsevän taivaasen, minun, jumalankieltäjän, joka en ole mihinkään uskonut?

– Luulen varmasti. Ei yksikään ihminen ole taivaista ulossuljettu sen kauemmin kuin hän itse sulkee itseltään taivaan.

Hänen katseensa oli täynnä ihmettelyä, mutta samalla siinä alkoi kuvastua lapsellinen ilo ja uteliaisuus. Nyt minä rupesin selittämään hänelle, mitä ymmärsin kuoleman salaisuudesta. Selitin hänelle, kuinka kuolema on tarkotettu lepoajaksi ihmissielulle, mutta kuinka sielun ensin on puhdistuminen, ennenkuin se voi nousta taivaallisiin tähtitarhoihin. Puhuessani hän tuli yhä enemmän liikutetuksi ja lopuksi isot kyyneleet vierivät hänen poskillaan ja hän rupesi tunnustamaan:

– Oi minä olen suuri syntinen. En ole valaani pitänyt. Uskollisuutta vannoin vaimolleni, mutta pettänyt häntä olen, pettänyt, pettänyt monta kertaa. Vereni oli noiduttu, en koettanutkaan vastustaa kauneuden vetovoimaa . . . Tomua ja tuhkaa oli koko se kunnia, mikä minun osakseni tuli sokean maailman puolelta. Ei se tuntenut minua. Ei se tahtonut minua tuntea, minua, huonoa ihmistä. Se ihaili ja jumaloi runoilijaa . . .

Hänen tällä tavalla väkeröidessä kuului etäältä juhlallinen kuorolaulu. Se oli kuin katolinen kirkkohymni, jota tuhannet lapset enkelinkirkkaasti lauloivat. Nousimme molemmat pystyyn kuuntelemaan. Kun laulu tuntui lähenevän, kiiruhdimme ikkunalle ja näimme puiden lomitse, kuinka pitkä jono valkoisiin puettuja lapsia hiljakseen kulki

tiellä opettajan johdolla. Kaikki he näkyivät laulavan suurella hartaudella. Heidän perässään kulki suuri joukko vanhempia ja nuorempia ihmisiä, hekin kaikki hartaannäköisinä, vaikkeivät lauluun osaa ottaneet.

Toverini katsoi minuun kysyvästi ja minä selitin:

– Lapset ovat tiellä kouluun ja vanhemmat samaten. He käyvät koulua valmistuakseen taivaallista tutkintoa varten.

– Käydäänkö täällä koulua?

– Käydään tietenkin. Kuinka muuten voisi päästä taivaaseen? Tämä on sielun puhdistuskoulua.

– Sittenhän minunkin ehkä . . .

– Epäilemättä. Teidän täytyy oppia rakentamaan oikea lattia tähän temppelimaiseen asuntoon. Ette ennen pääse taivaaseen. Sitä oppiaksenne teidän täytyy päästä kouluun.

– Niinko? Tätä lattiatako? Minä jo luulin . . .

– Katsokaa, minä keskeytin, – jokainen ihminen rakentaa elämänsä aikana itselleen asunnon tuonelassa. Kuoltuaan hän muuttaa asuntoonsa. Jos siinä on vaivallisuksia tai turhuuksia, hänen täytyy se korjata ja laittaa. Te olette pitkin maallista elämäänne rakentanut höllälle pohjalle, likaiselle pohjalle, soiselle pohjalle . . .

– Minä ymmärrän, hän kuiskasi hiljaa ja hänen päänsä kallistui rintaa vasten. Mutta sitten hän katsoi ylös ja nuoruuden tulta oli hänen silmissään, kun hän lisäsi:

– Mutta tahdon korjata ja parantaa.

Sillä välin oli laulava lapsijoukko ehtinyt aivan ikkunan tasalle. Siellä se pysähtyi, lopetti laulunsa ja kääntyi kasvot runoilijan temppeliin päin. Ja kun me ihmetellen avasimme ikkunan, kajahti tuhansista suloäänisistä lapsensuista maaniva huuto:

– Adalbert! Adalbert! Tule luoksemme ja liity meihin. Adalbert! Tule kouluun.

Ja kaikki ihmiset, nuoret ja vanhat, yhtyivät huutoon, ja se huuto oli kuin basunain ääni. Ja kaikki viittasivat ja tekivät rohkaisevia liikkeitä käsillään ja kutsuivat runoilijaa luokseen. Ja toverini kasvot kirkastuivat ja hän loi minuun voittoriemuisan katseen.

Sitten hän viittasi kädellään ja huusi heille vastaukseksi: „minä tulen, minä tulen“, ja minä näin, kuinka hän heitti ruman yönuton päältään ja oli puettu valkoiseen vaippaan niinkuin toiset ja riensi ulos heidän luokseen.

Ja minä läksin taas yksin kulkemaan ja jätin taakseni runoilijan kummallisen asunnon. Ja korviini kuului, kuinka lapsijoukko uudestaan oli alkanut laulaa juhlallista ja mieltä ylentävää ylistysvirttään.

Elia Vera.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

99 Kysymys. U. K. Miksi Jeesuksen julkinen elämä oli kärsimystä, Gautama Buddhan ei? Sanoohan teosofia Jeesuksesta, että hän oli Viisauden Mestari ja Jumalan Poika (kts. esim. Annie Besantin kirjaa *Esoterisk Kristendom*, siv. 84). Kuitenkin Annie Besant samassa kirjassa puhuu Jeesuksen kärsimyksistä, hänen taisteluistaan ja kiusauksistaan korvessa, Gethsemanessa ja Golgatalla. Tätä en oikein ymmärrä. Eikö hän jo ollut päättänyt kehitystään ja jo ennen kärsinyt kaikki nämä tuskat? Vai tapahtuiko tämä vain esimerkiksi ihmisille, oliko kärsimys vain näennäinen? Vai oliko se todella korkealle kehittyneen hengen viimeinen askel täydellisyyttä kohti? Gautaman elämä, kun hän Buddhaksi oli tullut, oli korkeata täydellisyyttä, ilman kärsimyksiä ja taisteluista, samoin kuin hänen kuolemansa. Kun esim. Devadatta tahtoi hänet surmata, niin hänen kaikki yrityksensä kääntyivät häntä itseään vastaan ja hän sai kauhean lopun. Olisi hyvin mieltäkiinnittävää saada tähän – epäilemättä näennäiseen – ristiriitaan selvitys. Tästä on tosin annettu sellainen selitys, että Intiassa on hurskauden opettajia kaikkina aikoina pidetty suuressa arvossa, jonka vuoksi samanlainen kohtalo ei ollut mahdollinen Buddhalle kuin Jeesukselle (kts. *Omatunto*, marrask. 1907, siv. 243). Mutta tämä selitys tuskin pitää paikkansa, sillä Buddhaa suojeli ilmeisesti joku Suuri Tahto (esim. Devadattan vehkeiltä). Miksi se ei suojellut Jeesusta?

Vastaus. Näennäinen ristiriita on helposti ymmärrettävissä, jos kysyjä pitää kiinni lausumastaan ajatuksesta, että Jeesus oli korkealle kehittynyt henki, joka otti viimeiset askeleensa täydellisyyttä kohti. Jeesus otti siinä elämässään viimeisen vihkimyksensä, käyden samalla nopeasti läpi niiden vihkimysten, jotka hän jo ennen oli ottanut. Hän oli siis yksilö, jolla vielä oli karmaa; se kului nyt loppuun hänen julkisen opettajatoimensa aikana, jolloin hän erinomaisen puhtautensa ja epäitsekkyytensä takia sai palvella Logoksemme (jumalamme) välikappaleena ja ilmottajana. Buddhan laita oli toisin. Hän oli jo ennen ottanut kaikki vihkimykset ja toistettuaan ne lyhyesti sielussaan hän „herämyksensä“ jälkeen bodhipuun alla vaelsi ympäri täydellisesti vapautettuna ihmisenä.

100 Kysymys. L. N. Tietäjän viime numerossa sanotaan pienen Aine Palomaan tapaturmaisesta kuolemasta puhuttaessa, että se oli „lain rangaistus, joka kohtasi pienokaista. Tämä oli tietysti edellisten elämänsä aikana tehnyt „pahaa“, josta nyt sai fyysillisen kuoleman palkakseen“. (Siv. 32). Eikö tällainen tapaus siis mitenkään ole vanhempain karmaa?

Vastaus. Tietysti se kaikissa tapauksissa on myös vanhempain karma, joka heidän surunsa ja kärsimyksensä aiheuttaa. Mitä lapseen tulee, on se hänen karmansa ainoastaan siinä tapauksessa, että hän todella kärsii. Salatieteellisistä tutkimuksista päättäen tämä kuitenkin sattuu ani harvoin. Tavallisesti pienen lapsen kuolema ei tuota sille mitään kärsimystä, koska sen tajunta vielä on toisella tasolla.

101 Kysymys. M. M. Mistä on kotoisin uskollisen ja totisen rakkauden kaipuu? Toivoisihan jokainen ihminen saavansa omistaa ystävän, jolle voisi purkaa sydämensä salaisuudet ja osottaa uskollisuuttaan ja rakkauttaan. Onko tämä nyt itsestä, koska ei jaksakaan edes toivoa voivansa antaa sitä samaa kaikille?

Vastaus. Personallisen rakkauden kaipuu on yleisin inhimillinen tunne, kotoisin sielun syvimmästä. Ennenkuin ihminen kykenee epäitsekästä ja palavalla sydämellä rakastamaan toista yksilöä, ei hän mitenkään voi oppia Mestarin rakkaudella rakastamaan kaikkia.

102 Kysymys. E. A. Mitä arvelee „Tietäjän“ toimitus Gottfried Plattnerin tarinasta, kirj. H. G. Wells, julkaistu viime vuonna Helsingin Kaiussa, n:o 39-45?

Vastaus. Emme tunne mainittua tarinaa. H. G. Wells on niitä uudenaikaisia kirjailijoita, joita varsinkin Englannissa on runsaasti ja jotka ovat hieman tutustuneet uudenaikaiseen spiritistiseen, okkultiseen ja teosofiseen kirjallisuuteen. Varsinkin Wells'in rikas mielikuvitus on tehnyt hänestä Englannin Jules Verne'n ja hänen kirjojaan käännetään monelle kielelle. Salatieteellisesti ja teosofisesti sivistynyttä lukijaa vaivaa kuitenkin usein se, että nämä kirjailijat eivät pidä mielikuvitustaan aina aisoissa eivätkä perusta kertomuksiaan vakaville tutkimuksille. Kirjailijan suurin kiusaus on ottaa tämänlaatuisia asioita pintapuolisesti eli niin sanoaksemme „sensatsioonin“ kannalta.

(Tietäjä 1908 Helmikuu N:o 2, ss. 59-60)

TIEN VARRELTA.

Teosofisen Seuran 32 vuosikokous. T. S:n vuosikokous pidettiin tällä kertaa Benaresin kaupungissa pohjois-Intiassa viime joulukuun 27 ja 28 p:nä. Presidentti Mrs. Annie Besant, avasi kokouksen ja luki ääneen laatimansa vuosikertomuksen. Lausuttuaan ensin muutamia kunnioitusta ja rakkautta uhkuvia sanoja presidentti-perustaja-vainajasta, eversti Olcottista, hän mainitsi, että everstin testamentti oli mitä yksinkertaisin, koska hän jo ennen oli lahjottanut melkein kaiken omaisuutensa T. S:lle. Jällellä oli vain 7,000 rupiita puhdasta rahaa, ja tästäkin summasta suurin osa lankesi T. S:lle, koska Olcott testamenttinsa toimeenpanijoille, neljälle teosofille, joista Annie Besant oli yksi, oli antanut täyden vallan käyttää rahat paraimman ymmärryksensä mukaan, sittenkun pienet velat ja säädökset oli suoritettu. Tehtyään sitten selkoa vuoden tapahtumista, joista mainittakoon kahden uuden osaston perustaminen: unkarilaisen ja suomalaisen, loi presidentti lyhyen katsauksen T. S:n kasvuun ja kehitykseen ja mainitsi, että vuosina 1889-1907 oli yhteensä T. S:n koko toimintakauden aikana perustettu 958 paikallisosastoa eri osissa maapalloa ja vastaanotettu noin 34,000 jäsentä. Koska kuitenkin paljon muutoksia on tapahtunut, monet jäsenet luopuneet ja monet paikallisyhdistykset hajonneet, oli vuoden 1907 lopussa toimivien looshien lukumäärä 567 ja olemassaolevien, vaikka „nukkuvien“ luku 88, yhteensä 655 looshia; jäsenien lukumäärä taas 14,863. Vuoden 1907 kuluessa oli perustettu yhteensä 58 looshia. Sitten Mrs. Besant kertoi rikasvaiheisesta ja työteliästä kiertomatkastaan y. m. ja lopetti seuraavilla mieleenpantavilla sanoilla:

Mrs. Besant'in neuvo. „Minkälaisen kertomuksen tulemme kirjottamaan edessämme olevan vuoden valkoisille lehdille? Tulkoon siitä semmoinen, jota mestariemme silmät vuoden lopussa surutta voivat katsella. Meidän keskellämme täytyy vallita monet erilaisuudet mielipiteissä, sillä me olemme kaikkia rotuja, kaikista maista ja kaikilla kehitysasteilla. Mutta nämä erilaisuudet ovat hyödyllisiä eivätkä vanhingollisia, jos niihin ei sekotu epäilyksen ja vihan henki, vaan jos ne kasvavat rakkauden ilmapiirissä. Mestarien maailmanavarassa työssä tarvitaan kaikkia erilaisuuksia, ja ne, joita me rajotustemme ahdistamina pidämme vastustajinamme, voivat Mestarein käsissä olla hyödyllisiä välikappaleita. Monta maata on muokattava; monta menettelytapaa on noudatettava; monta erilaista työtä on tehtävä. Tarjotkoon jokainen meistä Mestareille paraimpansa, älkäämme katsoko karsain silmin muiden tarjoumuksia; sillä voipi sattua, että juuri se mikä meiltä puuttuu tulee sovitetuksi veljen tarjoumuksessa, veljen, joka täällä alhaalla on meidän vastustajamme, mutta joka ei silti – älkäämme tätä unohtako – välttämättä ole Heidän vastustajansa. Kun te valitsette johtajanne ja virkailijanne, katsokaa itsellenne henkilöitä, joilla on henkiset harrastukset ja jalo luonne, joiden elämä on puhdas ja jotka Mestareille ja sentähden heidän Seuralleen ovat uskolliset, sillä semmoisten ihmisten kautta voidaan luoda voimaa ylhäältäpäin Osastoihin. Kun olette löytäneet ne ihmiset, iloitkaa ja asettakaa heidät kunnian istuimillenne; mutta älkää etsikö niiltä yhtämielisyyttä kaikissa järjen asioissa tai enemmistön tunteiden kaikua ainoastaan. Semmoiset ihmiset voivat tehdä vain hyvää Seuralle, ja he palvelevat paraiten älyllisen vapauden ilmapiirissä. Järjen maailmassa ovat erilaisuudet omiansa rikastuttamaan; Hengen maailmassa yksin voi yhteys vallita saamatta aikaan seisahdusta. Monet elämät ovat takanamme, joissa

olemme yhdessä eläneet ja työskennelleet; monta elämää on edessämme, joissa meidän täytyy rinnatusten elää ja tehdä työtä. Yhdistäkööt rakkauden kultaiset siteet mitä karman rautakahleet on yhteen johtanut, ja tehkäämme työtä yksimielisesti, me jotka tiedämme, että Itse on yksi“.

Teosofinen kirjallisuus vuonna 1907. Viime vuonna julkaistiin uusia teosofisia teoksia englannin kielellä 31. kpl.(alkuperäisiä), hollannin kielellä 18 kpl. (käännöksiä), ruotsin k. 2 kpl (käänn.), tanskan kielellä 3 (käänn.), saksan k. 4, ranskan k. 7 (käänn.), espanjan k. 4 (2 alkuperäistä), italian k. 8 (2 alkup.), intialaisilla murteilla 7 (käänn.), suomen k. 6 (4 alkup.) Teosofisia aikakauskirjoja julkaistiin yhteensä 47 kpl. 16 eri kielellä, joista kokonaista 18 kappaletta englannin kielellä.

Ceylonin buddhalaiset koulut. Näitä kouluja, jotka perustettuina eversti Olcottin aloitteesta ovat Teosofisen Seuran valvonnan alaisia ja joista suomenkielellä voidaan lukea kirjassa „H. S. Olcottin elämäntyö“, on nyt yhteensä 222. Niistä avattiin viime vuonna 15. Opettajia oli yli 700 ja oppilaita noin 37,000. Mahinda Collegen johtaja Gallessa, Mr. F. L. Woodward, lähetti tammikuun alussa tänä vuonna kiertokirjeen jokaiselle Teosofisen Seuran paikallisyhdistykselle pyynnöllä, että ympäri maapalloa kerättäisiin varoja tämän oppikoulun laajentamista varten. Suomalaisenkin Osaston loosheista jotkut jo ovat kutsua kuunnellen lähettäneet avustuksensa ylisihteerille, joka ne toimittaa Intiaan. Suotava olisi, että ne looshit, jotka eivät vielä ole sitä tehneet, pikimmiten lähettäisivät keräämänsä rahasumman (jonka ei suinkaan tarvitse olla suuri) ylisihteerille tai muuten ilmottaisivat, etteivät ole tilaisuudessa avustamaan. Irtojäsenetkin ja muut, jotka tahtovat rovollaan avustaa tätä buddhalais-teosofista sivistystyötä, kehoitetaan niin pian kuin mahdollista lähettämään avustuksensa Suomalaisen Osaston ylisihteerille Pekka Ervastille, os. Äggelby.

Kolmastoista osasto. Teosofisella Seuralla on 13 Sektsionia: amerikkalainen, brittiläinen, intialainen, australialainen, skandinavilainen, uusiseelantilainen, alankomaalainen, ranskalainen, italialainen, saksalainen, kuubalainen, unkarilainen ja suomalainen. Näistä Suomen Osasto on järjestyksessä kolmastoista. Tätä lukua 13 on aina pidetty fyysillisesti onnettomanä lukuna. „Missä 13 on pöydässä, siinä yksi kuolee“, sanotaan, ja kolmestatoista ystävästä yksi on petturi (Jeesus apostoleineen). Toivokaamme kuitenkin, ettei tällä „taikauskolla“ ole mitään tekemistä meidän Osastomme kanssa. Mitä siitä, jos meillä tulisikin olemaan ulkonaisia vaikeuksia! Kellä ei niitä ole? Vaikeudet ja onnettomuudet ovat „valepukuisia siunauksia“. Ne ovat olemassa sitä varten, että ne voitettaisiin. Ja mitä kalliin asiamme pettämiseen tulee, siitä me voimme jokainen varjella itseämme. Kun ei yksityinen jäsen petä, silloin ei petä Osastokaan.

Luku 13. Mutta onko luku 13 ehdottomasti onneton? Kaukana siitä. Se on sangan mystillinen luku. Sillä on korkea sisäinen merkitys. Se on henkeä tottelevan neitseellisen sielun luku ja on tällöin 12 veroinen. Meillä on vertauskuva luonnossa. Auringonvuosi sisältää 12 kuukautta, mutta sama vuosi sisältää 13 kuun kiertokautta; 12 on tässä yhtä kuin 13. Kuu on yöllä auringon edustaja ja valon välittäjä. Sielu on hengen ja ruumiin side. Tämä on „pimeätä“ puhetta ja hulluutta niille, jotka eivät luvuissa näe mitään salaperäistä, mutta mystikot ja kabbalistit ymmärtävät.

Teosofia venäjän kielellä. Ilolla mainitsemme, että kovia kokenut veljeskansamme idässä vihdoinkin näkyy saaneen oikeuden julkisesti toimimaan teosofian puolesta ainakin kirjallisuuden välityksellä. Neljä teosofista kirjaa on ilmestynyt venäjän kielellä: _____ (Teosofian tehtävät), kirj. Alba; _____ (Valoa tielle ja Karma), käänt. _ . _.; _____ (Intian salainen viisaus) käänt. _ . _.; sekä _____, I (Teosofisia kysymyksiä, I), joka sisältää joukon artikkeleita. Tänä vuonna on myös Pietarissa alkanut ilmestyä rikassisältöinen ja laaja teosofinen aikakauskirja nimeltä _____, _____ (Teosofian airut, uskonnollis-filosofis-tieteellinen aikakauskirja), jonka päätoimittaja on neiti Anna Kamenski, tunnettu T. S:n jäsen. Tämä aikakauskirja kertoo sitä paitsi, että on syntynyt kaksi toistakin teosofista aikakauslehteä Venäjällä, toinen Pietarissa, toinen Smolenskissa. Toivomme kaikkea menestystä näille jaloille hankkeille! Venäjän kansa on suuri ja jalo kansa; sitä odottaa merkittävä tulevaisuus, ja teosofisen liikkeen tehtävä on valmistaa tätä tulevaisuutta Venäjällä. Olkoon nyt tullut se aika, jolloin tämä valmistustyö tarmolla on alettava!

Suomalaisten paikallisyhdistysten toiminta tammikuulla 1908. Seuraavat paikallisyhdistykset ovat kertoneet Tietäjälle tammikuun toiminnastaan näin:

Vågen Helsingissä. Tammikuulla on pidetty yksi suljettu kokous jäseniä varten, jossa keskusteltiin juoksevista asioista, m. m. looshin työjärjestyksestä. Puheenjohtaja ehdotti että muodostettaisiin eri ryhmiä, joista kukin ottaisi yhden T. S:n ohjelmakalenterin erityiseksi tutkimus- ja toiminta-alakseen; päätöstä ei kuitenkaan vielä tehty. Seurasi sitten rouva A. Gustavsonin esitelmä „rakkaudesta omaan tosi Itseemme“; tästä rakkaudesta johtui rakkaus muitakin ihmisiä kohtaan ja sen pitäisi olla maallisen elämämme ojennusnuora. Muuten on Vågen'in jäseniä y. m. kokoontunut säännöllisesti joka torstai-ilta, jolloin on luettu Annie Besantin „Ikivanhaa viisautta“ ja keskusteltu luetun johdosta.

Etsijä Kurikassa. Tammikuun ajalla on pidetty neljä kokousta, 5, 12, 13 ja 26 p:nä. Ensimmäisessä kokouksessa keskusteltiin vapaasti, toisessa luettiin ääneen kappale Annie Besantin kirjasta „Ihminen ja hänen ruumiinsa“, kolmannessa keskusteltiin „vapaasta tahdosta ja välttämättömyydestä“, jolloin kannattajia oli molemmallakin ajatussuunnalla. Pitemmän keskustelun jälkeen laadittiin kuitenkin tähän suuntaan kuuluva loppuponsi: maailman kaikkeutta hallitsee syyn ja seurauksen ehdoton laki, jonka alaisia kaikki ovat, sekä yksilöt että yhteiskunnat, kärsien kukin tekojensa seurauksia. Mutta oletamme, että ihmisellä on vapaa tahto, jota hän voi käyttää hyvän tai pahan palvelukseen. Valitessaan hyvän hän vähitellen vapautuu karman laista. Neljännessä kokouksessa luettiin ylisihteeriltä saapunut kiertokirje „looshien tehtävästä“, jonka ehdotuksia päätettiin noudattaa, ja keskusteltiin seuraavana sunnuntaina toimeenpantavasta illanvietosta.

Sarastus Nokialla. Tammikuun aikana on pidetty 2 kokousta, 5 ja 26 p:nä. Kummankin kokouksen alussa on esimies pitänyt puheen „Itsekasvatuksesta“ ja sitäpaitsi ensimmäisessä kokouksessa oli A. Koskisen alustama keskustelukysymys

„kuinka meidän tulee rakastaa jumalaa“. Toisessa kokouksessa luettiin ääneen ylisihteerin puhe „T. S. paikallisyhdistysten tehtävä“, jota suurella mielenkiinnolla kuunneltiin tervetulleena ohjauksena yhdistyksen toiminnan alkaessa. Teosofista kirjallisuutta päätettiin ruveta levittämään paikkakunnalle ja valittiin sitä varten asiamieheksi yhdistyksen sihteeri.

Sampo Viipurissa. 5 p:nä pidetyssä kokouksessa piti M. Vepsäläinen ensin lyhyemmän esitelmän aineesta: „Ihmisen rakenne“ ja sen jälkeen luki O. Mölsä kirjottamansa pienemmän esityksen „Teosofian suhteesta käytännöllisen elämään.“ 12 p:nä luki rouva Hilma Turunen yhdistyksen huoneustossa Pekka Ervastian esitelmän „Yleisestä veljeydestä“, jota kuulemaan oli kaikille pääsy vapaa 25 pennin maksua vastaan. Kuulijoita oli noin 40. 19 p:nä luki G. Vuorenrinne ensin Pekka Ervastian esitelmän: „T. S. paikallisyhdistysten tehtävä“, jonka jälkeen V. Suhonen esitti R. Bucheren käytännöllistä salatiedettä käsittelevästä kirjoitussarjasta suomentamansa pienen kirjoitelman „Ajatuksensiiirrosta“. 26 p:nä pidettiin yhdistyksen vuosikokous, jossa rahastonhoitaja teki ensiksi selvää yhdistyksen rahavaroista, ja on yhdistyksellä sen mukaan velkaa tätä nykyä 84:55. Sitten luki kirjuri laatimansa vuosikertomuksen, kuvaten siinä yhdistyksen toimintaa sen perustamisesta vuosikokoukseen asti. Kirjastonhoitajan selostuksen mukaan on kirjastossa nykyään 30 suom. ja 132 ruots. nidosta. Suomalaisia kirjoja on kuitenkin kaikkiaan 45 kpl., joista useampia pienempiä on nidottu yhteen. Suomalaisia kirjoja on viime vuoden kuluessa lainattu 126 kertaa ja ruotsalaisia 41. Virkailijoiksi kuluvan vuoden ajaksi valittiin: puheenj. Aug. Öhberg, varapuh. G. Vuorenrinne, kirjuriksi V. Suhonen ja varalle yliopp. neiti Heta Hyytiäinen, rahastoh. O. Mölsä sekä kirjastonhoit. J. Naukkarinen. Lopuksi kerättiin Mahinda Collegen koululle Ceylonissa 28:50, jotka lähetettiin ylisihteerille hänen kauttaan perille toimitettavaksi.

Aura Turussa. Tammikuun ajalla on yhdistys kuten viimekin vuonna kokoontunut joka maanantai-ilta. On luettu ääneen H. P. Blavatskyn kirjaa „Teosofian Avain“ ja päästy sivulle 71. Luetun johdosta on keskusteltu. Vaikkei ole saavutettu kouraan tuntuvia tuloksia, tuntuu kuitenkin, että teosofinen maailmankatsomus alkaa selvitä jäsenille. Ylisihteerin lähettämä kiertokirje on luettu kahdessa kokouksessa. Kokoukset on pidetty käsityöläisyhdistyksen huoneustossa, Brahenkatu 4, ja samassa huoneustossa ovat Turun ruotsalaisetkin teosofit kokoontuneet.

Kalevala Helsingissä. Kokouksia on pidetty joka maanantai-ilta, mutta Tietäjälle on kerrottu vain 13 p:n kokouksesta, jolloin L. Kotkamaa pohjusti kysymyksen, miten teosofeina voitaisiin paraiten etsiä ja noudattaa totuutta. Keskustelussa ilmeni sitten kaksi pääajatussuuntaa: 1) totuutta voidaan paraiten tuntea niin, että koetetaan kääntyä omaan itseen, josta annetaan ympäristölle ainoastaan semmoista mitä sen tiedetään tarvitsevan ja jaksavan sulattaa (Aaltosen kanta); 2) siten, että totuuteen pyrkivä yksilö aina on upparehellinen ympäristölleen niinkuin hänen täytyy itselleenkin olla (Palomaan kanta).

Teosofia Forssassa. Herra Pentti Kyrölä, T. S:n jäsen, piti tammikuun 19 p:nä Forssassa esitelmän nimeltä „Mitä teosofia on?“ Kuulijoita ei ollut suurijoukko, mutta hämmästyneitä olivat kuulemastaan. Vaikka esitelmä kesti puolentoista tuntia, eivät

tahtoneet salista poistua. Sanoipa muuan viimeksi saliin jäänyt: „miksikä ei ennemmin ole asioita esitetty sillä tapaa? Nyt sitä jotakin ymmärtää. Kun nyt tämä tulee ihmisille tiedoksi, niin varmaan saapuu toiste paljon enemmän kuulijoita.“ Toivotamme hyvää jatkoa esitelmänpitäjälle, sillä eloa näkyy olevan paljon, vaikka työmiehiä on vähän.

Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston ensimmäinen vuosikokous pidetään Helsingissä maaliskuun 15 p:nä. Lähemmin kutsunnassa jäsenille. Samana päivänä pidetään myös Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen viides vuosikokous.

(Tietäjä 1908 Helmikuu N:o 2, ss. 60-64)

NYKYAIKAINEN TIETÄJÄ.

Minkätähden Annie Besantin maailmankuulu nimi on rakas kaikille teosofeille? Sentähdenkö vain, että hän kahdeksantoista vuotta on uupumatta, horjumatta tehnyt työtä teosofisen maailmankatsomuksen ja teosofisten ihanteitten puolesta? Sentähdenkö vain hän ponnistustensa palkaksi ja kaikkien teosofien kiitollisuuden osotteeksi valittiin Teosofisen Seuran presidentiksi?

Moni muukin on tehnyt väsymätöntä työtä teosofian hyväksi, moni palkatonta työtä, näkymätöntä, kiittämätöntä. Ei sentähden ainoastaan Annie Besantia rakasteta, vaan Annie Besant on rakas, ylen rakas, sentähden että hän on – enemmän vielä kuin uuttera työntekijä, enemmän kuin ihanteen puolesta taistelija.

Mitä hän on? Hän on tietäjä.

Hän on tietäjä, joka sielussaan on noussut kolminaismaailman yläpuolelle, voittanut sen vaarat, sen vastukset ja sen viettelykset, tietäjä, joka on kotonaan sekä fyysisessä maailmassa että tuonelassa ja taivaissa. Kolminaismaailma käsittää kolme osastoa eli tasoa: fyysisen, tämän näkyväisen maailmamme, jossa kaikki ihmiset ovat ainakin johonkin määrin itsetietoisia, astralisen, jossa kaikki ihmiset (ja eläimet) ovat ainakin johonkin määrin tietoisia fyysisen ruumiin nukkuessa ja jossa he täysin tietoisesti viettävät ensimmäisen osan kuolemanjälkeisestä elämästään, ja mentaalisesta, josta harvalla ihmisellä on tietoisia kokemuksia ruumiissaan eläessään, mutta jossa kaikki ihmiset viettävät tietoisesti suurimman osan kuolemanjälkeisestä elämästään. Tietäjä on kaikissa näissä maailmoissa hereillä jo fyysisesti eläessään, hänelle koko aineellinen kolminastaso on kuin yksi maailma. Hän on voittanut kuoleman, „astunut alas helvettiin“ ja „noussut ylös“, ja elämä on hänelle toisiaan aineeseen laskeutumista.

Onko hän siis kaikkietäväinen? Kaukana siitä. Hänen tietonsa jumalan salaisuuksista on vasta alkanut. Luonto on hänelle kuin avattu kirja. Hän näkee niitä järkiolentoja, jotka näkymättömyydessä vaikuttavat ja joiden vaikutuksia me nimitämme luonnon lakisiteiseksi elämäksi. Hän näkee ihmisen kehityksen syntymästä syntymään, hänen kulkunsa kuolemasta kuolemaan. Hän muistaa oman sielunsa pitkän historian ja voi lukea sen lehdiltä viisautta ja oppia. Mutta hän ei ole kaikkietäväinen. Kaikkietäväinen on ainoastaan maailmamme Herra ja se Mestari, joka niin täydellisesti on Isään yhtynyt, että kaikki salaisuudet ovat hänelle paljastuneet. Mutta tietäjä on jo se, joka vapauduttuaan kolminaismaailman kahleista, on ottanut ensimmäisen adeptivihkimyksen ja siten tullut Valkoisen Veljeskunnan jäseneksi.

Semmoinen tietäjä oli H. P. Blavatsky, ja onnellinen Teosofinen Seura, jonka johtajana on samanlainen tietäjä nytkin.

KIRJALLISUUTTA.

ENSIO: *Universaali-symboliikka* (kaikkeuden kuvastin). Sulo Toivonen, Tampere 1908. Tämä pieni, 59 sivua käsittävä kirjanen, sisältää enemmän elämän filosofiaa kuin moni paksu nidos. Sen tekijä on nähtävästi tutustunut sekä teosofiaan että Nietzschen oppiin ja uudenaikaiseen monismiin, ja kirjutustavassaan hän muistuttaa Volter Kilpeä. Hän ei ole tyytynyt ainoastaan spekulatsioneihin, vaan tahtonut tehdä filosofisen kokemuksen, jonka vankalle kalliolle voisi rakentaa. Ja hän on tehnyt tuon panteistisen kokemuksen – järjessään, ymmärryksessään – että kaikki on yhtä, että kaikki on Jumalaa. Hurmaantuneena tästä hänen sydämensä on ilosta ailahtanut, ja hänen sielunsa on juossut ulos itsestään sitä itselleen ja muille huutamaan – ja samalla pysähtynyt. Ensio on kompastunut siihen kiveen, johon useat totuudenetsijät kompastuvat. Kun illusionin huntu on hetkeksi nostettu totuuden kasvoilta, ja totuuden etsijä on vilaukselta nähnyt majesteettillisiä piirteitä, silloin hän, etsijä, luulee kaiken löytäneensä ja kääntyy ympäri ylpeänä, uhkarohkeana. Nyt hän näkee maailman uudessa valossa ja innostuu sitä katselemaan, sen sijaan että kulkisi eteenpäin totuutta kohti. Ension kirjan voivat monet luulla ymmärtävänsä, mutta ainoastaan mystikko osaa sitä arvostella. Kokemus semmoinen kuin Ension – älyn silmällä nähty kaikkisyhteys – johtaa suorastaan harhaan (kts. esim. lukua Paratiisi Henki), ellei siihen liity sama kokemus tunteen ja tahdon tasolla, joka on saavutettavissa ainoastaan nöyryyden ja sielullisen antaumuksen kautta.

P. E.

(Tietäjä 1908 Maaliskuu N:o 3, ss. 90)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

103 Kysymys. K. I. Kuinka on ruumiinpoltto teosofiselta kannalta arvosteltava?

Vastaus. Teosofia puolustaa ruumiinpolttoa. Ruumiinpolto ensinnäkin noudattaa luonnollisen terveydenhoidon vaatimuksia. Hautausmaat mätänevine lihoineen ja luineen ovat todellisia tarttuvien tautien pesiä, jotka veden ja ilman myrkyttävät. Toiseksi vainajan sielu vapautuu siitä vetovoimasta, mikä, valitettavasti kyllä, hänen haudassa makaavalla tai balsamoidulla ruumiillaan välistä on häneen itseensä nähden ja joka vetovoima hidastuttaa hänen kulkuaan taivaallista lepotilaa kohti. Kolmanneksi ruumiinpoltto vapauttaa eräät fyysillisesti elävät ihmiset kiusauksesta käyttäen kuollutta ruumista inhottaviin mustamaagillisiin tekoihin. Muita syitä mainitsematta.

104 Kysymys. W. B. Nauttiiko buddhalainen kirkko mitään aineellista apua valtion puolelta?

Vastaus. Ei. H. S. Olcottin „Buddhalainen katkismus“ kertoo tarkemmin näistä asioista.

105 Kysymys. W. B. Kirjassa „Tidehvarfvens mysterier“ sanotaan siv. 80, että joka inhimillinen sielu on kulkeva avîchi-tilan läpi. Eikö tuon asian ilmaiseminen voi aiheuttaa ahdasmieliselle ihmiselle jonkunlaista helvetinpelkoa?

Vastaus. Mainittu kirja on joko erehtynyt tai käyttänyt sanaa „avîchi“ toisessa merkityksessä kuin salatieteellisessä kirjallisuudessa. Meillä ei ole käsillämme puheenalaista teosta. Mutta mitä avîchi on, se luettakoon „salatieteilijän sanakirjasta“. Se on mustan maagikon kohtalo ja kohtaa harvoja ihmisiä.

106 Kysymys. A. T. Miten on selitettävissä hengen, sielun ja järjen suhteet toisiinsa? Kun esim. joku hyvä ystävä kuolee, sanoo järki: „älä sure!“ Siitä huolimatta on niin kummallinen kaipuun tunne.

Vastaus. Ihmisen järki voi ymmärtää totuuden, jota hän ei vielä havainnollisesti tiedä. Mutta ennenkuin ihminen on läpeensä kasvattanut tunne- ja himoluontonsa korkeamman minän nöyräksi palvelijaksi, napisee alempi minä kriittisinä hetkinä. Kasvattaessamme itseämme meidän kuitenkin täytyy valvoa ja varoa, ettemme estä korkeampien tunteiden tunkeutumasta sieluunne. Kaipuun tunne on usein jalostava tunne, jota meidän ei tule tukahduttaa tyhjänpäiväisiin vähäpätöisyyksiin.

107 Kysymys. A. T. Koska kullakin ihmisellä on oma karmansa, eivätkö karmat keskenään saata olla sodassa?

Vastaus. Paitsi yksilöllistä karmaansa kullakin ihmisellä on osansa jonkun perheen, suvun, heimon, kansan, uskon, sivistyksen, rodun j. n. e. yhteiskarmasta; sillä me ihmiset emme elä yksin maailmassa. Mitään todellisia ristiriitoja ei ole olemassa eri ihmisten „karmojen“ välillä, niin kauan kuin ihmiset vielä ovat kohtalon orjia. Vasta sitten kun yksilö kohoaa karman yläpuolelle tai nousee sitä vastaan, voi hän aikaansaada aavistamattomia komplikatsioneja hyvässä tai pahassa; mutta silloin karma joko suojelee muita tai korvaa heille mitä he ovat väärin kärsineet. Karma on laki, mutta sen toiminta on vain näennäisesti koneellinen. Itse asiassa karman toimeenpanevana voimana on erehtymätön viisaus, jota „karman herrat“ edustavat ja personoivat.

108 Kysymys. R. S. Tietäjän tammikuun numerossa sanotaan, että „korkeampien asteitten mestarit eivät tarvitse minkäänlaista ruumiinravintoa, vaikka voivat pitää

fyysillistä ruumista välineenään alempaa maailmaa palvellakseen.“ Kuinka tämä on mahdollista?

Vastaus. Artikkelin kirjottaja on kukaties ajatellut n. k. nirmaanakaajoja, mestareita, jotka elävät ainoastaan korkeammalla mentalitasolla; heillä ei ole ollenkaan astralista eikä fyysillistä ruumista, mutta saattavat, jos tahtovat, ilmestyä astralimaailmaan, jopa fyysilliseenkin, tarvitsematta silloin mitään ravintoa, koska heidän ruumiinsa on ajatuksen ja tahdon luoma. Ne mestarit taasen, jotka elävät fyysillisessä maailmassa ja jotka ovat syntyneet fyysilliseen ruumiiseen – ja semmoisia ovat meidän teosofiset mestarimme, – ne ovat samojen luonnollisten tarpeiden alaisia kuin mekin, nälän, janon ja väsymyksen. He syövät, juovat ja lepäävät. Mutta he eivät tarvitse läheskään niin paljon ravintoa ja lepoa kuin tavalliset ihmiset. Adepti voi istua 60 tuntia kirjoituspöytänsä ääressä yhtämittäisessä työssä, ennenkuin hän huomaa, että hänellä on ruumis, jonka täytyy syödä ja nukkua. Ravinto ja lepo ovat fyysillisen ruumiin elinehtoja. Ihminen voi päästä ruumiinsa herraksi, mutta hän ei voi vapautua niistä luonnonlaeista, joiden nojalla ruumis on mitä se on. Aivan toinen asia on, että hänen käytettävänä on toisia käyttövälineitä, jotka taas ovat toisenlaisten luonnonlakien alaisia. Astraliruumis, ei syö eikä väsy.

109 Kysymys. M. E. Näkevätkö salatieteilijät henkisiin maailmoihin fyysillisillä silmillä, vai ainoastaanko „hengensilmillä“? Jos he näkevät ainoastaan henkisesti, niin kuinka voivat nuo tiedot henkisistä maailmoista olla luotettavia? Voipihan kuka hyvänsä, tavallinenkin ihminen, nähdä ajatusten luomia kuvia henkisillä silmillään ja voipi mielikuvituksellaan luoda kuvia sielunsa silmien eteen vaikkapa tuonelan mailta, vaan nuo kuvat eivät ole muuta kuin mielikuvituksen tuotetta, eikä siis ensinkään luotettavia.

Vastaus. Eräitä astralisia asioita saattaa nähdä fyysillisillä silmillään. Tämä tapahtuu siten, että fyysillisessä silmässä oleva eetteri- ja astraliaine elähytetään, niin että silmä voi ottaa vastaan astralisia vaikutuksia ja nähdä astralimaailmaan. Näin on tavallisesti ihmisen laita, joka sattumalta hetkeksi tulee selvänäköiseksi. Mutta semmoinen menettelytapa ei ole ollenkaan luotettava harjaantuneiden näkijän kokemuksen mukaan. Astraliruumiilla on omat aistimensa (niitä kutsutaan sanskritinkielellä *tshakram*), ja vasta kun nämä aistimet on tehty eläviksi ja saatettu käyttökuntoon, saattaa ihminen luottaa näkemiinsä ja kuulemiinsa. Nämä astraliset aistimet eivät sinänsä kuulu fyysilliseen ruumiiseen, mutta niillä on fyysillisessä ruumiissa vastine eli välittävä niin sanoaksemme.

110 Kysymys. R. L. Onko paikallaan päättää, että paha eli levoton aura olisi aina seuraus ihmisen itsensä lähettämistä, pahoista tai himokkaista ajatuksista? Eikö se voi johtua mistään muusta syystä, kuten liian raskaista kokemuksista tai valtaavista mielenliikutuksista?

Vastaus. Epäilemättä levoton aura johtuu levottomasta mielentilasta, sillä aura on vain astrali- y. m. ruumiissa kuvastuva sieluntila. Ja levoton mielentila voi johtua eri syistä, joista kysyjä itse mainitsee neljä. Nykyajan ihmiset ovat ylipäänsä levottomia aurassaan. Tämä johtuu yleensä siitä, että nykyisissä yhteiskunnissa elämä on järjestetty tavalla, joka on omiansa tekemään useimpia ihmisiä levottomiksi.

111 Kysymys. R. L. Miten minun tulee menetellä toisen auran tuntijana, jos näen sen pahaksi? Tuleeko sormella osottaen sanoa: katso, mitä näen ympärilläsi, vai tuleeko neuvomalla auttaa häntä muuttamaan auraansa, vaiko jättää hänet rauhaan?

Vastaus. Jos emme rakasta ihmisiä, silloin meillä ei ole oikeutta sekottaa heidän asioihinsa. Vaikka mitä näkisimme, tuomitsee meidät mykiksi meidän oma kylmä sydämemme. Mutta jos me rakastamme ihmisiä, silloin me tahdomme heitä auttaa. Ja jos voimme auttaa, miksemme auttaisi? Rakkaus kyllä neuvoo, kuinka kulloinkin on meneteltävä.

112 Kysymys. R. L. Pyytäisin selitystä Mat. ev. 7, 3: „kuinka näet rikan, joka on veljesi silmässä, mutta et näe malkaa, joka on omassa silmässäsi?“

Vastaus. Tämä on ikävä kyllä tavallista ja johtuu rakkauden puutteesta. Jos ihminen ei rakasta, silloin hän näkee yhä enemmän paha ympärillään, kuta enemmän hänen järkensä kehittyy. Mutta jos ihminen puhdistaa sydäntään, silloin hän havaitsee hyvää ympärillään sitä enemmän, kuta enemmän hän oppii rakastamaan.

113 Kysymys. R. L. Onko hypnotismitaidosta mitään etuja haudantakaisessa elämässä?

Vastaus. Ei suinkaan. Hypnotismi on, kuten Madame Blavatsky sanoi, ensimmäinen askel mustaan magiaan. Se on vaarallinen ase, joka heti haavottaa epäviisasta käyttäjää.

114 Kysymys. M. K. Onko evankeliumein kertomus Jeesuksen ylösnousemuksesta ja näyttäytymisestä kuoleman jälkeen historiallinen tositapaus vai onko se paavinaikuinen taru? Tai ehkä se on vertauskuva ja kuinka se silloin on ymmärrettävä?

Vastaus. Ylösnousemuskertomus perustuu historialliseen tapaukseen. „Kuollessaan“ Jeesus jätti fyysillisen ruumiinsa, mutta oleskeli kauan aikaa (noin 50 vuotta) astraliruumiissaan maan piirissä, jatkaen opetuslastensa opettamista, vihkien arvokkaimmat niistä salaisen viisauden mysterioihin ja silloin tällöin ilmestyen fyysillisesti havaittavaksi. Entisen fyysillisen ruumiinsa kanssa hänellä ei ollut mitään tekemistä, sen arvattavasti jotkut essealaiset tai muut uskotut olivat salaa korjanneet pois haudasta. Ylösnousemuskertomuksella, kuten kaikilla evankeliumein kertomuksilla, on myös symbolinen merkityksensä ja tarkoittaa silloin erästä vihkimystä, joka tekee ihmisen itsetietoisesti kuolemattomaksi.

115 Kysymys. M. K. Jeesuksen taivaasenastuminen kai tarkoittaa hänen siirtymistään korkeampiin maailmoihin?

Vastaus. Niin, astralitasolta mentaliselle. Se ei ollut fyysillinen tapaus. Vertauskuvana se taas tarkoittaa erästä edellistä vielä korkeampaa vihkimystä, jonka läpi jokainen ihminen kerran on kulkeva.

116 Kysymys. M. K. Jeesus natsarealaisesta kerrotaan, että hän herätti kuolleita. Olivatko ne kuolleet täydellisesti kuolleita vaiko valekuolleita?

Vastaus. Jos „hopeinen lanka“, joka yhdistää eetteriruumiin fyysilliseen on katkaistu, silloin ihminen on „kuollut“ eikä sielua voi kutsua takaisin fyysilliseen ruumiiseen. Että Lazarus y. m. heräsivät kuolleista Jeesuksen käskystä, osottaa, että lanka ei ollut katkaistu.

TIEN VARRELTA.

Kirje Intiasta. Muuan ystävä Intiasta, Mr. B. P. Wadia kirjottaa kirjeessä ylisihteerille m. m. seuraavaa: „Olen nyt asettunut pääkortteriimme työskentelemään rakkaan presidenttimme Mrs. Besantin johdolla ja auttamaan häntä toimittamaan uutta kuukausijulkaisua nimeltä „The Adyar Bulletin“, jonka ensimmäinen numero epäilemättä jo ennen tätä on saapunut teille. Toivon, että ainakin joku jolleivät kaikki suomalaisista veljistämme ja sisaristamme tilaa lehden, koska se tulee saattamaan heidät lähempään kosketukseen pääkortterin kanssa.

Toivon, että työnne jatkuu ja kaikin puolin menestyy. Mrs. Besant on nyt Adyarissa, mutta tulee huhtikuussa lähtemään Intiasta matkalle Australiaan y. m. Hän on hyvissä voimissa ja alati uuttera monenlaatuisissa toimissaan. Kun te olette kylliksi vahvat ja olette rakentaneet hyvän ja suosiollisen kuulijakunnan teosofisia asioita harrastavaksi, voitte kutsua hänet luoksenne! Muuten en ollenkaan epäile, ettette te ja kaikki jäsenenne hartaasti tekisi työtä teosofian levittämiseksi. Tahtoisin mielelläni kuulla teistä ja saada tietää, miten toimitte. Onko teille tutkimuspiirejä ja paikallisosastojen kokouksia? Kuinka sanomalehdistö kohtelee teitä? Pidetäänkö julkisia luentoja? Tunnen niin paljon osanottoa uutta Osastoanne kohtaan, että mielelläni teitä auttaisin minkä voisin. Voinko mitään tehdä teidän puolestanne täällä?

Adyarissa on vilkasta toimintaa. Uusia työntekijöitä saapuu. Uusia rakennuksia pystytetään. Uusia suunnitelmia tehdään. Enkä epäile, ettei se muutaman vuoden päästä ole oleva suuri henkinen keskus, jolla on suunnaton voima ihmiskunnan kohottamiseksi. Tietoja saapuu alinomaa kaikilta maan ääriiltä ja kaikki Osastot ja paikallisyhdistykset ja jäsenet saavat sen mitä kaipaavat ja tarvitsevat.

Toivon, että T. S:n takana seisovien elävien Viisauden ja Säälin Mestarien suuri ihanne on aina silmämme edessä; sen ihanteen puolesta eli ja kuoli rakastettu ja kunnioitettu Perustajamme H. P. B. Terottakaa aina jäsenillenne tätä suurta totuutta ja sitä, että me emme elä itseämme vaan maailmaa varten. Heidän suuri kunniansa on kutsua itseään ihmiskunnan Palvelijoiksi, ja jos me tahdomme Heitä palvella, pitää meidän palvella maailmaa ja kanssaihmissiämme. Ei ole niin tärkeätä, että luvultamme olemme vahvoja kun että aatteemme ja ajatuksemme leviävät, vaikka kyllä myönnän, että sellaiselle nuorelle Osastolle kuin teidän on jäsenten ja paikallisyhdistysten luku on tärkeänä tekijänä. Mutta kun yhä edelleen työskentelette uutterasti ja vakavasti, tulee apu Niiltä, jotka toimivat tuntemattomina, saamatta tunnustusta ja arvonantoa, mutta aina kuitenkin tekevät työtään.“

“**The Adyar Bulletin**“. Tämännimistä pientä kuukausilehteä on Annie Besant ruvennut omalla kustannuksellaan julkaisemaan. Se lähetetään Adyarista, T. S:n pääkortterista, maksutta kaikille niille T. S:n jäsenille, jotka eivät kuulu mihinkään Osastoon, jotteivät tuntisi itseään vallan orvoiksi ja hyljätyiksi. Lehti sisältää pieniä kirjoituksia ja etupäässä uutisia teosofisesta liikkeestä kaikissa maissa. Meille kirjoitetaan Intiasta, että Osastojenkin jäsenten tulisi sitä tilata siten auttaakseen yksinäisiä irtojäseniä ja Seuran presidenttiä. Bulletinin hinta on vain Smk. 5: 25 vuodessa. Kehotamme englanninkieltä taitavia asianharrastajia sitä tilaamaan Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen kautta.

Ceylonin buddhalaiset koulut. Keräys Mahinda College'n hyväksi on tuottanut seuraavat tulokset: Vågen Helsingissä Smk. 29: 75, Kalevala Helsingissä 52: 90, Atra Sörmäisissä 6: —, Kalervo Oulunkylässä 20: —, Sampo Viipurissa 28: 50, Etsijä Kurikassa 5: —, Eräs jäsen 10: —, Toinen jäsen 2: —. Yhteensä Smk. 154: 15. Tämän summan on ylisihteerin maaliskuun 12 p:nä lähettänyt Ceyloniin.

Teosofia Pietarissa. Martti Humu kävi kutsusta Pietarissa helmikuun 15 ja 16 p:nä ja piti kaksi esitelmää raittiusyhdistyksen iltamassa Kirkkokoulun juhlasalissa lauantai-iltana sekä yhden esitelmän ja keskustelukokouksen sunnuntaina klo 12 päivällä Aleksandroffskaja-kansakoulun salissa. Lauantaina puhuja ensin selitti teosofisesti Kalevalan 47 runon alun ja teki sitten selkoa „kolmesta maailmasta: fyysisestä, planetarisesta ja zodiakalisesta“. Sunnuntaina hän puhui „ihmisen pääperusteista“. Yleisöä oli runsaasti läsnä kummassakin tilaisuudessa, hämmästyntä, uteliasta ja kiitollista yleisöä. Sunnuntaina kesti keskustelua esitelmän jälkeen aina klo ½ 4:ään.

Ylisihteerin matkat. Suomalaisen Osaston ylisihteerin kävi helmikuun 2 p:nä Nokiassa ja piti siellä, paitsi looshikokousta, julkisen esitelmän „Kuppilassa“, puhuen „teosofisesta maailmankatsomuksesta verrattuna materialismiin ja kirkonoppiin“. Yleisöä oli kohtalaisesti. Helmikuun 8 ja 9 p:nä ylisihteerin kävi Lahdessa, puhuen kaksi kertaa Hotelli Lahden teatterisalissa täydelle huoneelle, lauantai-iltana aineesta. „Mikä maailmankatsomus sinulla on?“ ja sunnuntaina klo 11 e.p.p. aineesta „Mitä on kristinusko?“ Yleisö oli varsin tarkkaavainen ja innostunut. Kymmenkunta henkeä liittyi Teosofisen Seuran jäseniksi. Samana päivänä klo 5 j.p.p. puhui ylisihteerin Kouvolan Nuorisoseuran kutsumana Kouvolan Lukutuvan isossa salissa aineesta „Mikä maailmankatsomus sinulla on?“ Huone oli täynnä mielenkiinnolla kuuntelevaa yleisöä.

Teosofian voittokulku. Uusia T. S. Suomalaisen Osaston paikallisyhdistyksiä on muodostettu Kotkaan (nimi: Väinölä), Vaasaan (nimi: Tähti) ja Iisalmeen (nimi: Valoa kohti). Toivomme uusille tulokkaille kaikkea menestystä, joka varmasti lankee heidän osakseen, jos he sitä itse tahtovat. Heidän menestyksensä on siinä, että jäsenet kehittyvät teosofisessa elämässä ja teosofisissa tiedoissa ja että paikkakuntalaiset saavat tietoa teosofian maailmankatsomuksesta.

„Kiertävä esitelmistö“. Suomalaisen Osaston hallinto perusti tammikuussa tämännimisen kokoelman konekirjotettuja tai käsikirjotettuja esitelmiä, joita lainataan paikallisyhdistyksille 5 markasta kappaleelta. Tilaukset lähetetään ylisihteerille. Nämä esitelmät ovat suureksi avuksi nuorille loosheille, jotka niiden avulla ovat tilaisuudessa pitämään julkisiakin luentoja. Kokoelmassa on tätä nykyä 6 esitelmää, viisi niistä Pekka Ervastian pitämiä, yksi V. H. V:n.

Väärässä valossa. „Työmies“ sisälsi t. k. 7 p:nä „pikku-uutisten“ joukossa muutamia lapsellisen ajattelemattomia mietteitä T. S:n jäsenille jaetun vuosikokouskutsumuksen johdosta. Ne eivät vaadi minkäänlaista vastausta meidän puoleltamme sanoissa, ihmettelemme vain, että T. S.-jäsenille jaettu yksityinen paperi on joutunut sivullisten käsiin.

Uusia kirjoja. Painosta ilmestyy tällä viikolla „Teosofisia esitelmiä“ nimisen sarjan kolmas numero. Kirjan nimi on: *Viisi esitelmää* pitänyt Pekka Ervast ja sisältää seuraavat suurella mielenkiinnolla kuunnellut esitelmät: 1) Mikä maailmankatsomus sinulla on? 2) Ateismi, kristinusko ja teosofia, 3) ja 4) Viisauden Mestarit, sekä 5) Mitä on henkinen elämä ja kuinka voimme sitä itsessämme kehittää? Kirjan hinta on 1 mk. Kevään kuluessa on vielä odotettavissa suurempi teos: Annie Besantin „Kristinuskon salainen puoli“.

Paikallisyhdistysten toiminta helmikuulla 1908. Seuraavat looshit ovat kertoneet Tietäjälle toiminnastaan täten:

Vågen Helsingissä. Helmikuun ajalla on pidetty yksi suljettu kokous, jossa keskusteltiin eri tutkimusryhmien muodostamista T. S:n ohjelmapykalän mukaan. Torstai-illoin on edelleen luettu Annie Besantin kirjaa „Ikivanha viisaus“ ja luetun johdosta keskusteltu m. m. elämän luonteesta deevakanisella tasolla, maallisen elämän harhaperäisyydestä, eri tasoilla toimimisesta ja oikeasta toiminnasta, sekä omastatunnosta.

Sampo Viipurissa. Kokouksia on helmikuun aikana pidetty entiseen tapaan joka sunnuntai alkaen klo 11 a. p. 2 p:nä luki G. Vuorenrinne looshin kokouksessa Pekka Ervastian esitelmän „Ihmissielun kaksi tietä“. 9 p:nä luki G. Vuorenrinne edellämäinitun esitelmän julkisesti looshin huoneustossa. Kuulijoita oli 53, jotka koko ajan tarkkaavasti kuuntelivat lämminhenkistä esitelmää. 16 p:nä luettiin rouva Blavatskin kirjasta „Teosofian avain“ pienempi kappale „Lupauksen pyhydestä“ ja keskusteltiin luetun johdosta. 23 p:nä luki V. Suhonen ruotsalaisesta teosofisesta „Vårvindar“ nimisestä julkaisusta suomentamansa kirjoituksen „Oikeaa rauhantyötä“, minkä jälkeen Matti Vepsäläinen piti esitelmän aineesta „Mitä on kuolema?“

Etsijä Kurikassa. 2 p:nä oli illanvietto, johon kuului laulua, tervehdyspuhe, pianonsoittoa, esitelmän lukeminen y. m. Yleisöä oli noin 150 á 200 paikoille. 16 p:nä oli looshikokouksessa läsnä ainoastaan 5 jäsentä. Puheenjohtaja luki esitelmän ja kappaleen „Herran laulusta“; lopuksi oli vapaata keskustelua. 26 p:nä luettiin työvään talolla esitelmä julkisesti. Kuulijoita oli 25 kpl.

Sarastus Nokialla. Pöytäkirjuri. herra J. Louhivaara, kirjottaa; „Nokian Sarastuksella oli helmikuun ajalla kaksi kokousta, 2 ja 23 p:nä. Ensimmäisessä kokouksessa oli läsnä ylisihteri Pekka Ervast, joka oli saapunut tervehtimään looshin jäseniä. Kokouksen alussa teki tämä laajassa, sisältörikkaassa esitelmässä jäsenille selvää teosofiasta ja sen tarkotuksesta. Lopuksi tehtiin ylisihterille muutamia kysymyksiä, joihin hän vastasi. Toisessa kokouksessa oli esimiehen esitelmä „Maailman rakennuksesta“, jonka neiti Mimmi Gustafsson ääneen luki. A. Leppänen alusti keskustelukysymyksen „jälleensyntymisestä“ ja huomautti, että raamatussa löytyi Viisauden kirjan 3 luvussa eräs kohta, jossa todistetaan jälleensyntymisestä. Looshin jäsenten keskuuteen päätettiin perustaa käsinkirjotettu sanomalehti, jäsenten kehityksen edistämiseksi teosofisissa mieltemissä.“

Kalervo Oulunkylässä. Tämän pienen, mutta elinvoimaisen looshin toiminnasta tammik.-helmikuun ajalla kirjottaa pöytäkirjuri, herra J. Tukiainen, seuraavasti: „Toimintamme viime kuluneen tammikuun ajalla on ollut kutakuinkin vilkasta. Ensimmäinen kokous joulupyhien jälkeen oli 9 p:nä. Kokouksia on tammikuulla ollut kaikkiaan neljä. 9 p:n kokouksessa piti esitelmän toveri E. Turunen „T. S:n 3

ohjelmapykälästä“, mainiten vertaukseksi tri Kailan Mikonkadulla 11 pitämää esitelmää samasta aineesta. 16 p:nä piti esitelmän toveri Mandi Tukiainen „Tyttöjen kasvatuksesta“, varsinkin silmällä pitäen heidän tulevaa elämäntehtäväänsä äiteinä ja lasten ensimmäisinä opettajina. 23 p:n kokouksessa piti esitelmän toveri J. Tukiainen. 30 p:nä puhui toveri J. Simpanen „Rakkaudesta“. Sitäpaitsi on joka kokouksessa keskusteltu esitelmien johdosta. Tammikuun aikana on yhdistyksessä ollut mediteerattavana aine: „Rakkaus“ sekä muistettavana lause: „Kuinka voit rakastaa Jumalaa, jota et näe, kun et rakasta veljeäsi, jonka näet“ sekä Jeesuksen opetus: „Rakasta niitä, jotka sinua vainoovat j. n. e.“ Kuukauden ajalla ei ollut yhtään virallista kokousta, jossa olisi keskusteltu yhdistyksen toimintaa koskevista asioista.

Helmikuun ajalla on kokouksia ollut 5. Kokouksessa 4 p:nä piti esitelmän toveri K. Lindgren vertaillen Mooseksen ja Jeesuksen oppeja toisiinsa. 13 p:nä luettiin luku Bhagavad-Gîtâsta sekä keskusteltiin. 20 p:n kokouksessa piti esitelmän „Kuinka minusta tuli teosofi?“ toveri Ida Karppinen. Sen jälkeen sukeusi vilkas keskustelu aineesta: „Mitä on silloin tehtävä, kun avioliitto muuttuu suorastaan helvetiksi aviopuolisoiden kesken?“ 27 p:n kokouksessa keskusteltiin „Unista“. Tämän jälkeen luki toveri V. H. Valvanne kertomuksen „Unien puutarha“.

(Tietäjä 1908 Maaliskuu N:o 3, ss. 93-96)

KIELLETTY HEDELMÄ.

Ihmiskunta on suuri ihminen ja ihmisyksilö on pieni ihmiskunta.

Kun ihminen vaeltelee lapsuutensa ja viattomuutensa paratiisissa, silloin hän ei tiedä hyvästä eikä pahasta. Hänen sielunsa silmät ovat ummessa, ei hän näe maailman säteilevää kauneutta eikä hän oivalla olemassaolon ylevää pyhyyttä. Hänen elämänsä on leikkiä ja tietämättään hän ottaa ravintonsa elämän puusta. Onnellinen hän on, vaikkei hän omaa onneaan tunne.

Mutta hänen kasvaessaan Eedenin paratiisissa tulee käskävän jumalan muodossa hänen luoksensa vanhojen kokemus ja oppi viisaudenusko ja sanoo: etkö näe, oi ihminen, että keskellä viattomuutesi paratiisia kasvaa hyvän ja pahan tiedon puu? Siitä puusta älä syö, sillä sen hedelmä on kielletty. Ken siitä syö, hänen näkyvistään katoaa Eedenin tarha ja elämän puu, ja onnen kuolema hänet yllyttää.

Silloin ihmisen silmät aukenevat ja hän näkee hyvän ja pahan tiedon puun, joka levittää tuuheet oksansa keskellä paratiisia. Säpsähtäen hän kääntää katseensa pois ja ummistaa silmänsä jälleen. Mutta kehitysvoinan kiemurteleva käärme herää hänen sielussaan ja houkuttelee häntä syömään tiedon puusta: syö, sillä muuten elämäsi menee hukkaan. Etkö näe, oi ihminen, että hyvän ja pahan tiedon puu on sama kuin elämän puu, josta tietämättäsi olet ravintosi noutanut? Kun siitä itsetieten syöt, aukenevat silmäsi ja sinä totisesti tulet niinkuin jumala, joka tietää hyvä ja pahan.

Ja oman luontonsa pakottamana ihminen syö.

Hänen riemunsa on suuri sillä, kielletyn hedelmän tuoksu on ihana, sen maku on hurmaava ja hyvän tunteminen ja näkeminen on jumalallisen suurenmoista. Nyt tiedän olevani onnellinen, hän ajattelee, nyt tiedän, mikä on hyvä.

Mutta missä on paha?

Pahaa ei ole, ajattelee ihminen, tämä on onnen yrttitarha.

Silloin laskee päivä ja elämän kokemukset tulevat ja niiden ääni puhuu hänen omassatunnossaan, vaikkei hän sitä tahtoisikaan kuulla. Ja se ääni sanoo: sinä söit kielletyn puun hedelmästä. Etkö näe, oi ihminen, ettei se puu ole ainoastaan hyvän, vaan että se on hyvän ja pahan tiedon puu? Kärsi nyt seuraukset.

Kolmannen kerran ihminen avaa silmänsä, ja katso Eedenin paratiisi on hävinnyt ja elämän puu ja hyvän ja pahan tiedon puu. Karu on maa hänen ympärillään ja kolkko hänen elämänsä. Joka pensaan ja petäjän takaa kurkistaa kuolema hänen silmiinsä, ja työllä ja tuskalla täytyy hänen varjella siltä itseään ja onnenmurustaan. Ja hän näkee ja ymmärtää pahan.

Silloin itää kaihon siemen hänen sielussaan ja ymmärrettyään pahan hän ikävöi hyvään. Hän kaipaa takaisin hengen Eedeniin ja hänen halunsa herää elämän puuhun. Ja rakkauden jumalan muodossa puhuu hänelle vanhojen viisaus: elämän puu on totisesti paratiisissa. Mutta etkö näe, oi ihminen, että porttia vartioitsee uhrautumisen enkeli totuuden tiedon kaksiteräisellä miekalla? Uskotko hänen tieltäsi väistyvän?

Mutta hengen Eedeni kajastaa ihmisen silmiin ja hän ei säiky enkelin miekkaa. Uskon, hän vastaa, sillä totuuden miekka on minun järkeni kädessä ja uhrautumisen enkeli minun sydämeni rakkaudessa. Olen syönyt hyvän ja pahan tiedon puusta ja tiedostani olen tehnyt itselleni kaksiteräisen miekan; olen kuolemaa paeten synnyttänyt

ja synnyttäissäni nähnyt tuskaa ja tuskassa uhrannut itseni, ja katso, nyt on uhrautumisen enkeli minun sydämessäni.

Ja taasen ihminen avaa silmänsä ja näkee elämän puun paratiisissa, ja elämän puu on aivan hänen vieressään. Sillä niinkuin synnyttäminen on työtä ja tuskaa, niin on työ synnyttämistä ja synnytystyöstä syntyy elämä. Ja ihminen katselee elämän puuta ja näkee, että se on hyvän ja pahan tiedon puu. Mutta nyt hän välttää kielletyn hedelmän ja ottaa taas ravintonsa elämän puusta; ja hän syö niinkuin ei hän söisikään, ja paratiisi kukoistaa hänen ympärillään eikä hän kuolemaa tunne.

Mutta koska ihmiskunta ja ihminen ovat yhtä, sentähden Eedenin paratiisi on aina ollut ja on ja on oleva. Ihmiset syövät sen puista ja tiedon puun kielletystä hedelmästä ja viisastuvat ja viisastuessaan he ymmärtävät, että hyvän ja pahan tiedon puu on muuttunut heille elämän puuksi.

(Tietäjä 1908 Huhtikuu N:o 4, ss. 97-99)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

117 Kysymys. A. G. Voiko itsemurha riippua karmasta ja onko mitään keinoa työskennellä tämän pahan voittamiseksi, joka viime vuosikymmeninä on näyttänyt niin suuresti lisääntyvän?

Vastaus. Yhteiskunnallisena ilmiönä itsemurha epäilemättä riippuu karmasta. Se on luonnollinen yhteiskunnallinen sairaus, joka seuraa sokeasta uskosta vapautumisen, epäilyksen, materialismin ja jumalankieltämisen kintereillä. Ainoa keino sen voittamiseksi on valistus ja tieto. Yhteiskunnan tulee saada takaisin uskonsa jumalaan, s. o. elämän ja maailman järkevään sisältöön ja tarkotukseen, sen tulee saada jälleen selvä ja tosi tieto kuolemanjälkeisistä oloista. Silloin sairaus poistuu. Mitä taas itsemurhaan tulee yksilöllisenä ilmiönä, ei se suinkaan riipu ulkonaisesta karmasta. Ihmisen ei ole pakko tehdä itsemurhaa, vaikka ulkonainen viettelys olisi kuinka suuri. Että hän sen tekee, todistaa, että hän on langennut ajatuksissaan, hyväksynyt itsemurhan sielussaan, ennenkuin se tapahtui fyysillisenä tekona. Hän on itse teostaan vastuunalainen.

118 Kysymys. T. V. Onko annettava mitään merkitystä tuon tunnetun englantilaisen astrologin ilmoituksille „Tietäjässä“, vai voiko niitä pitää ainoastaan tavallisina keinottelu- ja huijausilmoituksina?

Vastaus. Alan Leo, joka on T. S:n jäsen, on nuoruudestaan saakka harrastanut astrologian vanhaa tiedettä ja kokonaan antautunut sen palvelukseen. Hän on yksi niitä eteväitä astrologian puoltajia, jotka Englannissa ovat kohottaneet „tähdistä lukemisen“ yleisön silmissä „keski- ja muinaisaikaisesta taikaukosta“ perin nykyaikaisen loogilliseksi, tarkaksi ja luotettavaksi, vaikka tosin ihmeelliseksi tieteksi. „Ihmeellinen“ se kuitenkin on vain materialistin näkökannalta, teosofi voi käsittää, että astrologia perustuu luonnonlakeihin näkymättömässä maailmassa. Alan Leon ilmoitukset on sentähden tehty vakavassa hengessä.

119 Kysymys. T. V. Eikö ole mitään mahdollisuutta liittyä T. S:n jäseneksi, kun on alaikäinen eikä voi holhoojiltaan saada valtakirjaa?

Vastaus. Ei ole.

120 Kysymys. J. A. K. Miten on käsitettävä Herran ehtoollinen? Nautitaanko todella Kristuksen ruumista ja verta vai onko se muisto Kristuksen kuolemasta?

Vastaus. Sakramentti puhtaassa muodossaan on pyhä toimitus, jonka avulla näkyväinen maailma asetetaan yhteyteen näkymättömän kanssa. Tämän maagillisen toimituksen voi suorittaa ainoastaan vihitty ihminen, joka itse on tietoisessa yhteydessä hengen maailman kanssa, mutta ei suinkaan ihminen, joka vain on „lukenut papiksi“. Semmoisella toimituksella ei ole mitään tekemistä kenenkään ihmisen kuoleman tai

muiston kanssa. Vallan toinen asia on, että ensimmäiset kristityt usein aterioitsivat yhdessä – ja näihin „rakkauden aterioihin“ he aina kutsuivat köyhiä – ja silloin muistivat suurta opettajaansa; mutta tämä ei ollut mikään sakramentti yllämainitussa merkityksessä.

121 Kysymys. M. K. Mikä on teosofian suhde huvituksiin? Voiko se, joka lukee itsensä teosofiksi, käydä teatterissa y. m. siveellisissä huveissa?

Vastaus. Miksikä ei? Totuus on sitä laatua, että se ei mitään pakene; se kaiken paljastaa ja kaikkea jalostaa. Niin on myös laita sen, joka totuudesta syntynyt on.

122 Kysymys. M. K. Mikä on teosofian suhde urheiluun ja voimisteluun? Eikö terveessä ruumiissa asu terve, siveellinen sielu?

Vastaus. Ruumis ei ole oleva herra eikä orja, vaan palvelija. Sairas ruumis pääsee helposti sielun herraksi, sairassielu kohtelee tavallisesti ruumista orjanaan. Jos sielu on terve, silloin se pitää ruumista palvelijanaan ja antaa sille, mitä se tarvitsee. Ja sen tarpeisiin kuuluu epäilemättä liikunto (voimistelu, urheilu, ruumiillinen työ). Henkisen työn tekijöille ja mietiskelyn harjoittajille on voimistelu välttämätön.

123 Kysymys. M. K. Muinaiskreikkalaiset sanoivat terveessä ruumiissa asuvan terveen sielun, mutta Intian fakirit pyrkivät adeptiutta kohti asketismin, itsensä kiduttamisen avulla. Onko siis heidän mielestään raihnaisessa ruumiissa terve sielu?

Vastaus: Intian fakirit ja itsekiduttajat eivät pyri adeptiuteen, s. o. mestari-ihmisen siveellishenkiseen täydellisyyteen, vaan saavuttamaan eräitä psyykkisiä kykyjä ja salaisia voimia. Heidän tahdonlujutensa on kerrassaan hämmästyttävä. Joogit ja Mestarien opetuslapset kulkevat sitä vastoin toisenlaista tietä. Bhagavad Gîtâ'ssa sanotaan: „Totisesti jooga (mietiskely, jonka avulla pyritään jumalan yhteyteen) ei ole häntä varten, joka syö liian paljon tai liian vähän, eikä häntä varten, joka nukkuu liian kauan tai valvoo liiaksi, oi Ardshuna. Kärsimystä hävittävä jooga on häntä varten, joka on säännöllinen ruoassa ja huvituksessa, säännöllinen tekojen suorittamisessa, säännöllinen nukkumisessa ja valvomisessa.“ (VI, 16, 17).

124 Kysymys. M. K. „Teosofian avaimessa“ siv. 137 puhutaan ihmisen ja eläimen *eidolon*'ista kaamalookassa ja sanotaan, että „toinen kuolema“ merkitsee eläimille tyhjäksi tulemistä. Mikä on *eidolon* ja eikö eläimille tapahdukaan jälleensyntymistä?

Vastaus. Kreikkalainen sana *eidolon* merkitsee „kuva, haahmo“ ja sitä käytettiin vainajien haamuista puhuttaessa. Mad. Blavatsky tarkoittaa sillä astraliruumista. Eläimillä ei ole jälleensyntyvää yksilöllisyyttä, joka juuri on ihmisen tunnusmerkki. Mutta erällä korkeammin kehittyneillä kotieläimillä saattaa olla siksi voimakas „personallisuus, että se pukeutuu uuteen ruumiiseen syntyen silloin jälleen astralitasolta eikä kuten ihminen deevakhanista, jota eläimellä ei ole.

125 Kysymys. M. K. Muistaako ihminen kaamalookassa ja deevakhanissa kaikki fyysillisen elämänsä tapahtumat?

Vastaus. Taivastilassa hän muistaa elämänsä onnellisia hetkiä ja nauttii niistä, tuonelassa hän katuu pahuuttaan niin pian kuin hänen silmänsä aukenevat.

126 Kysymys. M. K. Onko eläinkunnalla karmaa? Onko eläin vastuunalainen teoistaan?

Vastaus. Karma vaikuttaa kaikkialla. Yksityinen eläin ei ole vastuunalainen, mutta ryhmäsielu arvatenkin on. (Mitä ryhmäsielu on, näkyy kirjasta „Valoa kohti“, siv. 73 ja seur., toinen painos). Kun kotieläin kehityksessään lähenee ihmistä, alkaa sillekin yksilöllinen karma.

127 Kysymys. M. K. „Teosofian avain“ sanoo siv. 154 reunamuistutuksessa: „ . . . ihmiset usein kärsivät toisten tekojen seurauksista, jotka eivät varsinaisesti kuulu heidän omaan karmaansa“. Miten tämä on ymmärrettävä?

Vastaus. Sanan mukaan. Mutta on heti lisättävä H. P. B:n omat sanat: „– ja näistä kärsimyksistä he tietysti ansaitsevat hyvitystä“.

(Tietäjä 1908 Huhtikuu N:o 4, ss. 122-124)

TIEN VARRELTA.

T. S. Suomalaisen Osaston vuosikokous. Maaliskuun 15 päivä oli juhllainen päivä. Viralliseen kokoukseen aamulla oli saapunut 112 jäsentä, niiden joukossa edustajia ja irtojäseniä Viipurista, Turusta, Kotkasta, Lahdesta, Kouvolasta, Porista ja Vehmaisista. Sähkösanomiakin oli lähetetty kokoukseen. Ylisihteeriksi valittiin edelleen yksimielisesti Pekka Ervast ja hallinnon jäseniksi Albert Backman, F. A. Johansson, A. Aaltonen, Ida af Hällström, H. Hellner ja K. Turja. Kello 1-3 oli julkinen juhlakokous Uusmaalaisen Osakunnan talossa, jossa esitelmiä pitivät A. Aaltonen, Edv. Selander ja Pekka Ervast; Oskari Merikanto soitti kappaleen pianolla, teosofinen sekakööri lauloi ja eräs taiteenharrastajain muodostama orkesteri esitti pari klassillista sävellystä. Iltapäivällä oli Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen viides vuosikokous ja illalla klo 8 Vågen-yhdistyksen toimeenpanema teenjuonti ja illanvietto, joka muodostui henkeväksi veljeyshetkeksi. Vuosikokouksen pöytäkirja, ylisihteerin vuosikertomus y. m. painetaan sekä suomen- että ruotsinkielellä ja jaetaan T. S:n jäsenille. Kirjanen valmistuu luultavasti ensi kuussa ja joitakuuta kappaleita myydään asianharrastajillekin, josta lähemmin ensi numerossa.

Muistorikas ilta. Maanantaina huhtik. 6 p:nä oli pääkaupungissa harvinaisen onnistunut teosofis-taiteellinen juhlatilaisuus. Muutamit taiteen palveluksessa olevat aattemme harrastajat panivat Uusmaalaisen talolla toimeen iltaman teosofisen liikkeen aineelliseksi ja ennen kaikkea henkiseksi kannattamiseksi. Yleisöä oli sali täysi. Tarkkaavaisesti seurattiin monipuolista ohjelmaa ja nähtävästi moni läsnäolijoista itsekseen ihmetteli, mikä ihmeellinen uusi ja outo henki tässä iltamassa vallitsi, mikä rauhan ja veljeyden tunnelma. Ei tänne tultu kevyttä huvia tai mielen jännitystä etsimään vaan ennemmin henkistä herätystä ja vakavaa opetusta.

Ohjelma alkoi säveltäjä O. Merikannon esittämällä pianonsoitolla, jonka jälkeen Pekka Ervast puhui teosofian merkityksestä ihmiselämälle ottaen esimerkiksi kolme alaa, uskonnon, taiteen ja politiikan. Erityisesti ylentävän tunnelman herätti melodraama, johon O. Merikanto varta vasten oli soiton säveltänyt ja itse sen esitti. Rouva Tyne Vuorenjuuri lausui sielukkaasti ja mieleenpainuvasti kohdan Bhagavad Gitasta (II, 54-72) ja soitto seurasi sisältöä juhlallisena ja henkeväenä. Henkeä pidättäen istuivat kuulijat, kun viimeiset häipyvät säveleet kuvasivat vapautuneen sielun nousua Nirvaanaan, kuolemattomaan autuuteen.

Ohjelmassa oli vielä teosofisen sekakuoron laulua, runon lausuntoa ja lopuksi pieni näytelmä-kappale, jossa rouva Hilda Pihlajamäki erinomaisella kyvyllä esitti pääosaa. Näytelmä oli tavallinen rakkaustragedia, mutta sen johtavana aatteenä oli jälleensyntyminen. Vanha taulu herättää päähenkilölle äkkiä muiston entisestä elämästä, hän näkee horroksessa samat ennen eletyt tapahtumat, jotka nyt hänelle ovat uudistumaisillaan samojen henkilöiden seurassa. Sittenkään hän ei jaksa nousta oman kohtalonsa herraksi vaan heittäytyy vielä kerran samojen kokemusten pyörteisiin.

Tämä iltama osotti, kuinka teosofinen harrastus jo on elähyttävänä tunkeutunut laajoihin piireihin, ja samalla se vastustamattomasti loi mieleen suuria tulevaisuuden unelmia ja aavistuksia.

Adyarin pääkortteri. Annie Besant kirjottaa maaliskuun „Theosophistissä“ seuraavasti: „Ennen pitkää käy mahdolliseksi kutsua vakavia miehiä ja naisia, jotka tahtovat palvella tätä ja muita maita, tulemaan pariaksi vuodeksi muutamalle äskenhankitulle maapalstalle asumaan lähelle pääkortteria, missä voivat antautua uskonnollisiin, metafyyssillisiin, filosofisiin ja eetillisiin tutkimuksiin. 60 rupiin (n. 100 Smk.) maksusta kuussa he saavat asunnon ja ruuan ja voivat käyttää kirjastoa, joka on tulemaisillaan maailman parhaimmaksi itämaiseksi kirjastoksi ja jossa myöskin on arvokas ja yhä kasvava länsimainen osasto. Teosofisia luentosarjoja pidetään ja muita tilaisuuksia tutkimuksiin on tarjona. Ainoastaan vakavia tutkijoita, jotka aikovat käyttää opintojensa tulokset kirjallisiin, opettavaisiin tai muihin hyödyllisiin tarkoituksiin, voidaan ottaa vastaan, ja heidän täytyy sitä ennen jo olla täysin sivistyneitä ja korkeampaan työhön kypsyneitä. Luku on rajotettu, koska rauhallinen ympäristö on ehdottomasti tarpeen tarkotetun päämaalin saavuttamiseksi. Adyar on ihanteellinen paikka sellaista työtä varten – pohjoisessa virta, idässä meri, etelässä ja lännessä maaseutu, täynnä palmuja, banaanipuita ja muita rikkaan kasvullisuuden tuotteita. Onnelliset ne ihmiset, joille karma suo tämän erinomaisen tilaisuuden“.

“Teosofian avain“. Tästä H. P. Blavatskyn mainiosta kirjasta kirjotti meille äskettäin aatetoverimme M—o K. seuraavat huomioon pantavat sanat: „Mitä enemmän luen „Teosofian avainta“, sitä suurempia elämän aarteita siitä löydän. Minusta mainittu kirja on loppumaton aarrekokoelma, jota ei voi kultaan eikä jalokiviin vaihtaa. Luulen, että maailmassa on paljon sellaisia ihmisiä, jotka eivät henkisille anna mitään arvoa, he iloitsevat fyysisistä elämän nautinnoista, he ajattelevat, miten voisivat koota itselleen maailmallista rikkautta ja saada valtaa. Surkutella täytyy sellaisia ihmisiä.“

“Muuan runoilija“. Usealta taholta on kysytty, onko tämä „Tietäjän“ helmikuun numerossa oleva kertomus „mielikuvituksen tuotetta vaiko totta“. Vaikka tekijä tahtoo pysyä tuntemattomana, saatamme vastata, että kertomuksen tarkoitus oli, että sitä pidettäisiin mielikuvituksen tuotteena, kaunokirjallisena kyhäyksenä, joka havainnollisesti ja tosioloihin perustuvasti valaisisi eräitä puolia astralielämästä.

“Sointula-aate“. Meiltä on kysytty, miksikä nyt „epäilemme“, kun viime vuonna lausuimme Omassatunnossa, että innostuneet sosialistit „muodostavat pieniä yhteiskuntia, siirtoloita ja liittoja, joille maailma nauraa, mutta jotka tosi teossa tahtovat nähdä ja näyttää, missä määrin veljeys, vapaus ja tasa-arvoisuus ovat toteutettavissa“ (siv. 98). Tähän vastaamme, ettemme suinkaan epäile asiaa sen enempää nyt kuin viime vuonna. Heti seuraava lause kuului samassa Omassatunnossa: „He onnistuvat – tai he eivät onnistu“. Emme siis silloinkaan uskoneet ehdottomaan onnistumiseen. Syy epäilyksemme on selvä: asian onnistuminen riippuu ihmisistä, ja – onko niitä ihmisiä? Viime vuotena kirjoituksemme ei koskenut sosialismia taloudellisena parannusohjelmana, vaan „veljeysaatteen toteuttamista“. Ja veljeysaatetta ei toteuta taloudellinen mullistus toiseen tai toiseen suuntaan – se sosialismi, joka niin uskoo, erehtyy, – vaan veljeysaate toteutuu silloin, kun ihmiset tulevat veljiksi. Tämä veljiksi kehittyminen käy hitaasti ja vähitellen; koko ihmiselämä on sen aatteen koulua. Sentähden kaikki ihmiset eivät yhtäaikaan ja yhtäkkiä saata tulla veljiksi, vaan yksilöt siihen päin kehittyvät. Ja yksilö voi toteuttaa veljeyttä, vaikkei kukaan hänen ympärillään sitä tekisi. Ihminen voi perustaa „sointulan“ omassa sisässään ja

lähimmässä ympäristössään. Jos useampia vakavia pyrkijöitä sattuu yhteen, muodostuu „sointula“ näkyväseen maailmaan. Sellainen sointula syntyy kuin itsestään. Voihan myös ajatella, että jotkut aatteen miehet lyöttäytyvät yhteen varta vasten kokeilemaan. He ansaitsevat kaikkea kunnioitusta ja avustusta, ja mielestämme valtionkin sopisi tehokkaasti kannattaa tällaista yritystä, josta voisi olla hyötyä koko kansalle. Käytetäänhän valtionvaroja kaikenlaisiin tarpeihin. Epäilemättä yrittelijätkin silloin paremmin onnistuisivat, sillä ainoastaan siinä määrin kuin he jaksavat vakavasti kieltää itseään, ainoastaan siinä määrin he onnistuvat.

Ylisihteerin matkat. Ylisihteerä vieraili Kouvolassa maaliskuun 19-21 p:nä, pitäen siellä kolme julkista luentoa Kouvolan Nuorisoseuran kutsumana. Aineena oli „Kristinopin salaisuudet“. 22-25 p:nä oli ylisihteerä Viipurissa ja puhui siellä kolme kertaa suomeksi ja kerran ruotsiksi, kuten toisessa paikassa lehteämme luetaan.

Uusia kirjoja. Painosta on ilmestynyt: „Teosofisia esitelmiä n:o 3. *Viisi esitelmiä* pitänyt Pekka Ervast“. Hinta 1 mk.

Vihtori Kososen kustannuksella on ilmestynyt koko joukko uusia kirjoja, joista monta saattaa suositella. Palaamme niihin ensi tilassa.

Paikallisyhdistysten toiminta maaliskuulla 1908. Seuraavat looshit ovat kertoneet Tietäjälle toiminnastaan täten:

Vågen Helsingissä. Maaliskuun ajalla on pidetty yksi suljettu kokous, jossa rouva L. Nohrström teki selkoa kehityksen kulusta alhaisimmista luonnon valtakunnista Mestariin saakka, valaisten esitystään maalaamallaan kuvilla. Esitys perustui Leadbeaterin „Ihminen, näkyväinen ja näkymätön“ ja kuvat oli niinkään saatu samasta kirjasta. Torstai-illoin on edelleen luettu Annie Besantin „Ikivanhaa viisautta“. Sen johdosta on m. m. keskusteltu „monadin luonnosta ja kehityksestä“ ja „liiallisesta henkisestä ravinnosta“.

Sampo Viipurissa. **1 p:nä** luki G. Vuorenrinne yliopp. V. H. Valvanteen esitelmän: „Teosofia ja nykyaika“, jota looshin ulkopuolellakin olevat pääsivät kuulemaan. **8 p:nä** piti G. Vuorenrinne esitelmän aineesta: „Voiko ihminen saada tietoa kuolemanjälkeisestä elämästä?“ esittäen mielipiteenään, että semmoiseen tietoon voi ihminen päästä ruumiillisen ja henkisen rinnakkain käyvän kasvatuksen kautta. **15 p:nä** luki Valfr. Suhonen suomentamansa otteen Annie Besantin esitelmästä „Mestarien suhteesta Teosofiseen seuraan“, joka aiheutti mieltäkiinnittävän keskustelun Mestareista. **22 p:nä** saapui ylisihteerimme Pekka Ervast Viipuriin ja piti samana iltana, johdettuaan aamupäivällä looshin kokousta, esitelmän: „Oliko Jeesus jumala vai ihminen?“ Maanantaina luennoi ylisiht. Ervast raatihuoneen salissa ruotsiksi aineesta: „Materialism, kristendom eller teosofi?“ Tiistaina ja keskiviikkona oli taas suomenkieliset esitelmät, edellisenä päivänä aineesta: „Soveltuuko kristinusko nykyajan ihmisille?“ ja jälkimmäisenä: „Onko kristinuskolla salainenkin puoli?“ Keskiviikkoiltana pidettiin vielä looshikokous, jota johti ylisiht. Ervast. Samassa tilaisuudessa m. m. merkittiin yli 100 osuutta perustettavaan „Teos. kirjapaino- ja kustannusliike-osuuskuntaan“. Edellä mainitut kolme suomenkielistä esitelmiä muodostavat esitelmäsarjan: „Mitä on kristinusko“ ja pidettiin ne kaikki kansakoulun

avarassa juhlasalissa. Kaikkia niitä kuulemassa oli väkeä salin täydeltä – ensimmäistä yli 500 henkeä – ja seurasi yleisö niitä jännityksellä ja suurella mielenkiinnolla. Ollen sujuvasti esitettyjä ja lämminhenkisiä jättivätkin ne varmaan pysyvän muiston kiitollisten kuulijain mieliin. **29 p:nä** luettiin Lydia Suhosen kirjottama esipuhe tri Rudolf Steinerin artikkeliin „Isä meidän“ kuin myöskin hänen tekemänsä suomennos siitä.

Aura Turussa. Puheenjohtaja, herra J. Troberg, kirjottaa: „Kuten edellisinä kuukausina on paikallisyhdistys „Aura“ Turussa kokoontunut joka maanantai ilta maaliskuun kuluessa. Kokouksessa 2 p. luettiin Esitelmäsarjasta esitelmä „Teosofisen liikkeen tarkoitus“. 30 p. luki herra P. Kyrölä tekemiään käännöksiä eräästä saksalaisesta kirjasta. Toisina maanantai-iltoina oli luettu „Teosofian Avainta“ kuten ennen ja saavuttu sivulle 109. Osanottajia oli ollut kokouksissa 8-14 välissä. Harrastus niissä, jotka ottavat osaa kokouksiin, näyttää hyvältä ja kestävältä, ja käsitys teosofisista opeista kyllä vähitellen alkaa selvitä yhä selvemmäksi piirissämme, vaikka se aineen äärettömän rikkauden takia käy hitaasti. Keskusteluissa on koetettu pitää silmällä teosofian sovelluttamista jokapäiväiseen elämään.

Etsijä Kurikassa. Maaliskuun 8 ja 22 p:nä oli looshikokous. Edellisessä oli vapaata keskustelua, jälkimmäisessä luettiin ääneen esitelmä „Jeesuksen oppi“ ja keskusteltiin sen johdosta.

Valoa kohti Iisalmessa. Pöytäkirjuri, hra S. Rissanen kirjottaa: „Valoa kohti“ on maaliskuussa pitänyt neljä kokousta. Perustava kokous oli $\frac{4}{3}$, jolloin yhdistykseen liittyi kymmenkunta jäsentä. Kokouksissa on luettu kirjaa „Valoa kohti“ ja keskusteltu sekä luetusta että muista luetun johdosta heränneistä kysymyksistä. Yhdistykseen kuulumattomia teosofiaan innostuneita henkilöitä on kokouksissa ollut kuuntelemassa useita.

Käytännöllinen teosofia. „Mitä te teosofit oikein teette ihmiskunnan auttamiseksi?“ kysytään meiltä välistä (hieman epäkohteliaasti, sillä mehän levitämme teosofisia aatteita ja se on mielestämme ihmiskunnalle palvelus, vaikkei sitä luetakkaan markoissa ja penneissä). Tähän kysymykseen tulee kuitenkin jonkunlainen „käsin koskettava“ vastaus, kun ensi tai kesäkuun numerossa teemme selvää presidenttimme uusista tuumista y. m.

“**The Adyar Bulletin.**“ Pyydämme, että ne, jotka ovat tämän aikakauskirjan itselleen tilanneet, eivät hämmästyisi, että viipyy jonkun aikaa, ennenkuin saavat käsiinsä ensimmäiset numerot. Teos. Kirj. ja Kust. ei niitä saanutkaan Englannista, vaan täytyi lähettää tilaukset suoraan Intiaan.

Teosofista kaunokirjallisuutta. Tuntuva puute suomenkielisessä teosofisessa kirjallisuudessamme on se, ettei meillä ole teosofishenkisiä kertomuksia ja romaneja (lukuunottamatta „Haaveilijaa“), sillä tämä helpommin sulatettava ja ymmärrettävä kirjallisuuden laji on omiansa vaikuttamaan paljon teosofisten aatteiden levittämiseksi laajoihin piireihin. Toivottava olisi, että Teos. Kirj. ja Kust. ryhtyisi tarmolla tätä puutetta poistamaan. Onhan ulkomaalaisessa kirjallisuudessa runsaasti romaaneja,

kertomuksia ja runoja. Niitä sopisi suomentaa. Mainitsemme esim. Mabel Collinsin „Valkoisen lootuskukan tarina“, Sinnetin „Karma“, Bulwerin „Zanoni“, „Tuleva sukupolvi“ ja „Ihmeellinen tarina“, Edouard Shurén „Enkeli ja sfinksi“ ja „Haamu“ nimiset kirjat.

Teosofia Salossa. Veikko Palomaa kävi kutsusta Salossa maaliskuun 29 p:nä ja piti siellä luennon „materialismista ja teosofiasta“. Kuulijoita oli noin 60 ja esitelmän jälkeen oli hetken keskustelua. Kirjallisuuttakin ostettiin.

Teosofia Helsingissa. Vaikkemme „Tietäjän“ palstoilla siitä erityisesti ole puhuneet, lienee kuitenkin lukijoillemme tunnettua, että joka sunnuntai ja useampina pyhäpäivinä pidetään Helsingissä suomenkielinen esitelmä kl. 12 päivällä Mikonkadun 11:ssä. Puhujina esiintyivät vuorotellen Martti Humu, V. Palomaa ja Pekka Ervast. Tammikuusta saakka on niinkään joka sunnuntai pidetty ruotsinkielinen esitelmä kl. 2 päivällä samassa paikassa. Puhujina esiintyvät parhaasta päästä toht. E. Selander ja Pekka Ervast, vaikka alussa toht. Runebergkin piti pari luentoa.

Kysymysillat. Pekka Ervastian kysymysillat, joita ei oltu pidetty lokakuun alkupäivistä lukien, alkoivat taas keskiviikkona huhtikuun 8 p:nä ja jatkuvat toistaiseksi joka keskiviikko-ilta kl. 7-8 Mikonkadun 11:ssä. Kysymyksiä tekevät T. S:n jäsenet.

(Tietäjä 1908 Huhtikuu N:o 4, ss. 124-128)

USKO JA TEOT.

Kaikkina aikoina on kristillisessä kirkossa ollut erimielisyyttä ja riitaa siitä, kuinka ihminen tulee autuaaksi, ainoastaan uskolla, niinkuin protestanttinen kirkko sanoo, vaiko sekä uskolla että töillä, niinkuin katolinen kirkko yleensä opettaa. Vieläpä täällä luterilaisessa kirkossa, jossa kuitenkin kaikki pitävät yksinomaan uskoa autuuden ehtona, on sellaisia lahkoja ja suuntia, jotka niin lujasti pitävät kiinni „ainoastaan uskosta“, että he muissa ympärillään olevissa vaanivat vääraoppisuutta ja luulevat huomaavansa jotakin omaan ansioonsa nojautumista. Tiedämme kuinka katkeraa väittelyä Suomessakin on käyty savolaisen pietismin ja evankelisen suunnan välillä.

Mutta epäilijä ja se, joka on ymmärtävinään näitä asioita valistuneesti, nauraa koko tälle riidalle, joka hänen mielestään on aivan järjetöntä. Ja se joka on ajatellut ja totuutta etsinyt ja esim. tutustunut teosofiaan, hän on vakuutettu siitä, ettei ihmisen tehtävä lainkaan ole pyrkiä tällaiseen iankaikkiseen autuuteen, joka kuoleman jälkeen annetaan määrättyillä ehdoilla. Tämä harras huolenpito oman sielun pelastuksesta on lähtenyt suorastaan siitä samasta vanhasta Aatamista, joka kaikki tahtoo itselleen, ihmisten itsekkyydestä. Me jotka olemme tulleet teosofian todenperäisyydestä vakuutetuiksi, ymmärrämme, ettei ihmistä ole odottamassa mikään tällainen autuus, joka hänelle yhtäkkiä annettaisiin ikuisiksi ajoiksi, vaan hänen kohtalonsa on hänen omassa kädessään ja se on ikuisesti jatkuva kehitys, yhä uudistuva mahdollisuus. Hän syntyy monta kertaa maan päälle ja siten hänelle aina tarjoutuu tilaisuus nousta korkeampaan minäänsä, sillä ainoastaan korkeammassa minässään hän voi tulla itsetietoisesti kuolemattomaksi.

Se ihminen, joka on herännyt henkiseen elämään, ei tavoittele mitään personallista autuutta, mitään iankaikkista lepoa ja nautintoa taivaan saleissa laulun ja harpun sävelten kaikuessa. Se on itsekkyyden luoma olematon unelma, ja turhaa on kiistellä uskon ja töiden arvosta, jollei tämän enempi ymmärretä siitä iankaikkisesta elämästä, josta puhutaan ja jota pidetään silmämääränä.

Mutta minkälaiseen autuuteen ja iankaikkiseen elämään pyrkii henkisesti herännyt ihminen, sellainen, joka on tutkinut totuutta ja teosofisesti oppinut elämää ymmärtämään, kutsukoon hän sitten itseään kristityksi tai buddhalaiseksi tai vapaa-ajattelijaksi – nimi ei kuulu asiaan, sillä tässä on kysymys todellisuuksista? Hän tahtoo ennen kaikkea päästä tietoon siitä, kuka hän on ja mikä on hänen tehtävänsä. Hän tahtoo oppia tuntemaan sen jumalallisen olennon, joka on hänen oma todellinen itsensä, ja päästä sen yhteyteen. Hän tahtoo oppia käyttämään kaikkia niitä voimia ja kykyjä, jotka hän jumalallisena olentona omistaa, käyttämään niitä totuuden, elämän, Jumalan palvelukseen. Hän näkee edessään ihanteen, täydellisen ihmisen, jolla on jumalallinen viisaus, pyhyys, puhtaus, voima. Hänen päämääränsä on kerran tulla tällaiseksi ihmiseksi, jollaisia välistä on maailmassa esiintynyt, ja joita on kutsuttu Kristukseksi, Buddhaksi tai Mestariksi. Hän ei usko ainoastaan, että tällaisia Mestareita on ollut olemassa, mutta ennen kaikkea hän sisäisesti uskoo mystilliseen Mestariin, siihen ihanteeseen, joka on ollut toteutettuna muutamissa korkeissa ihmisissä, mutta joka kerran on hänessäkin toteutuva.

Ja tämä ihmisyyden ihanne ei ole suinkaan passiivisen autuuden ja toimettomuuden ihanne, vaan Kristus-ihminen on sellainen, joka osaa elää. Ja hänen elämänsä on

ainaista työtä, suurenmoista jumalallista työtä. Silmiimme kuvastuu valkoinen puhdas henkinen olento, joka käy läpi elämän aina hyvää tehden, aina levittäen ympärilleen siunausta, rauhaa, sopusointia ja viisautta, auttaen muita ihmisiä lakkaamatta, mistään väsymättä tai suuttumatta. Tällainen ihminen ei siis ole tullut elämän loppuun, vaan hänelle on elämä juuri alkanut, todellinen iankaikkinen elämä, joka on loppumatonta uhrausta ja Jumalan palvelusta, olkoon hän sitten näkyväisenä fyysisessä maailmassa tai näkymättömässä.

Kun silmämme ovat auenneet näkemään tämän suuren ihanteen ja olemme alkaneet itse pyrkiä henkiseen elämään, silloin selviävät aivan uudessa valossa monet asiat, jotka ennen pintapuolisesti käsitettyinä olivat hämääriä ja näyttivät naurettavilta. Monessa kysymyksessä, joka ennen oli merkitystä vailla, silloin huomaamme syvemmän sisällyksen, joka on meille tärkeä tietää. Niinpä tässäkin kysymyksessä uskon ja tekojen merkityksestä. Me joudumme jokainen pyrkiessämme henkisesti eteenpäin monasti tekemään itsellemme kysymyksen: „Mikä on tärkeämpi, usko vai teot henkisessä elämässä?“ Ja vastaus on silloin kahdenlainen; on ikäänkuin kaksi vastausta, mutta ne eivät ole jyrkästi erotettuja toisistaan, niin että ainoastaan toinen olisi oikea, vaan itse asiassa ne ovat ytimeltään yhtä ja kulkevat kerran yhteen. Mutta kukin ihminen pyrkiessään eteenpäin kallistuu enemmän toiseen vastaukseen kuin toiseen, riippuen hänen luonteenlaadustaan. Ja samalla voi jokainen huomata, kuinka hän omassa elämässään toisin ajoin on taipuvainen antamaan uskolle enemmän merkitystä autuuden asiassa, ja taas toisin ajoin hänen mielestään ainoastaan teoilla on merkitystä.

Mutta mitä nämät käsitteet silloin merkitsevät? Me huomaamme, ettei usko silloin tarkoita ulkonaista uskomista toiseen tai toiseen maailmankatsomukseen. Mutta millainen on se usko, joka voi tehdä ihmisen autuaaksi eli viedä hänet Jumalan yhteyteen? Se on sitä, että ihminen huomaa omien tekojensa riittämättömyyden: „Mitä minua hyödyttää, jos teen kuinka paljon kauniita ja hyviä tekoja tahansa, jollen itse sisässäni ole puhdas ja hyvä? En minä ulkonaisella hyvällä käytöksellä pääse pahasta, enkä tule ihannetta lähemmäksi sillä, että juoksen ja puuhaan ja koetan saada paljon hyvää aikaan tässä maailmassa“.

Tämän huomaa ihminen aivan selvästi, jos hänelle pyrkimys jumalalliseen ihanteeseen on vakavaa todellisuutta, jos hän todella tahtoisi päästä totuuden yhteyteen ja tuntea, että Jumala on hänen luonaan. Silloin hän huomaa, että kysymys onkin siitä, kuinka hän itse voisi olla henkinen ja puhdas ja jalo ja itsessään toteuttaisi ihanteen. Hän tuntee sen saman ikuisen tunteen, jota juuri kristitytkin uskovaiset ovat tunteneet: „Samaahan se, mitä ulkonaisesti teen ja saan aikaan, kunhan sisässäni voisin olla temppele, kunhan minussa voisi asua täydellinen elämä. Samaa se, millaiselta ulkonaisesti näytän ja toiminko jotain suurta maailmassa; kaikkihan olemme Jumalan edessä yhtäläisiä, heikkoja, hapuilevia ihmisieluja, jotka janoamme totuutta emmekä saa rauhaa muualla kuin Jumalan helmassa“.

Mutta kuinka tähän autuaaseen Jumalan elämään on päästävä? Näin kysyy ihminen kääntyessään pois tekojen maailmasta ja hän käsittää silloin, että hänen täytyy sisällisesti taistella. Hänen tehtävänsä on ikäänkuin siirtyä ulkomaailmasta sisäiseen. Hän täyttää kyllä kaikki velvollisuutensa maailmassa ja koettaa viimeiseen ropoon asti suorittaa kaiken, mikä on hänen karmaansa, jottei hän jättäisi jälkeensä mitään laiminlyötyä. Mutta sen ohella alkaa hänelle aivan uusi työ: hänen täytyy sisäisesti voittaa kaikki paha ja vapautua kaikista heikkouksistaan ja vioistaan ja rakentaa omaan sieluunsa Jumalan Hengen temppele. Hän alottaa ankaran taistelun omaa itseänsä vastaan Jumalalliseen

Itseensä luottaen ja näkee silloin pian, ettei se taistelu menesty, jos se tapahtuu epäsäännöllisesti ja katkonaisesti, vaan että jos hän todella tahtoo jotakin saavuttaa, täytyy hänen lakkaamatta valvoa ja pitää silmällä itseään ja aina tehdä työtä koskaan heittävästä kesken.

Mehän tiedämme, mikä vanha menettely meille on opetettu tämän itsekehityksen auttamiseksi. Se on meditatiivinen eli mietiskely. Me koetamme ensin päästä ajatustemme ja mielikuvituksemme herraksi ja siitä voittaa voimaa tunteittemme ja käytöksemme puhdistamiseen. Emme siis aloita siitä, että vaatisimme itseltämme heti ulkonaista pyhyyttä ja täydellisyyttä vaan ensin ajattelemme sisästäme pois kaiken pahan ja täytämme sielumme ainoastaan hyvillä ajatuksilla. Jos tahdomme jostakin himosta päästä, emme silloin ajattele tätä himoa ja sen voittamista väkivallalla vaan ajattelemme sen vastakohtaa, sitä hyvettä, jota tahdomme saavuttaa, ajattelemme sitä säännöllisesti ja vakavasti. Sitten vasta koetamme olla varuillamme, ettemme lankea siihen pahaan. Ainoastaan pitkäajallisella säännöllisellä työllä voi ihminen vapautua itsekkydestä ja nousta oman alemman itsensä herraksi.

Tällä tiellä pyrkijä huomaa, ettei usko suinkaan ole lepäämistä ja toimettomuutta, vaan usko on itse asiassa tekoa ja toimintaa, mutta toisella tasolla. Se on sielun alituista sisällistä toimintaa, puhdistusta ja kasvatusta. Ja jos katsellemme kristikuntaa, näemme, että he juuri tässä suhteessa ovat eksyneet tieltä ja jättäneet oman kehityksensä puoliväliin. He ovat huomanneet ulkonaiset teot turhiksi, mutta eivät ole samalla ryhtyneet tähän perinpohjaiseen sisälliseen puhdistustyöhön ja sentähden on heidän „uskonsa“ joutunut vapaa-ajattelijoiden naurun alaiseksi. Mutta ne jotka eivät ole tähän erehdykseen langenneet, ovat voineet rakentaa Jumalan temppelin sisänsä. Ja mitä silloin on seurannut? Kun ihminen johonkin määrin on puhdistanut sydämensä Jumalalle asunnoksi, niin hän saavuttaa merkillisen rauhan ja autuuden. Hän tulee tuntemaan sen voiman, sen hengen, mikä on Jumalassa, ja siitä lähtien hänen elämänsä ja työnsä ei ole epätoivoista taistelua, vaan iloista voittamista. Ihminen silloin voittaa yhä enemmän, ja vaikka hän itsessään näkisikin paljon puutteellisuutta, ei se enää häntä pelota eikä vaivaa vaan hän kulkee varmasti eteenpäin ja taistelemisen on hänelle paljasta iloa.

Tämä on se toinen tapa, jolla ihminen koettaa ihanteen saavuttaa, tämä on uskon tie. Mutta on myös olemassa toinen tapa. On ihmisiä joiden luonne ja temperamentti on sellainen, että he aina kääntävät silmänsä ulkomaailmaan ja aina tahtovat toimia ja puuhata. Kun he heräävät, heitä ei miellytä uskon tie. He näkevät ihanteen toisesta päästä. Ajatelkaamme! Ihanne on se, että osaisimme elää täydellisesti ja aina menetellä oikein ja viisaasti. Ja kun meillä on toimintahaluinen luonne, sanomme itsellemme: „teot ovat ainoat, jotka voivat viedä meitä ihanteen puoleen. Kuinka voisimme näet oppia jumalallisesti elämään ja toimimaan, jollemme nyt jo harjaannu tekoihin?“ On elämässä sellaisia hetkiä, jolloin paremmin ymmärrämme tätä vastauksen puolta. Molemmat vastaukset ovatkin itsessään yhtä, mutta katsokaamme nyt tätä toista puolta.

Mitä on tämä, että tekojen avulla koetamme ihanteen saavuttaa? Me huomaamme piankin, että pelkkä velvollisuuden täyttäminen ei vie meitä erityisesti eteenpäin eikä ihmiskuntaa, se ei meissä erityisemmin kehitä sitä jumalallista rakkautta, johon pyrimme. Meidän pitäisi tehdä jotakin enempää, jotakin suurempaa hyvää ihmiskunnalle. Emme silloin tavoittele sitä, että itse olisimme erinomaisen hyviä, puhtaita ja täydellisiä, emme tahdo edes kuvitellakaan, että vielä olisimme mitään, vaan tahdomme ennen kaikkea tehdä jotain hyvää muille ihmisille. Jos esim. rikas ihminen

herää tämän ihmisihanteen näkemiseen, tuntee hän sisässään, että hänen pitäisi jotakin tehdä rahoillaan veljiensä hyväksi. Silloin ei pidä hänelle sanoa: „Se on aivan turhaa, sillä ihminen ei saa luottaa ulkonaisiin tekoihin“. Näin ei pidä „uskovaisena“ ajatella, sentähden että tämä hänen auttamishalunsa lähtee samasta sielutieteellisestä tosiasiasta kuin „uskokin“.

Vanha totuus on, että ihmiseltä, joka uskoo tullessa jollakin tavalla lähemmäksi totuuden tietoa, kysytään: „Mitä sinä teet ihmiskunnan edestä?“ Näin meiltä teosofeilta kysytään: „Mitä te teette, mitenkä osotatte, että teidän maailmankatsomukseenne on lähempänä totuutta?“ Ja mekin teemme samoin arvostellessamme kristityitä. „Hedelmistään puu tunnetaan“. Mitä siitä vaikka joku olisi enkeli sisässään, jos hän silti ei ole muille ihmisille suuremmaksi avuksi! Tämä on luonnollinen ajatus.

Kun nyt siis ihminen tahtoo tekojen tietä tulla lähemmäksi Jumalaa, ei häntä tyydytä pelkkien jokapäiväisten velvollisuuksien täyttäminen. Niitä ei voi laiminlyödä. Hän tuntee vaistomaisesti, että hänen täytyy suorittaa se, minkä hän on ottanut päällensä ja mistä hän on vastuunalainen. Mutta sen lisäksi herää hänelle korkeampi velvollisuuden tunne. Aina on ollut sellaisia pyrkimyksiä ja liikkeitä, joita tällainen pyrkivä ihminen on tuntenut velvollisuudekseen kannattaa ja auttaa eteenpäin omia personallisia etujaan unohtaen. Jos hän esim. on ollut suuri juoppo, mutta sitten oppinut raittiiksi, tahtoo hän auttaa muitakin ihmisiä raittiiksi. Taikka jos hän on kokenut yhteiskunnallista sortoa ja vääryyttä, tuntee hän täytyvänsä jollakin tavoin taistella kärsivien ja sorrettujen veljiensä puolesta. Tällaisia esimerkkejä voisimme löytää useita.

Kun ihminen nyt täten uhrautuu tehdäkseen jotakin näkyväistä ja tuntuvaan hyvää kanssaihmisilleen, niin hän samalla itse saa siitä hengelleen voittoa. Hän kehittää siten itsessään epäitsekästä työn kykyä. Tämä on aivan oikein tehty ja se on myöskin jumalallista ihanteen tavoittelemista. Ihminen ei silloin etukädessä ajattele ja pyri itse olemaan jotakin vaan tahtoo jotakin *tehdä*. Mutta samalla hän huomaa, että mikäli hän jotakin hyvää tekee, sikäli hän itsekin kehittyy ja kasvaa. Ja hän voittaa ainoastaan siinä määrässä todellisia tuloksia, kuin hän itse on toimintansa arvoinen sisäisesti. Sentähden nämä molemmat tiet lopulta käyvät yhteen ja me voimme teosofeina tähän kysymykseen: „Tuleeko ihminen Jumalan yhteyteen uskolla tai teoilla?“ vastata: „Tie on yksi, päämäärä on sama, niin että on aivan samaa, miten ihminen kulkee, kunhan hän vain kaikilla voimillaan kulkee ihannetta kohti“.

Jos katselemme teosofista liikettä ja mitenkä se koettaa ihannetta lähestyä, huomaamme, että siinä liikkeessä on paljon työtä. Tämä liikkeemme on avarampi kuin raittiusliike ja muut yhteiskunnalliset pyrkimykset. Ja jos olemme tilaisuudessa tekemään työtä teosofian eteen, on se todella kasvattavaa. Mutta kaikella työllä, olkoon se sisällistä laatua tai enemmän ulkonaista, on arvoa ainoastaan sikäli kuin se tapahtuu ikuisuutta varten, kun emme pyydä mitään itsellemme vaan ainoastaan totuutta ja valoa, rakkautta ja veljeyttä koko ihmiskunnalle; kun emme sitä tavoittele, että itse tietäisimme totuuden ja että itse osaisimme rakastaa, vaan että totuuden valo loistaisi ihmiskunnassa ja että rakkauden lämpö tunkisi läpi koko maailman ja nostaisi ihmisten sielut ylöspäin siihen elämään, jossa kaikki ovat yhtä.

Kun näin epäitsekästä taistelemme ihanteen puolesta, silloin varmasti itsekin kuljemme eteenpäin, eli vielä lohdullisempaa on ajatella: ihmiskunta kulkee eteenpäin. Sillä me olemme pieniä osia ihmiskunnasta, mutta koko ihmiskunnassa ei ole muuta kuin yksi ainoa henki ja se ilmenee monessa tuhannessa ihmisyksilössä, ja kun sen

hengen puolesta tehdään työtä, silloin ei henki kysy sitä tai tätä yksilöä, vaan voitto on aina koko ihmiskunnan, ja me aavistamme ikäänkuin näyssä sen todellisuuden, että jokainen ihminen kerran on tuleva ihmiskunnan vapahtajaksi.

Pekka Ervast.

(Tietäjä 1908 Toukokuu N:o 5 & 6, ss. 129-135)

KIRJALLISUUTTA.

Anni Kaste: *Vastarannalla.* V. Kososen kustannuksella. Tämän vaatimattoman kertomuskokoelman lukee mielihyvällä, sillä tekijän henki uhkuu myötätuntoa ja veljesrakkautta. Kirja kuuluu täten „teosofishenkiseen kaunokirjallisuuteen“.

Osmo Lajula: *Valkaman perhe.* V. Kososen kustannuksella. Synkkä, mutta mieleenpainuva kuvaus siitä sisäisestä epätoivosta ja ulkonaisesta onnettomuudesta, joka seuraa sokeaa aistillisuutta sukupuolielämän alalla ja sen pyörteihin heittäytymistä.

Matti Kurikka: *Jumalaton kirkko.* V. Kososen kustannuksella. Tämä kokoelma tunnetun aatteenmiehen uskontoa y. m. koskevia kirjoituksia ansaitsee lukemista ja harkitsemista. Tekijä ei kuitenkaan innostuta lukijaa niin suuressa määrin kuin hän epäilemättä voisi. Ja miksikä ei? Sentähden että hänen ajatuksensa eivät aina tunnu niin läpi harkituilta, niin tasapuolisilta ja niin sydämellisiltä kuin ajattelijalta sopisi odottaa. Ja sentähden että hänen todistelunsa paikatellen tuntuu pintapuoliselta ja hätäiseltä. Välistä tekee mieli puolustaa totuuden nimessä sitä kirkkoa, jota vastaan kirja hyökkää. Siinä onkin kirjan ansio, että se panee ajattelemaan.

Miten Jeesus kuoli? Suomentanut A. B. Sarlin. Vihtori Kososen kustannuksella. Ihmeellinen mysterio on Jeesuksen historia ja vuosisatojen aikana on se antanut miettimisen aihetta lukemattomille ihmisille, oppineille ja oppimattomille. Merkillisiä asioita kertovat evankeliumit hänen elämästään ja kuolemastaan, mutta kun historian tutkijat käyvät niitä kriittisesti tutkimaan, huomaavat he niissä niin paljon epä johdonmukaisuuksia, etteivät voi myöntää niille enempi historiallista arvoa kuin muiden uskontojen pyhille taruille ja legendoille. Jotain perää niissä tietenkin on – kuinka muuten kristinusko olisi voinut syntyä – mutta minkä verran ja mitä? Siinä on laaja ala arveluille ja johtopäätöksille, sillä tiedot hänestä ovat niin niukkoja, että niiden varaan voi rakentaa jos jonkinlaisia uskoja ja järjestelmiä.

Usein tulee ajatelleeksi, että Jeesuksen historia on varta vasten ja tarkoituksella sellainen, ettemme voi sitä ratkaista puoleen eikä toiseen vaan että meidän täytyy kunkin koettaa löytää siitä niin paljon hyvää kuin voimme ja jättää muu osa sikseen tulevaisuuden selvitettäväksi. Sillä kerran, kun maailma on niin edistynyt, että se myöntää tavallista ihmistä korkeamman hengen – Mestarin – olemassaolon mahdolliseksi tullaan epäilemättä löytämään myöskin uusia historiallisia lähteitä, jotka antavat tarkempia tietoja Jeesuksesta, kristikunnan suurenmoisesta perustajasta ja holhoojasta. Mutta siihen asti täytyy tutkijoiden pohtia ja tutkia ja miettiä evankeliumeja, sillä siten he pakostakin tulevat Jeesuksen henkeä lähemmäksi, vaikka ovatkin epäilijöitä ja kieltäjiä.

Yksi rohkea selityskoe eli arvailuyritys on yllämainittu kirjanen joka Saksanmaalta lähteneenä on käännöksenä kulkeutunut muuallekin. Se on pieni novelli, jonka alkuun on liitetty muutamia mystillisiä viittauksia abyssinilaiseen kauppahuoneeseen ja kreikkalaiskatolilaisilta munkeilta saatuun latalaiseen pergamentiin, joka muka sitten on sanasta sanaan käännetty saksankielelle. „Teoksesta onnistuttiin saamaan jäljennös, ennenkuin munkit kerkisivät sitä estää“. Vahinko vaan, että itse pergamenti joutui

hukkaan; tällaisesta todistuskappaleesta olisi maksettu kymmeniä miljonaa. Äärettömän naiivi ja yksinkertainen on se lukija, joka luulee kirjalla olevan minkäänmoista historiallista luotettavuutta. Todellisen muinaistieteilijän ei tarvitse teoksesta montakaan riviä lukea, ennenkuin hän näkee, kuinka peräti uudenaikainen tämä tekele on. Siinä ei ole merkkiäkään muinaisaikaisesta kirjoitustavasta. Jos tekijä olisi ollut hieman nerokkaampi, olisi hän älynnyt laatia teoksen lyhyemmäksi ja ytimekkäämmäksi, jotta edes pieni mahdollisuus olisi luulla sitä „essealaisvanhemman“ kirjottamaksi kirjeeksi. Nyt se on alusta loppuun asti aitosaksalainen monisanainen ja monimutkainen sepitys, joka koettaa „luonnollisella tavalla“ selittää kaikki Jeesuksen elämän ja kuoleman ihmeet. Se lähtee siitä edellytyksestä, että „jos Jeesus on voinut kuoleman jälkeen liikkua, syödä ja juoda, voivat myöskin muut ihmiset sen tehdä. Mutta luonnonlait sen estävät ja siten se on ollut mahdoton Jeesukseenkin nähden“ (s. 74). Mutta tällaiset edellytykset ovat vain – ennakkoluuloja, jotka sortavat tiedon kasvaessa.

Meille teosofeille ei ole mitään ihmeellistä siinä, että Jeesus sulettujen ovien kautta ilmestyi opetuslapsilleen. Jos kerran lukemattomat tavalliset ihmiset ovat kuolemansa jälkeen voineet näyttäytyä eloonjääneille, miksei Hän olisi voinut hallita tuonpuolisen maailman voimia itsetietoisesti ja mahtavasti? Ainoa kohta, josta emme voi sanoa mitään, on hänen ruumiinsa kohtalo. Minne se hävisi? Mutta se onkin kaikkein vähäpätöisin kysymys. Mahdollisesti essealaiset sen saattoivat korjata talteen, mutta sillä ei ole mitään tekemistä Jeesuksen ilmestysten kanssa. Muuten on luonnollista, ettei se voinut jäädä hautaan ihailijoitten ja vihollisten loppumattomaksi riidanesineeksi. Vähempienkin vihittyjen, kuten Mooseksen, Pytagoraan, Sookrateen y. m. hautoja ei annettu jälkimaailman tietoon.

„Miten Jeesus kuoli“ ei silti tarvitse olla mitenkään vahingollista lukemista, jos lukija säilyttää mielensä tarkkaavana ja kriittisenä. Ikävä vain, että se kulkee petollisen lipun alla, mutta kun sitä pidetään kaunokirjallisenä kyhäyksenä, on sen „alkulause“ anteeksiannettava.

G. Tschirn: *Raamattu vain ihmistyötä.* Vihtori Kososen kustannuksella. Tämä kirjanen on sängen opettavainen kaikille, jotka vielä elävät raamatun puustaimen orjuudessa ja luulevat raamattua miltei Jumalan sormella kirjoitetuksi. Kirja on kirjoitettu jokseenkin maltillisesti, ilman liioittelua ja vääristelyä. Tekijän lyhyt johtopäätös kirjan lopulla on aivan oikea: „Oikeuskoinen, joka uskoo kaiken vain sellaisena kuin se hänelle „ennen on perusteellisesti opetettu“, vannoo aina syntymänsä ja kasvatuksensa sattuman mukaan uskovansa kristittynä raamattuun, muhameettina koraaniin, intialaisena vedakirjoihin tai tripitakaan, sellaisena kuin pyhä sana hänelle selitetään, ja halveksii kaikkia muita, ei tunne heitä eikä tahdo heistä mitään tietää. Itsenäisesti ajatteleva ihminen koettelee kaiken ja ottaa kaikesta hyvän, koskei hän pidä yhtä, omaansa, ainoana ehdottomasti oikeana“.

Kun raamattu käsitetään ihmistyöksi, silloin se saa paikkansa muiden pyhien kirjojen rinnalla ja silloin voidaan uskontoa katsoa toisilla silmillä. Se ei rajotu yhteen kansaan, yhteen kirjaan, yhteen ihmiseen vaan se on ikuinen elämä, joka pukeutuu moniin muotoihin. Se on ainaisesti kehittyvä, ja vaikka se aina asuu heikoissa astioissa, on sen oikea alkuperä silti jumalallinen. Mutta Jumaluus ei vaikuta ulkopuolisena voimana ja käskijänä vaan ihmisen omana korkeimpana Itsenä. Siten ihmistyökin voi olla jumalallista.

J. Bergman: *Giordano Bruno*. V. Kososen kustannuksella. Hyvä kirja, mutta niin surkuteltavan pieni, ettemme saa aineesta edes pintapuolista käsitystä!

Kansakoulunopettaja: *Uskonnonopetus pois kansakouluista*. V. Kososen kustannuksella. Tämä kysymys uskonnonopetuksesta on siksi vakava, että se todella olisi ansainnut paljon harkitumpaa ja maltillisempaa valaistusta, kuin mitä tässä pienessä vihossa annetaan. Kirja tekee jotenkin ala-arvoisen ja pintapuolisen vaikutuksen, se ei voi toisinajattelevan vakaumusta muuttaa, koska kirjojutusta on kiihtynyt ja suvaitsematon ja todistelut eivät satu maaliin vaan menevät sen yli.

Tulevaisuuden kasvatus ja Tulevaisuuden koulu. V. Kososen kustannuksella. Molemmat kirjat sisältävät poimintoja ja otteita Ellen Keyn kirjasta „Barnets århundrade“. Erinomaisen hyvä on, että suomenkielellä saadaan edes suppeassa muodossa tutustua tämän etevän ruotsalaisen kirjailijan aatteisiin juuri lastenkasvatukseen nähden. Hänen ajatuksensa ovat siksi huomattavia, että jokaisen kasvattajan välttämättä pitäisi ottaa itse niistä selvää. Ellen Keyn käsitys kouluihanteesta on kerrassaan vastakkainen kaikelle, mihin me olemme tottuneet. Ja kuitenkin hänen rohkeat sanansa vetoavat meidän omaan totuus- ja oikeustajuntaamme ja rintaamme syttyy palava into ja halu nähdä nämä ihanteet toteutettuina. Sillä surkuteltava on todellakin nykyajan koululaitos perustuksiaan myöten. Vielä ovat voimat heikot olevia oloja muuttamaan, mutta voima ei riipu lainlaadinnasta vaan ajatuksesta. Ajatelkaamme, niin ajatuksillamme kerran luomme koulun, jossa vallitsee vapaus, rehellisyys, tosi työntö ja oikea opetustapa.

I. A. Heikel: *Sivistysolot Suomessa 17:nnellä vuosisadalla*. Suomensos. Osuuskunta Väinämöisen kustannuksella. Sujuvasti kirjoitettu, valaiseva teos, joka täyttää tuntuvan aukon kotimaamme historiaa käsittelevässä suomenkielisessä kirjallisuudessa.

A. H. Fried: *Nykyaikainen rauhanliike*. Suomensos saksasta. Os. Väinämöisen kustannuksella. Kirja antaa seikkaperäisen kuvan rauhanliikkeen nykyisestä tilasta ja luo samalla lyhyen yleiskatsauksen rauhanliikkeen aikaisempiin vaiheisiin aina vuoteen 1095 j. Kr., jolloin Clermontin kirkolliskokouksessa julistettiin kuuluisa Treuga Dei (Jumalan rauha). Rauhanliike taas vaatii osakseen vakavaa huomiota ei ainoastaan sen oleellisten tulosten takia, joita ei enää voi kieltää, vaan myöskin sen kauaksi ulottuvain pyrkimysten takia. Sen aatteet ovat levinneet nykyään kautta koko maailman ja muodostavat nykyaikaisessa kansain elämässä tekijän, jolla on hyvinkin tärkeä merkitys. Kirjan tekijä on nykyajan tunnetuimpia rauhanliikkeen työmiehiä.

Matilde Serao: *Korkokeinottelua*. Suomensos italiankielestä. Os. Väinämöisen kustannuksella. Erinomaisen vaikuttavasti kirjoitettu kuvaus Italian rahakeinottelijoista. Tekijää pidetään ei ainoastaan Italian nykyisin tunnetuimpana ja luetuimpana kirjailijattarena, vaan yhtenä nykyisen maailmankirjallisuuden huomatuimpana naisnimenä.

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

128 Kysymys. A. M. Oletan, että ihminen iankaikkisuusolentona on osa alkusyystä, kipinä jumalasta, s. o. olemme jumalan poikia. Kerran olemme näin olleen kaikki olleet jumaluudessa, ykseydessä, jonka ulkopuolella ei ole mitään ollut. Mikä on ollut tarkoituksena ja syynä siihen, että jumalasta on hajautunut sirpaleita, muodostaen personallisia olijoita, jotka ainakin näennäisesti erillään kiertelevät maailmankaikkeudessa? Onko niin tapahtunut kehityksen vuoksi? Ja onko siis väite, että jumala on täydellinen ja muuttumaton, väärä, koska kerran osaset siitä ovat kehityksen alaisia? Kenen asettamien lakien mukaan ja mitä päämäärää kohden kehitys kulkee? Mikä olisi estänyt jumalan kehittymästä ykseytenä? Tai voiko ollenkaan selittää tai olettaa, että ihmissielu osana iankaikkisesta jumalasta, tehtyään kiertomatkan yksilönä, kerran samaan jumaluuteen yhtyy. Ellei, mistä sitten se on alkuisin, ja mikä sen päämäärä?

Vastaus. Epäilemättä ihminen on „jumalan poika“ juuri siinä merkityksessä, että hän on jumalallinen syntyperältään. Mutta hän ei ole siitä itsetietoinen ja hänen „aineeseenastumisensa“ tarkoitus on kehittyä siitä tietoiseksi. Kun hän saavuttaa jumaltietoisuuden, jota kutsutaan „yhtymiseksi jumalaan“, ei tämä suinkaan merkitse, että hänelle alkaa „iankaikkainen työttömyys“. Päinvastoin hänen oikea elämänsä silloin vasta alkaa. Silloin vasta hän toden teolla voi ryhtyä ottamaan osaa suureen jumalalliseen työhön maailmankaikkeudessa, josta työstä meillä vielä on vain hämääriä aavistuksia. Koko henkinen maailma on täynnä tämmöisiä „vapautettuja“ olentoja, enkeleitä, valtoja, herroja ja jumalia. Ne alati kehittyvät, saaden yhä suurempia ja vastuunalaisempia töitä osakseen, mutta siitä jumaluudesta, siitä salaisuuksien salaisuudesta, joka on kaiken alku ja kaiken takana, emme mitään tiedä. Järkemme sanoo meille, että se jumaluus on muuttumaton, täydellinen ja iankaikkinen, mutta kuka on niin huimapäinen, että hän luulisi voivansa ratkaista sen arvotuksen?

129 Kysymys. P. R. Mikähän siinä lienee, että muutamien ihmisten läsnäolo – tai olkootpa he vaikka etäällä – on minulle kovin mieluisa, toisten taas en voi sietää? Ja se on aivan yhdellä lailla tuntemattomien kuin tunnettujen seurassa.

Vastaus. Syy on astrali- eli tunneruumissa, joka on siksi kehittynyt, että ulkonaisia aistimuksia voi senkin välityksellä nousta tajuntaan. Fyysillinen vastaavaisuus: fyysillinen ruumis „pitää“ esim. yhdestä ruoasta, toisesta ei. Samaten astraliruumis „pitää“ yhden ihmisen tunnemaailmasta, mutta inhoaa toisen. Ihmisen henkinen tehtävä on vapautua kaikenlaisten aistimusten ylivallasta.

130 Kysymys. P. R. Kuinka on avioliitto-, erittäin sukupuoli- ja rakkausasioissa, jos toinen tahtoo toisin kuin toinen? Onko heidän alistuttava toistensa tahdon alle vai onko omantunnon ääntä kuultava?

Vastaus. Avioliittoon mennyt on sydämessään luvannut rakastaa ja palvella toista. Jolleivät puoliset sitä jaksaa tehdä, on avioliitto onneton. Rakkaus muuttuu sorroksi ja orjuudeksi. Mutta sortoon ei kellään ole oikeutta eikä orjuuteen velvollisuutta. Ihminen on aina sisäisesti vapaa ja hänellä on oikeus kieltäytyä olemasta orja. Hän noudattaa silloin omantunnon ääntä ja ottaa päällensä suuremman edesvastuun, mutta kehittyy myös nopeammin.

131 Kysymys. A. O. Miten voin saada täyden varmuuden siitä, mitä teosofia opettaa?

Vastaus. Tarkotatteko selvää käsitystä teosofisista opeista vaiko omaan tietoon ja näkemykseen perustuvaa varmuutta? Edellinen saavutetaan ahkerasti tutkimalla ja lukemalla teosofista kirjallisuutta, jälkimäinen on niille harvoille suotu, jotka jaksavat ja uskaltavat kulkea „kaitaa tietä“ jumalan valtakuntaan. Edellistä seuraa sisäinen vakaumus siitä, että teosofiset pää-opit ovat tosia, jälkimäistä seuraa tieto.

132 Kysymys Hj. K. Onko kertomus viimeisestä tuomiosta (Matt. ev. 25: 31-46) pidettävä vertauksena ja mikä siinä tapauksessa sen selitys on?

Vastaus. Kertomuksella voi olla useampia merkityksiä, mutta yksi on tämä: tulee aika ihmiskunnan historiassa, jolloin yleinen kehitys on siksi edistynyt ja ulkonaiset olot muuttuneet niin täydellisiksi, että ainoastaan ne ihmissielut, joissa veljesrakkaus on korkeimpana voimana, kykenevät seuraamaan mukana. Muut sielut, jotka vielä ovat itsekkäitä ja siis tietämättömiä, erotetaan pois ihmiskunnasta. He saavat jäädä odottamaan jotain toista maailmaa ja toista ihmiskuntaa jatkaakseen kehitystään, aivan samalla tavalla kuin luokalle jääneet oppilaat koulussa eivät siirry toveriensa kanssa ylemmälle luokalle, vaan jäävät vieläkin vuodeksi entiselle alemmalle.

133 Kysymys. J. L. Minä hetkenä jälleensyntyvä ihminen yhtyy uuteen ruumiisensa? tapahtuuko se sikiötilassa vaiko lapsen syntyessä?

Vastaus. Jälleensyntyvä sielu on sidottu ruumiiseen jo siittäessä, vaikka kuluu vuosia (tavallisesti seitsemän) lapsen syntymisen jälkeen, ennenkuin minuus uudessa ruumiissaan heijastuu personallisena minä-tajuntana.

134 Kysymys. A. N. Onko Teosofisella Seuralla kiertävää luennoitsijaa ja millä ehdoilla hän on saatavissa?

Vastaus. Ei ole tätä nykyä. Kun V. Palomaa v. 1906-1907 oli kiertävänä puhujana, saattoi hänet tilata ilmankin maksuehtoja. Tietysti oli parempi, jos paikkakuntalaiset saattoivat ottaa osaa kustannuksiin, mutta välistä pidettiin esitelmä oudolla paikalla, jolloin ei pääsymaksuakaan katsottu sopivaksi ottaa.

135 Kysymys. H. K. Mitä tarkoittaa Jeesus sanoilla „hyvä paimen antaa henkensä lammasten edestä“ ja „panen henkeni lammasten edestä“ (Joh. X, 11 ja 15)?

Vastaus. Jeesus puhuu tietysti Kristuksesta, ei omasta personastaan. Ja kuka Kristus on? Se on „Kristus meissä“, jumalan voima ihmisessä, ätmâ-buddhi, veljesrakkaus ja totuuden näkemys. Asettakaa esim. sana „veljesrakkaus“ minä-sanana paikalle, niin ymmärrätte. „Veljesrakkaus on totinen ovi“ j. n. e.

136 Kysymys. A. P. Kumpiko on parempi, koettaa väkivallalla kuolettaa ja voittaa himojaan vaiko lempeällä, puhtaalla ja vakaalla ajattelemisella?

Vastaus. Epäilemättä jälkimäinen keino. Väkiältä viepi itsensä kiduttamiseen, sisäinen puhdistustyö taas varmasti voittoon, joskin matkan varrella tapahtuu lankeemuksia.

137 Kysymys. J. A. Jos meidän ruumiimme ei tottele omantunnon, todellisen minämme ääntä, vaan tekee väärin eli paha, niin miksikä Jumala tuomitsee meidät kärsimään kuoleman jälkeen astralitasolla tottelemattoman fyysillisen ruumiimme takia ja vielä rankaisee sitä viatonta personaa, johon jumalminämme jälleensynty?

Vastaus. Luulen että kysyjä panee liian paljon painoa todellisen minämme „viattomuuteen“. On kyllä totta, että jumalminämme tahtoo ainoastaan hyvää, mutta se pääsee itsetajuiseen tietoon tästä hyvästä kehityksen avulla, jonka tähden se ainemaailmaan on astunut ja herättänyt ruumiissa personallisen tajunnan. Tämä personallinen tajunta voi tahtoa pahaakin, ensin tietämättään, sitten tietoisesti. Mutta miksi ei varsinainen minä olisi vastuunalainen oman heijastuksensa teoista? Tietenkin se on. Ja millä keinoin personatajunta kasvatetaan pois pahasta? Kärsimyksien avulla! Jos minä teen vastoin omaatuntoani, osotan tällä, etten vielä totisesti usko siihen hyvään, jota omatuntoni aavistaa ja neuvoo. Ja kuinka silloin tuohon uskoon pääsisin muutoin kuin kärsimällä seuraukset pahoista teoistani?

TIEN VARRELTA.

T. S. palveleva veljistö. Tämä presidenttimme äsken perustama järjestö on herättänyt suurta mieltymystä Intian teosofeissa. Useita veljistöön kuuluvia „liittoja“ on jo muodostettu ja toisia suunnitellaan. Niillä on tietysti intialainen leima ja ne soveltuvat intialaisiin oloihin, mutta toivottavasti esimerkkiä pian noudatetaan muuallakin. Niinpä on perustettu liittoja kansallista kasvatusta varten, tyttöjen kasvatusta varten, ennen aikaisten avioliittojen poistamiseksi, ulkomailla matkustamisen edistämiseksi, islam'in viisautta käsittelevien teosten kääntämistä ja julkaisemista varten. y. m. Liittoja kirjallista ja sanomalehtityötä varten, eläinten suojelukseksi, hindulaisten ja muhamettilaisten eläinuhrien poistamiseksi suunnitellaan. Erityistä huomiota ansaitsee *League of Aesculapius* niminen liitto, jonka tarkoituksena on „tutkia terveydellisiä lakeja ja levittää terveysopillisia tietoja tietämättömien kesken; oppia „ensi apua“ eli keinoja hengen pelastamiseksi hätätilassa; perustaa ja tarkastaa vapaita rohtoloita“. Tästä näkyy, että teosofit alkavat tulla „käytännöllisiksi“, joka tietysti tapahtuu niin pian kuin teosofinen maailmankatsomus on saanut vahvan jalansijan jossain maassa. Mitä nyt voimme sanoa Suomesta? Olemme vakuutetut siitä, että ennemmin tai myöhemmin täälläkin tullaan muodostamaan erilaisia liittoja, meidän oloihin sovellettuja. Onpa meillä mielessämme jo joitakuita. Mainitsemme tuumamme tässä, että lukijamme voisivat niitä pohtia ja itse puolestaan keksiä uusia suunnitelmia. Toimitus on kiitollinen kaikista kirjallisista ehdotuksista, jotka tavalla tai toisella vastaavat kysymykseen: mitä teosofit Suomessa voisivat tehdä?

Teosofisia työaloja. Meidän tulevaisuussuunnitelmamme on, että perustettaisiin seuraavia liittoja. 1) *Siirtola-liitto*, joka rajottuisi T. S:n jäseniin ja jonka tarkoituksena olisi, että kaupunkilaislooshien jäsenet joko vuokraisivat asuntonsa samassa talossa tai rakentaisivat, jos mahdollista oman talon, tai vielä paremmin asettuisivat kaikki asumaan yhdessä yhteisellä maalla lähellä kaupunkia, josta heidän olisi helppo päästä töihinsä kaupunkiin. Näissä maasiirtoloissa olisi joka perheellä oma asuinrakennuksensa ja puutarhansa, mutta ateriat, ainakin päivällinen, syötäisiin yhdessä erityisessä ruokalassa. Looshilla olisi oma kokoushuone, kirjasto j. n. e. Tämmöinen tuuma tuntuu monen mielestä mahdottomalta toteuttaa – „eihän päästä minnekkään ilman rahaa“. Totta kyllä, mutta vielä varmempi on, että jos ei ole lujaa tahtoa ja halua, niin ei ole rahasta mitään hyötyä, vaikka sitä olisi kuinka paljon. Mutta kun tahto on, kun ihanne on, silloin tulee raha ja kaikki mitä ihanteen toteuttamiseen vaaditaan. 2) Samanlainen *Aesculapius-liitto* kuin edellämäinittu intialainen. Tämän tarkoituksena voisi erityisesti olla levittää tietoa fyysillisestä puhtaudesta kodissa, raittiin ilman tärkeydestä, lämpimien ja vedosta vapaiden suojien välttämättömyydestä y. m. ja käytännöllisesti auttaa ja ohjata tietämättömiä näissä asioissa. 3) Henkinen *Auttaja-liitto*, jonka tarkoituksena olisi ajatuksen voimalla puhdistaa kansamme henkistä ilmapiiriä.

Avustajain liitto. Muuan tuuma on jo valmiina. Vuosikokouksessa maaliskuun 16 p:nä lausuttiin toivomus, että Suomalaisen Osaston hallinto koettaisi taas panna toimeen esitelmiä maaseudulla. Hallinto on asiaa pohtinut, ja koska on suotava, että propagandatyötä teosofisten aatteiden puolesta tehdään niin paljon kuin mahdollista, ja

työntekijöitä kyllä on, mutta ei varoja, on hallinto päättänyt turvautua seuraavaan keinoon varojen hankkimiseksi. Perustetaan vapaaehtoinen avustajain liitto. Liiton jäseneksi voi päästä jokainen, joka ennen elokuun 1 päivää ilmottautuu T. S:n ylisihteerille. Jäseneksi liitytään vähintään kahdeksitoista kuukaudeksi ja jäsenen tehtävä on rahallisesti avustaa teosofista liikettä. Avustus tapahtuu seuraavasti: jokainen jäsen saa hallinnolta erityisen säästölaatikon, johon hän joka päivä (mikäli mahdollista samaan aikaan) laskee rahan – suuremman tai pienemmän, mutta vähintään viiden pennin rahan, samalla ajatellen avustuksen tarkotusta. Jos tähän liittoon tulee sata jäsentä, tekee heidän avustuksensa kuukausittain ainakin 150 markkaa. Ennenkuin 50 jäsentä ilmaantuu, ei liittoa laisinkaan perusteta. Mutta jos ennen elokuun 1 p:ää on riittävä määrä jäseniä ilmaantunut, ryhdytään toimeen syyskuun 1 p:nä ja annetaan tarkempia tietoja aikakauskirjamme elokuun numerossa. Huom! Tähän liittoon voi ken tahansa ruveta jäseneksi, mutta hallinnon kehotus kohtaa etupäässä T: S:n jäseniä.

Suomalaisen Osaston ensimmäinen vuosikokous. Tämä kirja on nyt valmistunut suomen kielellä ja on lähetetty maksutta T. S:n jäsenille (ruotsiksi se myös piakkoin valmistuu ja lähetetään T. S:n ruotsia puhuville jäsenille). Kirja sisältää selonteon sekä virallisesta vuosikokouksesta että vuosijuhlasta esitelmineen. Ylisihteerin pitkä ja valaiseva vuosikertomus sekä katsaus teosofisen liikkeen historiaan Suomessa on kirjan tärkein ja mieltäkiinnittävin osa. Koska kirja voi huvittaa muitakin kuin T. S:n jäseniä, on hallinto päättänyt myydä neljä sataa kappaletta „Tietäjän“ lukijoille. Hinta on Suomessa rahtivapaasti 2 markkaa ja Amerikassa 50 centtiä. Kirja tilataan Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Helsinki. Kaikki tulot lankeavat Teosofiselle Seuralle.

T. S:n vuosimaksut. Hallinto pyytää huomauttaa, että ne irtojäsenet, jotka eivät vielä ole suorittaneet vuosimaksuaan (3: –) Suomalaiselle Osastolle, tekisivät sen viimeistään kesäkuun ajalla, muuten rahat sääntöjen 22 §:n mukaan peritään postietuannin kautta asianomaisten kustannuksella. Vuosimaksu lähetetään Suomalaisen Osaston rahastonhoitajalle, herra F. A. Johansson, Helsinki, Mikonkatu 11 (kesäkuun 1 p:stä Korkeavuorenkatu 45).

Uusi osote. Teosofisen Seuran, Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen ynnä Teosofisen Kirjaston osote Helsingissä tulee kesäkuun 1 p:stä lähtien olemaan *Korkeavuorenkatu 45*.

„Tietäjä“. Tämä numeromme on kaksoisnumero. Kesäkuussa ei ilmesty „Tietäjää“ eikä liioin heinäkuussa, sillä elokuussa ilmestyy taas kaksoisnumero. „Tietäjälläkin“ on täten kesäloma.

Elokuun numero. Ensi kaksoisnumeromme tulee sisältämään useampia merkillisiä kirjoituksia: C. W. Leadbeaterin kirjoituksen „Suhteestamme lapsiin“, ensimmäisen osan Aatteen uudesta sarjasta „Miksi uskon teosofiaan?“ seikkaperäisen selonteon Mr. A. V. Peters'in selvänäköisyyskokeista Teosofisessa Seurassa Helsingissä, mahdollisesti insinööri Krohn'in ja ehkä myös Uranielin kirjottaman artikkelin astrologiasta, V. H. V:n kirjoituksen „Ristin ihme“, selonteon englantilaisesta „Samurai-liitosta“ y. m.

Uusia teosofisia kirjoja. Piakkoin valmistuu Annie Besantin erinomaisen valaiseva teos „Kristinuskon salainen puoli“. Hinta Smk. 4: —, sid. 5: —. Tilauksia vastaanotetaan nyt jo.

Ennen pitkää ilmestyy myös H. P. Blavatskyn „Hiljaisuuden ääni“, teosofisen kirjallisuuden ehkä kallein helmi.

Teosofinen Kustannusliike on ottanut huomionsa „Tietäjän“ viime numerossa lausumamme ehdotuksen kaunokirjallisuuden suhteen ja aikoo painosta julkaista aluksi „Valkoisen lootuskukan tarinan“ ja „Zanonin“. Viimemainittu Bulwer Lyttonin ihmeellinen romaani, joka kirjoitettiin v. 1842, mutta on peräti teosofis-salatieteellinen kertomus valkoisen maagikon eli tietäjähmisen elämän vaiheista, alkaa ilmestyä kaksoisvihkoissa, joista ensimmäinen kesäkuussa. Kaksoisvihkon hinta on 50 p:ää, ja tämä Teosofisen Kustannusliikkeen uusi hanke on varmaan saavuttava suuren menestyksen. Kaksoisvihkoja tulee yhteensä noin 12.

Ajan merkki. Helsingin psyykkisessä seurassa piti äskettäin insinööri L. Krohn esitelmän ruotsiksi astrologiasta ja sama esitelmä on sittemmin ollut painettuna Argus-nimisessä viikkolehdessä.

Sukupuoliasiain salaisuudet. Kustannusliike Vellamon Kustannuksella (Helsinki. Aleksanterink. 13) ilmestyy näinä päivinä Veikko Palomaan kirjottama uusi teos „Rakkaus ja lempi sekä silmäys sukupuoliasiain salaisuuksiin“. Tekijä koskettelee tässä kirjassaan samoja asioita kuin v. 1905 ilmestyneessä teoksessaan „Sukupuoliasia järjen ja hengen kannalta“. Hinta on Smk. 1: 25.

Helsingin teosofiset luennot. Ruotsinkielinen luentokausi loppui huhtikuun viimeisenä sunnuntaina ja suomenkielinen loppuu toukokuun 31 p:nä „pitkällä luennolla“. Pääsymaksu tähän luentoan on 50 p:ää.

Englantilainen selvänäkijä Helsingissä. Helsingin Psyykkisen Seuran kutsusta vieraili täällä klärvoajantinen mediumi Mr. Alfred V. Peters kahden viikon ajan antanen seuralle kahdeksan istuntoa. Koska Mr. Peters oli vanha tuttu „Omantunnon“ lukijoille, jonka palstoilla hän v. 1905 ja 1906 teki selkoa elämänvaiheistaan, järjestettiin myös kolme istuntoa Teosofisen Seuran jäsenille. Psyykkisistä istunnoista tehnee Psyykkinen Seura selkoa erityisessä kirjasessa, teosofisista tulee „Tietäjän“ elokuun numero sisältämään seikkaperäisen referaatin. Mr. Petersin vilpitön ja vaatimaton esiintyminen herätti paljon mieltymystä ja hänen useinkin hämmästyttävät kokeensa panivat varmaan monen epäilijän ajattelemaan. Teosofit ennakoilta uskoivat näiden asioiden todenperäisyyteen, mutta mieleenjäävä muisto kaikilla läsnäolijoilla epäilemättä on teosofisista istunnoista. Olihan se harvinainen tilaisuus saada omin silmin nähdä jotain semmoista, jota tosin ei ole epäillyt, mutta ehkei liioin kokemuksesta tiennyt. Syrjäiset ovat luultavasti taas sekoittaneet yhteen teosofian ja spiritismin, mutta minkä sille voi? Mr. Peters oli itse erittyin mieltynyt Suomen teosofeihin. Ensimmäisessä teosofi-istunnossa vallitsi tunnelma, joka saattoi Mr. Petersin melkein haltioihinsa. „Jos teosofit joka paikassa Suomessa ovat samanlaisia kuin täällä Helsingissä“, hän lausui seansin loputtua, „siltoin teosofinen liike leviää teillä valkean nopeudella.“

Ylisihteerin matkat. Suom. Osaston ylisihteerinä kävi Turussa pääsiäisyöpyhinä ja piti siellä kaksi luentoa suomen ja ruotsin kielellä. Turkuun perustettiin silloin myös ruotsinkielinen looshi nimeltä „Auroora“. Osastossamme on tätä nykyä 12 looshia.

Paikallisyhdistysten toiminta huhtikuulla 1908. Seuraavat looshit ovat kertoneet Tietäjälle toiminnastaan:

Sampo Viipurissa. 5 p:nä: Juho Leino teki selvää Saksanmatkastaan kertoen käynnistään teosofisessa looshissa Berlinissä sekä saksalaisen teosofisen liikkeen johtajasta, t:ri Rud. Steineristä ja hänen opetustavastaan. Sen jälkeen luettiin Pekka Ervastian esitelmä: „Mitä on henkinen elämä ja kuinka voimme sitä itsessämme kehittää?“ – 12 p:nä: Valfr. Suhonen luki suomennoksen J. Bergmanin kirjottamasta Giordano Brunon elämäkerrasta. – 19 p:nä: Juho Leino luki kirjottamansa esityksen aineesta: „Muutamia mietteitä henkisen kehityksen käytännöllisyydestä jokapäiväisessä elämässä.“ – 26 p:nä: Valfr. Suhonen luki suomentamansa esityksen Annie Besantin esitelmästä: „Mikä on luonteenomaista teosofille?“ – Luetun johdosta on tavallisesti keskusteltu ja koeteltu selvittää käsitteitä.

Kalervo Oulunkylässä. Viikkokokous 7 p:nä muodostui juhlatilaisuudeksi. Vietettiin erojaisjuhlaa. Paikkakunnalta poismatkustuksen tähden erosi pienestä yhdistyksestämme 5 jäsentä: J. Tukiainen puolisoineen Joensuuun, K. Lindgren puolisoineen Lappilaan ja E. Happonen Helsinkiin. Tilaisuuteen oli saapunut vieraitakin, m. m. ylisihteerimme Pekka Ervast. Ylisihteerinä puhui „Rakkaudesta“ ja miten se sieluissamme ilmenee. Sitten kukin hyvästi jättäessään puki ajatuksensa pieneen erojaispuheeseen. Kaihoisan juhlliselta tuntui kokous. – Sen jälkeen on niinkuin ennenkin, joka viikko pidetty kokouksia. On ollut yhteisesti mediteerattavana joku aine, josta sitte kokouksessa on kukin kertonut havaintojaan. 21 p:nä pidetyssä kokouksessa pyysi Martti Humu eroa puheenjohtajatoimestaan. Se myönnettiin ja tilalle valittiin E. Turunen. Näin on tämä pienoinen ryhmä työskennellyt kuluneen kuun ajalla. Totisesti kasvattavaa ja ihanaa on työ jumalallisen totuuden tietoon pyrkivällä sielulla, muokatessaan sydäntään Jumalan hengen asuttavaksi.

Sarastus Nokialla. Maaliskuun ajalla oli kaksi kokousta. Kokouksessa 8 p:nä annettiin esimiehen toimeksi tervehdys- ja onnittelukirjeen lähettäminen T. S. Suomalaisen Osaston vuosikokoukselle. Luettiin „Teosofian avainta“ ja keskusteltiin luetun johdosta. 22 p:nä esimies luki tekemiään käännöksiä eräästä ruotsalaisesta teoksesta. Luettiin yhdistyksen kirjoitettu „Sarastus“-lehti. Luettiin „Teosofian avainta“, kuten edellisessä kokouksessa ja siitä keskusteltiin. Huhtikuun ajalla oli yksi kokous 19 p:nä. Luettiin yhdistyksen kirjoitettu lehti „Sarastus“. Jotkut jäsenet herättivät keskustelukykyä ja niistä keskusteltiin vapaata keskustelua.

Teosofia Lahdessa. Teosofinen innostus Lahdessa on lupaava. T. S:n jäseniä on kohta kymmenkunta, vaikeivät vielä ole muodostuneet looshiksi. Mutta kokouksia on kuitenkin Helsingin vuosikokouksen jälkeen pidetty parikin viikossa. On keskusteltu luonteen kasvatuksesta ja ruoan sekä juoman suhteesta siihen, on luettu kirjaa „Mitä on kuolema?“ Rouva Hanna Ruuskanen, joka ensimmäisen kokouksen kutsui kokoon, kirjottaa meille: „minä puolestani olen kovin iloinen, että on voitu kokoontua, sillä se on niin rakasta ja elähtävää, tuntuu kuin jokainen ajattelisi erotessa kokouksesta, että

„tällä viikolla koetan enemmän panna teosofiaa käytäntöön elämässäni“, vaikkei se niin onnistuisikaan. Ainakin on minulle tullut elämä tärkeäksi.“

Teosofia New-Yorkissa. Teosofisen Seuran (Amerikkalaisen Osaston) jäsen, herra Emil Kaarna kirjottaa ylisihteerille New-Yorkin suomalaisista teosofisista olosuhteista seuraavat ilahuttavat uutiset: „Täälläkin ovat teosofiset opetukset saaneet monen kansalaisemme sydämessä vakavan sijansa, josta meidän on etupäässä kiittäminen teitä siellä kotona ja täällä V. Vileniusta, joka on väsymättä lietsonut teosofista henkeä, sekä myynyt kirjoja y. m. – Niinpä olemme, vaikka pienenä joukkona, kokoontuneet melkein säännöllisesti, jo kauemmin kuin kaksi vuotta, joka toisena sunnuntaina keskustelemaan ja tutkimaan elämän kysymyksistä teosofisessa hengessä. Ensin nämät kokemuksemme olivat enemmän kuin yksityistä laatua, tuttavapiirin kesken, mutta tämän talven ajalla olemme jo uskaltaneet pitää 7 julkista esitelmää teosofiasta, joita kuulemassa on ollut usein täydet huoneet väkeä.

Olisimme niin mielellämme yhtyneet loosheina T. S. Suomalaiseen Osastoon jos se olisi ollut mahdollista, mutta näinkin ollen olemme kuin Suomalaisen Osaston looshi, vaikka virallisuutta puuttuu. Iloitsemme teidän menestyksestänne ja koetamme ainakin ajatuksillamme auttaa ja olla kuin veljet samassa työssä.“

Tähtien sanomat. Sepharial huomautti viime kesänä Saturnuksen ja Jupiterin yhtymisestä Kauriin merkin 14 asteessa marraskuussa 1901, lausuen sen mielipiteen, että v. 1915 ja 1916, kun Saturnus astuu mainitun asteen vastakohtaan, tulevat olemaan kriittisiä niille maille, jotka ovat Kauriin merkin alaisina. Ehkä voisimme lievässä muodossa lausua saman huhtikuussa 1909, jolloin Saturnus on neliöasemassa mainittuun pisteeseen. Viime tammikuun lopussa Uranus kosketteli tätä arkaa paikkaa ja silloinhan tapahtui yhtä ja toista maassamme (ilkitöitä). Tulevan heinäkuun lopulla ja elokuun alussa Uranus on taas samassa asemassa.

Uusikuu 2 p. helmikuuta oli todellakin uhkaava, sillä Helsingissä sijaitsi Uranus silloin juuri keskitaivaalla, sitä vastakkain oli Neptunus ja molempiin neliössä oli Mars. Vähä ennen seuraavaa täysikuuta kenraalikuvernöörimme erosi – aivan astrologisten sääntöjen mukaan. Uudella kuulla 1 p. huhtikuuta Uranus oli taas keskitaivaalla Helsingissä. Neptunus vastakkain sekä aurinko ja kuu neliössä molempiin. Tällä kertaa ei kestänyt kuin viisi päivää ja eduskuntamme oli hajotettu. Uranuksen neliö aurinkoon tuli näet täsmälliseksi yöllä 6 ja 7 p. välillä.

Uuden eduskunnan vaalien aikana ovat aurinko ja Saturnus neliössä, ja ensi istunnon aikana ovat ne kolmio-aspektissa, joten näyttää niinkuin *vanha* Saturnus olisi tekemisissä uuden eduskuntamme kanssa.

Minua on kehoitettu kirjottamaan jotain käytännöllistä astrologiasta. Olen ajatellut vähäsen selitellä jokapäiväisiä aspekteja ja planeettatunteja, joidenka avulla jokainen voisi vähäsen kokeilla tähtien vaikutusta jokapäiväisessä elämässä. Tahtoisin kumminkin edeltäpäin kuulla missä määrin „Tietäjän“ lukijoille lienee harrastusta asiaan, ennenkuin ryhdyin työlääseen toimeen. Voitte kirjeellisesti (postikortilla) lausua mielipiteenne allekirjottaneelle, os. Kouvola. (Uraniel.)

T. S:n jäsenet huom.! Vuosikokouksen pöytäkirjat lähetetään loosheille yhteisesti, joten jokainen jäsen periköön omansa yhdistyksen puheenjohtajalta.

Helsingin Kalevalan ja Atran jäsenet käykööt hakemassa kirjansa Teos. Kirj. ja Kust.:stä, Mikonk. 11 (kesäkuusta Korkeavuorenk. 45).

Mitä on synti? Tähän kysymykseen vastaa Mr. Leadbeater amerikkalaisen *The Theosophic Messenger*'in toukokuun numerossa seuraavasti: „Siinä merkityksessä, jossa tätä sanaa tavallisesti käytetään, voidaan sanoa, että synti on teologisen mielikuvituksen seipitys. Yleisesti arvellaan, että se merkitsee jumalallisen lain tahallista rikkomista – jollakin teolla, minkä tekijä tietää vääräksi. On sangen epätietoista, tapahtuuko milloinkaan tällainen ilmiö. Melkein kaikissa ajateltavissa tapauksissa rikkoo ihminen lain tietämättömyyden tai huolimattomuuden kautta eikä itsetietoisesta aikomuksesta. Kun ihminen kerran tuntee ja näkee Jumalan tarkotuksen, toimii hän vastustamattomasti sopusoinnussa sen mukaan, kahdesta syystä: varhemmalla asteella sentähden että hän näkee kerrassaan typeräksi ja turhaksi tehdä toisin, ja myöhemmin sentähden että hän nähdessään päämäärän kirkkauden ja kauneuden ei voi muuta kuin heittäytyä sitä toteuttamaan kaikilla sydämensä ja sielunsa voimilla. Yksi pahimpia niistä monista vääristä käsityksistä, jotka olemme pimeiltä ajoilta perineet, on se aate, että niin kutsuttu synti on jotain luonnotonta, joka vaatii rangaistusta ja ankaraa vainoa, vaikka se todellisuudessa on tulosta tietämättömyyden tilasta, johon voidaan vaikuttaa ainoastaan valistuksella ja kasvatuksella. Tätä vastaan väitetään ehkä, että me jokapäiväisessä elämässä alituisesti näemme ihmisten tekevän mitä he tietävät vääräksi, mutta nämä sanat eivät pidä paikkaansa. Ihmiset tekevät mitä he ovat *kuulleet* vääräksi sanottavan, joka on aivan toinen asia. Jos ihminen totisesti *tietää*, että joku teko on väärä ja että siitä ehdottomasti johtuu pahoja seurauksia, varoo hän sitä tekemästä. Ihminen *tietää*, että tuli häntä polttaa, sentähden hän ei siihen pistä kättänsä. Hänelle on *kerrottu*, että helvetintuli polttaa häntä seurauksena jostakin teosta – sanokaamme esim. kortinpeluusta pyhäpäivänä – mutta hän ei todella tiedä sitä ja sentähden, kun hän tuntee halua pelaamaan korttia, tekee hän niin huolimatta uhkaavista seurauksista. Voidaan huomata, että jokainen väärin tekevä todistaa itselleen väärän teon oikeaksi sitä tehdessään, vaikkapa hän jälkepäin kylmäverisesti ajattelisi siitä mitä tahansa. Siis sanon, että synti, niinkuin tavallisesti käsitetään, on teologisen mielikuvituksen keksintö; todellisuudessa on vain onneton tietämättömyyden tila, joka usein johtaa Jumalallisen Lain loukkaamiseen. Tätä tietämättömyyttä on velvollisuutemme koettaa poistaa teosofian valolla.“

Teosofisia aikakauskirjoja. Ulkomaalainen aikakauskirjallisuus, joka käsittelee teosofisia ja sen sukuisia kysymyksiä, on ylen rikas. On puhtaasti teosofisia aikakauskirjoja – niitäkin eri väriä –, on yliaistillisia tutkimuksia käsitteleviä – toiset jyrkästi tieteellisiä, toiset okkultismiin tai spiritismiin vivahtavia, on lehtiä, jotka ovat omistetut „uudelle ajatukselle“ (New Thought) sen filosofisissa, uskonnollisissa ja käytännöllisissä ilmausmuodoissa, on spiritistisiä ja astrologisia, on luonnonmukaista elämää saarnaavia y. m. aikakauskirjoja. „Oikeauskoisesti“ teosofisista aikakauskirjoista tahdomme mainita seuraavat:

The Theosophist, toim. Annie Besant, P. T. S. Adyar, Madras, India. Hinta vuodessa Smk. 18: –.

The Theosophical Review, toim. G. R. S. Mead. 161 New Bond Street, London, W., England. Vuosikerran hinta Smk. 18: –.

Theosophy in India, toim. Upendranath Basu ja Marian Judson. Benares, India. Vk. Smk. 6:–.

The Theosophic Messenger, toim. Harriet T. Felix. 4 Ritchie Place Chicago, 111., U. S. A.

La Revue Théosophique, toim. D. A. Courmes. 59, Avenue de Labourdonnais, Paris, France. Vk. Smk. 16: 20.

Lucifer-Gnosis, toim. Rudolf Steiner. 17, Motzstrasse, Berlin W. Vk. Smk. 16: 20.

Teosofisk Tidskrift, Engelnbrektsgatan 7, Stockholm, Sverige. Vk. Smk. 5:–.

_____, toim. Anna Kamenskaja. _____ 7, __. 1, _.-_____. Vk. 4 ruplaa.

Theosophy in Australasia, toim. W. G. John. Hoskins' Buildings, Spring St., Sydney, Australia. Vk. Smk. 9: –.

Theosophy in New-Zealand, toim. C. W. Sanders. His Majesty's Arcade, Auckland, New-Zealand. Vk. Smk. 6: –.

Ja vielä muita englannin-, ranskan-, italian-, espanjan-, hollannin-, bulgarian-, böhmin y. m. kielisiä. „Tietäjä“ vaihtaa numeroita useiden kanssa.

Arvoisat „Tietäjän“ tilaajat. Pyydämme anteeksi, että tämä numero erinäisten syitten takia on pari viikkoa myöhästynyt. Vika on yksinomaan toimituksen.

Arvoisat „Tietäjän“ lukijat!

Kesä- ja heinäkuun aikana ei ilmesty „Tietäjää“; vasta elokuun 15 p:nä saapuu taas luoksenne „Tietäjän“ kaksoisnumero.

Kesän aikana siis lukekaa teosofista kirjallisuutta!

Älkää unohtako hankkia itsellenne teosofisia uutuuksia! „Kristinuskon salainen puoli“, kirj. Annie Besant, hinta Smk. 4: —, sid. 5 :— ilmestyy piakkoin. Bulwer'in salatieteellinen romaani „Zanoni“ alkaa myös kohta ilmestyä vihkoissa. Ja nyt jo on saatavissa „T. S. S. O. Ensimmäinen vuosikertomus“, joka sisältää jokaiselle teosofille mieltäkiinnittäviä tietoja liikkeen kehityksestä Suomessa ja maksaa 2 mk. rahtivapaasti.

Ja jos teillä ei ole kaikkia vanhoja kirjoja, rientäkää niitä ostamaan! Jokaisen teosofin velvollisuus on omistaa kirjahyllyllään kaikki kustantamamme kirjat.

Sanotaan, että suomalainen ei vielä ole kylliksi sivistynyt ymmärtääkseen hyvän kirjan arvon. Hän ehkä lukee ja lainaa sen jostakin kirjastosta, mutta ei osta sitä. Hän ei „tuhlaa rahojaan“ kirjoihin! Niin — mutta kyllä kahviin, tupakkaan j. n. e.!

Teosofit! Osottakaa te, että teillä on korkeammanlaatuisia taipumuksia ja elämänvaatimuksia. Hankkikaa itsellenne kirjoja! Täyteläinen kirjahylly on kodin kaunistus. Koti ilman kirjoja tekee tyhjäsälttöisen, sivistymättömän vaikutuksen.

Emme pyydä, että ostaisitte vain *meidän* kirjojamme. Ostakaa kaikkea hyvää kirjallisuutta, niin kasvatatte sielunne ja älyänne monipuolisesti.

Pyydettäessä lähetämme luettelon teosofisista kirjoista sekä suomen että ruotsinkielellä.

Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike, Helsinki.

(Tietäjä 1908 Toukokuu N:o 5 & 6, s. 192)

KIRJALLISUUTTA.

Veikko Palomaa: *Rakkaus ja lempi* sekä silmäys sukupuoliasiajn salaisuuksiin. Kustannusliike Vellamo. Palomaan kanta sukupuolikysymyksessä on sama kuin ennen, mutta tämä uusi kirja on ehdottomasti paremmin kirjoitettu kuin „punainen kirja“ („Sukupuoliasia järjen ja hengen valossa“). Aivan selväksi käy lukijalle tekijän mielipide: 1) raskaasen naiseen ei pidä miehen kajota ja 2) „tusinamies“ olkoon oikeutettu elämään moniavioisuudessa, koska ei hän kuitenkaan voi kieltäytyä sukupuoliyhteyttä harjottamasta. Syy miksi tekijä puolustaa moniavioisuutta on siis se, että äidiksi tuleva nainen on oleva pyhä. Kuka tahtoisi tätä syytä moittia? Joskin on lääkäreitä, jotka väittävät, että sukupuoliyhteys ei ole äidille eikä sikiölle „vaarallista“, on taas toisia, joiden mielestä kieltäytyminen on parempi. Ja mitä sanoo aikain kokemus? Että sikiö kärsii äidin antautuessa sukupuoliyhteyteen, koska äidin voimakkaat tunneväreilyt vaikuttavat myrkyttävästi kohdussa olevan lapsen tunne- eli astraliruumiisen. Lasten ja nuorukaisten kiihottunut ja ennenaikainen sukupuolivietti on suora seuraus vanhempain irstailusta. Jos tahdomme synnyttää ja kasvattaa rotevamman sukupolven, on meidän ennen kaikkea opittava hillitsemään himojamme. Tämä nyt on teosofisen siveysopin ensimmäinen alkuläksy, ja Palomaan premissi on aivan paikallaan. Mutta voivatko kaikki olla yhtä mieltä hänen johtopäätöksensä kanssa? Kaksi uskonnollista suurmiestä on hänen puolellaan: Muhamet ja mormonien profeta. Ja jos puolueettomasti arvostelemme kysymystä, täytyy meidän tunnustaa, että laillinen polygamia (moniavioisuus) olisi rehellisempi, siveellisempi ja kaikin puolin puhtaampi kuin laillinen monogamia (yksiavioisuus) ja salassa rehottava prostitutsioni ja irstailu ja aviorikos. Mutta onko se ainoa keino asiain parantamiseksi? Ei suinkaan. Toinen aivan yhtä yksinkertainen keino on seuraava: oppikoot „tusinamiehetkin“ hillitsemään itseään! Tämä keino on „yhtä yksinkertainen“, sentähden että se tyydyttää sisäistä ihmistä yhtä suurella määrin kuin toinen on himoille mieluisa. Sillä missä on se ihminen, joka on oppinut kieltäytymään ja olisi onneton? Ja vielä on eräs syy, miksi moniavioisuus mielestämme on alhaisempi ratkaisu, vaikkei Palomaa sitä näy kirjassaan koskettelevan, ja se syy on aviopuolisoiden keskinäinen suhde. Jos he rakastavat toisiaan – ja muusta syystä solmittu liitto ei ole mikään avioliitto –, niin heidän keskinäinen suhteensa on erityisen hieno, hellä ja puhdas. Kuinka he silloin *voisivat* olla uskottomia toisilleen häpäisemättä itseään ja toinen toistaan omissa silmissään? Tämä on kysymys, johon tekijä ei ole vastannut. Jokapäiväinen elämäkokemus vastaa siihen kyllä, että *voidaan*, mutta mitä omantunnonvaivoja ja sieluntuskia se voiminen ensin on maksanut, siitä ei puhuta julkisesti. (Sukupuoliproblemi on kuitenkin siksi vaikea ja monimutkainen kysymys, että pidätämme itsellemme olkeuden selvittelä kantaamme laajemmin joskus tulevaisuudessa.)

Ilmari Kianto: *Pyhä viha*. V. Kososen kustannuksella. Tämäkin romaani on tavallaan protesti nykyistä avioliittoa vastaan. Tosin se ei tunkeudu niin syvälle kuin Palomaan teos, se hyväksyy avioliiton luonnon asettamana suhteena kahden rakastavaisen välillä, mutta se vastustaa jyrkästi kirkon vihkimismonopoolia. „Pyhä viha“ kirkkoa vastaan rajottuu kertomuksessa vihaan mainittua järjestelmää vastaan. Totta puhuen odottaa kirjalta alussa enemmän. Sankarin mietteet koskevat yleensä

uskontoa ja kirkkoa, ja lukija alkaa jo toivoa, että hänestä tulee epätsekäs ja objektiivinen totuudentaistelija, kun äkkiä kaikki muuttuu hänen rakastuessaan kirjan sankarittareen. Ettei hän silti ihannettaan heitä, vaikka hänen taistelunsa nyt supistuukin personalliseksi kamppailuksi oman siviiliavioliittonsa oikeudellisuudesta, on luettava sankarille ansioksi. Mutta hieman lapselliselta vaikuttaa tekijän ilmeinen usko, että hänen sankarinsa nyt toden teolla uhrautuu ihanteensa puolesta. Kertomuksen lukee muuten mielihyvällä, sillä se on taidokkaasti ja paikatellen voimakkaasti kirjoitettu.

(Tietäjä 1908 Elokuu N:o 7 & 8, ss. 248-249)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

138 Kysymys. P. S. Raamatussa sanotaan Marian tulleen raskaaksi pyhästä hengestä ja Jeesuksen syntyneen ilman fyysillistä isää. Kuinka tämä on teosofisesti ymmärrettävä?

Vastaus. Samalla tavalla kerrotaan muissa uskonnoissa niiden perustajista. Kaikkien äidit olivat neitsyeitä ja lapsi syntyi yliluonnollisella tavalla: Buddhan äiti Maaja, Krishnan äiti Deevaki, egyptiläisen Horus-Osiriksen äiti Isis-Neith, babylonilaisen Tammuz'in äiti Istar, meksikolaisen Quetzalcoatlin äiti Chimalma, Zoroasterin äiti – kaikki olivat koskemattomia neitsyitä. Kuinka tämä nyt on ymmärrettävä? Ovatko Jeesus, Buddha, Krishna, Zoroaster j. n. e. todella syntyneet yliluonnollisella tavalla? Vai ovatko nämä kertomukset kauniita legendoja, joilla kansat ovat tahtoneet erikoisesti kunnioittaa suurimpia ja jaloimpia miehiään? Fyysillisesti katsoen ne epäilemättä ovat legendoja. Miksei näillä „Jumalanpojilla“ olisi ollut fyysillistä isää niinkuin muilla ihmisillä? Mitä „jumalatonta“ tai „saastaista“ siinä olisi? Olisivathan he, jos olisivat tahtoneet, voineet luoda itselleen oman „harharuumiin“ (maajaaviruupa) tarvitsematta kenenkään apua, mutta kun kerran tänne syntyivät tavalliseen fyysilliseen ruumiiseen, niin tämä ruumis varmasti luotiin „luonnollisella“ tavalla. Henkisesti katsoen taas yllämainitut legendat osottautuvat syväsisältöisiksi tosiasiajn esityksiksi. Jumalanpojan elämäkerta on nimittäin mystillisesti ymmärrettynä samalla sielutieteellinen selonteko ihmisen salaisesta henkisestä kehityksestä. Jeesus, Buddha tai muu nimitys tarkoittaa silloin ihmisen henkistä minää (”Kristus meissä“) ja kertomus heidän yliluonnollisesta syntymästään merkitsee, että ihmisen henkinen minä „syntyy“ eli tulee tajuseksi fyysillisesti vasta silloin, kun hänen personallinen sielunsa on „puhdistunut neitsyeksi“.

139 Kysymys. M. K. Olen jostain teosofisesta kirjasta lukenut, että Mooses oli suurmies kuten Buddha y. m., mutta eikö raamatun todistuksen mukaan Mooseksen opettama Israelin jumala ollut raaka, kunnianhimoinen ja mielivaltainen jumala, joka kaikella tavalla sortii Israelin kansan vastustajia?

Vastaus. Mooses oli epäilemättä vihitty egyptiläisten mysterioihin; sen raamattukin todistaa (Ap. Teot, 7: 22). Että hän oli suuri kansanjohtaja ja lain laatija, kansansa pelastaja Egyptin orjuudesta, sen osottaa meille vanha testamentti. Niinikään, että hän juutalaisille ilmotti ikivanhat opit maailman luomisesta ja kehityksestä ja kymmenessä käskyssään antoi sille nerokkaan ojennusnuoran jokapäiväisessä elämässä. Mooseksen jumala oli se „Herra“, jonka nimi oli *ahiyé asher ahiyé*, toisin sanoen „Minä olen se mikä minä olen“, siis koko luonnossa ja ihmisen sisässä ilmenevä ikuinen henki (kts. II Moos. kirja, 3: 14).

Mutta väärin on luulla, että Mooses olisi kirjottanut n. k. Mooseksen kirjat. Genesiksen alkuluvuista on ehkä osa hänen kädestään. Kaikki muu on toisten kirjottamaa eikä Mooses niin muodoin ollenkaan ole vastuunalainen kaikista niistä julmista käskyistä, mitkä on pantu hänen jumalansa suuhun. Yleisesti tosin puhutaan

Mooseksesta, ikäänkuin hän olisi jonkunlainen Jeesuksen vastakohta, vaikka olisi puhuttava juutalaisuudesta ja sen eksoterisista opeista, joilla ei ole muuta kuin näennäinen yhteys Mooseksen todellisten oppien kanssa. Samalla tavalla on väärin syyttää Jeesusta ja hänen oppiaan kristillisen kirkon virheistä ja erehdyksistä ja hirmutöistä, eikä sitä moni teekään. Mutta miksei suoda samaa kunniaa Moosekselle?

140 Kysymys. M. K. Eikö olisi suuri edistysaskel ihmiskunnan kehitykselle, jos kansa yksimielisesti kieltäytyisi tekemästä sota-aseita ja menemästä sotaväkeen? Eikö tällä siveellisellä pahan vastustamisella kukistettaisi vastustajia?

Vastaus. Se kansa, joka yksimielisenä niin tekisi, olisi todella kulkenut melkoisen matkan täydellisyden tiellä. Mutta missä on se viisas ja urhokas kansa?

(Tietäjä 1908 Elokuu N:o 7 & 8, ss. 250-251)

TIEN VARRELTA.

Teosofisen Seuran Esoterinen Osasto. „Teosofian avaimen“ lukijat tietävät, että T. S:ssä on olemassa sisäinen piiri, jonka jäsenille annetaan opetusta käytännöllisessä salatieteessä, jossa jäseniä opetetaan ja jossa he oppivat vastaamaan suuriin kysymyksiin: „kuinka voin tulla hyväksi ja palvella ihmiskuntaa? kuinka voin päästä Jumalan tuntoon ja totuuden tietoon?“ Tämän esoterisen osaston eli „salaisen koulun“ sisäisenä johtajana on eräs Mestari ja sen ulkonaisena päänä oli alussa H. P. Blavatsky, sittemmin – Mad. Blavatskyn kuoltua – ja nykyään Annie Besant. Koska monelta taholta on kysytty, minkälaiden ehtojen täyttäminen vaaditaan tämän sisäisen osaston jäseniksi pyrkijöiltä, tahdomme ilmoittaa, että ainoastaan se T. S:n jäsen on oikeutettu pyrkimään esoteriseen kouluun, josta jäsenestä tiedetään, että hän vakavalla innolla ja hartaalla uhrautumisella on *parin vuoden aikana työskennellyt Teosofisen Seuran puolesta*, sillä sisäisen osaston tarkoitus on palvella ihmiskuntaa teosofisen liikkeen kautta ja olla T. S:n sydämenä ja sieluna.

„**Avustajain liitto**“. Tietäjän viime numerossa ilmoitettiin, että T. S:n Suomalaisen Osaston hallinto oli päättänyt perustaa liiton, jonka jäsenet säännöllisillä raha-avustuksilla tekisivät laajemman teosofisen propagandatyön mahdolliseksi; liitto perustettaisiin, jos vähintään 50 jäsentä siihen ilmoittautuisi ennen elokuun 1 päivää. Kuinka nyt on käynyt? Ilmotus tehtiin nähtävästi ajalla ja tavalla, joka ei saanut joukkoja innostumaan. Tähän saakka on liittoon merkinnyt itsensä ainoastaan 22 jäsentä. Jos tähän tulokseen tyytyisimme, raukeisi siis koko hanke tyhjiin. Mutta me emme tyydy tähän tulokseen. Olemme vakuutetut siitä, että kun teosofilukijamme huomaavat mistä on kysymys, he eivät saata olla rientämättä rintamaan. Eräskin auttajaksi ilmoittautunut kirjottaa meille: „T. S. palveleva veljistö on varmaan tervetullut ehdotus monelle sekä Seurassa että sen ulkopuolella olevalle teosofille. Varsinkin on Hallinto mielestäni keksinyt erinomaisen keinon – tarkoitan Avustajain liittoa. Toivon mitä laajinta kannatusta tälle liitolle ja monen uuden perustamista!“

Liiton aate ei ole uusi: puolitoista vuotta sitten semmoinen oli meillä käytännössä. Maaliskuussa 1906 alkoi Palomaan teosofisena luennoitsijana kierrellä maita ja mantereita. Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike hankki hänelle vuosipiletin Suomen rautateillä ja kolmen kuukauden aikana hänelle maksettiin sadan markan kuukausipalkka T. K. ja K:n puolelta. Sitten huomattiin mahdottomaksi jatkaa yritystä liikkeen kustannuksella, jonka tähden T. K. ja K:n silloisen johtokunnan jäsenet ja eräät yksityiset teosofit antoivat kukin kymmenen markkaan kuukaudessa kesän ajalla, että Palomaa taas saattoi jatkaa matkojaan kolme kuukautta eteenpäin. Syyskuussa 1906 perustettiin vihdoon vapaaehtoisten avustajain liitto („Palomaan lista“). Siihen merkitsi itsensä 52 jäsentä. Kuuden kuukauden ajalla he maksoivat mikä minkin summan kuukaudessa. Kuukaudessa saatiin tällä tavalla kokoon Smk. 102:55. Palomaan esitelmämatkat jatkuivat helmikuun loppuun 1907. Kukaan ei kieltäne, että tällä tavalla tehokkaasti edistettiin teosofian asiaa.

Kun hallinto nyt viime vuosikokouksessa saamansa kehotuksen mukaisesti otti asian puheeksi, ei se vielä varmasti ajatellut määrättyä luennoitsijaa. Mutta selvä on, että se henkilö, joka tällä tavalla uhraisi aikansa Seuran palveluksessa, on saava

määrätyn kuukausipalkan, sillä kuinka hän muuten voisi jättää muun työnsä ja toimensa? Sata markkaa kuukaudessa ei ollut Palomalle mikään loistava palkka, rakkautensa asiaan sai korvata mitä puuttui. Teosofista työtä ei tehdäkään „palkan vuoksi“, vaikkei silti se teosofinen työ, joka vaatii tekijänsä koko ajan ja kaikki voimat, saa olla semmoista, että siihen voivat ryhtyä ainoastaan joutilaat pohatat tai toivottomat nälkätaiteilijat. On sitä kuitenkin yllin kyllin työtä teosofian palveluksessa niille, jotka ovat tilaisuudessa uhraamaan osan ajastaan ja voimistaan ilmaiseksi! Tästä viimeainitusta kohdasta kaikki teosofinen työ alkaakin.

Tahdomme vielä erehdyksen välttämiseksi lisätä, että tämmöisenä kiertävänä luennoitsijana ei tulisi toimimaan Suomalaisen Osaston ylisihteeri. Hänellä on aikaa ainoastaan silloin tällöin käydä Osaston paikallisyhdistyksiä tarkastamassa, ja mitä hänen matkojensa taloudelliseen puoleen tulee, korvataan mahdollisesti syntyvä tappio Seuran varoista, joista tänä vuonna on määrätty 75 markkaa tarkotusta varten. Mutta tilapäisistä luentomatkoista paikkoihin, joissa teosofinen liike jo on löytänyt jalansijan, koituukin sangen harvoin tappiota.

Jos nyt teosofilukijamme vielä ottaisivat asiaa harkitakseen, toivomme, etteivät he pidä tuumaa tyhjänpäiväisenä, vaan liittyvät joukoissa Avustajain liittoon. Senpätähden julistamme vielä kerran:

Avustajien liiton jäseneksi voi päästä jokainen, joka ennen syyskuun 10 päivää ilmottautuu T. S:n ylisihteerille, kirjailija Pekka Ervastille, os. Äggelby. Jäseneksi liitytään vähintään kahdeksitoista kuukaudeksi ja jäsenen tehtävänä on rahallisesti avustaa teosofista liikettä. Avustus tapahtuu seuraavasti: jokainen jäsen saa hallinnolta erityisen säästölaatikon, johon hän joka päivä (mikäli mahdollista samaan aikaan) laskee rahan – suuremman tai pienemmän, mutta vähintään viiden pennin rahan, samalla ajatellen avustuksen tarkotusta. Jos ennen syyskuun 10 p:vää on ilmaantunut ainakin 50 jäsentä, ryhdytään toimeen syyskuun 15 p:nä ja annetaan tarkempia tietoja aikakauskirjamme syyskuun numerossa.

Presidentin matkat. Mrs. Besant on nykyään Australiassa, jonne hän saapui Intiasta toukokuun 28 p:nä. Hän viipyy siellä kesän ja palaa Adyariin syyskuussa. Australiassa presidenttimme käy useimmissa Teosofisen Seuran loosheissa, viipyen viikon tai pari kussakin, luennoiden ja opettaen. Tähän saakka saapuneitten tietojen mukaan hänen menestyksensä on ollut suurenmoinen. Isoimmat hallit on vuokrattu julkisia luentoja varten ja välistä on satoja saanut tilan puutteen takia kääntyä ovelta takaisin. Papistokin on käynyt Mrs. Besantin luennoissa. Perthissä itse piispa lausui hänet tervetulleeksi. Sanomalehdet ovat tarkasti refereeranneet luentoja ja sisältäneet palstottain intervjuueja ja selontekoja Mrs. Besantista ja T. S:sta. Auttaakseen ajatuksen voimalla Mrs. Besantin luentoja pani Sydneyn paikallisyhdistys toimeen jäsentensä kesken säännöllisen meditatsionihetken klo 5,50:stä 6:teen illalla, jolloin kukin jäsen syvästi ajatteli tulevia luentoja – kuvitteli mielessään kuulijakunnan salissa ja Mrs. Besantin puhuvana, suuntasi ajatuksensa jälleensyntymisen ja karman aatteihin ja toivoi hartaasti yleisölle valistusta.

Toteenkäynyt ennustus. Meille on huomautettu, kuinka sanan mukaisesti on toteutunut Omantunnon viime joulukuun numerossa siv. 275 luettava astrologinen ennustus, joka oli otettu samana syksynä ilmestyneestä kirjasta. Siinä huomautettiin,

että kun 30 p:nä jouluk. 1907 molemmat „pahat“ planetat Mars ja Saturnus yhtyvät Kaloissa, Portugalin hallitsevassa merkissä, niin „siellä voi sattua vaikkapa vallankumous ja hallituksen muutos“. Ei kulunut pitkä aika tuon aikamäärän jälkeen, kun hallitsija Portugalissa murhattiin ja itsevaltainen ministeri pakeni rajan yli. Ja jo monta kuukautta aikaisemmin, kun kaikki vielä oli tyyntä, huomasi tähteinkatsoja tapahtuman taivaan tähdissä.

Buddhanoppi Europassa. Lontoossa on perustettu Buddhalainen Seura, jonka presidentti on tunnettu orientalisti professori Rhys-Davids. Varsinaisesti buddhanuskoa opettamaan on Ceylonista tullut Lontoosen bhikku (munkki) *Ananda Matteya*, joka on syntynään englantilainen, mutta jo 18-vuotiaana luettuaan Edwin Arnoldin kuuluisan runoteoksen „The Light of Asia“ (Aasian valo) kääntyi mielessään buddhalaiseksi. Myöhemmin hän matkusti Ceyloniin tutkiakseen buddhalaisia alkukirjoituksia sanskritin ja palinkielellä. Joulukuussa 1901 hän 29-vuotiaana hylkäsi maailman ja pukeutui keltavaippaan. Toukokuussa 1902 hänet juhlallisesti vihittiin bhikkuksi eli munkiksi, jolloin hän asetti tehtäväkseen sanghan (veljistön) ulottamisen länsimaahan. Samalla hän luopui vanhasta nimestään (Allan Mac Gregor) ja omisti uuden buddhalaisen nimensä. Piakkoin pystytettäneen buddhalainen temppeli Lontoosen.

Saksassa Leipziginissä on myös perustettu buddhalainen yhdistys, joka ilmottaa aikovansa kohta perustaa luostarin Ticinon Sveitsissä. Itämaalaista lähetystyötä aletaan siis tehdä Europassa ja tämä on varmaankin lähentävä itä- ja länsimaiden kansoja toisiinsa, ennen kaikkea herättämään kunnioitusta kristityissä, sillä kuten tiedämme buddhanuskon periaatteihin kuuluu, ettei saa panetella eikä vääristää toisten ihmisten uskoa ja uskonnollisia käsityksiä. Totuuden valo on vain sytytettävä. Silloin ne näkevät joilla on silmät nähdä.

T. S. Palveleva Veljistö. Englannissa on päätetty perustaa ja osaksi jo järjestetty seuraavat viisi Teosofisen Seuran Palvelemaan Veljistöön kuluvaan liittoon: *1. Liitto sosiaalisen veljeyden edistämiseksi.* Liiton tarkoituksena on aikaansaada ystävällisiä yhteiskunnallisia suhteita kaikkiin uskontoihin kuuluvien henkilöiden kesken, jotka brittiläisellä alueella elävät. *2. Kansallisen kasvatuksen liitto.* Tämä liitto pitää uskonnollista ja siveellisistä opetusta olennaisena kasvatuksen puolena ja edistää ainetta koskevien kirjojen kirjottamista ja julkaisemista. *3. Liitto vivisektionin, rokotuksen ja taudinistuttamisen poistamiseksi.* Liiton tarkoituksena on tutustua tarpeellisiin tosiseikkoihin ja levittää tietoa niistä sekä työskennellä yhdessä toisten seurojen tai yksiköiden kanssa, jotka harrastavat samoja asioita. *4. Yhteiskunta-opillinen liitto;* yhteiskunnalliset ja lapsikysymykset. Liiton tarkoituksena on edistää asianomaisten kirjojen kirjottamista ja julkaisemista ja sovittaa teosofian oppeja yhteiskunnallisiin kysymyksiin; arvostella sekä miehiä että naisia samalla siveellisellä arvomitalla ja edistää niitten poliittista yhdenvertaisuutta; tutkia vähämielisten lasten kasvatusta, pienten lasten hengensuojelusta ja muita lapsia koskevia kysymyksiä. *5. Liitto itämaalaisen ja salaisen tieteen tutkimista varten.*

Helsingin teosofiset luennot. Luentokausi alkaa taas sunnuntaina syyskuun 13 p:nä klo 12 päivällä, jolloin on tavanmukainen „pitkä luento.“ Luennot pidetään tästä lähtien Fabianinkadun 21:ssä, jossa T. S. on vuokrannut käytettäväkseen Ruotsalaisen Kansanpuolueen Nuorisonklubin isohkon luentosalin. Ruotsalaisia esitelmiä tulee myös

säännöllisesti pidettäväksi joka sunnuntai klo 2 päivällä samassa paikassa ja ne luultavasti alkavat 20 p:nä; niistä kuitenkin vastedes annetaan tarkempia tietoja.

Kysymysillat. Kysymysiltoihin tulee tästälähtien Teosofisen Seuran jäsenillä olemaan vapaa pääsy; syrjäiset maksavat 10 p:iä. Koska kysymysillat alkavat, ilmoitetaan myöhemmin.

Teosofisen Seuran huoneusto. Teosofisen Seuran „päämaja Suomessa on nyt Bulevardinkadun 17:ssä. Pihan perällä, ovi porttiholvissa, on Seuralla yhteydessä Teosofisen Kirjaston kanssa käytettävänä kaksi sievää huonetta ynnä eteinen; toinen huoneista on siksi tilava, että isotkin looshit voivat siinä pitää kokouksiaan. Muutto pois Korkeavuorenkadun 45:stä katsottiin välttämättömäksi, koska sikäläiset huoneet olivat sopimattomat Seuran ja kirjaston tarkoituksia varten. Tuleeko Teosofinen kirjakauppa ja kustannusliikekin muuttamaan Bulevardinkadulle, sitä ei vielä ole päätetty.

Osoitteen muutos. Tahdomme siis huomauttaa, että Teosofisen Seuran ja Teosofisen Kirjaston osoite elokuusta alkaen on Bulevardinkatu 17, pihan perällä.

Päämajan aura. Kun nyt looshit alkavat pitää kokouksiaan uudessa huoneustossa, sopisi heidän muistaa, että paikka on pyhitettävä teosofian, s. o. totuuden ja rakkauden hengelle. Jokainen jäsen voisi astuessaan kynnyksen yli ajatella: „jospa ilmapiiri tässä huoneessa muodostuisi semmoiseksi, että jokainen ihminen, joka tänne tulee, tuntisi itsensä hengessään nostetuksi ja autetuksi! Tuntekoon jokainen, jättäessään tämän huoneen, että hänen sielunsa on puhdistunut ja että hänen luottavainen suhteensa rakkauden jumalaan on uudistunut!“

Uusia kirjoja. Painosta on ilmestynyt: *Kristinuskon salainen puoli*, kirjottanut Annie Besant, suomentanut V. H. V. Kansilehden piirtänyt E. K. Hinta Smk. 3: —, sid. 4: 25. Kuten lukijamme huomaavat, on hinta määrätty mahdollisimman alhaiseksi (alkuteos maksaa 6 shillinkiä, s. o. Suomen kirjakaupoissa 9 mk., tanskalainen käännös 3 kruunua, s. o. Suomessa 4: 50 paperikansissa), jotta tämä syvintä viisautta sisältävä kirja saataisiin leviämään laajoihin piireihin .

Näinä päivinä myös ilmestyy Bulwer Lyttonin *Zanoni* nimisen romaanin ensimmäinen 48 suurta sivua käsittävä kaksoisvihko. Sen hinta on ainoastaan 50 p:iä (ilman postikulunkeja) ja on määrätty näin tavattoman alhaiseksi, jotta tuo ihmeellinen kirja loppuunmyytäisiin vähässä ajassa. Kirja on tosiaan sitä laatua, että se joka tilaa ensimmäisen vihkon ei voi olla jatkoa hankkimatta. Johdatuksessa tekijä jo puhuu salaisesta veljeskunnasta, jonka hallussa on korkeita tietoja, ja tämä kirja on kirjoitettu vuonna 1824!

Tahdomme myös muistuttaa niille lukijoillemme, jotka eivät ole T. S.:n jäseniä, etteivät laiminlöisi tilaisuutta hankkia itselleen T. S:n ensimmäistä vuosikertomusta, joka on saatavana 2 markalla.

Kaikki tilaukset tehdään tietysti Teosofisesta Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, jonka osoite toistaiseksi on Korkeavuorenk. 45.

Paikallisyhdistysten toiminta. Seuraavat tiedot ovat meille saapuneet: *Sampo Viipurissa*. 3 p:nä luki V. Suhonen suomentamansa englantilaisen pappismiehen J. Varschauerin kirjotelman: „Eläinten kuolemattomuudesta“, minkä jälkeen aloitettiin lukea H. P. B:n kirjaa „Teosofian avain“, – 8:n päivän illaksi oli looshi kunnioittaakseen suuren opettajansa H. P. B:n ja muidenkin teosofivainajien muistoa toimeenpannut H. P. B:n ja H. S. Olcottin kuvilla tilaisuutta varten koristetussa huoneustossaan illanvieton, jossa suoritettiin seuraava ohjelma:

- 1) Beethovenin Largo – soitti rva Hypén;
- 2) herra J. Leino esitti piirteitä H. P. B:n ja H. S. Olcottin elämästä;
- 3) „Sävel, sä huojenna huoliani“ – lauloivat kolmiäänisesti pianon säestyksellä nti Relander sekä rvat Hypén ja Turunen;
- 4) Melartinin „Oi Herra“ – lauloi pianon säestyksellä nti Relander;
- 5) rva Turunen luki Bhagavad Gitasta“ kuudennen keskustelun;
- 6) Weberin „Bön“ – esitti edellämäinittu trio;
- 7) luettiin rva Suhosen kirjottamat muistosanat H. P. B:lle ja H. S. Olcottille;
- 8) Beethovenin „Kuutamonaatin I osa“ – soitti rva Hypén, jota seurasi muutaman minuutin kestävä meditatsioni teosofisen työn edistämiseksi.

Yksinkertainen juhlamme, johon looshin jäsenet olivat tuoneet tuttavianaankin, oli osaaottaneiden mielestä kaikinpuolin onnistunut ja herättäen läsnäolleissa lämpimän, veljellisen tunnelman jätti se pysyvän muiston heidän mieliinsä. – 10 p:nä jatkettiin „Teosofian avaimen“ lukemista ja keskusteltiin luetun johdosta. – 17 p:nä luki hra J. Leino suomentamansa P. E:n kirjoituksen „Onni“, ja loppuaika käytettiin vapaasen keskusteluun. 24 p:nä luki hra J. Leino „Teos. Tidskriftistä“ suomentamansa artikkelin „Alottelijan huolia“, minkä jälkeen luettiin 1:nen osa P. E:n esitelmästä „Viisauden Mestarit“, – 31 p:nä luettiin rva L. Suhosen suomentama Annie Besantin esitelmä: „Haudantakaisen elämän hyöty“, minkä jälkeen hra J. Leino luki kirjottamansa evästyksen looshin jäsenille kesäloman vietosta. – Sihteeri vielä lisää kirjeensä lopussa: „Tähän päättyi nyt looshimme tämäntalvinen työkausi teosofisten totuuskien omistamiseksi ja sen jäsenet hajaantuivat tyytyväisin mielin ja herttaisesti toisiaan hyvästellen kukin tahollensa suurta äitiänsä „Luontoa“ oppimaan. Vieläkin kaikuu korvissa keskinäinen evästys: tallettakaa kaikki kesän kuluessa oppimanne syksyyn tehdäkseenne siitä meidätkin osalliseksi. Toivoen, että nyt levätessämme sovellutamme käytäntöön kaiken sen kauniin ja jalon viisauden, jota pitkän talven kuluessa meille niin runsaasti on tarjottu, lähdemme sydän täynnä luottamusta kohtalon viisasten katselmukseen kesän sulosta nauttimaan.“

Valoa kohti Iisalmessa. Yhdistyksemme on senjälkeen kun sen toiminnasta olemme tietoja antaneet, työskennellyt edelleen entiseen tapaansa. Kokouksia on pidetty säännöllisesti joka torstai-ilta, kesänkin aikana. Kokousten ohjelma on ollut ehkä monipuolisempi. Niinpä on niissä luettu P. Ervastin „Mitä on kuolema“, kappaleita kirjasta „Teosofian avain“ ja „Bhagavad-Gita“. Myös on luettu jäsenten suomentamia esitelmiä, kuten Annie Besantin esitelmä „Oppilaan tiestä“, Leadbeaterin esitelmä „Psyykillisten voimien käyttämisestä ja väärinkäyttämisestä“, Vadian kirjoitus Adyar Bulletinista „Työmme seurassa“ sekä sarjasta „Visdomreligionen“ suomennettu „Taivas, mikä ja missä se on“. Yksi yleinen esitelmä „Kristinoppi ja Teosofia“ on luettu. Kuulijoita oli viime mainittuun esitelmään tutustumassa kohtalaisen paljon.

Kesäkiireiden päätyttyä sopinee toivoa „Valoa kohti“ yhdistykselle yhäkin menestyksellisempää toimintaa.

(Tietäjä 1908 Elokuu N:o 7 & 8, ss. 251-256)

Ilmotus.

Teosofisen Seuran jäseniä kutsutaan kokoon sunnuntaina syyskuun 6 p:nä klo 12 päivällä Ruotsalaisen Kansanpuolueen Nuorisoklubin huoneustoon, Fabianinkatu 21 Helsingissä, kuuntelemaan Hallinnon selontekoa Teosofista Kirjakauppaa ja Kustannusliikettä koskevista asioista ja sen johdosta neuvottelemaan.

Helsingissä elokuun 3 p:nä 1908.

T. S. Suomalaisen Osaston Hallinto.

(Tietäjä 1908 Elokuu N:o 7 & 8, s. 256)

KIRJALLISUUTTA.

Arvid Montonen: *Kuolemattomuus ja ihmisen kehitys.* Tämä on sangen merkillinen pikku kirjanen. Sen on kirjottanut kansan mies, joka pienestä pitäen on elänyt „rukouselämää jumalassa“ ja jonka henki vilpittömässä luottamuksessaan Korkeimman johtoon on päässyt monen salaisen totuuden perille. Ulkonaisen muodon henkensä tunteille ja aatteille tekijä nähtävästi on löytänyt vasta sitten kun hän on tutustunut teosofiaan. Vaikkei teosofian nimeä mainita kirjan lehdillä, on teosofisen kirjallisuuden ja esim. Bhagavad Gîtân vaikutus kaikkialla näkyvä. Kirja on silminnähtävästi kirjoitettu voimakkaan inspiratsioonin kestäessä, joka on antanut jumalhengen puhua ensimmäisessä personassa. Sekä sisältö että kirjoitustapa muistuttaa paljon Krishnan lauseita Bhagavad Gîtâ'ssa, kun hän puhuu Logoksen nimessä, tai Jeesuksen puheita Johanneksen evankeliumissa. Jos vertaus tuntuu lukijan mielestä liian rohkealta, pyydämme häntä tutustumaan itse kirjaan, ja varmaan hän on iloitseva siitä, että „sivistymätön suomalainen“ on saanut nähdä niin syvälle elämän salaisuuksiin. Kirja voidaan ostaa tai tilata Teosofisesta Kustannusliikkeestä Bulevardink. 17, Helsinki, jolloin sen hinta on 50 p.

Annie Besant: *Ihminen ja hänen ruumiinsa.* Tämä kirja on vielä liian vähän tunnettu teosofisissa y. m. piireissä. Se on kuitenkin teos joka on aivan välttämätön sille, joka tahtoo nousta teoriasta käytäntöön – selväpiirteinen kirja, joka on yhtä miellyttävä lukea kuin se on sisältörikas sille, jonka halu on totuuteen. Usein kuulee teosofein kysyvän: mistä meidän pitää alottaa, kun tahdomme henkisesti kehittyä; mitä meidän on tehtävä, että pääsisimme tietoon? Ja välistä joku on valittanut ettei ole yhtään kirjaa, joka antaisi suoranaisia neuvoja ja ohjeita alotteleville pyrkijöille. Näihin kysymyksiin ja huomautuksiin saatamme vastata: lukekaa presidentimme kirja „Ihminen ja hänen ruumiinsa“. Siinä kirjassa ei puhuta yksinomaan fyysisestä ruumiista, vaikka kirjan suomalainen nimi ei selvästi ilmaise, että tekijä kertoo kaikista ihmisen eri käyttövälineistä ja niiden käyttämisestä. Siinä kirjassa puhutaan sekä millä tavalla meidän on puhdistettava fyysillistä ruumistamme että myös miten meidän on harjoitettava astralista ja mentalista käyttövälinettä. Se on siis kirja, joka mainiosti sopii oppaaksi vasta-alkavalle salatieteilijälle, ja kuinka yksikään teosofi voi luulla, että kukaan opettaja antaisi hänelle syvempää salatieteellistä opetusta ennenkuin hän juurta jaksain tietää mitä julkisesti on opetettu? Kirjan hinta on Smk. 1:50, mutta ken lähettää kymmenen markkaa Teosofiselle Kustannusliikkeelle, Bulevardink. 17, Helsinki, hän saa 10 kpl. Tämä on erityinen tarjous, joka kestää tämän vuoden loppuun. Korukansiin sidottuna kirja maksaa 2: 50.

Annie Besant: *Kristinuskon salainen puoli.* Tämä on laaja teos ja vaikka sen hinta on pantu mahdollisimman alhaiseksi (ainoastaan 3 markkaa nidotusta ja 4:25 korukansiin sidotusta kappaleesta), voi se köyhän lukijan mielestä tuntua kalliilta. Kuitenkaan hän ei kadu, jos hän kirjan ostaa, ja etupäässä jokaisen teosofin pitäisi tutustua siihen. Ken tämän esoterista kristinuskoa selvittävän kirjan tarkalleen lukee, hän todella ymmärtää enemmän ja tietää enemmän kuin yksikään yliopistokurssin suorittanut teologi tai pappi. Yliopistoluvut ovat kirjatietoja, ja raamattua lukuunotta-

matta (jota sangen vähän luetaan), ovat ne kirjat, jotka pappien ja teologein tutkintoja varten päähän pöntätään, enimmäkseen tavallisten ihmisten kirjottamia, jotka eivät jumalallisista asioista ole tiedneet sen enemmän kuin heidän lukijansakaan. Siinä juuri on ero teologian ja teosofian välillä. Toinen on puustain-aateskelua, toinen salaisiin kokemuksiin perustuvaa viisautta. Semmoiset teosofiset kirjat kuin H. P. Blavatskyn, Annie Besantin, C. W. Leadbeaterin kirjottamat kertovat todella siitä mitä tekijät itse tietävät, ei siitä mitä he „uskovat“. Annie Besantin yllämainittu kirja on niinmuodoin verraton aarre sille, joka ymmärtää, että se ei sisällä „tyhjää puhetta“, vaan todella muutamia viittauksia siitä, mitä kristinusko oikeastaan on. Tietysti kirjan lukija ei silti ole kokenut samaa eikä ole yhtä viisas kuin sen tekijä, mutta eikö ole parempi tutustua tieteellisiin, tässä kohden salatieteellisiin tosiasioihin kuin „jumaluusoppineiden“ sokeihin spekulatsioneihin?

Robert Blatchford: *Kolme avointa kirjettä eräälle piispalle sosialismista.* Joku piispa on saarnassaan lausunut muutamia loukkaavia sanoja sosialismista ja häntä vastaan pauhaa sosialisti hehkuvalla vimalla. Piispa muka „puolustaa ryöväreitä, viettelijöitä ja valehtelijoita“, hänen sanansa ovat „mitä epäsiiveellisimpiä viisasteluja, jotka johtuvat mitä syvimmästä ihmisluonnon ja nykyaikaisen elämän yksinkertaisimpain tosiasiaihin tuntemattomuudesta“. Epäilemättä on tietämättömyyttä paljon puolella ja toisella, mutta ne kolme piispan lausuntoa, joita vastaan kirjottaja hyökkää, sisältävät sittenkin aivan yksinkertaisen totuuden, jota ei kumota kaunopuheliaille huudahduksilla ja vakuutuksilla.

Piispa lausuu: „Otaksutaan että kaikille ihmisille hankittaisiin yhtä suuri osa tämän maailman hyvyyttä: kuinka voisi tämä seikka tehdä heidät onnellisiksi, jos he edelleenkin olisivat itsekkäitä, kateellisia ja hekumallisia? Jos heillä edelleenkin olisi jälellä eläimelliset sielunsa, ei voisi ravinnon yhtäläinen jako vapauttaa heitä eläimellisen elämän rajoituksista ja vastenmielisyyksistä, yhtä vähän kuin samantapainen ruuan jako voisi parantaa koirien asemaa yhteisessä koiratarhassa. Mutta toiselta puolen, jos ihmiset kerran pääsisivät nauttimaan sitä rauhaa, jonka kautta Kristus tekee ihmiset vapaiksi, jos he oppisivat rakastamaan Jumalaa kaikesta sydämestänsä ja lähimmäistensä niinkuin itseänsä, niin ei mikään maailmassa voisi estää heitä olemasta yhtä onnelliset kuin enkelit taivaassa – huolimatta siitä, onko heillä *vähä* tai *paljo* tämän maailman hyvyyttä“.

Piispan sanat eivät tosin sisällä ulkonaista ratkaisua sosiaaliselle pulmalle, mutta ne ilmaisevat yhden totuuden, jonka sosialistit kiivaudessaan useinkin unohtavat – vieläpä monet suorastaan kieltävät. Blatchfordilla ei ole mitään asiallista tähän vastattavaa, vaan hän ainoastaan osottaa, kuinka törkeätä on piispan verrata köyhälistöä koiratarhaan. Mutta onko piispa tätä tehnyt? Lukekaamme hieman tarkemmin sitaattia, niin ei voi olla epäilystäkään, että „koiratarha“ juuri tarkoittaa „heikumallisia“ ja „nälkäisiä kadehtivia“, kaikkia, joiden sisällä vallitsevat himot eikä rauha, rikkaita yhtä hyvin kuin köyhiä. Eihän muuten voisi olla puhettakaan „ravinnon yhtäläisestä jaosta“.

Sosialisti arvelee, että kaikkein paheitten syynä on „ympäristö ja epäterveelliset (fyysilliset) olosuhteet“. Niitä voidaan sentähden vastustaa „yhtä varmasti kuin koleraa ja lavantautia“. Kenties ulkonaisesti: jos esim. kaikki väkijuomat poistettaisiin, ei olisi juopumusta. Mutta millään ulkonaisella keinolla ei kuitenkaan tehdä ihmiskuntaa siiveelliseksi ja sen kautta onnelliseksi. Kateutta ei tekijän mielestä ole työväestön kesken, sillä eihän voi „kutsua kateudeksi sitä, että joku ihminen haluaa saada sen, mikä

on hänen omaisuutensa“. Rikkaat ovat kaiken hädän ja kurjuuden ainoa syy, he ovat anastaneet köyhiltä heidän työnsä saaliin. Mutta eiköhän ole meidän kaikkien ihmisten kerran tultava siihen, ettemme pidä mitään maallista „omanamme“, vaan käytämme sitä, minkä karma meille lyhyeksi ajaksi suo, niin hyvin ja epäitsekästä kuin suinkin voimme. Mutta kuinka me kylmäverisesti voimme kutsua suurta osaa veljistämme ryöväreiksi, sentähden että he ovat syntyneet parempaan ulkonaiseen asemaan kuin me: he ovat heikkoja – niinkuin mekin, he ovat enemmän tai vähemmän itsekkäitä – niinkuin mekin. Mutta se, joka tahtoo tehdä jotakin todellista työtä paremman yhteiskunnan puolesta, hän ajatuksellaan enempi kuin puheellaan valmistakoon maaperää sille. „Me kiihottajat pyydämme vain, että köyhät saisivat nauttia oman työnsä hedelmät“, sanoo tekijä. Epäilemättä hän tarkoittaa, että varattomien on saatava enemmän työstään korvausta, sillä mihinkä me joutuisimme, jos kukin olisi pakotettu tyytymään vain oman työnsä hedelmään eli tuotteeseen, jakamatta sitä muille niinkuin hän itse joka hetki turvautuu muiden työn tuotteisiin. Emmehän me kaikki voi olla räätäleitä, suutareita, rakennustyöläisiä, maalareita, runoilijoita j. n. e. Nykyinen yhteiskunta ei ole muutettu yhdessä elämän-iässä. Koettakaamme ajatella käytännöllisiä toimenpiteitä nyt elävien onneksi ja kehitykseksi, sillä muuten taistelemme tuulimyllyjä vastaan. Jos kymmenentuhatta kansalaista käyttäisi neljännestunnin joka aamu tarmokkaasti ajatellakseen tämän maan kaikkien asuvaisten parasta, erottamatta köyhiä ja rikkaita, oppineita ja ymmärtämättömiä, pahoja ja hyviä ihmisiä – silloin kuka tietää, mitä onnen kukkia voisi puhjeta tällekin karulle maankamaralle.

Edward Bulwer Lytton: *Zanoni, yli-ihmisen elämäntarina.* 1—2 vihko. Zanoni niminen romaani on kuuluisan englantilaisen kaunokirjailijan Bulwerin, lordi Lyttonin (1803-1873) kirjottama. Siinä kerrotaan tuon henkevä ja sivistyneen kirjailijan mestarillisella kyvyllä ihmeellisiä tapahtumia erään miehen elämästä, jota syystä nykyaikaisella nimityksellä saatamme kutsua yli-ihmiseksi tämän sanan jaloimmassa merkityksessä. Zanoni on epäilemättä muihin ihmisiin verraten kuin henkinen jättiläinen kääpiöiden kesken, olematta silti romaanisankari, jolta puuttuu elävän ihmisen liha ja veri.

Tätä Bulwerin kertomusta ei ole tähän saakka täysin ymmärretty. Milloin sitä on pidetty historiallisena, milloin symbolistisena romaanina. Kertomuksen taustana on Ranskan vallankumouksen kiihkeä aika, ja on arveltu Zanonin tarkottavan joko Cagliostroa tai kreivi de Saint-Germainia, kaksi sen ajan merkillisintä henkilöä, joita „historia“ kunnioittaa petturin nimellä ja joita Bulwer kirjassaan olisi puolustanut. Toiset taas arvelevat, että Zanoni on läpeensä vertauskuvallinen kertomus, joka sisältää kokonaisen sielutieteen niille, jotka lukea osaavat. Olkoon miten tahansa – kirja saattaa olla samalla sekä todellisuutta kuvaava että vertauskuvallinen – ne lukijat yksin ymmärtävät kertomuksen, jotka uskovat ihmissielun henkiseen kehitysmahdollisuuteen, jotka uskovat, että niitä „yli-ihmisiä“ on olemassa, jotka jo ovat päässeet melkoisen pitkälle henkisen kehityksen kaidalla tiellä. Ainoastaan se lukija, joka on perehtynyt teosofiseen maailmankatsomukseen, tajuaa täysin mitä Zanoni sisältää, ainoastaan hän voi täysin siemauksin nauttia kirjan rivienvälisestä salatieteellisestä viisaudesta.

Mutta ken tahansa lukee kirjan mielihyväkseen. Kertomuksena se on erinomaisen jännittävä ja nuorisolle esim. se on erittäin sopivaa lukemista ylevän tyylin ja jalon sisältönsä takia.

Zanoni ilmestyy kahdeksassa kaksoisvihkossa, joiden hinta on ainoastaan 50 p:niä. Suomennos tulee käsittämään 400 sataa suurta sivua 8:o ja tilaajat saavat täten ison romaanin 4 markalla. Kirjakauppahinta tulee kalliimmaksi. Koko teos valmistuu jouluksi. Ken lähettää koko hinnan – 4 mk. – tilatessaan suoraan Teosofisesta Kustannusliikkeestä, Bulevardink. 17, Helsinki, saa vihot sitä myöten kun ne ilmestyvät rahtivapaasti luoksensa.

(Tietäjä 1908 Lokakuu N:o 9 & 10, ss. 309-311)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

141 Kysymys. K. E. Voiko hypnotisoimalla parantaa tauteja ja onko Helsingissä semmoista lääkäriä?

Vastaus. Hypnotinen suggestioni on kyllä ihmeellinen „lääke“, varsinkin hermotaudeissa, mutta on sillä varjopuolensakin. Potilas joutuu näet sielu-elämässään läheiseen yhteyteen parantajansa kanssa ja suuremmassa tai vähemmässä määrässä hänestä riippuvaksi. Helsinkiläinen hypnotisoija on tietääksemme tohtori Erikson.

142 Kysymys. J. A. Joka ilta maata pannessani näen sielun silmällä kaikenlaisia henkiolentoja, vaatteihin puettuja, miehiä ja naisia, ensin vähän pelottavia, joita ajatuksen voimalla karkotan, sitten kauniita ja herttaisia ihmisiä, joita katsellessani nukun. Mitä nämä ovat? Olen vähän levoton. Miten niiden näkeminen saadaan pois?

Vastaus. Näkemänne ovat epäilemättä ajatuskuvia eetteriaivoissanne, sillä todellisia henkiolentoja ei voi ajatuksellaan karkottaa pois; niiltä voi kysyä, mitä tahtovat. Lapset usein näkevät tämäntapaisia astralisia kuvia, eikä niiden näkeminen ole vaarallista, jos itse pysyy rauhallisena.

143 Kysymys. S. P. Onko ihmisen, joka tahtoo päästä pitemmälle henkisessä kehityksessä, riistädyttävä irti kaikista alemman minänsä ihanteista, esim. lemmenkaihosta? Onko se tukahutettava?

Vastaus. Alemman minän ihanteista on tietysti luopuminen, ja mikäli lemmenkaiho on kotoisin alemmasta minästä, sikäli se on tukahutettava. Mutta on lempeä tai ehkä paremmin sanoen yksilöllistä rakkautta muilla tasoilla kuin fyysillis-astralis-mentalisella. Tämä rakkaus tulee mitä ihanimmalla tavalla toteutetuksi esim. mestarin ja opetuslapsen välisessä suhteessa. Ei kukaan ihminen kadota sielustaan mitään tosi todellista kykyä, kun hän kehittyy, ja vaikka ihmisen kehitys keskitaipaleilla on tuskaa ja kärsimystä, on se matkan päässä autuaallista rauhaa ja sanomatonta onnea.

144 Kysymys. M. K. Minkälaisten väreilyjen nojalla mediumi Peters esim., esinettä kosketellessaan., päättää esineenomistajan luonteenominaisuuksista y. m. Astralistenko?

Vastaus. Jokaiseen esineeseen painuu ikäänkuin sen käyttäjän astralinen leima. Tämän leiman välityksellä herkkätuntoinen mediumi pääsee yhteyteen esineenomistajalle kuuluvien akaashisten valokuvain astralisten heijastusten kanssa; hän on siis tavallisesti luonnon ajatuskuvain kanssa tekemisissä eikä itse kysymyksessä olevan henkilön, elävän tai kuolleen. Mutta sattuu, että hän joutuu rapportiin vainajankin kanssa, jos tämä vielä on astralitasolla tai jos mediumi on niin herkkä ja niin puhdas, että taivasmaailmakin voi häneen vaikuttaa. (Akaashiset valokuvat eli aikakirjat ovat

korkeammalla mentalitasolla; se on luonnon erehtymätön muisti, joka tarkkaan merkitsee eli valokuvaa kaikki mitä tapahtuu).

145 kysymys. M. K. Miten yhteiskunnan on meneteltävä rikoksenteijää kohtaan? Onko häntä rangaistava? Eikö olisi Kristuksen y. m. opin mukaista olla vastustamatta pahaa pahalla, vaan antaa anteeksi rikolliselle? Vai onko yhteiskunta vielä niin huono, ettei se siihen kykenisi?

Vastaus. Olemme tästä asiasta lausuneet muutamia ajatuksia viime vuoden Omassatunnossa pitkäkössä kirjoituksessa „Luonnollinen ja inhimillinen oikeus“ (syyskuun n:ossa 1907), johon arv. kysyjää viittaamme. Vihko on saatavissa Teos. Kirjak. ja Kust:stä; hinta 60 p:niä.

146 Kysymys. V. V. Sanomalehdissä kierteli äskettäin kertomus naisesta, joka muka oli ollut „kuollut“ tunnin ajan. Hän oli silloin ollut kulkevinaan tavattomia matkoja, näkevinään erinomaisen kirkasta valoa, tapaavinaan kuolleita omaisiaan j. n. e. Käykö kuolema ja herääminen uuteen maailmaan noin äkkiä vai olisiko tässä vain kysymys jostakin syvästä „transista“ eli horroksesta? Ja toiseksi: olivatkohan tavatut henkilöt todellisia vai ainoastaan ajatuskuvia?

Vastaus. Tuo amerikkalainen nainen oli nähtävästi *samaadhin*-tapaisessa horrostilassa, liikkuen, itsetajuisena astrali-tasolla, tavaten vainajia j. n. e. Kuollut hän ei voinut olla siinä merkityksessä, että „lanka“ olisi katkaistu, sillä siinä tapauksessa ei olisi voinut tapahtua herääminen jälleen. Samanlaisessa transissa lepää intialaisen fakirin ruumis, kun hän elävältä haudataan viikko- tai kuukausiksi.

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE.

Kustannusliikkeemme asiat olivat esillä kahdessa teosofikokouksessa Helsingissä syyskuun 6 ja 13 p:nä. Liike, joka v:sta 1905 on käynyt taloudenhoitaja F. A. Johanssonin nimessä, siirrettiin seitsenhenkiselle komitealle, johon valittiin seuraavat henkilöt: ylisihteeri Pekka Ervast, rouva Ida af Hällström, Lisi Nohrström ja Aleksandra Heino, neiti Irene Frelander, herrat Matti Kurikka ja Väinö Valvanne, sekä varajäsenenä rouva Rosa Laakso ja herra Frans Korpi. Komitean tehtäväksi annettiin osakeyhtiön tai osuuskunnan muodostaminen. Komitea on valinnut toimitusjohtajaksi ylisihteerin, joka siis nyt myös – ainakin toistaiseksi – hoitaa kustannusliikkeen asiat.

Tämä siirto oli välttämätön, sentähden, että palkatun taloudenhoitajan pitäminen tuli kustannusliikkeelle liian raskaaksi. Kaikki taloudelliset työt suoritetaan nyt palkatta ja useita jäseniä on vapaaehtoisesti ilmottautunut toimitusjohtajan avustajiksi. Täten liike vähitellen voi vähentää velkataakkaansa ja käyttää varojaan uusien kirjojen hankkimiseksi.

Kallis huoneusto Korkeavuorenkadun varrella on myös vuokrattu pois lokakuun 1 p:stä ja liike siirretty Teosofisen Seuran huoneustoon, Bulevardink. 17, jossa sillä on käytettävään pieni, sievä huone. Koko teosofinen liike on siis taas yhdessä päämajassa.

Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen osote on Bulevardinkatu 17 pihan perällä. Sen toimitusjohtaja on T. S. S. O:n ylisihteeri Pekka Ervast, ja sen konttori on auki joka arkipäivä k:lo 6-8 j.pp.

Kaikki kirjeet, tilaukset ja rahat on lähetettävä joko kustannusliikkeelle sinään tai Pekka Ervastille – ei taloudenhoitaja F. A. Johanssonille.

Toivokaamme liikkeellemme kaikkea menestystä sen uudessa muodossa!

TIEN VARRELTA.

Tietäjä. Tämä numero on kaksoisnumero. Monet lukijamme varmaan hämmästyisivät, kun eivät ajallaan saaneet syyskuun numeroa. Pyydämme nöyryimmästi anteeksi tämän viivytyksen, johon toimitus ei suinkaan ollut syyppää. Viivytyksen alkuperäisenä syynä olivat ne muutokset, jotka olivat välttämättömät Tietäjän kustantajan, nim. Teosofisen Kirjakaupan ja Kustannusliikkeen, johdossa ja hoidossa ja joista edellä olemme kertoneet. Toivomme, ettei semmoista enää tapahdu.

Pyydämme samalla, että kaikki säännöttömyydet aikakauskirjan jakelussa hyvántahtoisesti ilmoitettaisiin toimitukselle, joka tästä lähtien myöskin hoitaa lehden distributsiona.

Avustajain liitto. Tähän liittoon, josta tarkemmin on puhuttu heinä-elokuun vihossa, on ilmottautunut nyt 37 jäsentä. Emme siis vielääkään ryhdy toimeen. Eikö ole useampia vapaaehtoisia auttajia, jotka soisivat, että teosofian hyvä sanoma leviäisi kautta Suomen?

Teosofisen Seuran seurustelurahasto. Tämä rahasto, joka perustettiin viime vuosikokouksessa, on muistettu seuraavalla lahjalla: R. L. Smk. 20:— . Rahat lähetetään tai tuodaan T. S:n rahastonhoitajalle neiti Signe af Hällströmille (osote: Teosofinen Seura, Bulevardink. 17, Helsinki).

T. S. Suomalaisen Osaston rahastonhoitaja. Taloudenhoitaja F. A. Johanssonin sijaan, joka on eronnut jäsenyydestään hallinnossa, on hallinto valinnut T. S:n rahastonhoitajaksi neiti Signe af Hällströmin, joka tavataan Seuran huoneustossa Bulevardinkatu 17, joka tiistai-ilta k:lo 7-8 j. pp.

Jäsenten vuosimaksut. T. S:n rahastonhoitaja pyytää, että ne irtojäsenet, jotka eivät vielä ole vuosimaksuaan tältä vuodelta (Smk. 3: —) suorittaneet, tekisivät sen viipymättä. Rahat lähetetään osotteella Teosofinen Seura, Bulevardink. 17, Helsinki.

Kiertävä esitelmistö. Tämä sarja sisältää seuraavat esitelmät: N:o 1. Teosofisen liikkeen tarkoitus (P. E.). N:o 2. Teosofia ja nykyaika (V. H. V.). N:o 3. Yleinen veljeys (P. E.). N:o 4. Ihmissielun kaksi tietä (P. E.). N:o 5. Mitä tiedämme Jeesuksesta? (P. E.) N:o 6. Jeesuksen oppi (P. E.) N:o 7. Psykkisten voimien käyttö ja väärinkäyttö (C. W. Leadbeater). N:o 8. Oppilaan tie. Ensimmäiset askeleet. Karmajooga. Puhdistuminen (Annie Besant). T. S:n looshit saavat lainata näitä 3 mk:sta kpl. (Alennettu vuokra).

Paikallisyhdistysten toiminta. Seuraavat looshit ovat kertoneet meille toiminnastaan:

Etsijä Kurikassa. Puheenjohtaja meille kirjottaa: „Kesäloman jälkeen kokoontui Etsijä ensikerran syyskuun 20 p:nä; tällöin oli saapunut uusia kirjoja, joista etupäässä „Kristinuskon salainen puoli“ herätti jäsenten huomiota, ja päätettiin ruveta lukemaan tätä kirjaa, josta tässä kokouksessa päästiinkin läpi ensimmäisen luvun. Sunnuntaina

syyskuun 27 p:nä oli myöskin kokous, jolloin lukemista ja keskustelua edellämäinistä kirjasta jatkettiin“.

Kalervo Oulunkylässä. Sihteeri hra J. Simpanen kirjottaa meille: „Virallisia kokouksia ei ole ollut; kesällä yleensä ei ole yhdistysten toiminta vilkasta, kun luonto juhlii Elämänjuhlaansa. Vaan sen sijaan on mainittava ja Tietäjän lukijoille kerrottava kaksikin perin onnistunutta kesäjuhlaa, jotka syntyivät aivan kuin itsestään. Ensiksi Juhannus aattoilta! Saapui keskinäisen sopimuksen mukaan looshimme jäseniä puheenjohtajansa luokse, joka asuu täällä eräässä huvilassa. Siellä oli sopiva veranta, joka koristettuna vihreillä koivun ja pihlajan oksilla tarjosi mitä miellyttävimmän keskustelupaikan. Vieraita oli saapunut kaupungistakin muutamia sekä ylisihteerimme, Veikko Palomaa ja vielä muutamia muita. Tilaisuudessa pidettiin useampia puheita, joista erittäinkin ylisihteerimme ja Palomaan puheet olivat opettavia. Ilta kului ja miltei auringon noustessa uudelleen vasta hennoimme erota saattaen ylisihteeriämme kotiinsa lintujen laulaessa.

Toinen, josta jäi jokaisen läsnäolijan sydämiin lämmin muisto, oli myös juhla ulkoilmassa Vantaanjoen äyräällä 16 p. Elokuuta. Tilaisuudessa pitivät taas Ervast ja Palomaa puheen ja päivän mittaan kuultiin vähän väliä Teosofisen Seuran sekaköörin kaiuttavan säveleitään ja veljellisen yhteistunteen riemusta täytyi jokaisen rinta. Illan tullen sitten vielä kokoonnuttiin huoneeseen L. Kotkamaan luokse, jossa keskusteltiin teosofisen yhteisen siirtolan perustamisesta ja valittiin komitea asiaa valvomaan ja mahdollisesti eteenpäin ajamaan. Peräti tunnelmarikas oli kumpikin juhla. Looshimme sen jälkeen on menettänyt erään jäsenensä, joka oli hyvin opettavainen, ja ikävällä looshimme jäsenet muistelevat häntä, rakkaasti toivoen vielä liittyvän takaisin. Syyskesästä ilmotti näet Martti Humu, että hän eroaa Oulunkylän looshista. Syysk. 3 p:nä oli taas ensimmäinen virallinen kokous, jolloin alkoi toimintamme totuuden etsinnässä. Sen jälkeen on pidetty joka tiistai kokouksia, joissa on eri aineista mediteerattu ja keskusteltu.“

Lahjoja kustannusliikkeelle. Velkaista kustannusliikettämme on muistettu seuraavilla hyväsydämisillä lahjoilla:

Kirjojen tiliin: R. L. Smk. 50: —.

Tietäjän tiliin: R. L. Smk. 50: —

Lahjoja otetaan kiitollisuudella vastaan.

Rahat lähetetään tai tuodaan *Teosofiselle Kirjakaupalle ja Kustannusliikkeelle*, Bulevardinkatu 17, Helsinki.

Ompeluseura. Muutamat innokkaat teosofit Helsingistä ja Oulunkylästä ovat panneet toimeen ompeluseuran, joka kerran viikossa kokoontuu milloin minkin jäsenen luo. Ilta kuluu työssä ja keskustelussa, ja kun täten valmistuneet työt muutetaan keväällä rahaksi, lahjotetaan rahat kustannusliikkeelle lapsia ja nuoria varten kirjoitetun teosofisen kirjan julkasemiseksi. Tämä on kerrassaan jalo hanke, varsinkin nykyään, jolloin kaikkien teosofien ja asianharrastajain pitäisi tavalla tai toisella työskennellä teosofisen kirjallisuuden hyväksi.

Presidentin matkat. Syyskuussa Annie Besant onnellisesti saapui „kotiin“ Adyariin, kolme kuukautta kestäneen Australian matkansa loputtua. Hän oli hyvissä

voimissa ja ryhtyi heti työhön. Hänen luentomatkinsa Australiassa oli kaikin puolin erinomaisesti onnistunut. Pikimmältään hän oli käynyt Uudessa Seelannissakin. Aikakauskirjat kertovat, että tämä oli paras matka minkä hän koskaan oli tehnyt. Australian pääministeri, Mr. Deakin, joka nuoruudessaan oli T. S:n jäsen, kävi presidenttimme luennossa Melbournessa osottaen täten, että hänen vanhat teosofiset sympatiansa vielä elivät. Hän koetti myös tavata Annie Besantia hotellissa, mutta karma ei sitä suvainnut: Annie Besant oli silloin ulkona. Muuan arvostelu, minkä eräs kuulija Perthissä lausui sikäläisistä luennoista, jotka koskivat karmaa, jälleensyntymistä ja veljeyttä, huvitti suuresti Annie Besantia. Arvostelu kuului: „Minä odotin saavani kuulla teosofiaa – mutta nämä luennothan kaikki olivat selvää järkeä vain“.

Annie Besant ja astrologia. Theosophist'issä presidenttimme lausuu muutamia mieleen pantavia sanoja astrologiasta. Hän kertoo kuinka suuressa arvossa tätä tiedettä pidettiin 20,000 vuotta sitten vanhassa Kaldeassa. Koko elämä oli silloin järjestetty astrologisten lakien mukaan ja astrologia oli itsessään uskontoa. Korkeimmat valtiomiehet olivat astrologeja, etevimmillä perheillä oli omat astrologinsa, ei mihinkään ryhdytty kysymättä neuvoa tähdiltä. „Tästä mahtavasta astrologisesta uskonnosta on nykyaikainen astrologia katkelmainen jäännös; onko se tulevaisuudessa taasen nouseva samanlaiseen ylpeään etusijaan? Kuka voi sanoa? Mutta historia etenee aina nousevassa kierukassa.“

Englantilainen oppinut maailma, uskontotiede ja teosofia. „Valvojan“ syyskuun numerossa t:ri Zach. Castrén kirjoituksessa „Maailmankatsomuksen etsimisen tarpeellisuus“ selostaa ja arvostelee muutamia kohtia englantilaisesta aikakauslehdestä „The Hibbert Journal“, jonka prof. R. Eucken ystävällisesti oli hänelle lähettänyt Saksasta. Tämä etevä puolueeton uskonnollisfilosofinen aikakauslehti on jo monta vuotta ollut olemassa, mutta meikäläiselle oppineelle maailmalle se tuntuu olevan tuiki tuntematon. Tri Castrén lausuu m. m.:

“On omituista huomata, miten nykypäivinä juuri käytännölliset englantilaiset ja amerikkalaiset ovat erityisellä innostuksella antautuneet tutkimaan uskonnollisia ja filosofisia kysymyksiä . . . Tämän harrastuksen varsinaisena suuntana on vaatimus, että uskonnollisia kysymyksiä on tarkastettava vapaan ajattelemisen ja tieteellisen menettelytavan periaatteita noudattaen. Mutta samalla tämä harrastus on luonteeltaan sellaista ettei se johda kieltämään ja epäilemään uskonnollisen elämän arvoa vaikkakin se huomaa perinnäisissä uskonnollisissa käsityksissä paljon sellaista, joka ei kestä tieteen kriittistä arvostelua. Uskonto ja tiede ovat yhdistettävissä, kaikesta huolimatta, sellaiseen maailmankatsomukseen, jota nykyaikainen ihminen kaipaa j. n. e.“

Näin lausuu tohtori Z. C. ja lähtee sitten kertomaan kahdesta kirjoituksesta, jotka kumpikaan eivät ole varsinaisten englantilaisten kirjottamia, vaan toinen norjalaisen Fridtjof Nansenin ja toinen meidän maassa huomiota saaneen saksalaisen Rud. Euckenin. Varsinaisten englantilaisten mielipiteihin ei ulotu kirjottajan harrastus, vaan hän ainoastaan kummastellen panee merkille sen *hengen*, mikä mainitussa aikakauslehdessä vallitsee. Sietäisi tosiaan meidän maassa enemmän kohdistaa huomiota Englannin uskonnolliseen ajatteluun ja tutkisteluun, sillä epäilemättä siinä tavataan monessa suhteessa paljon vakavampi, rehellisempi ja ylevämpi katsantokanta kuin mannermaan johtavissa kirkollisissa piireissä. Englantilaiset eivät ole niin paljon alasrepijöitä kuin rakentajia uskonnon alalla, siitä on todistuksena myöskin heidän

myötätuntonsa teosofiaa kohtaan. Tuossa samassa „Hibbert Journal“issa oli aivan äskettäin erään pappismiehen N. Macnicholin Intiasta lähettämä kirjoitus, jossa m. m. sanottiin: „Mrs. Annie Besantilla on mahtava vaikutus Intian (uskonnollisten) käsitysten yhdistämisessä ja uudestaan muovaamisessa. Vaikka hän on muukalainen täällä, ei hän ole kuvainraastaja, vaan hänen vaikutuksena kautta Intian auttaa hinduismin lopullista puhdistumista – ja hän etupäässä kiinnittää huomiota sen henkiseen sisällykseen, sitä sivistäen ja järjestäen. Hänen valppaan johtonsa ja alkuunpanonsa avulla on valmistettu ja julkaistu hinduismin oppikirjoja alkeis- ja korkeakouluja sekä yliopistoja varten. Läpi koko liikkeen voidaan huomata tarmokas yritys erilaisia käsityskantoja yhdistämään ja uudenaikaisen tieteen ja psyykillisten ilmiöiden kautta antamaan ylevälle luonnonuskonnolle nykyajalle sopivan muodon. Tämän huomattavan persoonallisuuden ympärille keskittyvässä innokkaassa herätysliikkeessä ei puolueeton tutkija voi olla näkemättä jaloihin tarkotusperiin suunnattua suurta vaikutusvoimaa.“

(Tietäjä 1908 Lokakuu N:o 9 & 10, ss. 314-316)

UUSI ELÄMÄ.

“Ei kukaan voi palvella kahta herraa; sillä hän on silloin joko vihaava toista ja rakastava toista, taikka hän liittyy toiseen ja halveksii toista. Ette voi palvella Jumalaa ja mammonaa.” (Matt. ev. VI: 24).

Kuka ei ole lukenut tai kuullut näitä sanoja? Mutta kuinka moni on tullut ajatelleeksi, mitä ne todella merkitsevät?

Kirkko on aina niillä puolustanut omia menojaan: palvella Jumalaa, se on: palvella kirkkoa, palvella mammonaa, se on: vastustaa kirkkoa. Meidän päivinämme annetaan ehkä lievempi, vaikka samalla hämäämpi selvitys: palvella Jumalaa, se on: edistää Jumalan valtakuntaa maan päällä (ja tämä voi tapahtua lahkoissakin, ulkopuolella kirkkoa); palvella mammonaa, se on: työskennellä ajallisen turhuuden, jumalankieltämisen, paljastaan, maailmallisen kulttuurin puolesta. Älkäämme liioin unohtako kolmatta, yksilökohtaista selvitystä: palvella Jumalaa, se on: taistella omaa itsekkyyttään vastaan, ja palvella mammonaa, se on: hemmotella omaa itsekkyyttään.

Kieltämättä kaikissa näissä selityksissä piilee jotakin kaunista; ne ovat kaikki tavallaan hyviä, mikäli ovat vilpittömiä. Mutta jos luemme vuorisaarnaa kokonaisuudessaan tai ainakin sitä osaa, josta ylläolevat sanat on otettu, tulemme varmaan ajatelleeksi, että Jeesus mahdollisesti on tarkottanut jotain paljon erikoisempaa. Sillä evankeliumi puhuu siinä kohden nimen omaan meidän ihmisten personallisesta ja ruumiillisesta elämästä. Jeesus sanoo nimenomaan, että ne, jotka huolehtivat siitä, mitä heidän tulee syödä ja juoda ja millä heidän tulee itseään vaatettaa, palvelevat mammonaa, tekevät „niinkuin pakanat“. Ne taas, jotka häntä – Jeesusta – seuraavat, eivät huolehdi huomisesta päivästä, vaan elävät suruttomina kuin taivaan linnut ja kedon kukkaset, etsien ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttaan ja tietäen, että kaikki muu heille silloin kyllä annetaan.

Ja kun näin luemme evankeliumia, hämmästyimme sen suoraa puhetta! Jeesus tuomitsee siis pakanalliseksi ja jumalattomaksi kaiken sen, mitä me olemme tottuneet pitämään ihmisen lähimpänä, ehdottomana, miltei korkeimpana velvollisuutena. Vai eikö ihmisen ensimmäinen yhteiskunnallinen velvollisuus ole itse pitää huolta aineellisesta toimeentulostaan? Voiko hän heittäytyä toisten elätettäväksi menettämättä arvoaan ja kunniaan kanssaihmistensä silmissä? Onko Jeesus siis kehottanut meitä laiskuuteen, välinpitämättömyyteen, toimettomuuteen ja kaikkiin siitä seuraaviin paheihin? Ikävä kyllä historia näyttää, että monet papit ja munkit ja hartaat uskovaiset ovat käsittäneet raamatun sanat juuri sillä tavalla. Ja ihmekös tuo, sillä ovathan ne päivän selviä?

Entä jos sittenkin olisimme väärinkäsittäneet Jeesuksen sanat? Sydämemme vastaa heti: epäilemättä, sillä kuinka suuri mestari olisi voinut antaa huonon neuvon?

Vaara onkin siinä, että koetamme tulkita pyhän kirjan sanoja tunkematta ensin kirjan henkeen, että koetamme ymmärtää ja selittää mestarin neuvoja seuraamatta täysin hänen askeleitaan jokapäiväisessä elämässä.

Mutta jos hän taas on tarkottanut toista kuin hän silminnähtävästi on sanonut, silloin kai ne selitykset, jotka alussa mainittiin, ovat paikallaan ja oikeat? Eipä niinkään, sillä mikä oikeus meillä on päättää, että mestari on tarkottanut toista kuin mitä hän on

sanonut? Epäilemättä hän on tarkottanut juuri mitä hän on sanonut, mutta ymmärtääksemme mitä hän on sanonut, on meidän yhdyttävä hänen henkeensä.

Lausukaa Jeesuksen sanat samassa hengessä kuin hän ne itse lausui!

“Ei kukaan voi palvella kahta herraa: sillä jos hän palvelee mammonaa, niin hän *ottaa* itselleen, mitä hänen ruumiinsa tarvitsee (ja enemmän), mutta jos hän palvelee Jumalaa, niin hänelle *annetaan*, mitä hänen ruumiinsa tarvitsee (ja enemmän)“.

Mitä siis on mammonan, mitä Jumalanpalvelus? Mammonan valtakunta on kaikkien tiedossa, koska sitä ei tarvitse etsiä. Jumalan valtakunta on etsittävä. Mammona houkuttelee jokaista ottamaan, Jumala kehottaa odottamaan. Mitkä siis ovat nämä „kaksi herraa?“

Toinen on se, jota ihmiset luonnostaan tuntevat ja tunnustavat, toinen se, josta Jeesus opetti. Mutta mikä on ihmisen herra? Hänen sisäinen, tosi elämänsänsä. Mammona on vanha elämänsänsä, Jumala on Jeesuksen opettama uusi.

Eikä ainoastaan Jeesuksen opettama, vaan kaikkien suurten mestarein, sillä aina nämä kaksi elämänsänsä taistelee toisiaan vastaan, aina ne ovat taistelleet.

Toinen elämänsänsä on se, että elämä on ainetta, että tajunta ja ajatus riippuu aineesta. Ihminen on aineellinen olento, ja kun hänen ruumiinsa kuolee, loppuu myös hänen tajuntansa ja ajatuksensa. Ihminen on aineellinen olento: hänen elämänsä ja ajatuksensa on juuri siinä, että hän syö ja juo ja vaatettaa itseään. Ja mitä varten hän elämänsänsä ja ajatustaan käyttäisi, ellei juuri elämänsänsä ylläpitääkseen, s. o. ruumiistaan huolta pitääkseen?

Tämä on mammonan elämänsänsä.

Jumalallinen elämänsänsä on se, että elämä on henkeä (tajuntaa), että tajunta ja ajatus hallitsevat ainetta. Ihminen on henkinen olento, hänen tajuntansa on ruumiista riippumaton. Hän on henkinen olento: hänen ruumiillinen elämänsänsä on siinä, että hän ajattelee. Ja miksei hän tahtoisi ylläpitää ruumiillista elämänsänsä? Hän tietenkin tahtoo ja sentähden hän ajattelee.

Mitä tämä on? Eikö ihminen syö ja juo ja vaateta itseään? Epäilemättä hänen ruumiinsa niin tekee. Mutta hänen ruumiinsa ei ole hän itse.

Elämä on yksi, ja sentähden sekä mammonan että Jumalan valtakunnassa syödään ja juodaan ja vaateetaan itseään. Mutta mammonan valtakunnassa katsotaan asia toiselta kannalta kuin Jumalan.

Ero on maailmankatsomuksessa ja elämän voimassa.

Mammona katsoo alhaaltapäin ruumiin kannalta ja mittaa voimansa ruumiin rajallisten voimien mukaan. Jumala katsoo ylhäältä hengen kannalta ja tietää henkensä voimat rajattomiksi. Mammonan palvelija luottaa ruumiinsa ja aivojensa voimiin, Jumalan palvelija henkensä ja ajatuksensa.

Tämä on Jeesuksen ja mestarein oppi; elämä lähtee hengestä ja ajatus on sen käsi. Mutta vastakohtainen oppi sanoo, että elämä lähtee ruumiista ja ruumiin käsi on sen käyttöväline.

Henki on yksi ja rajaton, ruumis on vain hiukkanen muotomaailman avaruudessa. Hengen voima on loppumaton, ruumiin voima pian kulunut.

Vanha maailmankäsitys sanoo: minä olen ruumiillinen olento, minä tarvitsen ruokaa ja vaatteita elääkseni, siis minun täytyy ponnistaa näitä hankkiakseni. Uusi elämänsänsä opettaa: minä olen henkinen olento, minun täytyy ja minä tahdon ajatella, kunnes pääsen Suuren Elämähengen, Jumalan yhteyteen, ja sitä ajatustani varten tarvitsen ruumiin. Mikä on loppupäätös? Molemmat käskivät työhön. Mutta vanhassa

maailmankatsomuksessa tehdään työtä sokeasti, umpimähkään, tietämättä miksi, uudessa taas iloisesti, itsetietoisesti, suurta nykyisyyttä varten.

Kun olemme mammonassa kiinni, huolehdimme suremme, sairastamme, vaivaamme päätämme. Kun elämme „Jumalan lasten vapaudessa“, emme huolehdi, emme sure, emme sairasta, emme vaivaa päätämme, vaan iloitemme ja ihmettelemme ja lepäämme rauhassa. Emme vaadi mitään emmekä pyydä, vaan kaikki meille tulee meidän henkemme voiman takia.

Sentähden Jeesuksen ja mestarein opetuslapset vapautuvat huolista. He vapautuvat niistä, kun heidän sielunsa karistaa päältä aineellisuuden kahleet. Ja kun Jeesus puhuu vuorisaarnassaan „pakanoista“, tarkoittaa hän ihmisiä yleensä; sillä ainoastaan ne ovat Jumalan lapsia, jotka häntä tosi teossa seuraavat. Ja Jeesuksen seuraaminen ei ole sitä, että me tulemme „niin hyviksi“, vaan Jeesuksen ja mestarein seuraaminen on sitä, että meidän suhteemme elämään muuttuu. Me „käännymme“. Me katselemme elämää uusilla silmillä. Me katselemme elämää hengen ja voiman kannalta. Me alamme uutta elämää. Ei uutta elämää määrätynlaisissa teoissa (ainoastaan), vaan uutta elämää hengessä. Elämän painopiste on muuttunut. Elimme ennen ruumiillisen ymmärryksen savuisessa pärevalkeassa, nyt elämme jumalallisen järjen kirkkaassa päivänvalossa ja hengen voimassa ja uskossa.

“Älkää siis murehtiko huomispäivästä, sillä huomisella päivällä on huoli itsestään. Riittää kullekin päivälle oma vaivansa. Vaan etsikää ensin Jumalan valtakuntaa ja hänen vanhurskauttaan, niin tämäkin kaikki sen ohessa annetaan teille.” (Matt. ev. VI: 34, 33).

Pekka Ervast.

MITÄ ON KARMA?

MUISTIINPANOJA ERÄÄSTÄ KYSELYKOKOUKSESTA.

Lokakuun 11 ja 18 p:nä piti Martti Humu Helsingissä kaksi esitelmää karma-opista. Hän huomautti, kuinka me ihmiset katselemme luontoa ja tekosten maailmaa ikäänkuin suuren tornin eri ikkunoista, jolloin maailma meille näkyy erilaisena riippuen siitä, mistä ikkunasta katselemme. Edellisessä esitelmässään selitti Martti Humu, miltä maailma näyttää katsottuna teosofisen karma-opin ikkunan kautta, jälkimäisessä, mitenkä karman vastustajat kuvailevat maailmanjärjestystä. Keskiviikkona lokakuun 21 p:nä hän kutsui Pekka Ervastin kanssaan julkisesti väittelemään karmasta ja tarjoutui itse siinä karman vastustajien kannalta esittämään kysymyksiä, jotta tämä tärkeä oppi paremmin selviäisi totuudenetsijöille eri puolilta nähtynä. Vastaväittäjän viipyessä Pekka Ervast muutamain sanoin muistutti kuulijain mieleen, mitä teosofit ymmärtävät karma-opilla.

Teosofisen maailmankatsomuksen mukaan ihminen on henki, jolla on korkea päämaali – täydelliseksi tuleminen eli yhtyminen Isään Jumalaan, niinkuin kristinuskossa sanotaan. Täydellisiä Jumalan Poikia on silloin tällöin esiintynyt maan päällä, Jeesus Kristus oli yksi niistä. Jokainen ihminen tulee kerran saavuttamaan täydellisen ihmisihanteen, sentähden että se on itse luonnon, itse elämän lakien lopputulos eikä ihminen voi Elämää paeta. Ensin luonto ikäänkuin verkallensa vie ihmistä eteenpäin, niin kauan kuin hän itse vielä on päämäärästään tietämätön, mutta kerran tulee jokainen sielu siihen kohtaan, jolloin hän herää näkemään mikä suuri päämaali hänellä on edessään, ja silloin hän oman jumalallisen luontonsa voimalla alkaa itse vapaaehtoisesti ja tietoisesti pyrkiä päämaaliin ja jouduttaa kehitystään.

Mutta ihminen ei tule täydelliseksi muutamissa maallisissa vuosissa, jotka useimmiten kuluvat ohitse niinkuin savu, että hän tuskin huomaakaan, ennenkuin ne ovat ohi. Kuolleessaan on ihminen tavallisesti jotakuinkin samanlainen kuin hän on ollut pitkin elämänsä. Sentähden ei olisi ihmiselle lainkaan mahdollista tulla täydelliseksi, jos hän olisi ainoastaan tämä ilmennyt personallisuus, mutta hän onkin todellisessa kätkeyssä itsessään ikuinen henki, joka on Jumalasta, täydellisyydestä lähtenyt ja siis kykenee tietoisesti toteuttamaan täydellisyyden ihanteen.

Tätä ihmisen kehitystä kautta monen syntymän ja kuoleman johtaa n. s. karman laki, luonnon suuri järki ja järjestys. Ei ole mitään alaa tai aluetta, jossa ei vallitsisi täydellinen syyn ja seurauksen yhteys. Kaikella, mikä tapahtuu, on syynsä, kaikella on myös seurauksensa. Tämä laki määrää sen, että jokainen ihminen on suoranainen tulos siitä, millaiset hänen entiset ruumistuksensa ovat olleet. Meidän ihmisten silminnähtävä syntyperäinen erilaisuus ei riipu siitä, että joku oikullinen Jumala olisi herättänyt yhdessä ihmiskielessä esiin yhden ominaisuuden, toisessa toisen. Luonteemme on tulos entisistä ajatuksistamme ja tunteistamme, ja kaikki ulkoapäin meitä kohtaavat tapahtumat, kaikki ympäröivät olosuhteet ovat seurasta niistä teoista, joita olemme tehneet entisissä elämässämme. Ja niinkuin tässä elämässä alinomaa niitämme entistä karmaa, samoin me alituisesti luomme uutta karmaa. Entisten tekojemme seurauksia emme voi välttää, mutta me voimme oppia – vähitellen, kautta elämien – sen, ettemme enää teoillamme luo huonoa karmaa, kunnes viimein voimme vapautua kaikesta

karmasta ja ainoastaan tehdä työtä Jumalan valtakunnan eteen vähääkään ajattelematta itseämme. Tämä tulevaisuus on meistä vielä kaukana.

Karma on Luonnon laki ja siten ilmaus itse Jumalan tahdosta, ja kun olemme oppineet sen tuntemaan, tulemme huomaamaan, että se on sula hyvyys, oikeus ja viisaus.

Nyt saapui paikalle Martti Humu ja kysely alkoi. Huoneusto oli jo tungokseen asti täynnä yleisöä, joka mitä suurimmalla mielenkiinnolla kuunteli kysymyksiä ja vastauksia, tukahuttavasta ilmasta huolimatta. Martti Humu oli monessa herättänyt epätietoisuutta ja hämmästyttänyt varsinkin viimeisellä esitelmällään ja sentähden nyt odotettiin, voitaisiinko teosofian puolelta antaa tyydyttäviä vastauksia hyvinkin vaikeilta näyttäviiin kysymyksiin, varsinkin näin suoraan kysyttäessä, ilman esivalmistusta. Kokouksen loputtua yleisö nähtävästi tyytyväisenä palasi kotiinsa, ja tahdomme tähän pikakirjotettujen muistiinpanojen mukaan painattaa muutamia mieltäkiinnittävimmistä kysymyksistä ja vastauksista. Kysymykset teki Martti Humu, vastaukset antoi Pekka Ervast.

Kysymys. Onko karmalla mitään vastinetta ulkonaisessa maailmassa?

Vastaus. Suuren karmalain vastine ja vertauskuva fyysisessä maailmassa on se kausaliiteetti, syysuhde, jonka koko tiede tunnustaa. Jos määrätyillä ehdoilla pannaan yhteen kaksi ainetta, niin niistä aina ehdottomasti syntyy sama kemiallinen aineyhtymä; ei voi syntyä tänään yksi, huomenna toinen. Ihmiset eivät voi synnyttää leijonia, eivätkä leijonat ihmisiä.

Kysymys. Karma merkitsee „toimintaa“. Minkälaista toimintaa?

Vastaus. Toimintaa kolminaismaailmassa, tekojen, ajatusten ja tunteitten tasoilla. Ihminen toimii aina pitkin elämänsä – joko hän työskentelee fyysisellä ruumiillansa taikka hän puhuu taikka kuuntelee ja ajattelee, – aina hän jollakin tapaa värähtelee kolminaismaailmassa. Ainoastaan täydellinen joogi voi mietiskelyn tilassa asettaa kaikki ruumiinsa sellaiseen oloon, ettei niistä mikään toimi, vaan että hän kokonaan vapautuu kaikista alemmista maailmoista.

Kysymys. Mitä on teosofinen karma-oppi eksoterisesti ja esoterisesti?

Vastaus. Jos tahdotaan erityinen esoterinen eli sisäinen selvitys, voidaan sanoa, että karma on niiden voimain järjestely, jotka ovat ihmisen näkymättömissä ruumiissa eli hänen „aurassaan“. Kukin ihminen rakentaa joka hetki ajatuksillaan, sanoillaan ja teoillaan jotakin pysyvää omaa auraansa korkeamman minänsä ruumiiseen. Tähän soikeaan puolipyöreään ruumiiseen painautuu kuvia kaikesta, minkä kanssa olemme tekemisissä. Nämä kuvat vetäytyvät sisäänpäin ja niistä tulee järjellisiä voimia. Joka kerran kun ihminen astuu ulos sisimmästä itsestään ja taas syntyy maan päälle, niin nämä voimat, jotka ovat piilleet hänen sisällään, tulevat ulos näkyviin jatkoksi siihen, mitä hän on ennen ollut. Karma on siis joka ihmisen sisässä.

Mutta kuka johtaa karman purkautumista? Epäilemättä on olemassa suuria karman johtajia ja toimeenpanijoita, sillä ihminen itse ei tiedä, mikä hänen karmansa on, eikä voi järjestää elämänsä niin, että häntä kohtaisi se, mikä on hänen karmansa. Karman johtajat määräävät sentähden mihin perheeseen meidän tulee syntyä, millainen meidän kohtalomme tulee olemaan maailmassa j. n. e. Me käsitämme helposti lain koneelliseksi puolisokeaksi toiminnaksi, mutta luonnonlait ovatkin järjellisten olentojen toimeenpanemat, ja tämä näkyy parhaiten karmasta. Me olemme ikäänkuin lapsia ja lapset eivät tulisi toimeen, jollei olisi vanhempia sieluja auttamassa.

Kysymys. Onko karma, niinkuin sanotaan, hyvittävä, kostava, rankaiseva laki?

Vastaus. „Karman kostava ja palkitseva laki“ on ihmisten käyttämä sanamuoto ja vertauspuhe, sillä karma ikuisena muuttumattomana lakina ei mitään „kosta“ eikä „palkitse“ vaan yksinkertaisesti antaa jokaisesta teosta varmat seurauksensa. Jos kivi katolta putoo ja särkee lasitavaran, emme sano, että kivi lasille kosti, vaan että särkymiseen oli luonnolliset syynsä. Tältä tieteelliseltä kannalta katsoen karma on aivan kylmä ja tunteeton laki. Se ei kysy, pitääkö ihminen seurausta palkkana vai rangaistuksena, eikä ymmärtääkseni karman toimeenpanijoilla ole minkäänlaisia inhimillisiä ja personallisia tunteita työssään. Se ei voi tulla kysymyksenäkään. Jos tahtoisimme käsittää korkeitten henkiolentojen sieluelämää, on se täydelleen rauhallista ja tyyntä, eivät he rakasta sitä ihmistä, joka hyvin tekee, enemmän kuin sitä, joka pahoin tekee. He tietävät, että jälkimmäinen on kokemuksiltaan nuorempi sielu. Ja jos hänellä olisikin paha tahto, eivät he siitäkään säikähdä. Kiivastumiset ja rakastumiset kuuluvat ihmismaailmaan. Karman toimeenpanijat ovat kaikkien muuttuvaisten ja katoovaisten tunteitten yläpuolella; jos on jollekin ihmiselle tuleva onnettomuus, eivät he sitä sure vaan aivan tyyneesti antavat sen tapahtua.

Kysymys. Onko karma laki vai onko se, niinkuin hermetinen veljeskunta sanoo, „kristallisoitu voima?“

Vastaus. Nuo ovat ainoastaan eri nimityksiä luonnon tosiasialle. Onhan jokainen teko liikkeelle pantu voima, josta sitten kristallisoituu seuraus eli karma, niinkuin höyrystä syntyy vesi ja vedestä kiteytymisen eli kristallisoimisen kautta jää. Mutta *laiksi* kutsutaan karmaa sentähden, että se nimitys osottaa, että se on ehdoton, tarkasti määrätty seuraus. Se mikä aina ja ehdottomasti tapahtuu määrättyjen ehtojen vallitessa, on *laki*. Mutta karma ei ole laki siinä merkityksessä, että se olisi jonkun Jumalan mielivaltaisesti säättämä, vaan se on itse äärettömässä Jumaluudessa asuva ihmeellinen niin sanoaksemme ominaisuus, ei kuitenkaan sokea vaan täydellisesti itsetietoinen. Se suuri Jumaluus, josta me emme voi mitään tietää, hän käsittää karman salaisuuden. Meille on karma elämän järjestelmä, jota me emme voi muuttaa eikä yksikään jumala. Kuta korkeammalle tajunta kehittyy, sitä täydellisemmin se voi tätä suurta mysteriota käsittää. Meidän aurinkojärjestelmämme jumala esim. minun nähdäkseni käsittää karmasta äärettömän paljon enemmän kuin me voimme aavistaakaan, mutta Hänkin on karman lakisiteisyyteen sidottu, sentähden että karma on voima, joka täyttää itse Elämän.

Kysymys. Kuka on karman lain täytäntöönpanija?

Vastaus. Se on aina joku tajunta, joka on tietoinen voiman vaikutuksesta. Ihminen voi sitä olla osaksi itse. Jos hän on saanut joltakin lainan, on hänen tajunnassaan tieto, että se on takaisin maksettava. Ja silloinkin kun hänen alempi minänsä ei tahtoisi tunnustaa olevansa velallinen, niin korkeampi minä sen tietää ja pakottaa alemman minän maksamaan. Mutta on sellaisia tapauksia, jolloin ihminen ei itse tiedä eikä aavista mitä seurauksia hän teoillaan luo. Hän on esim. valehdellut joutumatta siitä mitään kärsimään tässä elämässä. Hän on tuntenut sen vääräksi, mutta on jatkanut sitä tavasta. Hänen seuraavalla kerralla syntyessään maailmaan korkeammat henkivoimat, karman herrat, asettavat niin, että hän joutuu paljon petetyksi. Silloin hän totisesti huomaa valheen pahaksi, kun se kohtaa häntä toisten puolelta. Karma on ikäänkuin liikkeelle pantu aaltosysäys, josta tullaan tietoiseksi vasta silloin kun se ponnahtaa takaisin ja kohtaa liikkeelle panijaa itseään.

Kysymys. Kuinka voi karma olla oikeudellinen laki, kun kärsivä ei lankaan tunne syytä, minkätähden hän kärsii? Jos minä kuritan koiraa sentähden, että se pienenä pentuna on repinyt minulta kalossit, voiko koira siitä mitään oppia?

Vastaus. Tämä kohta otetaan usein esille. Oikeastaan se on siirtymistä pois tieteelliseltä näkökannalta tunteelliselle. Karma vaikuttaa yläpuolella kaikkia tunteita. Kuitenkin koska ihminen on tunteva olento, vaatii hän, että korkein järki myöskin tyydyttäisi hänen tunteitaan, eikä se ole väärin.

Mutta minun käsittääkseni karma todellakin sellaisena kuin se vaikuttaa ihmiselämässä, on samalla oikeudellinen ja säälivä ja armahtava laki. Se on rakkauden laki eikä ainoastaan totuuden. Ajatelkaammepa! Ihmisen päämäärä on oppia hyvää rakastamaan. Mitä se merkitsee? Hänen on rakastettava hyvää sen itsensä tähden ilman muita tarkoituksia. Eikö elämä siis ole viisaasti järjestetty, kun me opimme pahaa välttämään itse totuuden ja hyvyyden tähden eikä määrättyjen seurausten tähden. Jos me aina näkisimme, mikä seuraus teostamme tulee olemaan, niin helposti tulisimme itsekkäästi punnitsevaksi. Vasta silloin kun ihminen jo on oppinut tekemään oikein ja hyvin hyvän itsensä tähden ajattelematta seurauksia, vasta silloin hänen silmänsä myöskin aukenevat ja hän saa nähdä oman menneisyytensä ja näkee mistä kylvöstä hän on saanut niittää minkin sadon. Tässä on jumalallinen vastaus siihen kysymykseen, onko karma sääliväinen.

Ja vielä on asialla toinenkin puoli. Jos me tavalliset ihmiset näkisimme syyt kaikkeen, niin se voisi kasvattaa meissä välinpitämättömyyttä kärsiviä kohtaan, niin kauan kuin vielä olemme rakkaudessa heikkoja. Jos joku tulisi meiltä pyytämään apua johonkin puutteeseen tai hätään ja me näkisimme, mitenkä se on johtunut edellisestä elämästä, niin voisimme pianikin sanoa: sinä olet itse syyppää onnettomuuteesi, auta itseäsi. Ihmiset ovat vielä siksi itsekkäitä, etteivät he ymmärrä rakkautta, jos näkevät kärsimyksen syyt, vaan ilmiöiden pitää herättää heidän myötätuntoaan. Silloin kun ihmisen sydän on viisastunut ja kasvanut, on hän kylliksi vahva ottamaan osalleen myöskin täydellisen näön ja silloin hän voi viisaasti auttaa, kun hän näkee, mitä on kunkin karmassa.

Kysymys. Eikö ihminen voi tulla ylpeäksi, jos hänen käy hyvin elämässään ja hän kuulee, että se on hänen karmansa?

Vastaus. Syy on silloin hänen itsensä eikä karman – luonnon tosiasian. Turhamaisuus ja ylpeys on aina tyhmyyttä ja osottaa, ettei ihminen ole nähnyt täydellisyyden ihannetta.

Kysymys. Miksi minä sekottuisin toisen ihmisen karmaan? voi sanoa se, joka uskoo karmaan, kun hänen pitäisi toista auttaa.

Vastaus. Se on häneltä sängen ajattelemattomasti tehty, sillä se edellyttää, että hän tietää tuon toisen ihmisen karman. Jos hän sen tietää ja siis osaa nähdä hänen kehityksensä kulun läpi elämien eikä sen nojalla sekotu toisen karmaan, on hänellä tietysti siihen syynsä. Mutta niin kauan kuin ihminen ei näe syytä, on hänen velvollisuutensa aina menetellä sisäisen rakkauden äänen, omantunnon mukaan. Se on ainoa johtotähti elämässä. Mutta jos sydän on kylmä, jos ihminen ei tunne minkäänlaista säälin tunteita, niin miksikä hän silloin valehtelisi? Tunnustakoon hän silloin rehellisesti itselleen olevansa säälimätön ja syntinen ja koettakoon kasvaa paremmaksi. Mutta harvoin on sellaisia tapauksia. Tavallisesti on elämässä niin, että jos ihminen kuuntelee omaatuntoaan, niin se häntä käskää auttamaan ja rakastamaan.

Kysymys. Sitooko karma ihmisen tähän tähteen, onko se tarpeeksi voimakas pidättämään häntä tämän maapallon piirissä?

Vastaus. Epäilemättä. Siitä olen vakuutettu. Voi olla kaunista ajatella, niinkuin kirjailija Cam. Flammarion tekee, että kuollessani ponnahtan Mars-tähteen tai liitelen läpi avaruuksien. Mutta tämä on vain kaunista viatonta haaveilua eikä todellisuutta. Maailma on lakisiteinen. Jos me tahtoisimme tästä maapallosta siirtyä esim. Venukseen, niin meidän pitäisi olla itsetietoisia korkeammilla tasoilla ja osata käyttää korkeampia ruumiitamme. Fyysisessä ruumiissamme emme pääse pois maan pinnalta. Emme myöskään pääse astraliruumiissa. Astralitaso on määrätty piiri, tosin paljon laajempi kuin fyysillinen ilmakehä, mutta kuitenkin rajoitettu. Sen ulkopuolelle ei pääse astraliruumis. Jos ihminen osaa itsetietoisesti käyttää mentaliruumistaan, voi hän päästä kauemmaksi, sillä mentaliaine täyttää koko aurinkokunnan. Koko kolminaismaailma on paikallinen ja aineellinen.

Mutta vaikka ihminen olisi tullut itsetietoiseksi tämän kolminaismaailman yläpuolella n. s. buddhisessa ruumiissa, niin hän on vielä sidottu tähän maapalloon, kunnes hän vapautuu kaikista sen principeistä, kaikista sen tasoista. Silloin hän voi, jos hän tahtoo, siirtyä toiseen planettaan. Mutta näin vapaa voi olla ainoastaan korkea Mestari. Tavalliset ihmiset ja opetuslapsetkin ovat sidottu tähän maailmaan, kunnes he ovat oppineet sen läksyn, joka tällä maalla on opetettavana. Turha olisi koulunoppilaan siirtyä koulustaan johonkin toiseen samanlaiseen, ennenkuin hän on käynyt koulunsa läpi, jollei siihen ole mitään ulkonaista syytä.

Vielä toisella esimerkillä tulee suhde selvemmäksi. Mikä isä tai äiti panisi lapsensa toiseen perheeseen eikä itse tahtoisit niitä kasvattaa? Vasta silloin kun lapset ovat saaneet sen opin, minkä vanhemmat heille voivat antaa, siirtyvät he pois kodistaan ja perustavat omat perheensä. Samalla tavalla olisi meidän planettahenkemme järjetön, jos hän heittäisi meidät ulos tästä omasta perhetarhastaan jonkun toisen planettahenken kasvatettavaksi. Eivätkä olosuhteet meidän aurinkokuntamme tähdissäkään ole samanlaiset. Ne jotka saattavat käydä muissa tähdissä, kertovat, että Jupiterissa, Venuksessa y. m. olot ovat sangen erilaiset kuin täällä. Niissä on aivan erilaisia kehitysjärjestelmiä, niin että jos joku meikäläisistä yht'äkkiä paiskattaisiin esim. Jupiteriin, olisi hän siellä niinkuin sudenkorento perhosten parissa tai ehkä niinkuin käärme muurahaisperässä eikä tulisi ollenkaan sieluna toimeen. Kaunista on haaveilla vierailuista muilla planeetoilla, mutta ihminen ei ole vielä mikään vapaa liitelevä enkeli vaan hänellä on vielä edessään pitkä vakava ja vaikea taival.

Kysymys. Minusta ei ole niinkään erinomaista aina tulla takaisin tähän samaan maahan. Hengellä ei ole ulottuvaisuutta, voisihan se yhtä hyvin elää muuallakin kuin täällä.

Vastaus. Ihminen voi kyllä kadehtia korkeampia olentoja ja kysyä itsekseen: miksen minä ole tuon enkelin vaatteissa? Voiko hän silti muuttaa tilaansa? Ei, luonto ei häntä kuuntele, vaikka hän soisi olonsa toisenlaiseksi. Eikä ihmissielu vanhemmaksi tultuaan olekaan niin perso muuallakin muuttamaan. Tämä maa on kyllä hänelle hyvä koetuspaikaksi ja asuinsijaksi.

Kysymys. Mutta millä voidaan todistaa teosofis-salatieteellinen karma-oppi? Hermetinen veljeskunta, joka myös on salatieteellinen veljeskunta, sanoo, että yhtä hyvin kuin me tässä olemme tulleet kivikunnasta kasvikuuntaan ja kasvikuunnasta ihmiskuntaan ja „astralivalo“ eli alempi ymmärrys meissä on hiukan herännyt, yhtä hyvin me täältä taas voimme mennä kehittymään toiseen „Isän kotiin“, niinkuin Jeesus

sanoi. Kun me kerran olemme tulleet ihmisiksi, on meidän kehityksemme tällä pallolla loppu.

Vastaus. Minä en tietysti voi tässä „todistaa“ karmaa oikeaksi. Jokainen todistakoon sen itselleen. Ensin päätelkään hän, mikä on järkevempi. Tietysti totuus ei voi olla kahdella lailla. Luonnon laki ei voi olla tänään yksi, huomenna toinen. Ei yksi tietäjä voi sanoa: „ihminen syntyy ainoastaan yhden kerran“ ja toinen tietäjä: „ihminen syntyy monta kertaa“. Molemmat eivät voi olla todellisia tietäjiä. Jos ne jotka tietävät, sanovat jotakin näistä laeista, niin eivät tietämättömät voi sanoa muuta kuin: „niin kaiketi on“. Kysymys on siis vain, mitä ne ihmiset sanovat sanovat, jotka tietävät.

Jos silloin todellisilta tietäjiltä kysytään, niin he sanovat. „Luonnon laki näkyy olevan, että ihminen syntyy monta kertaa tähän maahan. Hyvin harvoin tapahtuu siitä poikkeus ja ainoastaan silloin, kun ihminen on kehittynyt määrättyyn kohtaan asti“. Myöskin on otettava huomioon, ettei maapallomme ole ainoa pallo, jossa me kaikki kehitymme. Se on yksi seitsemästä pallosta. Maapallo on neljäs järjestyksessä, niin että tavallaan ihmiskunnan historia on siirtymistä toisesta tähdestä toiseen. Me olemme eläneet kolmella pallolla ja vielä on kolme jällellä. Niistä on yksi eetteritasolla, yksi astrali- ja yksi mentalitasolla. Ihmiskunnan kehitys tapahtuu järjestänsä määrättyillä planetoilla eikä sikin sokin. Näkyväiset ja tunnetut planetat eivät kuulu lainkaan meidän kehitysjärjestelmäämme vaan kuuluvat eri ketjuihin.¹⁾

Vielä tahdon kajota yhteen asiaan. Mitä ovat salaiset veljeskunnat? Todellinen „salainen veljeskunta“ ei ole mielivaltainen liitto, vaan siihen kuuluvat kaikki ihmiset, jotka ovat kehittyneet määrättylle asteelle. Ihminen tekee itsensä tämän veljeskunnan jäseneksi. Ei kukaan voi kieltää ketään kuulumasta tähän veljeskuntaan, joka vain on siihen kypsytynyt. Se on olemassa näkymättömillä tasoilla kolminaismaailman yläpuolella. Ne ihmiset, jotka siihen kuuluvat, ovat läpikäyneet ainakin ensimmäisen vihkimyksen ja tulleet itsetietoisiksi buddhisella tasolla.

Nyt on toisia veljeskuntia, jotka ovat tämän Suuren Veljeskunnan haaroja. Joku ihminen on esim. läpikäynyt yhden vihkimyksen ja tulee maailmaan, perustaa määrätyn piirin ja ilmottaa sille joogajärjestelmän, jolla voidaan puhdistaa hienompia ruumiita. Hän ei tietysti voi johtaa oppilaitaan kauemmaksi kuin hän itse on. Mutta se veljeskunta, josta teosofisessa kirjallisuudessa puhutaan, ei ole mikään ihmisten säätämä yhteiskunta vaan luonnon tosiasia. Kun ihminen liikkuu itsetietoisesti Veljesrakkauden (Buddhin) tasolla, alkaa hänen jumalallinen kehityksensä. Kristus on hänessä syntynyt ja hän kulkee eteenpäin todellista salaista tietä Mestariutta kohti. Sitä ennen hänellä voi olla astralisia aisteja. Hän voi olla mediumi, selvänäkijä, salatieteilijä johonkin määrin j. n. e., mutta hän ei silti kuulu Veljeskuntaan.

Hermetinen veljeskunta voi kyllä olla jonkun „vihityn“ johtama, mutta hyvin mahdollisesti nuo „vihityt“ ovat sellaisia, joissa on ainoastaan herännyt muutamia astralisia aisteja. Täällä Euroopassa on kyllä niitä „salaisia veljeskuntia“, jotka opettavat, miten ihminen voi jättää fyysillisen ruumiinsa ja kulkea ympäri astralisesti. Mutta Salainen Veljeskunta ei ole vain astralinen, eikä se, joka ainoastaan astralisesti on tietoinen, vielä voi jälleensyntymisestä ja karmasta mitään tietää. Kun siis „hermetinen veljeskunta“ puhuu karmasta ja jälleensyntymisestä, on se pelkkää aateskelua, spekulatsioonaa, arvelua eikä *tietoa*.

¹ Katso kirjaa „Enkelein lankeemus“.

Kysymys. Vielä pyytäisin kysyä: miksei kristinkirkko ole omistanut tätä tärkeätä karman-oppia?

Vastaus. Keskiajan alussa tapahtui, että joku keksi helvetin olevan ikuisesti kestävä ja siitä on johtunut kaikki tietämättömyys. Kun kirkon johtajat olivat päästäneet itsekkäisyyden vaikuttamaan, niin hävisi kaikki hyvä tieto. Keksittiin, että raamatussa puhuttiin „ikuisesta tulesta“. Tuli kyllä onkin ikuin, s. o. astralitason puhdistava tuli kestää yhtä kauan kuin maapallon elämä, mutta ihmisyksilö ei siinä ikuisesti viivähdä vaan nousee puhdistuneena ylös taivaaseen. Kun joku sairasmielinen munkki oli keksinyt, että ihminen joutuu ikuiseen piinaan, niin tämä oppi levisi salamannopeasti tietämättömiin joukkoihin.

Tähän päättyi keskustelu, koska aika jo oli sängen myöhäiseksi mennyt. Kaikki lausuivat kiitollisuutensa sekä kysymysten tekijää että vastaajaa kohtaan opettavan keskustelun johdosta.

Muistutus. Että ylläoleva totisesti on ollut Jeesuksenkin oppi „ikuisesta tulesta“, näkyy Markuksen 9 luvun lopussa: „Jossa heidän matonsa ei kuole eikä tuli sammuu. Sillä jokainen ihminen on tulella suolattava. Suola on hyvä, mutta jos suola tulee mauttomaksi, millä sen maustatte? Olkoon teillä suola itsessänne ja pitäkää rauha keskenänne“. (Uusimman raamatunkäännöksen mukaan).

Nyt on huomattava, että kaikkien raamatunkriitikkojen mukaan Markuksen evankeliumi sisältää kaikkein vanhimman traditsionin. Tässä on selvästi sanottu se tosiasia, että jokaisen ihmisen pitää käydä puhdistuksen tulen läpi ja että Jeesuksen oikeat opetuslapset vapaaehtoisesti käyvät sen läpi jo maallisessa elämässään. Useissa käsikirjoituksissa puhutaankin tässä kohdin *uhrista*, joka on suolalla suolattava. Muuten Jeesuksen sanat madosta ja sammumattomasta tulesta ovat otetut Jesaijan kirjan viimeisestä värsystä, jossa kerrotaan, kuinka „uuden Jerusalemin asukkaat“ menevät ulos „katselemaan niiden ihmisten raatoja, jotka (ihmiset) minua vastaan syntiä tekivät; sillä ei heidän matonsa pidä kuoleman eikä heidän tulensa sammuman, ja heidän pitää kaikelle lihalle kauhistuksesi oleman“. Jos ihmisessä ei olisi mitään muuta kuin „raato“ s. o. fyysinen ruumis ja astralinen, niin tuli hänet kokonaan kuluttaisi loppuun. Nyt sitävastoin hänen kuolematon osansa nousee „toisen kuoleman“ jälkeen ylös aikakautiseen rauhaan ja lepoon. Näin ymmärrettynä saatamme käsittää, miksi vapautuneille hengille ei ole mikään kauhistus katsella luonnon armiasta puhdistustulta vaan että ainoastaan „lihan ihminen“ kauhistuu nähdessään „Jumalan tuomion“, nähdessään, että jokainen rikkomus on maksettava takaisin viimeiseen ropoon asti. Mutta kun viimeinen ropo on maksettu, silloin myös vangittu pääsee ulos „tornista“. (Luuk. 12: 59). – Kuinka kiihkeästi iskettiin kiinni kaikkiin vertauskuvallisiin lauseisiin, joita voitiin selittää „ikuista piinaa“ koskeviksi, näkyy siitä, että näitä lauseita perästäpäin lisättiin moneen sellaiseenkin kohtaan, missä niitä ei alkuaan ollut. Meidän uusin käännöksemme on koettanut karsia pahimpia lisäyksiä esim. Mark. luku 9 vv. 44 ja 46, v. 45 viimeiset sanat y. m.

V. H. V.

KIRJALLISUUTTA.

Emanuel Swedenborg: *Elämän oppi* uutta Jerusalemia varten. Latinankielisestä alkuteoksesta suomentanut ja Swedenborgin elämäkerralla varustanut C. G. Swan. Helsinki 1908, Yrjö Weilin. Tämä on huomattava suomennos. Monta vuotta on ollut suomen kielellä luettavana Matter'in tekemä Swedenborgin elämäkerta, mutta tämä „Elämän oppi“ on tietääksemme ensimmäinen suomennos Swedenborgin omista kirjoituksista. Se antaa hyvän kuvan Swedenborgin kirjoitus- ja ajatustavasta ja hänen oppinsa siveellis-käytännöllisestä puolesta, ollen kymmenen käskyn selvittely henkisesti eli esoterisesti. Ei kukaan teosofi voine muuta kuin suurimmalla mielihyvällä tutustua tuon suuren ruotsalaisen näkijän ja astralis-mentalisessa maailmassa vaeltajan omaan kirjoitukseen. Emme sentähden pidä tarpeellisena tässä kertoa kirjan sisällyksestä. Suomentaja on sen varustanut esipuheella ja loppulauseella. Esipuheessa hän kertoo lyhyesti S:n elämäkerran ja muutamien muiden S:n teosten sisällön, mutta teosofismielistä lukijaa loukkaa hänen alituisesti toistuva puheensa S:n haaveellisuudesta j. n. e. Koska meidän lyhytnäköinen ja rikkiviisas aikamme oppii kunnioittamaan tosi tietona semmoistakin tietoa, joka ulottuu tavallisten ihmisten tieteellisen näköpiirin toiselle puolelle? Kirjan hinta on Smk. 2: – ja voidaan tilata Teos. Kirjakaupasta ja Kustannusliikkeestä, Helsinki.

Victor Hugo Vickström: *Pappisvallan pirunpalvelus*. Suomennos. Helsinki, Vihtori Kosonen. Tämä kirja ei ole ollenkaan niin pelottava kuin sen suomalaisesta nimestä päättäen odottaisi. Sen alkuperäinen nimi kuuluukin „Prästväldets satanism“, joka kaikuu melkoisesti „sivistyneemmältä“. Itse asiassa kirja on tunnetun ruotsalaisen kaunokirjailijan tekemä ja sangen taidokkaasti, vaikka paikotellen hyvinkin rohkeasti kirjoitettu. Sen tekijä ei ole mikään „näköpiiri“ eikä siis „haaveilija“. Materialistitkin saattavat pahoin voimatta tutustua hänen mietteihinsä. Kuitenkaan hän ei ole materialisti. Hän uskoo Jumalaan! Mutta ei tuohon pirulliseen jumalaan, joka ihmisiä piinaa ja pelottaa, vaan ikihyvään ja ikijaloon Isään, josta Jeesus puhui. Se on siis kirja, jonka teosofi lukee mielensä virkistykseksi. Eikä se ole hinnalla pilattu: Smk. 1: –.

Asa Jalas: *Venäjän valta tosityöpausten valossa*. Otteita Venäjän historiasta Aleksanteri I ajoilta meidän päiviimme. Helsinki 1908, Kustannusliike Tarmo. Selaillessaan tätä kirjaa hämmästyttävä ja kauhistuu. Siinä ei kerrota kauniita eikä „ylösrakentavia“ juttuja. Siitä saa vain tietää, kuinka raaka ja paha tämä meidän vanha, materialistinen maailmamme on. Kertomukset koskevat Venäjän oloja, mutta eiköhän samansuuntaista voisi kertoa kaikista maista ja kaikilta ajoilta? Yksipuoliselta näyttää kohdistaa katseensa kauheuksiin vain – sillä onhan kaikkialla hyvääkkin? Ja jos Venäjällä on enemmän pimeyttä kuin muualla, niin kai siellä on enemmän valkeuttakin. Yksilönkin suhteen on niin, että jos ei hänessä ole pahaa, niin eipä ole juuri hyvääkään. Kysymys ei olekkaan siitä, ettei pahaa pitäisi tuntea, vaan siitä, että hyvä pysyisi herrana, paha palvelijana. Tämä nyt ei aina tapahdu yksilössä enemmän kuin valtiossakaan, mutta siihen suuntaan kehitys varmasti vie. Emme suositele kirjaa, jonka hinta muuten on vain Smk. 2: –, heikkohermoisille luettavaksi, mutta ne jotka ovat optimismistaan varmoja, kyllä senkin kestävätkin.

(Tietäjä 1908 Marraskuu N:o 11, ss. 344-345)

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA.

Toimitus vastaa kirjallisesti tehtyihin kysymyksiin.

147 Kysymys. M. K. Koska kerran teidän taholtanne on sanottu, että avioliitto on miehen ja naisen välinen sielullinen sopusointu, niin eikö „vihkiminen“ y. m. s. uskonnolliset menot ole sitä vanhaa kirkollista materialismia? Kuitenkin Annie Besant puolustaa vihkimistä (kts. Kristinuskon salainen puoli, siv. 195). Hän on niin syventynyt henkiseen elämään, että katsoo asioita omalta, mystilliseltä kannaltaan, enkä voi sanoa, että hän olisi väärässä. Mutta eikö jokapäiväisen yhteiskunnan kannalta esim. siviili-avioliitto olisi parempi ja kehittävämpi kuin kirkolliset kaavat, joissa naisen arvoakin alennetaan?

Vastaus. Ymmärrän hyvin kysyjän epäilyksiä, koska asioita voi katsoa monelta kannalta. Yllämainitussa kirjassaan Annie Besant katsoo asioita kristinuskon kannalta. Kun hän kirjottaa hindulaisille tai buddhalaisille tai muunlaisille „pakanoille“ hän taas katsoo asioita heidän kannaltaan ja näyttää heille, mitä hyvää heidän uskonnossaan on. Teosofin ja salatieteilijän tehtävä on juuri tällä tavalla kaivaa esille joka uskonnosta alkuperäinen salattu viisaus. Nyt tiedämme, että kristikunnassa aina on pidetty ainoana jumalallisena asetuksena elinkautinen avioliitto yhden miehen ja yhden naisen välillä. Kaikki muu on tältä puhtaalta kristilliseltä kannalta „syntiä“. Syntiä on prostitutsioni, syntiä on moniavioisuus ja aviorikos. Eikö siis ole luonnollista, että on tahdottu erityisillä juhlamenoilla terottaa ihmisten mieliin, kuinka pyhä ja ylevä on oleva se liitto, johon kaksi lupautuvat? Tältä kannalta katsoen en näe „vihkimisessä“ mitään rumaa tai alentavaa. Tosin niitä sanoja, joita käytetään voisi muuttaa hieman „uudenaikaisemmiksi“ ja „vapaammiksi“, koska niiden salaista merkitystä ei kuitenkaan enää muisteta eikä ymmärretä. Mutta en silti tahdo tuomita „vääräksi“ siviiliavioliittoa, niin, en sitäkään liittoa, jossa ei ole mitään menoja käytetty. Päinvastoin: on mielestäni suotava, että semmoisiakin otetaan käytäntöön, että ihmiset ovat tilaisuudessa noudattamaan sisäisiä omantunnonkäskyjä. Liiton pyhyys riippuu kuitenkin viime kädessä asianomaisista henkilöistä itsestään. Uskonpa niinkin, että tulevaisuudessa, kun teosofinen uskonto on läpitunkenut kaikkien kansojen henkisen elämän, kohtelemme samalla kunnioituksella ihmistä joka esim. muhamettilaisten tapaan elää moniavioisuudessa, kuin sitä, joka kristittyjen tapaan elää yksiavioisuudessa. Ainoa mitä ei suvaita, on epärehellisyys, ulkokultaisuus, petos, sorto. Mies, joka käyttää „huonoja“ naisia salaa, on silloin ala-arvoisempi kuin mies, jolla on esim. kaksi vaimoa julkisesti.

148 Kysymys. X. Onko totuuden tieto henkimaailman asioissa ihmiskunnalle hyödyksi vai vahingoksi?

Vastaus. Hyödyksi.

149. Kysymys. X. Kumpi on parempi: jos henkilö päästyään totuuteen salaa sen ja pelastaa itsensä tai julkaisee sen ja saa siten itse vainotun osan joka puolelta?

Vastaus. Totuuteen päässyt henkilö ei ajattele itseään. Jos hän salaa, salaa hän muiden takia. Jos hän julkaisee, julkaisee hän muiden tähden.

150 Kysymys. H. S. „Suhteemme lapsiin“ nimisen artikkelin kirjottaja sanoo, että „palvelijat melkein ehdottomasti ovat vähemmän sivistyneet ja hienostuneet kuin heidän emäntänsä“. Eikö hän siis ole huomannut, kuinka vähän todellista sivistystä on usealla emännällä, joka esim. kaikella tavalla opettaa lapsiaan kohtelemaan palvelijoita jonkinmoisina alempiarvoisina olentoina? Vai panevatko teosofit niin suurta arvoa ulkonaiselle sivistykselle? Tyhjää kuorta se on minun mielestäni. Olen vähän lukenut teosofisia kirjoja ja pitänyt niistä. Vaan tuommoiset artikkelit ikäänkuin sanovat: siitä sen nyt näet, eivätkö kaikki uskonnot ole paljasta haaveilua!

Vastaus. Jos lukisitte vielä enemmän teosofiaa, huomaisitte, että teosofia ei ole uskonto toisten lisäksi vaan kaikkien uskontojen ydin, niiden *tieteellinen* ydin. Jumaluusopit voivat olla haaveilua, mutta teosofia on oman luontonsa kautta tiedettä. Kun siis kysytte, mitä on sivistys teosofian kannalta, vastaan: sivistys ulkonaisessa merkityksessä (ja missä muussa merkityksessä onkaan sivistystä?) on kokemusten, kasvatuksen ja itsekasvatuksen avulla saavutettu hienous ja jalous ei ainoastaan fyysillisen ruumiin teoissa ja tavoissa vaan myös tunteissa ja ajatuksissa (siis astrali- ja mentaliruumiin ilmennyksissä). Sivistys käsittää kaikkia kolminaismaailman ruumiita. Sivistymätön on se, joka on karkea ja jalostumaton, raaka ja julkea käytöksessään, tunteissaan, ajatuksissaan. Ja huomatkaa: ihminen voi olla sivistynyt *osaksi* – hieno esim. käytöksessään, raaka ajatuksissaan tai päinvastoin. Kun Mr. C. W. Leadbeater sanoo, että palvelijat *melkein* ehdottomasti ovat vähemmän sivistyneitä kuin heidän emäntänsä, emme saa unohtaa, että hän etupäässä puhuttelee teosofeja ja että Englannissa teosofia ei ole niin paljon levinnyt kansan kesken kuin esim. meillä. Jos meillä Suomessa palvelija on teosofi, emäntä ei, silloin palvelija *voi* olla sivistyneempi kuin hänen emäntänsä, jos palvelija ottaa vaarin siitä, mitä hän teosofian välityksellä on tilaisuudessa saamaan. Siihen kuuluu tietysti silloin myös, ettei hän ajatuksissaan tuomitse pintapuolista emäntäänsä, vaan omalla käytöksellään, omilla tunteillaan ja ajatuksillaan koettaa vaikuttaa emäntäänsä sivistyttävästi.

TIEN VARRELTA.

Marraskuun 17 päivänä. Tämä T. S:n syntymäpäivä on muistopäivä, jota sopii viettää kaikissa Seuran loosheissa ympäri maailmaa erityisellä kokouksella. Helsingin teosofit kokoontuvat yhteiseen illanviettoon N. M. K. Y:n talolle, Vuorik. 17, tiistai-iltana klo 7,30. Ohjelmassa on m. m. tärkeitä päätöksiä.

Suomalaisen Osaston syysjuhla. Viime vuonna oli osastomme vihkimysjuhla marraskuun 17 p:nä. Yleinen mielipide teosofissa piireissä Helsingissä tuntuu olevan, että joka vuosi vietettäisiin erityinen syysjuhla. Ainakin tänä vuonna pannaan semmoinen toimeen sunnuntaina marraskuun 22 p:nä klo 11 e. p. p. Koiton juhlasalissa, Yrjönk. 31. Ohjelmassa on soittoa, laulua, esitelmiä. Sisäänpääsy Smk. 1:— Puhdas tulo käytetään erityiseen tarkotukseen.

Oma koti T. S:n päämajalle Suomessa. Suomalaisen Osaston hallinto on päättänyt marraskuun 17 p:nä perustaa „Omakoti-rahaston“ T. S:n suomalaista päämajaa varten. Vuokralla asuminen on monessa suhteessa hankalaa, puutteellista ja kallista. Kuinka ihana olisi, jos meillä niinkuin Intiassa, Hollannissa, Australiassa y. m. olisi oma talo T. S:lla! Ja vaikkei olisi omaa taloa, kunhan edes voitaisiin osakkeilla hankkia mielenmukainen huoneusto jossain rakennettavassa talossa. Onhan tämä vielä tulevaisuuden toivo, mutta rahan kokoamiseen saatamme heti ryhtyä. Marraskuun 17 p:nä perustetaan rahasto ensimmäisillä vapaaehtoisilla lahjoilla. Syysjuhlassa 22 p:nä koituva voitto lankeaa kokonaisuudessaan tälle rahastolle.

Teosofinen Kirjasto Helsingissä. Teosofinen kirjasto on epäilemättä hyvä aattemme levittäjä. Helsingiläinen maamme vanhin teosofinen kirjasto, joka sijaitsee Seuran päämajassa, Bulevardink. 17, ja on auki tiistaisin ja lauantaisin klo ½7-8 illalla, antaa kirjan lainaksi 5 p:llä (maaseudullekin, kun lainaaja maksaa rahdin) ja on siis tosiaan aatteen ja yleisön palvelija omaan aineelliseen etuunsa katsomatta. Kuinka tämä kirjasto pystyssä pysyy? Yksityisten ystävien vuosiavustuksilla. Ja koska kirjaston nykyinen taloudellinen asema on hieman epävakaa, kehoitetaan teosofian ystäviä kirjottautumaan Teosofisen Kirjaston vuosikannattajien joukkoon. Avustussumma on vapaaehtoinen eikä kannattajan tarvitse olla T. S:n jäsen.

Teosofia Venäjällä. Ilolla saatamme kertoa, että Teosofinen Seura nyt on saanut julkisen jalansijan Venäjälläkin. Huhtikuun 17 p:nä tänä vuonna perustettiin näet Teosofisen Seuran Venäläinen Osasto. Suuri kokous pidettiin Pietarissa, jossa on kolme looshia, ja edustajia on saapunut Moskovan, Kalugan, Kiefin ja Varsovan loosheista. Kokous avattiin konsertilla, jota seurasi yhteinen teenjuonti. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin neiti Nina de Gernet, eräs venäläis-japanilaisen sodan sankarillisia sairaanhoitajattaria. Kun Osasto päätettiin perustaa, valittiin sen ylisihteeriksi neiti Anna Kamenski, tunnettu m. m. venäläisen teosofisen aikakauskirjan toimittajana. Kokouksessa pidettiin useita esitelmiä: sosialismista ja uskonnosta, mesmerismistä ja mesmerisestä parantamisesta, Leibnitzin monadiopista ja Venäjän filosofeista. Julkisessa kokouksessa rouva Unkovski, etevä viuluniekka, piti

erinomaisen mieltäkiinnittävän luennon musiikista ja sävelten väreistä; rouva U. näkee nimittäin värillisiä kuvia soittaessaan ja katsellessaan kuvia hän kuulee soittoa.

C. W. Leadbeater ja Teosofinen Seura. Teosofisessa Seurassa puuhataan tätä nykyä kuuluisan salatieteilijän, Mr. C. W. Leadbeaterin kutsumista takaisin Seuraan. Mr. L. erosi Seurasta pari vuotta sitten eräitten häntä vastaan tehtyjen, asiallisesti perättömien syytösten nojalla. Kerromme tästä asiasta enemmän ensi numerossa.

Paikallisyhdistysten toiminta. Seuraavat looshit ovat kertoneet meille toiminnastaan:

Kalevala Helsingissä. Paikallisyhdistyksen toiminta on syksyn kuluessa ollut verrattain hiljaista. Kokouksissa on luettu Bhagavad-Gîtää ja luetun johdosta keskusteltu. Sen ohessa on jouduttu keskustelemaan muistakin kysymyksistä, esim.: onko Mestarien oppi lohdutonta, koska he kaikki saarnaavat näkyväisen maailman turhuudesta, miten pahaa on vastustettava, mitä uskolla ymmärrämme y. m. Aivan viime aikoina on yhdistyksen elämä ainakin tämän kirjottajan mielestä vilkastunut. On päätetty perustaa yhdistykselle oma käsinkirjotettu sanomalehti jäsenten kirjallisen esitystaidon kehittämiseksi. Päätoimittaja on Palomaa. Toivotaan runsasta kirjoitustulvaa. — Yhdistyksen virkailijoissa on tapahtunut se muutos, että rahastonhoitajana F. A. Johansson'in sijasta sattuneesta syystä toimii Fr. Korpi.

—iö.

Sampo Viipurissa. ²⁷/₉ — esitti herra Juho Leino ensin tervehdyspuheensa looshin jäsenille kertoen kesän aikana tekemistään havainnoista, minkä jälkeen luettiin 1 luku Bhag. Gitasta ja keskusteltiin luetun johdosta. — ⁴/₁₀ — luettiin 3 luku Bhag. Gitasta, jota seurasi keskustelua luetusta. — ¹¹/₁₀ luettiin rva Lydia Suhosen suomentama Rich. Eriksenin esitelmä „Kokemuksia korkeammilla tasoilla —“. ¹⁸/₁₀ — herra Juho Leino piti esitelmän „Teosofiassa esiintyvistä käytännöllisistä kysymyksistä“. — ²⁵/₁₀ — Edellisenä sunnuntaina tehdyn päätöksen mukaisesti olivat looshin jäsenet viikon kuluessa mietiskelleet karmakysymystä, josta nyt keskusteltiin, kertoen itsekukin saavuttamistaan tuloksista sekä tehden kysymyksiä epävarmojen asiain selville saamiseksi. Keskustelun vilkkaudesta päättäen on tällainen työtapo omiansa suuressa määrässä selvittämään monesta ehkä pulmallisilta näyttäviä teosofisia totuuksia.

V. S.

Sarastus Nokialla. Nokian Sarastuksella ei ollut kesän aikana kokouksia, joten vasta kesäloman jälkeen ensikerran kokoonnuttiin syyskuun 10 p:nä. Luettiin kirjasta „Teosofian Avain“, sivulle 140, ja luetun johdosta keskusteltiin. Keskusteltiin seuraavan kokouksen toiminnasta. Tämä pidettiin lokakuun 4 p:nä. Kokouksen alussa puhui J. Louhivaara jäsenille, kehottaen etsimään totuutta, „sitä ääretöntä elämää joka on kaikkialla, joka on meissä itessämme“. A. Koskinen alusti keskustelukysymyksen „onko vegetarismi tulevaisuuden ihanne ja onko se toteutettavissa?“ Keskusteltaessa tultiin siihen mielipiteeseen, että siihen on pyrittävä, vaikka onkin vielä vaikeuksia. Luettiin edelleen „Teosofian Avainta“ ja keskusteltiin. Lokakuun 18 päivän kokoukseen oli saapunut esitelmät: „Mitä me tiedämme Jeesuksesta?“ ja „Jeesuksen oppi“, joista puheenjohtaja ääneen luki edellisen. Keskusteltiin J. Louhivaaran

kysymyksen johdosta: „mitä on iankaikkinen elämä?“ Luettiin edelleen kirjasta „Teosofian Avain“ ja keskusteltiin.

J. L.

1909 vuoden efemeridit Raphael's Ephemeris vuodelta 1909 on saatavissa Teosofisesta Kirjakaupasta. Hinta postivapaasti 85 p. Tämä on huomautus astrologian ystäville.

Ylisihteerin matkat. Usealta taholta on kysytty, eikö ylisihteerin voisi tulla luennoimaan. Vanhat ja uudet looshit häntä odottavat. Näille hän pyytää ilmottaa, että hän toivottavasti on oleva tilaisuudessa taas tekemään muutamia matkoja.

Uusia kirjoja. Kaun odotettu „Hiljaisuuden ääni“ taitaa ilmestyä joulukuun. Sitä vastoin on luultavaa, että Zanoni ei *silloin vielä* ole kokonaan ilmestynyt.

Tietosanakirja. Meille on ilmoitettu, että hartaasti odotettu kotimainen tietosanakirja alkaa lopultakin ilmestyä tänä syksynä. Jokainen lukijamme epäilemättä ilolla tervehtii tätä tiedonantoa. Suuri aukko sivistyskirjallisuudessamme alkaa siten täyttyä. Me olemmekin olleet tässä suhteessa muista sivistysmaista pahasti jälellä. Puhumattakaan sellaisista maista kuin Saksa, Ranska, Englanti ja Amerikka, joissa tietosanakirjoja, kaikenlaajuisia, on levinnyt kymmenin miljonin, ja joissa melkein jokaisessa kodissa on jonkinlainen tietosanakirja, viittamme tässä esim., vain pienen Tanskan ennätyksiin. Noin vuosi sitten valmistui siellä yli 20,000 kaksipalstaista sivua täyttävä tietosanakirja, ja parhaillaan julaistaan siellä uutta, jonka laajuus on suunniteltu jotenkin yhtäläiseksi kuin meikäläisen. Myöskin Norjassa ilmestyy parhaillaan suunnilleen yhtä laaja uusi tietosanakirja.

Näihin ulkomaalaisiin tietosanakirjoihin on meidän suomalaisten täytynyt turvautua sen mukaan kuin vieraitten kielten taito on sen sallinut. Kansamme on kuitenkin viime vuosien kuluessa astunut kehityksen tiellä pitkän askeleen eteenpäin. Entistään tärkeämpää nyt on, että kaikkien kansalaisten käytettävänä on tietolähde, josta jokainen voi käden käänteessä saada lyhyen, mutta samalla ytimekkään ja selvän selityksen kustakin alalla millä hyvänsä esiintyvistä asiasta.

Yli kaksi vuotta ovat valmistavat työt vieneet ennenkuin teoksen painatus on voitu aloittaa.

Vapaus II, sosialistinen joulujulkaisu. Helsingin sosialistisen yhdistyksen joulujulkaisu „Vapaus I“ levisi viime vuonna hyvin, jonka tähden yhdistys on päättänyt tänä vuonna lähettää markkinoille uuden julkaisun „Vapaus II“. Kirjoituksia siihen tulee tunnetuilta teosofisilta ja elämäläisiltä kirjailijoilta: Matti Kurikalta, Pekka Ervastilta, V. Palomaalta, Martti Humulta, V. H. V:lta, Ukko Havukalta y. m. Kuvia tulee myös useampia symbolistisia, kapitalismi, kullanhimo, vuosisatain taistelu y. m. Koska hinta ei ole kuin 50 p:iä, toivomme julkaisun laajalle leviävän. Tilaukset on lähetettävä Helsingin sosialistiselle yhdistykselle, os. Vilhonkatu 6, Helsinki, ja mieluummin ennen joulukuun 1 p:ää, että painoksen suuruuden voisi suunnilleen määrätä. Jokaista 10 tilausta seuraa yksi ilmaiseksi.

Edullinen tarjous aikakauskirjamme ystäville. Tämän vuoden ajalla myydään jällellä olevia Omantunnon sitomattomia vuosikertoja v:lta 1906 ja 1907 á *kahdella markalla* (50 centillä), jälkivaatimuksella Smk. 2: 25. Tilaukset lähetettävät Teos. Kirj. ja Kust:lle Bulevardink. 17, Helsinki. Lahjottakaa ystävälenné jouluksi! Täydenäkää oma kirjastonne!

(Tietäjä 1908 Marraskuu N:o 11, ss. 347-349)

TIETÄJÄ.

- Ilmestyykö Tietäjä ensi vuonna?
- Ilmestyy. Tietäjä ilmestyy vuonna 1909 kuten tänäkin vuonna kerran kuukaudessa 32-sivuisena, kansilehteä lukuunottamatta. Sen hinta on koko vuodelta Suomessa 5 markkaa, Amerikassa 1 ½ dollaria, Venäjällä 2 ruplaa ja Ruotsissa 4 kruunua, postimaksut siihen luettuna.
 - Mistä se tilataan?
 - Joko suoraan toimitukselta, os. Bulevardink. 17, Helsinki, tai postin kautta tai asiamiehiltä. Vanhoilla tilaajilla on erityinen etuoikeus (katso alempana „Tilaatteko?“).
 - Tapahtuuko muutos Tietäjän ohjelmassa?
 - Ei. Ohjelman henkinen puoli pysyy samana. Tietäjän tarkoitus on kasvattaa kansaamme, herättää sitä itsenäisesti ajattelemaan, kertoa sille mitä viisaat tietävät elämästä ja kuolemasta sekä innostaa sitä totuutta etsimään ja jalosti elämään.
 - Voiko lyhyesti sanoa mikä on Tietäjän elämäkatsomus?
 - Tietäjä uskoo ihmisten veljeyteen. Veljeys on luonnon ja elämän tosiasia. Elämä on yksi ja me olemme kaikki – kaikki ihmiset, kaikki eläimet, kaikki luontokappaleet – saman Elämän lapsia. Meidän kärsimyksemme johtuvat siitä, että rikomme tätä suurta veljeyden ja yhteyden lakia vastaan. Onnellisiksi ja autuaiksi me tulemme vain siinä määrin kuin me ajatuksissamme, tunteissamme, sanoissamme ja teoissamme toteutamme veljeyden, rakkauden ja totuuden ihannetta. Totinen siveysoppi perustuu veljeyden ja henkisen yhteyden tosiasiaan. Tätä teosofista siveysoppia Tietäjä opettaa ja julistaa.
 - Onko muita puolia Tietäjän maailmankatsomuksessa?
 - On. Tietäjä uskoo ja tietää, että kaikki ihmiskunnan uskonnot ovat sisaruksia keskenään, saman äidin tyttäriä, oksia samasta puusta. Tietäjä ei suosi toista uskontoa toisen kustannuksella. Ei se tahdo kääntää ketään ihmistä pois hänen omasta uskostaan, mutta se tahtoo osottaa ja todistaa, että kaikissa uskonnoissa on opetettu samaa, että kaikki uskonnot ovat ilmituoneet saman suuren Elämän Totuuden, joskin välistä hieman poikkeavalla tavalla. Tietäjä näyttää, että ihmiset ovat kaikkina aikoina ja kaikkialla etsineet totuutta – etsineet ja löytäneet. Elämän Jumala kuuntelee lastensa rukouksia: ei Hän jätä pimeyteen sitä, joka valoa pyytää. Aina on sama laki vallinnut: se joka etsii hän löytää, se joka kolkuttaa, hänelle avataan. Tuhansia ja miljoonia vuosia sitten ovat uskaliaat ja päättäväiset totuuden etsijät löytäneet saman Totuuden Helmen, joka vielä tänäpäivänäkin on löydettävissä. Tämä näkyy uskonnoista, jotka kaikki viittaavat samaan Elämän Alkulähteeseen.
 - Tietäjä uskoo siis, että ihminen voi löytää totuuden, ettei hänen tarvitse tyytyä sokeaan uskoon?
 - Ei missään tapauksessa sokeaan uskoon. Tieto on vaikeasti saavutettavissa, mutta järkipерäinen vakaumus on jokaisen palkinto, joka tutkii ja etsii.
 - Miksi tieto on vaikeasti saavutettavissa?
 - Siksi että tosi tiedon olemus on elämää, on taitoa, on omaa. Tosi tieto ei ole ulkopuolelta saatua, se ei ole vain ymmärryksen omaisuutta, vaan se on ihminen itse, joka on kasvanut – kasvattanut itsensä – elämän ja kuoleman tietäjäksi.

- Mutta olisihan sitä valmis antamaan vaikka mitä saavuttaakseen tietoa elämästä ja kuolemasta!
- Niin, kysymys ei olekaan siitä, että antaisi „vaikka mitä“, sillä tieto ei tule muille kuin niille, jotka antavat oman itsensä.
- Totuuden tiedon saavuttaminen on siis omasta itsestään luopumista?
- Niin on, ja myöntäkää, että se ei ole helppoa. Ihminen ei tunne itseään. Vasta kun hän alkaa henkisesti pyrkiä, herää hänessä koko hänen alempi minänsä, hänen itsekkyytensä, hänen eläimellisyytensä hengen ponnistuksia vastustamaan. Ei ihmettä, että tiedon tietä on kutsuttu kaidaksi tieksi. Se on „partaveitsi-tie“ kuten Buddha sanoi.
- Turha kai niin muodoin on kehottaa ihmisiä totuuden tietoa etsimään?
- Ei ollenkaan turha. Ihminen on kuolematon henki, joka syntyy jälleen maan päälle. Mitä hän ei tänään ole saavuttanut, sen hän huomenna tai ylihuomenna saavuttaa. Pääasia on, että hän alkaa pyrkiä. Sillä lopulta hänen on se saavutettava.
- Ihminen saa siis tehdä tulevaisuuden työtä? Eikö tämä ole liian vähän tyydyttävää nykyhetken vaatimuksia silmällä pitäen?
- Ei ollenkaan. Ihminen voittaa äärettömän paljon nykyhetkelläkin. Sain vastikään, että hän savuttaa järkipäisen vakaumuksen sokean uskon asemesta. Eikö tämä ole kallis voitto? Koko elämä hänen silmissään muuttuu. Missä ennen oli pimeyttä, siellä nyt päivä paistaa. Yön peikot ovat hävinneet, hävinnyt on turha pelko ja turha kärsimys. Ihminen on voittanut varmuuden, horjumattoman varmuuden elämän ja kuoleman asioissa.
- Koska nyt Tietäjän maailmankatsomus on tuommoinen, millä tavalla Tietäjä sitä muodollisesti ohjelmassaan toteuttaa?
- Samalla tavalla kuin tähänkin saakka: eri aloilta otetuilla teosofisilla kirjoituksilla.
- Eikö voi ilmaista mitään erityistä puolta ensi vuoden ohjelmasta?
- Yksi seikka voidaan mainita. Tietäjä tulee ensi vuonna jatkuvana kirjoituksena sisältämään kertomuksen Mestarein esiintymisestä Teosofisen Seuran ja teosofisen liikkeen yhteydessä. Tiedättehän ketä Mestarit ovat? He ovat juuri noita Tietäjiä.
- Heitä siis elää tänäpäivänä ruumiillisesti?
- Elää tietenkin. Teosofisen liikkeen varsinaisina alkuunpanijoina oli kaksi ylevää Mestaria: madame Blavatsky oli ainoastaan heidän opetuslapsensa ja lähettiläänsä.
- Ja nämä Mestarit ovat esiintyneet Teosofisen Seuran yhteydessä, ovat teosofeille näyttäneet?
- Niin ovat.
- Ja Tietäjä aikoo ensi vuonna kertoa niistä asioista?
- Niin aikoo. Tulee Tietäjä sisältämään muitakin huomiota ansaitsevia ja mieltä kiinnostavia asioita, mutta paras on olla niistä edeltäkäs puhumatta. Tammikuun numerossa kerrotaan tarkemmin ensi vuoden ohjelmasta. Toimituksen hartaana pyrkimyksenä on oleva eräitten uutuuksien ja parannusten kautta saada Tietäjä mahdollisimman rikassisältöiseksi ja monipuoliseksi.

Tilaatko?

- Tilaatko Tietäjän ensi vuodeksi?

- Tilaan tietysti.
- Tilaatteko asiamiehen kautta?
- En, vaan suoraan toimitukselta.
- Silloin teidän ei tarvitse tehdä mitään. Ei mitään vaivoja, ei mitään menoja yli tilausmaksun.
- Kuinka niin?
- Tammikuun numero 1909 lähetetään teille 5 markan jälkivaatimuksella. Toimitus maksaa postikulungit.
- Vai niin. Mutta mistä toimitus tietää lähettää minulle?
- Toimitus lähettää kaikille vanhoille tilaajille, jotka eivät ennen tammikuun 1 p:ää ilmota sille, etteivät halua Tietäjää vuodeksi 1909.
- Sepä mukava. Siis odotan rauhassa.

Asiamiehet!

- Oletteko Tietäjän asiamies?
- Olen, ja ensi vuodeksi aionkin hankkia monta tilaajaa.
- Sepä hyvä. Koettakaa siis mikäli mahdollista lähettää toimitukselle luettelo tilaajistanne jo ennen tammikuun 1 p:ää, ettei toimitus lähettäisi Tietäjää jälkivaatimuksella niille vanhoille tilaajille, jotka nyt teidän kauttanne uudistavat tilauksensa.
- Koetan.

Lisää voimia työhön!

- Tahdotteko ruveta Tietäjän asiamieheksi ja koota sille tilaajia vuodeksi 1909?
- Olenpahan sitä ajatellut. Tietäjä on hyvä olemassa, ja hyvä, jos se leviäisi. Mitenkä se asiamieheksi rupeaminen käy päinsä?
- Hankkikaa oman tilauksenne lisäksi yksi uusi tilaaja, joka ei ennen ole tilannut, niin saatte molemmat tilaukset 10 % alennuksella, siis 9 markalla, jonka summan lähetätte toimitukselle. Asiamiehille myönnetään 10 % alennus, siis joka tilauksesta 50 penniä. Jos hankitte 10 tilaajaa, saatte täten oman Tietäjänne ilmaiseksi.

Hylkäätekö?

- Onko niitä, jotka eivät tilaa Tietäjää ensi vuodeksi?
- Saattaa olla joitakuita.
- Kuinka niiden käy, kun heille lähetetään tammikuun numero jälkivaatimuksella?
- Heidän ei käy mitenkään, mutta jos he tahtovat olla veljellisiä toimitusta kohtaan ja säästää toimituksen vaivoja ja varoja, niin he ystävällisesti ennen tammikuun 1 p:ää ilmottavat toimitukselle, etteivät aio tilata. Toimituksen silmissä he silloin kaikissa tapauksissa ovat gentlemanneja.

Pekka Ervast.

C. W. LEADBEATERIN ASIA.

Marraskuun alkupäivinä lähetettiin T. S. Suomalaisen osaston jäsenille näin kuuluva kiertokirje, jota samalla seurasi asianomainen äänestyslippu:

“Ote pöytäkirjasta, joka pidettiin T. S. Suomalaisen Osaston hallinnon kokouksessa lokakuun 29 p:nä k:lo 6.30 i.-p. Läsänä: kaikki hallinnon jäsenet.

2 §.

Ylisihteeri ilmotti, että T. S:n vuosikokouksessa joulukuussa 1908 päähallinnossa tulee nostettavaksi kysymys siitä pyydetäänkö Mr. C. W. Leadbeateria, joka v. 1906 erosi Seurasta eräiden häntä vastaan tehtyjen syytösten takia, astumaan takaisin Seuraan. Asia oli ylisihteerin mielestä kiireellistä laatua ja toivoi hän sentähden, että Suomalaisessa Osastossa voisi tapahtua äänestys asiasta jo ennen vuosikokousta. Omasta puolestaan hän jo oli kirjottanut presidentille kannattavansa kaikesta sydämestä Leadbeaterin palaamista Seuraan.

Hallinnon jäsenet yhtyivät yksimielisesti ylisihteerin ehdotukseen. Rouva Hällström lausui olevansa vakuutettu siitä, etteivät Mr. Leadbeaterin aikomukset missään tapauksessa olleet huonot tai rumat vaan että hän neuvoillaan oli tahtonut olla avuksi. Turja arveli, että Seuralle olisi kunniaksi, jos sen etevä jäsen taas palaisi ja ryhtyisi työhön. Backman huomautti, että Seura nykyään käy läpi koetuksen. Hyvä on silloin, että meidänkin osastomme on mukana ja saa asiasta lausua mielipiteensä. Jos T. S. on niin huono, ettei se tahdo Mr. Leadbeateria takaisin, niin se on arvoton veljeyden ihannetta toteuttamaan. Hellner sanoi, että Leadbeater on tehnyt paljon hyvää ja ettei hän sittenkään tahtoisi häntä tuomita, vaikka hän olisikin menetellyt väärin. Neiti S. af Hällström ja Aaltonen olivat täysin samaa mieltä kuin edelliset puhujat.

Hallinto päätti, että loosheille ja irtojäsenille lähetettäisiin painettu selostus asiasta ynnä pöytäkirjanote hallinnon kokouksesta. Neiti S. af Hällström lupasi ruotsalaisille irtojäsenille hektograafilla painattaa ylisihteerin kirjelmän. Samalla lähetettäisiin kaikille jäsenille osastosääntöjen 38 §:n mukaan äänestyslippu.

Kokouksen puolesta:

V. H. Valvanne.

Hyväksytty ja tarkistettu hallinnon kokouksessa 2. XI 1908.

Pekka Ervast.

SUOMALAISEN OSASTON JÄSENILLE:

C. W. Leadbeater on yksi aikamme huomattavimpia salatieteilijöitä. Harva se T. S. jäsen, joka ei tuntisi hänen uraa-uurtavia teoksiaan „Astralitaso“, „Kuoleman tuolla puolla“, „Näkymättömiä Auttajia“, „Unielämä“ y. m. Hän on yksi niitä verrattain harvoja selvänäkijöitä, jotka salatieteellisen harjotuksen kautta Esoterisessa Koulussa ja Mestarinsa johdolla ovat saavuttaneet täydellisen itsetietoisuuden korkeammilla tasoilla

kuin fyysillisellä. Lukemattomia T. S. jäseniä on hän auttanut sekä yksilökohtaisesti ja kirjeenvaihdon kautta että kirjoillaan ja esitelmillään.

Senpätähden herätti tavatonta huomiota T. S:n piirissä, kun toukokuussa 1906 kuului, että Charles Leadbeateriä Amerikkalaisen Osaston hallinto oli syyttänyt jonkunlaisista siveellisyysrikoksista ja että hän senvuoksi oman Osastonsa (brittiläisen) hallinnolta oli anonut eroa T. S:n jäsenyydestä, mihin presidentti, eversti Olcott heti oli suostunut. Hämmästyksellä kuunneltiin niitä kiertäviä huhuja, että C. W. Leadbeater muka oli n. s. „naisvihaaja“, joka houkutteli nuoria poikia turmioon opettamalla heille itsesaastutusta. Viralliset syytökset puhuivat tosin ainoastaan muutamista yksityistapauksista, joita oli sattunut Amerikassa Leadbeaterin suuren esitelmämatkan kestäessä, mutta panettelu kirjaili näitä juttuja ylenmäärin ja syytti Mr. Leadbeateriä vaaralliseksi ei ainoastaan T. S:lle vaan koko yhteiskunnalle. Oman Osastonsa hallinnon edessä tutkittavana esiintyi Mr. Leadbeater, joka on jo 60-vuotias, kaikin puolin hillittynä ja levollisena, myönsi parissa tapauksessa antaneensa neuvon mainittuun suuntaan, mutta sanoi tehneensä kaiken parhaassa aikomuksessa ja täysin vakuutettuna sen oikeudesta. Hän erosi Seurasta, jotta asia haudattaisiin, eikä sanonut tahtovansa puolustautua tai vedota jäsenten yleiseen mielipiteeseen.

Tällä tavalla pantiin menemään tiehensä mies, joka T. S:lle oli tehnyt enemmän palveluksia kuin useimmat muut jäsenet ja joka 22 vuoden ajalla (aina vuodesta 1884, jolloin hän katkaisi entisen elämänuransa, luopui pappisvirasta Englannin kirkossa ja seurasi H. P. Blavatskya Lontoosta Intiaan) lakkaamatta oli työskennellyt teosofian puolesta. „Omassatunnossa“ (kesäk. 1907) huomautin taannoin, että T. S. tässä menetteli sangen kiittämättömästi.

Leadbeater oli toivonut, että rauha taas palautuisi Seuraan, mutta tämä toivo petti. Panettelua jatkui ja hänen „kauheuksistaan“ kiisteltiin loppumattomiin. Jopa alettiin häntä myöskin puolustaa. Yhä useampia esiintyi sanomalla, että Seura oli menetellyt peräti farisealaiseen tapaan sysätessään luotaan jäsenensä noinikään. „Otaksutaan, että hän oli rikkonut: onko silloin meidän täten kohdeltava hairahtunutta veljeämme? Jos me, jotka uskomme rakkauteen ja veljeyteen, näin kohtelemme toisiamme, mitä sitten muu maailma on tekevä?“

Annie Besant, kunnioitettava presidenttimme, joka ensinnä oli hetkeksi horjunut, kun hän uskoi huhujen todenperäisyyteen, saavutti taas tasapainonsa, kun hän oli tavannut Leadbeaterin ja saanut Mestariltaan apua epäilyksissään. Ihan avonaisesti hän amerikkalaisessa kongressissa syyskuussa 1907 selitti, että C. W. Leadbeater oli hänen Vihitty kumppaninsa. Tämä nosti taas myrskyä sekä Englannissa että Amerikassa. Amerikassa Leadbeaterin vastustajat olivat verrattain harvat, mutta Englannissa vastustus tuli hieman suuremmaksi tämän vuoden heinäkuun vuosikokouksessa. Siinä tehtiin vaatimus, että Brittiläinen Osasto julkisesti lausuisi, että se kammoksui entisen jäsenensä vahingollisia oppeja siveellisyysasioista eikä tahtonut olla missään tekemisissä niitten kanssa.

Mitkä nyt sitten olivat nämä vahingolliset opit? Tämä kohta oli vähin erin alkanut selvitä: C. W. Leadbeaterilla näyttää aivan yksinkertaisesti olleen se mielipide siveellisyyskysymyksessä, että jos on kahta pahaa verrattava, niin itsesaastutus on parempi kuin prostitutsioni. Siinä kaikki.

Voidaanhan tästä asiasta olla eri mieltä: todella lieneekin useimmilla ihmisillä toinen mielipide kuin C. W. Leadbeaterillä. Tahdon kuitenkin muistuttaa, että tunnettu professori Forel kirjassaan „Sukupuolikysymys“ (ruots. käännöksen siv. 237) lausuu:

„pariutuminen maksetun porton kanssa, joka millä hetkellä hyvänsä ottaa vastaan uuden kävijän, on yhtä kaukana luonnollisesti rakkaudesta kuin sukuvietin oikeasta tarkotuksesta ja sentähden se ei suinkaan ole korkeammalla, *pikemmin alemmalla kuin itsesaastutus*.“ Leadbeater lähti siitä edellytyksestä, että jollei ihminen voi olla pahaa tekemättä, tehköön hän silloin mieluummin pahaa itselleen kuin lähimmäiselleen.

Tätä katsantokantaa oli kuitenkin Annie Besantkin lausunut paheksuvansa, ja Mr. Leadbeater oli hänelle luvannut, jopa julkisesti kirjeessä „Theosophist“-lehdessä kirjottanut, ettei hän vastedes tulisi antamaan neuvoja yllämainittuun suuntaan.

Koska nyt kysymys taas otettiin keskusteltavaksi Amerikassa, missä muutamat Leadbeaterin vastustajat alkoivat julaista erityistä aikakauslehteä „The Theosophic Voice“ tätä tarkotusta varten, sekä myös Englannissa viime heinäkuun kongressissa, niin Annie Besant palattuaan Australiasta on lähettänyt kirjeen T. S:n englanninkielisille jäsenille sekä kaikille osastojen ylisihteereille.

Tässä kirjeessä presidentti lausuu sukupuolikysymyksestä muutamia ajatuksia, jotka tulevat esitettäväksi ensi Tietäjän numerossa (marrask. 1908) ja ryhtyy sitten itse Leadbeaterin juttuun.

Siinä saamme tietää, että Mr. Leadbeater on pysynyt vaiti ainoastaan hienotuntoisuudesta Seuraa kohtaan. Hän olisi voinut, jos olisi tahtonut, vetää esiin tosiseikat ja niillä kumota kaikki väärät syytökset. Mutta siihen hän oli liian ylväs. Annie Besant sanoo kuitenkin, että tosiseikat tulevat esitettäväksi, jollei asia tule hyvällä ratkaistuksi. Jotta tähän täydelliseen julkiseen selvittelyyn ryhdyttäisiin, pitää jonkun tai joidenkuiden astua esiin Leadbeaterin syyttäjinä ja vastata seurauksista, sillä muuten ei Seura voi eikä saa siihen sekottua.

Ohimennen mainitsee hän pari tapausta, joista Leadbeateriä julkisesti syytetään. Pahinta ääntä on pidetty eräästä nuoresta pojasta, ja Leadbeateriä on suorastaan syytetty siitä, että hän tälle muka oli opettanut itsesaastutusta. Tämä asia onkin todellisuudessa aivan toisin. Kyseessä oleva poika oli auttamattomasti paheeseen vajonnut ja hänen äitinsä rukoi Mr. Leadbeateria lasta pelastamaan. Leadbeater rohkaisi poikaa ja neuvoi häntä vähin erin vierautumaan siitä: sen sijaan että hän joka päivä siihen lankeisi saisi se tapahtua yhä harvemmin ja viimein kokonaan lakata. Tämä tapaus on juuri sangen kuvaava. Toiset ovat samanlaatuisia. Todellakin voidaan kysyä: mikä järkevä lääkäri voisi paremman neuvon keksiä?

Koko Annie Besantin kirjeestä ilmenee, mitä luottamusta ja rakkautta hän tuntee Mr. Leadbeateria kohtaan. Ja vaikka hän nimenomaan sanoo, ettei Mr. Leadbeater itse pyydä päästä takaisin Seuraan, niin on sittenkin selvää, että hän katsoo T. S:n velvollisuudeksi anoa Leadbeaterin palaamista Seuraan. Niinpä Mrs. Besant lausuu: „Jos Teosofinen Seura haluaa hyvittää hänelle (C. W. L:lle) tehdyn vääryyden, niin pitää jokaisen Osaston kokouksessaan pyytää minua kutsumaan häntä takaisin, ja minä olisin iloinen, jos sen saisin tehdä. Muuten tulen kaikin tavoin virallisen jäsenyyden ulkopuolella mielihyvällä ottamaan vastaan hänen palveluksiaan, osottamaan hänelle kunnioitusta ja seisomaan hänen rinnallaan. Jollei T. S. hyväksy tätä ja jos kaksi kolmasosaa kaikista Seuran jäsenistä vaatii minua tämän johdosta eroamaan, niin tahdon Mestariltani pyytää lupaa eroamaan. Muussa tapauksessa – eikö jo ole aika lakata taistelemasta tuulimyllyjä vastaan ja sen sijaan antautua tosi työhön?“

Niin sanoo rakastettu ja kunnioitettu presidenttimme ja meidän suomalaisten Seuran jäsenten tulee nyt esittää kantamme tässä asiassa.

Veljet ja sisaret! Iloiseksi ja ylpeäksi minä teidän ylisihteerinänne tuntisin itseni, jos saisin yhtenä ensimmäisistä Osastoni puolesta lähettää presidentille sen ilosanoman, että Suomalainen Osasto puolestaan pitää kunniana, jos Charles W. Leadbeater jälleen saa sijansa Teosofisessa Seurassa.

Veljellisesti tervehtien

Pekka Ervast,
ylisihteeri.“

Tähän kiertokirjeeseen on nyt Suomalainen Osasto vastannut äänestämällä miltei yksimielisesti (yksi ainoa „ei“), että Mr. Leadbeater on kutsuttava takaisin Teosofiseen Seuraan. Jo syksyllä teki amerikkalainen Osasto samanlaisen pyynnön presidentille. Skandinavialainen Osasto on selittänyt, että se täysin luottaa presidentin kirjelmään, mutta että se muuten tahtoo pysyä asian ulkopuolella.

(Tietäjä 1908 Joulukuu N:o 12, ss. 375-379)

TEOSOFINEN KIRJAKAUPPA JA KUSTANNUSLIIKE.

Kustannusliikkeemme, joka tähän saakka on käynyt herra F. A. Johanssonin nimessä, on nyt siirretty minun nimeeni. Täten on toteutunut T. S. Suomalaisen Osaston hallinnon viimekesäinen toivomus. Tämä päätettiin Helsingin teosofien puolelta marraskuun 17 p:nä vietetyssä muistojuhlassa. Osaston vuosikokouksessa ensi vuonna on tämä päätös lopullisesti hyväksyttävä.

Mitä tämä askel sisältää? Onko se kustannusliike, jonka eteen olemme yhdessä tehneet työtä, nyt siirtynyt yksityisomaisuudeksi? Ei suinkaan. Ei se ole nyt minun omaisuuttani enemmän kuin se oli herra Johanssonin ennen. Omaisuus on Teosofisen Seuran Suomalaisen Osaston ja minä sitä hoidan ainoastaan siihen saakka kunnes Osasto voi ja tahtoo itse astua lailliseksi omistajaksi. Osasto ei voi sitä tehdä, ennenkuin Osasto on laillisesti rekisteröity, eikä sitä voi siihen velvottaa niin kauan kuin liikkeellä on velkoja. Minä olen ottanut päälleni liikkeen velat ja vastaan niistä; ja yhdessä kaikkien niitten kanssa, jotka tässä tahtovat minua auttaa, koetan niin pian kuin mahdollista saada ne maksetuksi.

Koska alkuperäinen „Valon airuen“ komitea on ollut liikkeemme varsinainen siveellisesti vastuunalainen hoitaja, olemme tehneet seuraavan paperin.

„Vanha „Valon Airuen“ komitea, johon viimeksi ovat kuuluneet allekirjottaneet henkilöt, luovuttaa täten hoitamansa ja johtamansa kustannus- ja kirjakauppaliikkeen nimeltä „Teosofinen Kirjakauppa ja Kustannusliike“ Teosofisen Seuran Suomalaiselle Osastolle, joka tästä lähtien omistaa kaiken sanotun liikkeen omaisuuden, sillä edellytyksellä, että liikkeen omaisuutta ei lahjoteta eikä jaeta yksityiselle tai yksityisille henkilöille, vaan aina käytetään teosofisen liikkeen edistämiseksi. Helsingissä, marraskuun 26 päivänä 1908. Valon airuen komitea: A. Aaltonen, puheenjohtaja. F. A. Johansson, taloudenhoitaja. Pekka Ervast, sihteeri. Robert Silenius. K. Turja. Maria Ramstedt eli Martti Humu, varasihteeri. (V. Palomaan allekirjoitus puuttuu vielä, koska hän on paikkakunnalta poissa). Kaikkien omakätiset allekirjoitukset todistavat: Josua Oksanen, J. Laivo.“

Nyt voi joku kysyä: miksikä ei siis muodostettu osakeyhtiötä tai osuuskuntaa, niinkuin on ollut puhetta? Vastaus: käytännöllisistä syistä. Tulevaisuudessa ei T. S. Suomalainen Osasto ole estetty muodostamasta tätä liikettä varten mitä se parhaaksi näkee, mutta tällä hetkellä on epäilemättä ottamamme askel ainoa käytännöllinen ratkaisu.

Osakeyhtiö olisi tarvinnut virkailijoita, ainakin yhden, niille tai sille olisi täytynyt maksaa palkka. Mutta palkanmaksu on juuri rasittanut liikettämme ja olisi niin kauan kuin mahdollista vältettävä – eikä osakeyhtiö olisi tuonut liikkeelle mitään suuria varoja.

Nyt sitä vastoin työ toistaiseksi tehdään palkatta. Minulla kun on vapaaehtoisia auttajia – niistä erityisesti mainittakoon: herrat V. H. Valvanne, D. Riihelä ja A. Rytö sekä rouva I. Karppinen – voidaan yhteistyöllä aikaansaada se, mikä ei yhdelle kävisi palkatta päinsä.

Toinen kysymys, jonka voi tehdä, on tämä kuinka Ervast, jonka aika tarvittaisiin toisenlaiseen työhön, antautuu tämmöisiin afäärihommiin? Ja koska tunnen, että olen velvollinen tähän vastaamaan, tahdon sanoa: sentähden, että käsitän sen tällä hetkellä tehtäväkseni.

Kun ajattelen kirjallisia y. m. töitani, ei minulla tietysti olisi aikaa n. k. käytännöllisiin hommiin, mutta kun näin, että kustannusliikkeemme oli horjuvalla pohjalla, ja kun näin, että luultavasti osaisin muuttaa horjuvan pohjan vankaksi, eikö minun pitänyt tarjoutua auttamaan? Onhan kustannusliikkeemme miltei tärkein puoli teosofisesta työstämme? Tein sen sisällisestä pakosta, velvollisuudentunnosta.

Kolmas kysymys, joka voidaan tehdä, on tämä: kuinka käy niiden rahojen, joita osuusmaksuina keväällä suoritettiin liikkeelle vasta perustettavaa osuuskuntaa varten? Tähän vastaan: ne, jotka tahtovat liikettämme auttaa ja jouduttaa sitä aikaa, jolloin minut voidaan vapauttaa tästä tehtävästä, ne lahjottakoot, kuten ennenkin on ollut tapana, maksamansa summan liikkeellemme. Ne taas, jotka eivät tahdo tai eivät voi lahjottaa rahojaan liikkeellemme, ne ovat tietysti oikeutetut saamaan rahansa takaisin. Kun he ilmottavat tahtonsa minulle kirjallisesti, ilmoitan Tietäjässä, koska liikkeeltä voidaan saada rahat takaisin.

Ja vihdoin on neljäs mahdollinen kysymys seuraava: mitä takeita meillä on siitä, että liikettä kunnollisesti hoidetaan? Vastaus tähän on: jos jo ensi vuosikokouksessa T. K. ja K. Seuran puolesta tunnustetaan Suomalaisen Osaston omaisuudeksi, joka toistaiseksi on uskottu P. E:n huostaan ja sillä tavalla että P. E. yksin vastaa veloistaan, silloin säännönmukaisesti Suomalaisen Osaston hallinto „hoitaa sen omaisuutta“ (§ 11). Muuten esitän tietysti vuosikokouksessa tilintarkastajain tekemän tilinpäätöksen.

Pekka Ervast.

TIEN VARRELTA.

Tietäjä. Toimitus soisi mielellään, että aikakauskirjamme voisi tyydyttää kaikkia lukijoitaan. Tietäjä on tosin pieni kooltaan eikä sen paperiseinien väliin mahdu ylen paljon asioita, mutta kuitenkin siksi paljon, että sen pitäisi voida joka kuukausi opettaa lukijoilleen jotakin hyvää, huvittaa heitä johonkin määrin. Jollei se sitä tee, on vika toimituksen. Hyväntahtoiset ja tiedonhaluiset lukijat saattaisivat kuitenkin tulla toimitukselle avuksi tässä kohdassa, jos he sille kirjottaisivat toivomuksistaan ja haluistaan. Eräs ystävä Amerikassa on lausunut meille toivomuksen, että ensi vuonna selitettäisiin Tietäjän palstoilla Johanneksen Ilmestyskirjaa. Mitä toiset tästä ajattelevat? Toimitus on kyllä jo kauan hahtonut erästä tuumaa: että kohtia evankeliumeista, ja Uudesta Testamentista yleensä, suomennettaisiin ja selitettäisiin. Olisimme kiitolliset, jos lukijamme lausuisivat meille mielipiteensä kirjallisesti. Niin, jos kirjeitä saapuu ajoissa, julkaisemme niistä pääkohdat tammikuun tai helmikuun numerossa. Yhteistyöhön siis, jalot lukijat! Sanokaa: mistä tahdotte, että Tietäjä erityisesti puhuisi?

Suomalaisen Osaston syysjuhlat. Marraskuun 17 p:nä oli Helsingin teosofeilla yhteinen illanvietto N. M. K. Y:n talolla, Vuorik. 17. Paitsi teenjuontia ja keskustelua kuului ohjelmaan puheita ja laulua. Tilaisuudessa perustettiin T. S. Suomalaisen Osaston päämajarahasto omaa huoneustoa tai omaa tulevaa taloa varten ja siihen rahastoon tuli samana iltana lahjoja Smk. 243: —. Tarjoilusta koitua voitto (20: —) liitettiin myös samaan rahastoon. Marraskuun 22 p:nä oli Koiton talolla, Yrjönk. 31, julkinen matinea, jonka ohjelma oli näin kuuluva: 1. Alkusoitto orkesterille. 2. Pekka Ervastian puhe ruotsiksi. 3. Kööri laulua. 4. Rouva Hilda Pihlajamäen lausunto. 5. Oskar Merikannon pianonsoitto. 6. Pekka Ervastian puhe suomeksi. 7. Kööri laulua. Juhla oli varsin onnistunut, yleisöä paljon. Senkin tulot lankesivat omakotirahastoon.

Omakotirahasto. Iisalmen „Valoa kohti“ on tähän rahastoon lähettänyt Smk. 11:55.

Lahjotuksia kustannusliikkeelle. T. K. ja K. on muistettu seuraavilla lahjotuksilla:

Kirjojen tiliin: A. K. 50: —, S. H. 1: —.

Tietäjän tiliin: A. K. 50: —.

Osuusmaksut. Viime keväänä maksetuista osuusmaksuista on seuraavat jo merkitty lahjoiksi kustannusliikkeelle: P. E. 25: 75. D. R. 25: 75.

Lasten lootusryhmä. Kalevala-looshi kokouksessaan marrask. 30 p:nä päätti, että jotakin on tehtävä T. S. jäsenten lasten hyväksi. Lapsillekin on opetettava teosofiaa! On perustettava „pyhäkoulu“. Tässä tulee työtä varsinaisesti naisjäsenille, jotka siihen kykenevät. Ylisihteeri lupasi olla mukana alkamassa ja valvomassa uutta hanketta.

Merkurius. Tämän nimistä kuusi kertaa vuodessa ilmestyvää käsinkirjotettua teosofista aikakauslehteä toimittaa Iisalmissa „Valoa kohti“ -looshi. Meille on suotu nähdä ensimmäinen numero. Kansilehti on aistikkaan yksinkertaisesti maalattu vesiväreillä sinivihreissä vivahtuksissa. Sisällys on seuraava: Mercurius, kirj. Samael.

Ensi askel, kirj. Toimitus. Taakan kantaja, kertomus kirj. Pilke. Uskoni, kirj. K. I. Onni, kirj. X. Kuinka „Valoa tielle“ kirjoitettiin, suomentanut K. I. Teosofian merkitys elämän taistelussa, kirj. –o –i. Kirjotukset olemme mielihyvällä lukeneet. Niistä uhkuu vilpityn harrastus teosofiaan. Muun muassa sanotaan Annie Besantin kirjasta: „Kristinuskon salainen puoli“ niminen kirja ansaitsee aivan erikoista mielenkiintoa. Sen tarjoomat tiedot ovat aarteita. Teosofit varmaankin sen luettuaan entistä selvemmin käsittävät, kuinka suuri Tietäjä presidenttimme on.“ Lehteä toimittavat jäsenet vuorotellen. Toivomme sydämestämme, että sen vaikutus paikkakunnalla ulottuisi ulkopuolelle looshin piiriä samalla kuin se kasvattaa looshin jäseniä.

Uusi looshi. T. S. Suomalaisen Osaston kolmastoista looshi perustettiin marraskuun 17 p:nä Joensuussa. Sen puheenjohtaja on faktori J. A. Tukiainen, joka viime keväänä muutti Joensuuhun. Oulunkylän looshi kadotti hänessä pöytäkirjurinsa, mutta Joensuun „Valon taimi“ sai siitä syntynsä. Yhdistyksessä on tätä nykyä 8 jäsentä. Kaikkea menestystä uudelle ryhmälle!

Astrologiaa. „The Astrologer's annual for 1909“ (Astrologin vuosikirja v:ksi 1909, Modern Astrologyn joulunumero) on ilmestynyt, sisältäen paljon mieltäkiinnittäväää lukemista, josta varsinkin seuraava ansaitsee yleisön huomiota.

Säännöt ilmanennustamiselle tähtien mukaan ovat yksinkertaiset, mutta vaikeaa on niiden sovittaminen eri paikkakuntiin. Yleisenä sääntönä on, että auringon aspektit Marsiin tai Jupiteriin kohottavat lämpöä, jotavastoin sen aspektit Saturnukseen ja Uranukseen alentavat lämpöä, varsinkin kun planetat ovat äärimmäisessä pohjois-deklinatsioonissa. Venuksen ja Saturnuksen yhtymä saa aikaan sadetta, lunta tai sumua, Merkuriuksen ja Marsin yhtymä tuulta, sekä Jupiterin ja Saturnuksen yhtymä pitkälistä epävakaaisuutta.

Tammikuun todenmukainen ilma v. 1909 on yleispiirtein seuraava: Vaihtelevainen, äkkinäisiä lämpö määrän vaihteita. Ensipuolisko yleensä kaunista ja varsinkin seuraavat päivät: 1, 11, 15, 26, 29. Lämpö nousee 14-17 päivien välillä, laskee n. 26 p. ja nousee taas kuun loppupuolella.

Kansallisesta astrologiasta annetaan vuosikirjassa muutamia sangen vähän rauhottavia viittauksia. Mahdollisesti voi syntyä europalainen sota ja varsinkin huomautetaan, että Venäjän raja on levoton. Sosialismi leviää Englannissa ja syntyy levottomuuksia sen johdosta. Amerikassa sattuu monta suurta lakkoa. Intia on levoton.

Tämän yhteydessä mainittakoon, että kolmas auringonpimennys kahden vuoden ajalla sattuu (Suomea johtavan) Kauriin merkissä jouluna 1908.

Paikallisyhdistysten toiminta. Seuraavat tiedonannot on lähetetty toimitukselle:

Kalervo Oulunkylässä. „Syksyn kuluessa on „Kalervon“ toiminta ollut sopusointuista ja vilkasta. Kokouksia on pidetty joka viikko milloin minkin jäsenen luona ja näihin kokouksiin on usein saapunut vieraita muistakin loosheista: m. m. ylisihteeri on silloin tällöin ollut mukana. Looshiin on tänä syksynä tullut uusia jäseniä eronneiden sijaan ja säännöllisesti on koetettu käydä kokouksissa. Joka kerraksi on joku jäsen arvan mukaan vallittuna valmistanut pienen puheen eli esitelmän, jonka johdosta sitten on keskusteltu. Niinpä syysk. 15 p:nä rva Karppinen piti puheen „lasten kasvatuksesta“, josta syntyi vilkas ajatuksenvaihto. Päätettiin pyytää Pekka Ervastia pitämään aineesta jonkun julkisen luennon ja sitten panemaan alkuun opiskelukurssin

lapsia varten pyhäpäiviksi. Edellinen ehdotus on täytetty, jälkimmäinen kohta toteutunee. Viikon varrelle on valittu joku mietiskelyaine ja siitä on sitten kokouksissa tuotu esiin eri kokemuksia ja päätelmiä. Niinpä on mietitty epäitsekkyyttä, ihanteita, teosofista työtä, nöyryyttä, rehellisyyttä. Viimemainitusta aineesta sukeutui jouluk. 1 p:nä vilkas keskustelu, kun vieraamme, hra Lehto, väitti, ettei ihminen voi olla itselleen epärehellinen. Päätettiin, että koska emme elä todellisessa itsessämme, niin kautta elämän alituisesti hairahdumme pettämään itseämme tahallisesti sekä huomaamattamme.

Kalevala Helsingissä. – Yhdistyksen toiminnasta kuluneella kuukaudella mainittakoon, että kokouksissa on jatkettu Bhagavad-Gitan lukemista ja alettu sen ohella lukea Leadbeaterin kirjoittamaa Näkymättömiä auttajia-nimistä kirjoitussarjaa Omastatunnosta. Yhdistys on sitäpaitsi ottanut sangen tärkeän askeleen päättämällä perustaa keskuuteensa sunnuntaikoulun teosofien lapsille. Eräs teosofi on hyväntah- toisesti tarjonnut huoneensa koulun käytettäväksi ja ylisihteeri on luvannut ottaa huolekseen valmistavat toimenpiteet ja koulun järjestämisen.

Sampo Viipurissa: 1 p:nä luettiin rva Lydia Suhosen suomentama Maria Elisabethin kirjoitus „Viikunapuun alla“, minkä jälkeen lyseolainen Toivo Tuomela piti hauskan esitelmän „Ajatuksen laeista“. – 2 p:nä luki hra Otto Mölsä Pekka Ervastian esitelmän „Pari sanaa teosofisista luvuista“ ja ylioppilas, nti Heta Hyytiäinen esitti suomentamansa Maria Elisabethin kirjoituksen „Synti Pyhää Henkeä vastaan“. – 15 p:nä tarjosi looshi erokahvit rva L. Mölsälle sekä hroille O. Mölsälle ja Juho Leinolle, jotka läksivät vuoden ajaksi opintomatalle Englantiin. Tämä kokous kulutettiin siis kahvin juontiin ja vapaaseen ajatusten vaihtoon. – 22 p:nä luki herra Juho Leino rva Lydia Suhosen „Aurista“ suomentaman artikkelin „Bileamin aasi“ – 29 p:nä supistui looshin ohjelma kokoukseen saapuneiden jäsenten vähälukuisuuden tähden siihen, että hra Juho Jahnukainen lausui sepittämänsä aaterikkaan runon „Raittiudelle“.

Sarastus Nokialla. Nokian Sarastuksella oli maaliskuun aikana kolme kokousta. 1 päivänä pidetyssä kokouksessa puheenjohtaja luki ääneen esitelmän „Jeesuksen Oppi“. Keskusteltiin puheenjohtajan alustaman keskustelukysymyksen johdosta: „mikä on teosofien suhde kirkkoon?“ Toisessa kokouksessa 15 p:nä oli puhe K. Lindholmilta, „Luonteen kasvatuksesta“. Keskusteltiin neiti Mimmi Gustafson'in kysymyksen johdosta: „onko eläimillä karmaa“. 28 päivän kokouksessa oli esitelmä puheenjohtajalta, „ajatuksia karmasta“. Keskusteltiin A. Koskisen keskustelu- kysymyksen johdosta: „mitenkä oppi iankaikkisesta rangaistuksesta on päässyt juurtumaan kristinuskoon ja mille perusteelle se on rakennettu?“ Luettiin „Teosofian Avainta“ ja siitä keskusteltiin. Talven tullessa on yhdistyksemme toiminta käynyt virkeämmäksi ja muutamia teosofian harrastajia on ollut läsnä kokouksissa.

Aura Turussa. Yhdistys alkoi toimintansa syysk. 19 p. ja on siitä lähtien kokoontunut joka maanantai-ilta klo 8 kuten viime talvenakin ja samassa paikassa Käsiyöläisyhdistyksen huoneustossa, Braahekatu 4. On pitkitetty Teosofian avaimen lukemista ja saavuttu sivulle 164. Syysk. 28 p. piti rva Nohrström, joka Helsingistä oli täällä käymässä, esitelmän luomisesta ja värien merkityksestä ylemmillä tasoilla. Osaanotto on ollut laimeampaa kuin viime talvena, kokouksiin on saapunut jäseniä 8-4.

Etsijä Kurikassa. Lokakuun 4 ja Marraskuun 1 ja 15 p:nä oli kokous. Näissä on edelleenkin luettu kirjasta „Kristinuskon salainen puoli“ sekä lukemisen johdosta keskusteltu. Marraskuun 21 ja 22 p:nä piti Matti Kurikka täällä kaksi esitelmää: jälkimmäinen esitelmä käsitteli tieteen taistelua kirkkoa vastaan. Esitelmä oli kansantajuinen, ja puhuja sai sen monilla esimerkeillään vielä havainnollisemmaksi, niinpä sekin kohta, missä jälleensyntyminen kosketeltiin, oli niin tajuttavasti esitetty, että jokaisen olisi pitänyt sitä käsittää. Kuulijoita oli noin 150 henkeä.

Aurora Turussa. „Vasta tänä syksynä olemme toden teolla ryhtyneet looshityöhömmö – looshimmehan perustettiin niin myöhään keväällä, että kesä oli jo tulossa. Syyskuun ja lokakuun ajalla on kokouksia pidetty tavallisesti torstai-illoin, ja länsäolijoiden lukumäärä on ollut 7-15. Marraskuusta lähtien pidetään kokoukset keskiviikkoisin. Luemme toht. Hartmannin kirjaa „Valkoinen ja musta magia“ (ruots.). Neiti Beda Nyberg on pitänyt kaksi esitelmää looshissa: syyskuussa „Mahaatmeista“ ja lokakuussa „Yksi on tarpeellinen“. Syyskuun 30 p:nä vieraili luonamme rouva Nohrström, joka piti sangen mieltäkiinnittävän esitelmän „Maailman luomisesta“. Olemme hänelle hyvin kiitolliset. Toistaiseksi emme voi ajatella työtä ulospäin, vaan täytyy koettaa perinpohjin perehtyä teosofisiin oppeihin. Ylisihteerin kiertokirje „T. S. looshien tehtävästä“ on ollut meille suureksi lohdutukseksi ja iloksi.“

Teosofia Mikkelissä. Eräs asianharrastaja kirjotti äskettäin ylisihteerille m. m.: „Kun en tiedä, josko lienette saaneet viestejä teosofisista riennoista Mikkelissä, rohkenen kirjottaa Teille niistä muutaman sanan, koska luulen, että aatteen levenemisen tieto tuottaa teille iloa, kuten kaikille, jotka teosofian totuuksissa ovat löytäneet sielunsa janolle tyydytyksen. Kun noin pari vuotta sitten aloin itse aivan kuin sattuman kautta tutkimaan teosofista kirjallisuutta, luulin, että lukuunottamatta vaimoani, täällä ei olisi ketään, jolle teosofia olisi tuttua, vielä vähemmän jostakin merkityksestä, mutta tulin pian huomaamaan, että löytyi useita, jotka olivat sitä jo pitemmän aikaa harrastaneet. Sittemmin on *lukijoiden* joukko lisääntynyt – ja alkaa kuulua huhuja, että yksi perhe toisensa jälkeen on alkanut hommata kirjallisuutta tutustuaksensa teosofiaan. Mihin määrin kukin yksilö tulee omistamaan teosofian opastajakseen, sen vastaisuus kyllä näyttää – onhan siinäkin iloa kun on saatu kylvö alueelle.“

Zanoni. 5-6 vihko ilmestyy tammikuussa. Emme ole voineet jouduttaa tämän teoksen painattamista, koska se tulee ylen kalliiksi eikä tilaajia ole vielä kuin pieni joukko.

Uusia kirjoja. Tällä viikolla ilmestyy:

Hiljaisuuden ääni. Otteita „Kultaisten Ohjeitten Kirjasta“, käänttänyt H. P. B. Suomentanut V. H. V. Noin 100 sivua. Hinta 60 p., sid. 1: –, korukansissa 1:50.

Mitä on kristinuskko? Kolme esitelmää pitänyt Pekka Ervast: 1. Oliko Jeesus jumala vai ihminen? 2. Soveltuuko Jeesuksen oppi nykyajan ihmisille? 3. Onko kirkonopilla salainen merkitys? Hinta 75 penniä.

Tietäjä 1908. Korukansiin sidottuna Tietäjä maksaa Smk. 6: –. Korukannet yksin 1: –, postivapaasti 2:15.

Raphael's Ephemeris vuodelle 1909. Hinta 75 p., postivapaasti 85 penniä.

Pysyvä hinnanalennus. *Bhagavad Gîtâ* eli Herran Laulu myydään tästälähtien alennetulla hinnalla: Smk 2: – (ennen 3: –) nidotusta ja 3: – (ennen 4:50) sidotusta kappaleesta. Postimaksut lisään. Samaten: Omatunto 1905, 1906, 1907 á 2: –.

Joulualennus hinnoissa. *Erinomainen tilaisuus.* Varmaan on monta Tietäjän lukijaa, joilla ei ole kaikkia teosofisia kirjoja. Niillä on nyt erinomainen tilaisuus jouluksi täydentää kirjastonsa, sillä se joka lähettää 5 markkaa, saa valita kirjoja itselleen 7 markasta; joka lähettää 10: –, saa kirjoja 15 markan edestä; joka lähettää 15: –, saa kirjoja 23 mkan edestä ja joka lähettää 20: –, saa kirjoja 30 mk:n edestä. Lähetys on tapahtuva joulukuun ajalla, sillä tammikuun 1 p:nä lakkaa tämä erikoistarjous. Alennus koskee kaikkia kirjojamme, paitsi jouluksi ilmestyviä uusia (Hiljaisuuden ääni ja Mitä on kristinusko?). Kirjat lähetetään rahtivapaasti.

Lehti leviämään! Tietäjän lukijoista varmaan jokainen tuntee jonkun henkilön, joka osaa ajatella ja mahdollisesti innostuisi tilaamaan lehden, kun saisi lukea jonkun numeron. Toimitus lähettää mielellään Tietäjän vapaakappaleen näytteeksi, jos sille ilmoitetaan tällaisen odottavan sielun osote.

Karma. Maaseutuyhdistykset eivät toistaiseksi voi odottaa ylisihteeriä esitelmöimään. T. k. 13 p:nä hän ollessaan matkalla aiottuun väittelytilaisuuteen lankesi ja – taittoi jalkansa. Tapaturma tulee muutamia viikkoja pidättämään ylisihteerin huoneeseensa sidottuna, mutta toivokaamme, että joku siunaus piilee tämänkin „vastoinkäymisen“ takana.

(Tietäjä 1908 Joulukuu N:o 12, ss. 382-386)

Rauhaisaa joulujuhlaa ja siunausta runsasta vuoden alkavan varrella toivoo kaikille lukijoilleen

Tietäjän toimitus.

Levitkään totuuden puolueeton valo Suomeemme joka kolkkaan!

(Tietäjä 1908 Joulukuu N:o 12, s. 386)